

Număr crt.	607	Idem cu: 608, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618
Nr. de identificare a observațiilor publicului	Nr. 109452/ 16.08.2006 si Nr. 74873/ 18.08.2006	Idem cu: Nr. 109453/16.08.2006 si Nr. 74874/18.08.2006, Nr. 109454/16.08.2006 si Nr. 74875/18.08.2006, Nr. 109455/16.08.2006 si Nr. 74876/18.08.2006, Nr. 109456/16.08.2006 si Nr. 74877/18.08.2006, Nr. 109457/16.08.2006 si Nr. 74878/18.08.2006, Nr. 109458/16.08.2006 si Nr. 74879/18.08.2006, Nr. 109459/16.08.2006 si Nr. 74880/18.08.2006, Nr. 109460/16.08.2006 si Nr. 74881/18.08.2006, Nr. 109461/16.08.2006 si Nr. 74882/18.08.2006, Nr. 109462/16.08.2006 si Nr. 74883/18.08.2006
Propunerea		<p>Petentul nu este de acord cu promovarea proiectului Rosia Montana formuland urmatoarele observatii si comentarii :</p> <ul style="list-style-type: none"> -In EIA nu sunt prezentate toate riscurile pe care le poate avea acest proiect; -Costurile totale pentru inchiderea minei sunt nerealiste; -Nu exista pana in momentul de fata un Plan Urbanistic Zonal pentru Zonele Protejate aprobat; -Etapa de consultari publice si evaluare a calitatii raportului la studiul de impact a inceput fara un certificat de urbanism valabil; -Nu au fost date informatii privind fundatia pe care RMGC urmeaza sa o infiinteze si finanteze, fundatie care urmeaza sa isi asume obligatiile pe care operatiunea miniera nu si le poate asuma; -Actualele planuri de urbanism ale Comunei RM nu corespund propunerii de proiect minier descrise in EIM; -Iazul de decantare nu este impermeabilizat; -Depozitele de deseuri propuse nu vor fi construite conforme cu legislatia in vigoare; -Nu au fost stabilite garantii financiare; -Nu exista un Raport de securitate depus spre consultarea publicului si de evaluare a autoritatilor competente ; -Raportul EIM nu evalueaza « Alternativa Zero » ; -Proiectul prezinta o amenintare asupra florei si faunei protejate; -Raportul EIM nu prezinta impactul zgomotului si vibratiilor lucrarilor efectuate asupra patrimoniului clasificat ; -Publicul/ONG-urile doresc punerea la dispozitie a contractelor si inteleggerilor dintre Companie si statul Roman ; -Modificarea planului de urbanism fara consultarea publicului ; -Din punct de vedere arheologic zona propusa a fi ocupata de proiect nu a fost legal cercetata ; -Contesta protejarea monumentelor arhitecturale si spirituale, inclusiv angajarea cu responsabilitate a institutiilor statului in actiunea de protejare . <p>VEZI CONTINUT CONTESTATIE TIP 1</p>
Soluția de rezolvare		<p>Riscul, prin natura sa, poate fi atenuat și diminuat; cu toate acestea, nu poate fi eliminat. Pentru a introduce aceste informații în context, simplul fapt de a te deplasa pe stradă sau de a efectua activități curente acasă prezintă probabilitate de producere a unui accident de 2 ori mai mare decât în cadrul unor activități industriale care utilizează substanțe periculoase.</p> <p>Un capitol important din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului a fost dedicat procesului de identificare a riscurilor proiectului. În plus, acest capitol asigură o abordare a măsurilor de atenuare pentru fiecare tip de risc și modul în care acestea au fost integrate în proiectele tehnice. Se admite faptul că identificarea riscului este un proces dificil datorită numărului și varietății evenimentelor care pot fi preconizate. Raportul EIM nu poate presupune că acoperă toate riscurile potențiale asociate proiectului. Cu toate acestea, a încercat să identifice și să facă referire la cele mai relevante riscuri. Proporțiile evaluării riscului și intensitatea măsurilor de prevenire și atenuare ar trebui să fie direct proporționale cu riscurile implicate și, prin urmare, doar riscurile ce au fost considerate ca fiind de importanță majoră au fost evaluate în detaliu. Toate acestea sunt descrise în detaliu în cele ce urmează.</p> <p>Într-un sens mai larg, întregul Raport la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) se concentrează pe evaluarea impacturilor și reducerea lor asociată. Astfel că, Capitolul 4 al EIM prezintă evaluarea impactului avut de proiect. În cele ce urmează se prezintă un sumar al impactului proiectului ce a fost prezentat pe larg în cadrul EIM.</p>

Din perspectiva evaluării riscurilor naturale și tehnologice, Cap.7, „Situatii de risc” al Raportului de Evaluare a Impactului asupra Mediului, scoate în evidență că măsurile de siguranță, cele de prevenire, implementarea sistemelor de management de mediu și a riscului reduc consecințele la nivele acceptabile față de cele mai restrictive norme, standarde, cele mai bune practici sau recomandări naționale și internaționale în domeniu. Nivelul de risc a fost stabilit ca mediu și deci, acceptabil social. Extinderea analizei de risc și intensitatea măsurilor de prevenire și diminuare a consecințelor trebuie să fie proporționale cu riscul implicat. Alegerea unei tehnici particulare este specifică scenariului de accident analizat.

Sunt analizate mai detaliat acele scenarii de accidente care în urma analizei calitative sunt considerate ca având potențial de accident industrial major și se produc cu probabilități de peste 10^{-6} (perioade de revenire mai reduse de 1/1.000.000) adică ar putea avea consecințe majore deci, risc asociat ridicat, peste nivelul 9 la 12 (pe o scara 1-25).

O evaluare globală a riscului asociat proiectului Roșia Montană este realizată prin utilizarea metodologiei de evaluare rapidă a riscului asupra mediului și sănătății elaborată inițial de Ministerul Mediului din Italia și Organizația Mondială a Sănătății. Identificarea și analiza hazardurilor și riscurilor naturale prezintă date și informații esențiale pentru evaluarea potențialelor accidente tehnologice:

- la proiectarea sistemului iazului de decantare s-au luat în calcul parametrii pe deplin acoperitori pentru riscul seismic ce caracterizează aceasta zonă. Acești parametrii seismici de proiectare adoptați în cazul sistemului iazului de decantare cât și al altor structuri de pe amplasamentul propus, rezultă într-un factor de siguranță mult peste minimumul acceptat conform standardelor naționale și europene pentru proiectarea amenajărilor de acest gen;
- în sectorul afectat fizic de Proiect, riscul apariției inundațiilor va fi foarte redus datorită bazinelor hidrografice reduse (controlate de pâraiele Roșia și Corna) în arealul afectat de exploatare, cât și creării de structuri hidrotehnice de acumulare, deviere și drenaj a apelor pluviale de pe amplasament, și în general, în bazinul hidrografic al Abrudului;
- riscurile rezultate ca urmare a fenomenelor meteorologice au fost revăzute și folosite în evaluarea hazardurilor proceselor tehnologice afectate.

Din analiza indicatorilor morfometrici și corelarea lor cu alte seturi de informații privind versanții naturali din amplasamentul și proximitatea acestuia, reiese faptul că riscul (estimat calitativ) de producere a alunecărilor de teren este unul scăzut spre moderat iar consecințele acestuia nu vor afecta major componentele structurale ale proiectului.

Nu există un risc important asociat epuizării resurselor. Activitățile miniere sunt planificate judicios, astfel încât să exploateze doar acele resurse de aur și argint rentabile din punct de vedere economic și doar cantitățile de roci de construcție necesare derulării Proiectului. Gestionarea teritoriului aferent concesiunii miniere va reduce la minimum „sterilizarea” rezervelor (limitarea accesului viitor la rezerve).

La evaluarea hazardurilor și riscurilor tehnologice, a fost realizat calculul cantității totale a substanțelor periculoase și a categoriilor de substanțe periculoase prezente în cadrul obiectivului, conform regulilor incluse în *Procedura de notificare* aprobată de Ordinul Ministerului Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului (MAPAM) nr. 1084/2003. În baza evaluării stocurilor de substanțe periculoase prezente pe întreg amplasamentul proiectului comparativ cu cantitățile relevante prevăzute de HG 95/2003 care transpune Directiva Seveso, obiectivul se încadrează la limita superioară a cantităților relevante specifice și deci este obligatorie elaborarea și transmiterea autorității publice teritoriale pentru protecția mediului și autorității teritoriale pentru protecție civilă a *Raportului de securitate* în exploatare pentru prevenirea riscurilor de accidente majore.

Pentru evaluarea consecințelor unor accidente majore cu substanțe periculoase s-au utilizat modele fizico-matematice agreeate la nivel internațional și în special în UE, precum versiunea curentă a programului SLAB (Canada) de modelare a dispersiei în aer a gazelor mai dense decât aerul care poate trata o multitudine de situații și scenarii. Similar, a fost utilizat programul EFFECTSGis 5.5 (Olanda) construit pentru analiza efectelor accidentelor industriale și analiza consecințelor. Au fost considerate mai multe scenarii pentru a răspunde cerințelor legislative interne, în special cele legate de realizarea Planurilor de Urgență Internă (HG 647/2005). Concluziile evaluării riscului pentru accidentele majore au fost următoarele:

- Distrugerea totală a instalațiilor uzinei se poate produce doar prin atac terorist cu arme clasice

sau nuclear. Avarierea rezervorului de HCl (inclusiv a cuvei de retenție) simultan cu a rezervoarelor de stocare NaCN, a rezervoarelor de soluție bogată, a tancurilor de leșiere, și deversarea întregului conținut al acestora, pot rezulta în dispersia de HCN în atmosferă. În același timp, în anumite situații și condiții meteo defavorabile dispersiei, persoanele aflate până la 40 m distanță de sursa de emisie, surprinse de norul toxic pentru mai mult de 1 minut fără să utilizeze mijloace de protecție a respirației, vor deceda aproape sigur. De asemenea se poate considera că pe o rază de cca. 310 m, persoanele expuse pentru mai mult de 10 minute pot suferi intoxicații grave fiind posibil să se producă chiar decesul. Efecte toxice pot apare la persoanele aflate pe direcția vântului până la o distanță de cca. 2 km de uzina de procesare;

- Erori de operare și/sau defecțiuni ale sistemelor de măsură și control soldate cu scăderea pH-ului turburelii în tancurile de leșiere, îngroșător și/sau DETOX și emisii accidentale de acid cianhidric. Zona afectată de concentrații de 290 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 36 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 157,5 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul platformei tancurilor CIL;

- Emisie accidentală de HCN din decantor. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în tancurile CIL accentuată de o supradozare a soluției de floclulant simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 65 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 104 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Emisie accidentală de HCN din stația DETOX. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în reactoare generată de o supradozare a soluției de metabisulfat și/sau sulfat de cupru simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mari de 1900 ppm pentru un timp de expunere de 1 minut este situată în interiorul unui cerc cu raza de 10 m. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 27 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 33 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Explozia rezervorului de stocare GPL. Rezervorul de stocare al GPL are o capacitate de 50 t și este amplasat în aer liber în apropierea centralei termice. Simularea a fost efectuată pentru cea mai gravă situație posibilă, considerând explozia rezervorului plin. Pragul I cu radiație de căldură $12,5 \text{ kW/m}^2$ este în interiorul unui cerc cu raza de 10,5 m iar Pragul II cu radiație de căldură 5 kW/m^2 este în interiorul unui cerc cu raza de 15 m;

- Avarii și/sau incendii la rezervoarele de combustibili. Simulările au fost efectuate pentru cele mai grave situații posibile, considerând aprinderea și arderea cantității totale a motorinei (incendiu în rezervor, sau în cuva de retenție plină cu motorină);

- Ruperea barajului Corna cu formare de breșe. S-au luat în calcul două scenarii de accidente credibile pentru simularea scurgerii sterilelor din iazul de decantare, și sase scenarii credibile pentru scurgerea apei decantate din iaz și a apei din porii sterilelor cu efecte semnificative asupra ecosistemelor terestre și acvatice, sub diferite condiții meteorologice;

- Scurgerea sterilelor poate avea loc de-a lungul văii Corna, pe o distanță de 800 m (prin ruperea barajului inițial), sau pe 1600 m în cazul ruperii barajului Corna în varianta finală;

- În ceea ce privește impactul asupra calității apei, concentrația de cianură în apă sub formă de undă de poluare va ajunge la Arad în apropiere de granița romano-maghiara pe râul Mureș, la concentrații între 0,03 și 0,5 mg/L. Datorită limitărilor matematice inerente ale modelelor folosite, valorile menționate și efectele accidentelor sunt considerate a fi supraestimate. În consecință aceste rezultate descriu „cazurile cele mai defavorabile”, bazate pe ipoteze extreme de rupere a barajului Corna.

Ulterior, a fost realizată o nouă simulare, mult mai precisă și mai realistă, bazată pe modelul INCA-Mine (Whitehead et al., 2006), ce ia în calcul dispersia, volatilizarea și descompunerea cianurilor în timpul deplasării undei poluante înspre aval.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre, cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor

superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexa împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1:

- Formarea de HCN la suprafața iazului. Simulările privind emisiile de HCN de pe suprafața iazului de decantare și dispersia acestuia în atmosferă arată că nu se depășește un nivel de 400 μg/mc pentru medierea de o oră și 179 μg/mc pentru o mediere de 8 ore. Aceste concentrații de HCN depășesc cu puțin pragul de miros (0,17 ppm) și sunt mult inferioare concentrațiilor care ar putea fi periculoase;

- Ruperea barajului Cetate cu formare de breșe. Modelarea viiturii în caz de rupere a barajului Cetate a avut la bază parametrii de proiectare obținuți în studiul hidrometeorologic „Assessment of rainfall intensity, frequency and runoff for the Roșia Montană Project - Radu Drobot”. Caracteristicile breșei au fost prezise cu ajutorul modelului Breach, iar înălțimea maximă a undei de viitură în diferite secțiuni de scurgere a fost modelată folosind programul FLDWAV. S-a considerat un volum total al scurgerii de 800000 mc în timp de o oră, când vârful hidrografului viiturii este cu aproximativ 4,9 m deasupra scurgerii de bază chiar imediat aval de baraj și în albia îngustă a Abrudului la 5,9-7,5 km în aval de baraj iar la ultima secțiune luată în calcul (10,5 km) adâncimea apei este de aproximativ 2,3 m deasupra scurgerii de bază iar debitul maxim 877 mc/s. În continuare, valea mai largă a Arieșului permite viiturii să se propage printr-o albie semnificativ mai extinsă iar rezultatul este un hidrograf de viitură mult atenuată. Aceste rezultate descriu „cazul cel mai defavorabil”, bazat pe ipoteza extremă de rupere a barajului;

- Accidente pe parcursul transportului cianurii. Datorită cantităților mari de cianură transportate (cca. 30 t zilnic), riscurile asociate acestei activități au fost analizate în detaliu prin aplicarea metodei ZHA - Zurich Hazard Analysis. Drept urmare a fost selectat traseul optim de transport de la furnizor până la uzina de procesare și anume:

Transportul cianurii (în formă solidă) se va efectua în exclusivitate cu containere specializate SLS (Solid to Liquid System) cu o capacitate de 16 t fiecare. Containerul, construit în conformitate cu normele ISO, este protejat de către un cadru de protecție prevăzut cu suporturi, permițând decuplarea de trailerul de transport și stocarea temporară. Grosimea virolei este de 5,17 mm asigurând împreună cu cadrul metalic o protecție suplimentară a încărcăturii în caz de accident. Acest sistem este considerat BAT și este în momentul de față una dintre cele mai sigure modalități de transport al cianurii.

Se menționează faptul ca studiul prezintă probabilitatea de apariție a acestor scenarii (paginile 177-179, Concluzii).

În ceea ce privește managementul cianurilor, există un studiu de bază intitulat „Proiectul Aurul Roșia Montană, Planul pentru Managementul Cianurilor” întocmit în conformitate cu „Codul Internațional pentru Managementul Cianurilor pentru Producători, Transportatori și Utilizarea Cianurii în Producerea Aurului (International Cyanide Management Institute), mai 2002”. Se subliniază faptul ca SC Roșia Montană Gold Corporation SA este semnatară a acestui cod.

Referințele bibliografice pentru capitolului 7 „Situatii de Risc” se regăsesc la paginile 184-187.

*

Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analizarea fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închiderea și refacerea ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie reprofile și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

RMGC consideră că – departe de a fi prea mici – aceste costuri estimative sunt dovada gradului ridicat de responsabilitate față de închidere și refacere ecologică. Doar ca o comparație, cel mai mare producător de aur din lume a rezervat suma de 683 milioane USD (începând cu 31 decembrie 2006) pentru refacerea ecologică a 27 de exploatări, ceea ce înseamnă în medie 25 milioane USD pe exploatare. Costurile estimative ale RMGC, recent majorate pe baza unor date suplimentare de la suma de 73 milioane USD precizată în studiul EIM, totalizează în prezent 76 milioane USD.

*

Conform prevederilor Legii 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate ("Legea 5/2000"), (art. 5, paragrafele 2-3), autoritățile administrației publice locale, cu sprijinul autorităților publice centrale cu atribuții în domeniu aveau obligația de a delimita, în baza unor studii de specialitate, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a Legii 5/2000, zonele de protecție a valorilor de patrimoniu cultural, prevăzute în Anexa nr. III a respectivului act normativ. În vederea instituirii zonelor protejate autoritățile administrației publice locale trebuie să

întocmească documentațiile de urbanism și regulamentele aferente, elaborate și aprobate potrivit legii, care trebuie să cuprindă măsurile necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național din zonă.

Totodată, Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, prevede dreptul persoanelor fizice sau juridice interesate în amenajarea teritoriului, de a iniția redactarea planurilor de urbanism.

În baza acestor prevederi legale, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat din anul 2001 procesul de elaborare a acestor documentații de urbanism specifice – Planul de Urbanism General și Planul de Urbanism Zonal. Ele au fost elaborate de firme românești autorizate și au urmat procedura legală de aprobare. Avizul pentru instituirea Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană a fost emis de Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în cursul anului 2002 (avizele nr. 61/ 14.02.2002 și nr. 178/ 20.06.2002) ca parte a procedurii de autorizare a documentațiilor de urbanism. În baza acestor avize, Ministerul Culturii și Cultelor a solicitat elaborarea Planului de Urbanism Zonal pentru zona Centrală Istorică. Treizeci și cinci (35) din cele 41 de imobile monument istoric, sunt localizate în cuprinsul Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană.

În ceea ce privește valorile de patrimoniu situate în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială (este vorba de 6 imobile monument istoric), acestea sunt tratate în Planul de Urbanism Zonal Industrial elaborat de către S.C. Proiect Alba S.A. În reglementările acestui document vor fi cuprinse măsurile de protejare a acestor monumente.

În concluzie, studiile de urbanism și studiile de specialitate pentru delimitarea zonelor protejate în teritoriul în care intenționăm să dezvoltăm acest proiect, sunt în curs de aprobare în conformitate cu prevederile legale de către instituțiile și comisiile cu atribuții în această zonă de interes. Trebuie precizat că nici una dintre casele monument istoric din cuprinsul proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, ci toate cele 41 de case monument istoric vor fi cuprinse într-un complex program de restaurare (vezi Planul de Management). Acest program este absolut obligatoriu, dacă dorim ca aceste case, indiferent că se va pune în practică proiectul minier sau nu, să nu dispară în totalitate datorită stării înaintate de degradare în care se află.

*

Afirmația dumneavoastră privind lipsa unui Certificat de Urbanism valabil la începerea etapei de consultări publice și de evaluare a calității Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), este eronată.

Astfel, la data când s-a început etapa de consultări publice, există un Certificat de Urbanism valabil și anume Certificatul de urbanism nr. 78 emis pe data de 26 aprilie 2006 de Consiliul Județean Alba. Acest Certificat de Urbanism a fost obținut anterior etapei de evaluare a calității Raportului la studiul de impact care a demarat odată cu depunerea EIM la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor pe data de 15 mai 2006.

Pentru o mai clară înțelegere a prevederilor legale aplicabile și a evenimentelor derulate în cadrul proiectului minier din zona Roșia Montană, dorim să facem următoarele precizări:

- Procedura de emitere a acordului de mediu în cazul proiectului Roșia Montană a demarat la data de 14 decembrie 2004 prin depunerea memoriului tehnic și a certificatului de urbanism nr. 68 din 26 august 2004 (certificat valabil la data respectivă). S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un nou Certificat de Urbanism - nr. 78 din 26.04.2006 - pentru întregul proiect minier Roșia Montană, valabil la data depunerii EIM (15 mai 2006) și anterior începerii consultării publicului (iunie 2006);
- Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 prevede la Secțiunea 1. *Lucrări de construire*, poziția 10 - "*Uzina de procesare și construcții conexe*" - care include, la categoria construcții conexe, iazul de decantare a sterilelor fără de care uzina nu poate funcționa. Iazul de decantare este, de asemenea, prezent pe planurile de situație, părți integrante ale certificatului de urbanism, ștampilate spre neschimbare de către Consiliul Județean Alba;
- Certificatul de Urbanism este un document emis în scop informativ și este destinat numai a aduce la cunoștința solicitantului regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și clădirilor existente și de a stabili cerințele de urbanism și avizele necesare pentru obținerea autorizației de

construire (inclusiv acordul de mediu), conform art. 6 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată și a art. 27 alin. 2 din Normele de aplicare a legii 50/1991- M.Of. 825 bis/13.09.2005.

Fiind un act de informare legea nu limitează numărul de certificate de urbanism care pot fi obținute de un solicitant pentru aceeași parcelă (art. 30 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul).

*

În prezent, făcând parte din raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM), Fundația Roșia Montană își redefinește rolul și orientarea. Activitățile Planului de dezvoltare durabilă a comunității, care au fost concepute inițial ca aflându-se sub tutela Fundației (activități orientate către afaceri: incubator de afaceri, centru de consiliere pentru afaceri, facilitate de micro-finanțare, precum și activități sociale: centru de pregătire și instruire) au fost promovate independent, prin parteneriate și cu participarea comunității în privința luării deciziilor – o modalitate de preferat pentru promovarea programelor de dezvoltare socială și economică.

În continuare, Fundația își va îndrepta atenția asupra problemelor de păstrare a moștenirii patrimoniului cultural, forma finală a programelor urmând a fi stabilită împreună cu comunitatea.

În ceea ce privește politica, pe baza căreia compania își ghidează eforturile de dezvoltare durabilă, Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) nu se consideră principalul furnizor, ci un partener. Implicarea comunității este considerată ca punct de pornire, urmând ca de-a lungul timpului, pe măsură ce comunitatea își creează capacitatea de a derula programele pe cont propriu, compania să transfere controlul asupra programelor înființate în prezent, comunității și instituțiilor ei.

Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa 4 – Roșia Montană Dezvoltarea Durabilă și proiectul Roșia Montană.

*

Precizăm că afirmația dumneavoastră este eronată. Planul de Urbanism General al Comunei Roșia Montană aprobat în 2002 permite realizarea Proiectului Roșia Montană, astfel cum acesta a fost prezentat în cadrul dezbaterilor publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat și elaborarea a două planuri urbanistice zonale: Modificare Plan Urbanistic Zonal – Zona Industrială Roșia Montană și Plan Urbanistic Zonal – Zona Istorică Roșia Montană (PUZ). Primul plan urbanistic este solicitat de certificatul de urbanism nr. 78 din 26.04.2006, fiind o reactualizare a PUZ Zona Industrială aprobat în anul 2002, iar în ceea ce privește zona istorică, PUZ-ul aferent acesteia este solicitat prin Planul de Urbanism General aprobat tot în anul 2002. Ambele planuri urbanistice sunt în curs de avizare și au parcurs în prealabil etapa de consultare publică.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametri proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia

la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din sisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

În ceea ce privește observația dumneavoastră referitoare la o prezumtivă încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 351/2005 ("HG 351/2005"), există mai multe aspecte care trebuie luate în considerare. Astfel:

1. În primul rând atragem atenția asupra faptului că în conformitate cu prevederile art. 6 din HG 351/2005, orice activitate care poate determina o evacuare de substanțe periculoase în emisar se supune aprobării prealabile a autorității de gospodărire a apelor și va respecta prevederile autorizației de gospodărire a apelor emise în conformitate cu legislația în vigoare.

HG 351/2005 prevede că autorizația de gospodărire a apelor se va emite numai după ce toate măsurile tehnico-constructive sunt implementate pentru a evita evacuarea indirectă de substanțe periculoase în apele subterane. Limitele maxim admise la evacuare sunt prevăzute în mod expres în HG 351/2005, iar respectarea acestora constituie o condiție pentru obținerea și păstrarea autorizației de gospodărire a apelor.

În conformitate cu prevederile HG 351/2005, limitele efective la evacuare ar trebui aprobate de autoritatea competentă, această procedură fiind înțeleasă de legiuitor din perspectiva complexității și diversității activităților industriale, precum și din perspectiva noilor progrese tehnologice.

Prin urmare, menționăm că etapa de evaluare a impactului asupra mediului nu urmează a fi finalizată printr-o autorizație generală, ci reprezintă numai o parte dintr-un proces de autorizare mai complex. Menționăm faptul că în conformitate cu art. 3 din HG 918/2002, nivelul de detaliu al informațiilor furnizate de studiul EIM corespunde fazei de studiu de fezabilitate a proiectului, fiind în mod evident imposibil atât pentru titularul de proiect cât și pentru autoritatea competentă să epuizeze toate datele tehnice necesare și autorizațiile obținute.

Protecția corespunzătoare a apelor subterane va fi asigurată prin termenii și condițiile impuse de autorizația de gospodărire a apelor. Autorizația de gospodărire a apelor se va emite în urma unei evaluări individuale a proiectului, luând în considerare aspectele specifice ale acestuia, precum și cerințele legale aplicabile activităților miniere. Până la emiterea autorizației de gospodărire a apelor, orice afirmație privind încălcarea prevederilor HG 351/2005 este în mod evident

prematură, în principal datorită faptului că autorizația de gospodărire a apelor va reglementa, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, condițiile care trebuie respectate de titularul proiectului privind protecția apelor subterane.

2. În al doilea rând, menționăm că specificul și complexitatea proiectelor miniere au determinat necesitatea stabilirii unui cadru legislativ special. Prin urmare, pentru astfel de proiecte, înțelegerea unor prevederi legale dintr-un anumit act legislativ trebuie coroborată cu prevederile relevante ale altor reglementări aplicabile.

În această privință, atragem atenția asupra faptului că înțelegerea HG 351/2005 trebuie coroborată cu prevederile întregii legislații relevante aplicabile proiectului Roșia Montană, cu un accent special pe Directiva 2006/21/CE privind gestionarea deșeurilor din industria extractivă ("Directiva 21").

Scopul concret al Directivei 21 este de a asigura un cadru legal specific pentru deșeurile din industria extractivă și pentru depozitele de deșeurii aparținând de proiecte miniere, luând în considerare complexitatea acestor proiecte și aspectele specifice ale activităților miniere care nu se pot supune întotdeauna reglementărilor obișnuite privind gestionarea și depozitele de deșeurii. Din această perspectivă, Directiva 21 prevede ca un operator al unui depozit de deșeurii, astfel cum este definit de aceasta (menționăm că iazul de decantare a sterilelor propus de RMGC este considerat un "depozit de deșeurii" conform Directivei 21) trebuie să îndeplinească, *inter alia*, următoarele:

- a) *„depozitul de deșeurii este [...] proiectat astfel încât să îndeplinească condițiile necesare pentru ca, pe termen scurt sau lung, să prevină poluarea solului, a aerului, a apelor subterane sau de suprafață, luând în considerare cu precădere Directivele 76/464/CEE (1), 80/68/CEE (2) și 2000/60/CE, și să asigure colectarea eficientă a apelor contaminate și a levigatului astfel cum și atunci când se impune conform prevederilor autorizației și să reducă eroziunea provocată de apă sau vânt în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic și viabil din punct de vedere economic”;*
- b) *„depozitul de deșeurii este realizat, gestionat și întreținut în mod adecvat pentru a asigura stabilitatea fizică a acestuia și pentru a preveni poluarea sau contaminarea solului, a aerului, a apelor de suprafață sau subterane, pe termen scurt sau lung, și pentru a reduce la minim pe cât posibil eventuala deteriorare a peisajului.*

În plus, trebuie menționat faptul că MAPM a impus companiei RMGC prin Termenii de referință elaborarea studiului EIM luând în considerare prevederile Directivei 21 și gestionarea deșeurilor miniere din perspectiva BAT. Directiva 21 a fost promovată de Directoratul General de Mediu al UE în ideea de a reprezenta cadrul legislativ aplicabil pentru gestionarea viabilă a deșeurilor miniere în întreaga Europă, iar prin urmare respectarea prevederilor acesteia este obligatorie.

*

S-au stabilit garanții financiare complete, sub forma unor garanții financiare pentru refacerea mediului ("GFRM"), care obligă Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) să prevadă fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani.

GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeurii. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii miniere, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea

mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții ;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

*

Raportul de Securitate a fost pus la dispoziția publicului prin publicarea acestuia pe adresa de Internet http://www.mmediu.ro/dep_mediu/rosia_montana_securitate.htm precum și în formă tipărită în mai multe puncte de informare în vederea dezbaterilor publice.

*

Capitolul 5 din Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) (*Analiza alternativelor*) prezintă, în Secțiunea 1 (*Alternativa Fără Proiect*) o analiză a situației în care nu ar fi demarat "Proiectul". În această secțiune se analizează impactul imediat al nedemarării proiectului și sunt trecute în revistă potențialele domenii industriale alternative. Concluzia este clară: "o bază economică multi-sectorială este importantă pentru o creștere economică în ritm susținut a regiunii", iar Proiectul Roșia Montană este capabil să ofere stimulii economici necesari, fiind, astfel, în măsură să contribuie la atingerea scopului economic propus, acela al prosperității.

Raportul EIM a inventariat o gamă largă de alternative de dezvoltare – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană. Deși celelalte ramuri industriale nu au această capacitate, nu este exclusă ideea dezvoltării acestora în paralel, "dimpotrivă, [Proiectul Roșia Montană] rezolvă unele probleme importante, care să permită atragerea de investiții".

Este evident, așadar, că alternativa nedemarării Proiectului a fost luată în considerare și analizată foarte serios.

*

Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și

normativele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematicele complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anumit statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitate (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aprox. 6.000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodării Apelor și a agenților locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în această zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate[1], respectiv a Directivei 79/409 Păsări[2], cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor aceluiași acte[3].

Toate aceste argumente sunt susținute și prezentate în următoarele referințe:

[1] art.3, alin. 2. Fiecare Stat Membru contribuie la crearea (rețelei) NATURA 2000 proporțional cu reprezentarea, pe teritoriul său, a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în paragraful 1. În acest scop, Statele Membre, în conformitate cu Articolul 4, desemnează situri ca zone speciale de conservare, având în vedere obiectivele prevăzute în paragraful 1.

art.4, alin.1. Pe baza criteriilor stabilite în Anexa III (Etapa I) și a informațiilor științifice relevante, fiecare Stat Membru propune o listă de situri indicând tipurile de habitate naturale din Anexa I și speciile indigene din Anexa II pe care le adăpostesc. Pentru speciile de animale care ocupă teritorii vaste, aceste situri corespund locurilor, în cadrul ariilor naturale de răspândire a acestor specii, care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Pentru speciile acvatice care ocupă teritorii vaste, astfel de situri vor fi propuse numai acolo unde este posibil de determinat în mod clar o zonă care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Statele Membre propun, dacă este cazul, adaptarea listei în lumina supravegherii prevăzute în Articolul II. [...]

alin.2.[...] Statele Membre ale căror situri adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare ori una sau mai multe specii prioritare reprezentând mai mult de 5% din teritoriul național pot, în acord cu Comisiunea, să solicite ca criteriile enumerate în Anexa III (etapa 2) să fie aplicate mai flexibil în selectarea siturilor de importanță comunitară pe teritoriul lor. [...]

art.6, alin.4. Dacă, contrar concluziilor negative ale evaluării implicațiilor și în absența soluțiilor alternative, un plan sau proiect trebuie totuși să fie realizat, din motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, Statul Membru ia toate măsurile compensatoare necesare pentru a asigura că coerența generală a (rețelei) NATURA 2000 este protejată. Statul Membru informează Comisiunea despre măsurile compensatoare adoptate.

art. 16. Cu condiția că nu există o alternativă satisfăcătoare și că derogarea nu este în detrimentul

menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă, Statele Membre pot deroga de la dispozițiile Articolelor 12, 13, 14 și 15 (a și b): [...]

- în interesul sănătății și securității publice sau pentru alte rațiuni de interes major, inclusiv de natură socială sau economică și pentru motive de importanță primordială pentru mediu;

[2] art.4, alin. 1. Speciile menționate în anexa 1 fac obiectul măsurilor de conservare speciale privind habitatul, în scopul asigurării supraviețuirii și a reproducerii lor în aria lor de distribuție. [...].

Se va ține cont - pentru a trece la evaluări de tendințe și de variațiile nivelurilor de populare.

Statele Membre clasează în special în zonele de protecție specială teritoriile cele mai asemănătoare ca număr și suprafață la conservarea lor în zona geografică maritimă și terestră de aplicare a prezentei Directive.

[3] Directiva 92/43 Habitate, art. 2 alin.2.; Directiva 79/409 Păsări, art. 3 alin. 2 lit. c.

*

Afirmația este nefundamentată, ca parte a procesului de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) au fost realizate estimări preliminare cumulative pentru utilajele motorizate staționare și pentru sursele liniare (vehicule), în vederea obținerii unei imagini inițiale privind impactul cumulativ datorat zgomotului și vibrațiilor generate de surse ambientale sau aferente Proiectului Roșia Montană, și a elabora o strategie a activităților de monitorizare și măsurare, împreună cu selectarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de management pentru atenuarea suplimentară a impactului sonor și vibrațional potențial datorat activităților din cadrul Proiectului. Aceste estimări preliminare se aplică majorității activităților de construcție, precum și activităților de exploatare și de dezafectare/închidere a minei și uzinei de procesare. Aceste estimări sunt documentate sub forma unor tabele de date și hărți cu izoplete pentru principalele activități generatoare de zgomot în anumiți ani reprezentativi din ciclul de execuție a Proiectului; a se vedea **Tabelele 4.3.8** până la **4.3.16** **Planșele 4.3.1** până la **4.3.9**. Toate aceste detalii legate de metodologia de evaluare aplicată, datele de input ale modelului de dispersie, rezultatele modelării și măsurile de prevenire/minimizare/eliminare a impactului potențial pe toate etapele proiectului (construcție, operare, închidere) se găsesc în Capitolul 4 Secțiunea 4.3 Zgomot și Vibrații a raportului EIM.

Au fost selectați ca reprezentativi anii de Proiect 0, 9, 10, 12, 14 și 19 deoarece aceștia includ cele mai semnificative activități generatoare de zgomot. Totodată, având în vedere corelarea strânsă dintre problemele și sursele asociate emisiilor atmosferice și celor de zgomot, aceștia sunt și anii utilizați pentru modelarea impactului asupra calității aerului, tratată în capitolul 4.2. În vederea unei redări cât mai exacte a impactului potențial generat asupra receptorilor, aceste planșe includ și estimări ale fondului de trafic rutier prezentate în secțiunea 4.3.6.1.

Planul amplasamentului Proiectului și schemele instalațiilor au fost utilizate pentru determinarea pozițiilor surselor de zgomot și a altor caracteristici fizice ale zonei. Locul receptorilor a fost stabilit pe baza rapoartelor de fond și a documentației tehnice și de mediu puse la dispoziție de RMGC. Cu ajutorul acestor informații, locurile surselor și ale receptorilor au fost transpuse în coordonate de intrare (x, y, z) pentru programul de modelare a zgomotului.

Tabelele 4.3.8 până la **4.3.16** și **Planșele 4.3.1** până la **4.3.9** prezintă nivelele medii maxime de zgomot estimate a se recepta de către comunitățile învecinate pe parcursul tuturor fazelor de Proiect, după încorporarea unor măsuri inițiale de atenuare a impactului, concepute pentru a reduce efectele generate de sursele asociate unor utilaje mobile și staționare. Aici sunt incluse și influențele datorate zgomotului de fond neasociat activităților miniere (în special trafic).

Pentru a evalua nivelul de sunet asociat camioanelor de mare capacitate și altor surse mobile care traversează amplasamentul încărcate cu minereu, roci sterile sau sol s-a utilizat un program de analiză a zgomotului bazat pe modelul standard RD-77-108 [1] al (U.S.) Federal Highway Administration's (FHWA) pentru a calcula valorile de referință ale emisiilor de zgomot pentru camioane grele pe drumurile folosite de proiect. Modelul FHWA prognozează valorile orare ale L_{eq} în condiții de trafic necongestionat și este considerat în general, ca având o precizie în limita a 1,5 decibeli (dB).

Modelul se bazează pe factori de emisie acustică standardizați pentru diferite tipuri și greutatea de vehicule (ex. automobile, camioane de tonaj mediu și camioane grele) ținând seama de volumul vehiculului, viteză, configurația drumului, distanța față de receptor și caracteristicile acustice ale amplasamentului. Nivelul emisiilor pentru toate cele trei tipuri de vehicule crește în funcție de logaritmul vitezei.

Pentru a evalua sursele acustice din uzina de prelucrare propusă ca și cele provenite de la utilajele semistaționare (folosite în extracție, depozitarea în halde a rocilor de steril și solului) AAC a utilizat un program propriu de prognozare a zgomotului cu ajutorul căruia a simulat și modelat emisiile viitoare de zgomot de la echipamentele de pe întregul amplasament. Programul de modelare utilizează algoritmi de propagare acceptabili pentru această ramură industrială pe baza următoarelor norme ale American National Standards Institute (ANSI) și Organizația Internațională de Standardizare (ISO):

- ANSI S1.26-1995 (R2004), Method for the Calculation of the Absorption of Sound by the Atmosphere [Metodă de calcul a absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-1:1993, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 1: Calculation of the absorption of sound by the atmosphere [Calculul absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-2:1996, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 2: General method of calculation [Metoda generală de calcul];
- ISO 3891:1978, Acoustics -- Procedure for describing aircraft noise heard on the ground [Procedură de descriere a modului în care este perceput zgomotului de avion la nivelul solului].

Calculul țin seama de divergența clasică a undei de sunet (adică atenuarea prin dispersie sferică cu ajustarea directivității sursei la sursele punctiforme) plus factorii de atenuare datorită absorbției în aer, efectele minimale la sol și bariere/protecție.

Acest model a fost validat de AAC (Acoustic Alliance Consulting) timp de mai mulți ani prin măsurători de zgomot pe diferite amplasamente industriale funcționale care fuseseră anterior modelate în faza de proiect tehnic. Compararea previziunilor pe bază de model cu măsurătorile de teren a demonstrat de fiecare dată o strânsă concordanță, de obicei în domeniul a 1-3 dB(A).

Referințe:

[1] FHWA Highway Traffic Noise Prediction Model [Model de predicție a zgomotului din trafic]; v. *Federal Highway Administration Report Number FHWA-RD-77-108*. Administrația Federală a Șoselelor din SUA, Washington, D.C., 1978.

O descriere detaliată a tehnologiei de derocare propuse este prezentată în anexa 7.1 Tehnologii de pușcare propuse în etapa de exploatare a proiectului Roșia Montană.

*

Asocierea dintre Gabriel Resources și Regia Autonomă a Cuprului Deva (în prezent, CNCAF Minvest SA) a fost stabilită în temeiul Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 98/08.08.1990, cu modificările și completările ulterioare. Art. 35 al acestei legi prevedea posibilitatea regiilor autonome de a se asocia cu terțe persoane juridice, române sau străine, în scopul creării de noi societăți comerciale.

Societatea Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) a fost înființată în anul 1997 în conformitate cu prevederile legale în vigoare la acea dată, constituirea acesteia făcându-se cu respectarea tuturor condițiilor impuse de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale și Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului în ceea ce privește înființarea societăților comerciale pe acțiuni cu capital mixt.

Precizăm că Actul Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA, care reprezintă rezultatul acordului de voință cu privire la termenii și condițiile în care se desfășoară asocierea dintre statul român și investitor, reprezintă un document la care accesul publicului este permis, fiind inclus în categoria documentelor care, potrivit Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, sunt publicate în Monitorul Oficial al României și de pe care Oficiul Registrului Comerțului este obligat să elibereze, pe cheltuiela persoanei care a făcut cererea, copii certificate.

Cât despre acordul privind înființarea unei societăți mixte, împreună cu Gabriel Resources Ltd, la inițiativa Ministerului Industriei și Comerțului, acesta prevede următoarele condiții: (i) asigurarea unui nivel al locurilor de muncă similar celui de dinaintea înființării societății; (ii) costurile privind activitățile de explorare sunt în întregime suportate de Gabriel Resources Ltd, (iii) obținerea acordului Agenției Naționale pentru Resursele Naturale de către Regia Autonomă a Cuprului Deva; (iv) respectarea prevederilor legale privind înființarea de societăți mixte în parteneriat cu companii străine. Aceste condiții au fost pe deplin îndeplinite, atât la momentul înființării societății, cât și în timpul desfășurării activităților.

Totodată, menționăm că stabilirea cotelor de participare ale acționarilor la beneficiile și la pierderile Roșia Montană Gold Corporation SA s-a făcut în funcție de cota lor de contribuție la capitalul social al societății. Procentul actual de 80% pentru Gabriel Resources Ltd și de 19,31% pentru CNCAF Minvest SA a rezultat în urma aportului inițial și a contribuțiilor ulterioare ale acționarilor la capitalul societății, Gabriel Resources Ltd. avansând toate cheltuielile și costurile aferente activităților de dezvoltare-exploatare și autorizare a Proiectului Minier Roșia Montană.

Prevederile Actului Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA cu privire la condițiile de majoritate și cvorum necesare pentru luarea deciziilor în cadrul Adunării Generale a Acționarilor și participarea la beneficiile și la pierderile societății sunt preluate din Legea nr. 31/1990, neexistând nici o derogare sub acest aspect.

*

Această afirmație nu este adevărată; Planul de urbanism a fost întocmit cu consultarea publicului.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un Certificat de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 pentru întregul proiect minier Roșia Montană, inclusiv pentru iazul de decantare a sterilelor. Prin Certificatul de Urbanism se solicită și întocmirea unui Plan de Urbanism Zonal (PUZ), care să reflecte toate modificările aduse Proiectului Roșia Montană, ca urmare a consultărilor și dezbaterilor publice organizate în legătură cu acest proiect, precum și a consultării autorităților avizatoare. Acest plan, denumit "Modificare Plan Urbanistic Zonal, Zona Industrială Roșia Montană" a fost elaborat și supus dezbaterii publice în luna iunie 2006 în conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului nr. 176/N/2000 pentru aprobarea reglementării tehnice "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic Zonal" și în prezent se află în curs de avizare.

În ceea ce privește Planul Urbanistic General (PUG) Roșia Montană aprobat în 2002, acesta a fost elaborat în paralel cu PUZ din 2002, toate prevederile din PUG fiind preluate și în PUZ. De asemenea procedura de avizare a celor două planuri de urbanism s-a desfășurat în paralel.

*

Cercetarea arheologică preventivă din perimetrul de dezvoltare a proiectului minier Roșia Montană s-a realizat prin tehnicile specifice, respectiv sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de studiile geofizice și analizele zborurilor fotogrametrice. Dezvoltarea în suprafață a cercetărilor s-a produs acolo unde realitățile arheologice au impus-o.

La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic. ASTFEL, TOATE PERIMETRELE PENTRU CARE S-A APLICAT PROCEDURA DE DESCĂRCARE DE SARCINĂ ARHEOLOGICĂ AU FOST CERCETATE. Toate cercetările, începând cu campania din 2004, au fost realizate conform prevederilor legale în vigoare, respectiv OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către Ministerul Culturii și Cultelor a Standardelor și Procedurilor Arheologice.

Investiția proiectată în perimetrul aurifer de la Roșia Montană a ridicat o serie de probleme privitoare la salvarea patrimoniului istorico-arheologic din zonă, precum și la valorificarea acestuia din punct de vedere științific și muzeal. Tocmai datorită complexității și dificultății determinate de acest demers, imposibil de

surmontat prin contribuții individuale, Ministerul Culturii și Cultelor din România a luat decizia inițierii unui Program Național de Cercetare, denumit *Alburnus Maior*.

Roșia Montană Gold Corporation nu a făcut altceva decât să asigure – conform prevederilor legale în vigoare în România – resursele financiare necesare pentru evaluarea, studierea și punerea în valoare a vestigiilor arheologice. Organizarea cercetării și descărcarea de sarcină arheologică s-a realizat prin mijloace specifice și metodologii adaptate realităților unui anumit sit, în cazul nostru, Roșia Montană, care au constatat în:

- Studii de arhivă;
- Perieghză și evaluare de teren; sondaje arheologice;
- Survol și interpretare aerofoto; imagine satelitară de mare rezoluție;
- Studii de arheologie minieră, topografie subterană și modelare 3D;
- Studii de geofizică;
- Cercetări arheologice ample în zonele cu potențial arheologic identificat – efectuarea de săpături arheologice propriu-zise;
- Studii interdisciplinare – sedimentologie, arheozoologie, palinologie comparată, arheo-metalurgie, geologie, mineralogie;
- Datare radiocarbon și dendrocronologică;
- Înregistrarea cercetărilor și a rezultatelor acestora într-o bază de date integrată;
- Topografie arheologică în format clasic și digital și elaborarea proiectului GIS; realizarea arhivei foto – clasică și digitală;
- Restaurarea artefactelor;
- Inventarierea și catalogarea digitală a artefactelor;
- Studii de specialitate pentru valorificarea rezultatelor cercetărilor - publicarea de volume științifice, expoziții, site Web etc.

Toate cercetările arheologice cu caracter preventiv desfășurate la Roșia Montană începând cu anul 2000 și până în prezent, au fost realizate în cadrul unui program complex de cercetare, fiind emise, în conformitate cu prevederile legale, autorizații de săpătură arheologică preventivă. Cercetările arheologice au fost coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, la derularea acestora participând un număr de 21 de instituții de specialitate românești și 3 din străinătate. Cercetările derulate în fiecare campanie arheologică sunt autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în baza planului anual de cercetare arheologică aprobat de către Comisia Națională de Arheologie.

Conform legislației române în vigoare (OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către MCC a Standardelor și Procedurilor Arheologice), autorii cercetării pot propune descărcarea de sarcină arheologică. În urma procesului complex de cercetare, se întocmește de către arheologi o documentație exhaustivă asupra zonei investigate, după consultarea căreia, Comisia Națională de Arheologie recomandă sau nu, după caz, eliberarea certificatului de descărcare de sarcină arheologică, care era emis, în cazul cercetărilor din perioada 2001 – 2006, de Ministerul Culturii și Cultelor, direct sau prin serviciile sale deconcentrate.

Cercetările arheologice preventive de la Roșia Montană au permis studierea a cinci necropole de incinerare din perioada romană (Tăul Corna, Hop - Găuri, Țarina, Jig - Piciorag și Pârâul Porcului - Tăul Secuilor) și a două zone funerare (Carpeni și Valea Nanului), a unor zone sacre (Hăbad și valea Nanului), a unor zone de habitat (Hăbad, Carpeni, Tăul Țapului, Hop), dintre care se disting clădirile romane din zona Dealului Carpeni, și monument funerar circular de la Tău Găuri. Tuturor acestor cercetări de suprafață li se adaugă cele efectuate – în premieră în România – în subteran în masivele Cetate, Cărnice, Jig și Orlea, în cazul acestora distingându-se descoperirile unor vestigii deosebite în zona Piatra Corbului, a galeriei Cătălina Monulești și a sectorului minier Păru-Carpeni.

Pentru efectuarea acestor cercetări au fost efectuate o serie de studii speciale legate de interpretarea fotografiilor aeriene, cele de arheomagnetometrie și rezistivitate electrică, precum și cele de palinologie, sedimentologie, geologie și analiza probelor prin metodele izotop radio-carbon și dendrocronologică. Pentru buna gestionare a unităților de cercetare și implicit a descoperirilor arheologice s-au folosit baze de date, conținând informație text și fotografică - inclusiv 4 imagini satelitare (o imagine satelitară de arhivă SPOT Pancromatic (10 m) din anul 1997; 2 imagini satelitare de arhivă LANDSAT 7 MS (30 m) din anii 2000, 2003; o imagine satelitară programare prioritară SPOT 5 SuperMode color (2,5 m rezoluție) 19 iulie 2004)

- toate acestea fiind integrate într-un amplu proiect GIS care a reprezentat la prima sa versiune o premieră în cercetarea arheologică din România.

Cercetarea arheologică s-a desfășurat prin sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de analizele magnetometrice, de studiile de rezistivitate electrică și de datele zborurilor fotogrametrice. La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic.

Într-o serie de situații arheologice sau când monumentele istorice se situau aproape de obiective industriale, acestea din urmă au fost reproiectate astfel încât respectivele vestigii arheologice sau monumentele istorice să nu fie afectate. Practic, acolo unde a fost cazul, s-a recurs la conservarea și restaurarea *in situ* a obiectivului arheologic, așa cum este cazul monumentului funerar circular de la Hop-Găuri (volumul monografic *Alburnus Maior* II, București 2004), a dealului Carpeni, considerat ca „rezervație arheologică” sau al zonei Piatra Corbului, toate fiind incluse în urma cercetărilor efectuate și a concluziilor acestora în Lista Monumentelor Istorice din 2004. Acestora li se adaugă zonele în care vor fi păstrate *in situ* vestigile antice miniere ca în cazul galeriei Cătălina Monulești și al sectorului minier Păru Carpeni. Acestora li se adaugă zona centrului istoric Roșia Montană unde sunt situate o serie de valori de arhitectură (35 de case monument istoric).

Amintim, în acest sens, că structurile identificate și cercetate au fost publicate preliminar, după fiecare campanie de cercetări arheologice în *Cronica Cercetării Arheologice din România*, precum și în volumul 1 al seriei monografice *Alburnus Maior*. Pentru conformitate vă indicăm punctele în care au fost identificate și cercetate structuri consistente de habitat datate în epocă romană și vă indicăm și reperele bibliografice pentru a vă ușura informarea: Hop-Găuri, Carpeni, Tăul Țapului (CCA 2001 (2002), p. 254-257, nr. 182; 261-262, nr. 185; 264-265, nr. 188; 265-266, nr. 189. *Alburnus Maior* I, 2003, p. 45-80; 81-122; 123-148; CCA 2001 (2002), 257-261; CCA 2003 (2004), 280-283; *Alburnus Maior* I, 2003, p. 387-431, 433-446, 447-467).

Pentru detalii privind cadrul legislativ aplicabil, obligațiile legale ale titularului de proiect și o descriere detaliată și complementară a cercetărilor arheologice preventive efectuate până în prezent și a planurilor de management pentru patrimoniului cultural, poate fi consultată anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”. În același context pot fi găsite informații suplimentare privind rezultatele cercetărilor efectuate în cadrul Programului Național de Cercetare „*Alburnus Maior*” în perioada 2001-2006.

În concluzie, zona adusă în discuție de petent a fost cercetată în conformitate cu prevederile legale românești, cât și cu respectarea normelor și practicilor europene în domeniu.

Cercetarea arheologică efectuată la Roșia Montană – cunoscută sub denumirea de cercetare arheologică preventivă / de salvare -, cât și studiile conexe de patrimoniu, se fac însă, ca peste tot în lume, în relație cu interesul economic pentru anumite zone, iar costurile acestora, ca și costurile de punere în valoare și întreținere a zonelor păstrate, sunt asigurate de cei care fac investiția, realizându-se un parteneriat public-privat în sensul protejării patrimoniului cultural, conform prevederilor Convenției europene de la Malta (1992) cu privire la protejarea patrimoniului arheologic.

*

În contextul implementării unui nou proiect minier la Roșia Montană, Ministerul Culturii și Cultelor a autorizat desfășurarea studiilor de evaluare a patrimoniului arheologic și arhitectural pentru anul 2000, iar la sfârșitul aceluși an Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național a susținut prezentări cu concluziile acestor studii preliminare în cadrul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și a Comisiei Naționale de Arheologie. Începând cu anul 2001, luând în considerare concluziile studiilor de evaluare din anul precedent, a fost instituit Programul Național de Cercetare „*Alburnus Maior*” prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2504 din 07.03.2001, desfășurându-se în conformitate cu prevederile Legii nr. 378/2001 (completată ulterior prin Legea nr. 462/2003 și respectiv Legea nr. 258/2006). Astfel, administrația centrală, respectiv Ministerul Culturii și Cultelor – direct sau prin instituțiile aflate în subordinea sa - s-a implicat din anul 2000 și până în prezent, conform atribuțiilor sale legale, în ceea ce privește gestionarea problemelor de patrimoniu de la Roșia Montană.

Astfel, **cercetările arheologice preventive** sunt coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, fiind derulate în colaborare cu 21 de instituții naționale și 3 instituții străine cu competențe în domeniu, desfășurându-se cu aprobarea anuală a Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. Programul se desfășoară conform prevederilor legale cu susținerea financiară a S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A., respectiv al companiei miniere care intenționează să extindă și să continue exploatarea de suprafață a zăcămintului auro-argintifer de la Roșia Montană. Astfel s-au desfășurat și sunt în curs de derulare ample cercetări arheologice preventive în zona de impact a proiectului minier Roșia Montană. În baza rezultatelor acestora propunându-se: fie aplicarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică a unor perimetre cercetate aflate în zona de intervenție a investitorului, fie conservarea *in situ* a unor structuri și monumente reprezentative, în conformitate cu prevederile legale. Zonele care au fost propuse spre conservare, ca și cele pentru care s-a aplicat procedura de descărcare de sarcină arheologică, au fost cercetate de specialiști și, în baza acestei expertize și a analizei făcute de către Comisia Națională de Arheologie, s-au luat deciziile respective. Proiectul minier a suferit de-a lungul anilor 2000-2005 o serie de modificări tocmai pentru a putea aplica deciziile legate de conservarea patrimoniului. Câteva exemple în acest sens sunt: extinderea duratei cercetărilor arheologice de teren pe mai mulți ani (ex. Țarina, Pârâul Porcului, Orlea), reconsiderarea amplasamentului unor elemente de infrastructură a proiectului pentru conservarea vestigiilor arheologice din zonele Carpeni, Tău Găuri, Piatra Corbului.

Studiile de arhitectură și urbanism au fost efectuate în conformitate cu prevederile legale, de către firme autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor, iar documentațiile de urbanism astfel redactate, cât și lucrările de restaurare și conservare desfășurate până în prezent, au fost avizate de către Comisia Națională a Monumentelor Istorice. Astfel, aprobarea și implementarea unor documentații de urbanism s-a făcut conform prevederilor legale, iar compania și-a asumat aceste decizii prin modificarea planurilor de dezvoltare a minei și în consecință:

În perioada 2001-2004, sub coordonarea unor specialiști de la Muzeul Național al Satului "Dimitrie Gusti" (instituție muzeală de rang național, direct subordonată Ministerului Culturii și Cultelor) a fost efectuată o **amplă cercetare etnografică** a zonei Roșia Montană – Abrud – Corna, dublată în anii 2001-2002 și de realizarea unei ample serii de interviuri de istorie orală de către Societatea Română de Radiodifuziune prin Centrul de Istorie Orală "Gheorghe Brătianu", București (SRR - CIO).

În conformitate cu cerințele Ministerului Mediului și al Gospodării Apelor, respectiv ale Ministerului Culturii și Cultelor în cadrul documentației privind Raportul la studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană au fost elaborate planuri de management specifice pentru gestionarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană, în contextul implementării proiectului minier (vezi Raportul de Evaluarea a Impactului asupra Mediului, vol. 32-33, Plan M – Plan de management al patrimoniului cultural, partea I – Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, partea II-a – Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană, partea III-a – Plan de management pentru patrimoniul cultural).

În aceste planuri de management sunt prezentate pe larg obligațiile și responsabilitățile pe care compania, conform deciziilor administrației culturale centrale, și le asumă în contextul implementării proiectului său minier – în ceea ce privește protejarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană: vestigii arheologice de suprafață și subteran, clădiri monument istoric, zone protejate, elemente de patrimoniu imaterial, elemente de peisaj cultural, etc. În acest context, trebuie subliniat că acțiunile de conservare și protejare a patrimoniului arheologic sunt dublate și de cele privind reabilitarea și conservarea Zonei Protejate Centrul Istoric Roșia Montană (cuprinzând 35 de clădiri monument istoric (din care 11 sunt deja în curs de proiectare în momentul de față), Tăul Mare, Tăul Brazi și Tăul Anghel, precum și vestigii ale exploatărilor miniere de suprafață din zona Văidoaia, cât și de crearea, în anii ce vin, a unui modern complex muzeal dedicat istoriei mineritului în zona munților Apuseni, acesta urmând să aibă expoziții de geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic, precum și o secțiune subterană organizată în jurul galeriei Cătălina Monulești.

În aceeași măsură, Direcția Județeană pentru Cultură Culte și Patrimoniu Cultural Național Alba a făcut numeroase vizite de informare și control la fața locului. Tot prin intermediul acestui organism administrativ s-au derulat și etapele specifice legate de achizițiile legale de imobile monument istoric efectuate de către companie. Dreptul de preempțiune asupra cumpărării acestor imobile a fost exprimat de către autoritatea centrală a Ministerului Culturii și Cultelor.

Se cuvine însă subliniat că, în afara obligațiilor asumate de către RMGC, în privința protejării și conservării vestigiilor arheologice și a monumentelor istorice, există o sumă întreaga de obligații care revin atât autorităților publice locale din Roșia Montană și județul Alba, cât și autorităților publice centrale, respectiv Statului Român.

Planurile de management pentru patrimoniu cultural din cadrul Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului aduc precizări asupra acestor aspecte (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 21-22, 47, 52-53, 66-67 și Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 33, Plan de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din zona Roșia Montană, p. 28-29, 48-50, 52-53, 64-65, p. 98 – Anexa 1).

Număr crt.	619	Idem cu: 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638
Nr. de identificare a observațiilor publicului	Nr. 109463/ 16.08.2006 si Nr. 74884/ 18.08.2006	Idem cu: Nr. 109464/16.08.2006 si Nr. 74885/18.02.2006, Nr. 109465/16.08.2006 si Nr. 74886/18.08.2006, Nr. 109466/16.08.2006 si Nr. 74887/18.08.2006, Nr. 109467/16.08.2006 si Nr. 74888/18.08.2006, Nr. 109468/16.08.2006 si Nr. 74889/18.08.2006, Nr. 109469/16.08.2006 si Nr. 74890/18.08.2006, Nr. 109470/16.08.2006 si Nr. 74891/18.08.2006, Nr. 109471/16.08.2006 si Nr. 74892/18.08.2006, Nr. 109472/16.08.2006 si Nr. 74893/18.08.2006, Nr. 109473/16.08.2006 si Nr. 74894/18.08.2006, Nr. 109474/16.08.2006 si Nr. 74895/18.08.2006, Nr. 109475/16.08.2006 si Nr. 74896/18.08.2006, Nr. 109476/16.08.2006 si Nr. 74897/18.08.2006, Nr. 109477/16.08.2006 si Nr. 74898/18.08.2006, Nr. 109478/16.08.2006 si Nr. 74899/18.08.2006, Nr. 109479/16.08.2006 si Nr. 74900/18.08.2006, Nr. 109480/16.08.2006 si Nr. 74901/18.08.2006, Nr. 109481/16.08.2006 si Nr. 74902/18.08.2006
Propunerea		<p>Petentul nu este de acord cu promovarea proiectului Rosia Montana formuland urmatoarele observatii si comentarii :</p> <ul style="list-style-type: none"> -In EIA nu sunt prezentate toate riscurile pe care le poate avea acest proiect; -Costurile totale pentru inchiderea minei sunt nerealiste; -Nu exista pana in momentul de fata un Plan Urbanistic Zonal pentru Zonele Protejate aprobat; -Etapa de consultari publice si evaluare a calitatii raportului la studiul de impact a inceput fara un certificat de urbanism valabil; -Nu au fost date informatii privind fundatia pe care RMGC urmeaza sa o infiinteze si finanteze, fundatie care urmeaza sa isi asume obligatiile pe care operatiunea miniera nu si le poate asuma; -Actualele planuri de urbanism ale Comunei RM nu corespund propunerii de proiect minier descrise in EIM; -Iazul de decantare nu este impermeabilizat; -Depozitele de deseuri propuse nu vor fi construite conforme cu legislatia in vigoare; -Nu au fost stabilite garantii financiare; -Nu exista un Raport de securitate depus spre consultarea publicului si de evaluare a autoritatilor competente ; -Raportul EIM nu evalueaza « Alternativa Zero » ; -Proiectul prezinta o amenintare asupra florei si faunei protejate; -Raportul EIM nu prezinta impactul zgomotului si vibratiilor lucrarilor efectuate asupra patrimoniului clasificat ; -Publicul/ONG-urile doresc punerea la dispozitie a contractelor si inteleggerilor dintre Companie si statul Roman ; -Modificarea planului de urbanism fara consultarea publicului ; -Din punct de vedere arheologic zona propusa a fi ocupata de proiect nu a fost legal cercetata ; -Contesta protejarea monumentelor arhitecturale si spirituale, inclusiv angajarea cu responsabilitate a institutiilor statului in actiunea de protejare . <p>VEZI CONTINUT CONTESTATIE TIP I</p>
Soluția de rezolvare		<p>Riscul, prin natura sa, poate fi atenuat și diminuat; cu toate acestea, nu poate fi eliminat. Pentru a introduce aceste informații în context, simplul fapt de a te deplasa pe stradă sau de a efectua activități curente acasă prezintă probabilitate de producere a unui accident de 2 ori mai mare decât în cadrul unor activități industriale care utilizează substanțe periculoase.</p> <p>Un capitol important din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului a fost dedicat procesului de identificare a riscurilor proiectului. În plus, acest capitol asigură o abordare a măsurilor de atenuare pentru fiecare tip de risc și modul în care acestea au fost integrate în proiectele tehnice. Se admite faptul că identificarea riscului este un proces dificil datorită numărului și varietății evenimentelor care pot fi preconizate. Raportul EIM nu poate presupune că acoperă toate riscurile potențiale asociate proiectului. Cu toate acestea, a încercat să identifice și să facă referire la cele mai relevante riscuri. Proportțiile evaluării riscului și intensitatea măsurilor de prevenire și atenuare ar trebui să fie direct proporționale cu riscurile implicate și, prin urmare, doar riscurile ce au fost considerate ca fiind de importanță majoră au fost evaluate în detaliu. Toate acestea sunt descrise în detaliu în cele ce urmează.</p>

Într-un sens mai larg, întregul Raport la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) se centrează pe evaluarea impacturilor și reducerea lor asociată. Astfel că, Capitolul 4 al EIM prezintă evaluarea impactului avut de proiect. În cele ce urmează se prezintă un sumar al impactului proiectului ce a fost prezentat pe larg în cadrul EIM.

Din perspectiva evaluării riscurilor naturale și tehnologice, Cap.7, „Situatii de risc” al Raportului de Evaluare a Impactului asupra Mediului, scoate în evidență că măsurile de siguranță, cele de prevenire, implementarea sistemelor de management de mediu și a riscului reduc consecințele la nivele acceptabile față de cele mai restrictive norme, standarde, cele mai bune practici sau recomandări naționale și internaționale în domeniu. Nivelul de risc a fost stabilit ca mediu și deci, acceptabil social. Extinderea analizei de risc și intensitatea măsurilor de prevenire și diminuare a consecințelor trebuie să fie proporționale cu riscul implicat. Alegerea unei tehnici particulare este specifică scenariului de accident analizat.

Sunt analizate mai detaliat acele scenarii de accidente care în urma analizei calitative sunt considerate ca având potențial de accident industrial major și se produc cu probabilități de peste 10^{-6} (perioade de revenire mai reduse de 1/1.000.000) adică ar putea avea consecințe majore deci, risc asociat ridicat, peste nivelul 9 la 12 (pe o scara 1-25).

O evaluare globală a riscului asociat proiectului Roșia Montană este realizată prin utilizarea metodologiei de evaluare rapidă a riscului asupra mediului și sănătății elaborată inițial de Ministerul Mediului din Italia și Organizația Mondială a Sănătății. Identificarea și analiza hazardurilor și riscurilor naturale prezintă date și informații esențiale pentru evaluarea potențialelor accidente tehnologice:

- la proiectarea sistemului iazului de decantare s-au luat în calcul parametrii pe deplin acoperitori pentru riscul seismic ce caracterizează aceasta zonă. Acești parametrii seismici de proiectare adoptați în cazul sistemului iazului de decantare cât și al altor structuri de pe amplasamentul propus, rezultă într-un factor de siguranță mult peste minimumul acceptat conform standardelor naționale și europene pentru proiectarea amenajărilor de acest gen;
- în sectorul afectat fizic de Proiect, riscul apariției inundațiilor va fi foarte redus datorită bazinelor hidrografice reduse (controlate de pâraiele Roșia și Corna) în arealul afectat de exploatare, cât și creării de structuri hidrotehnice de acumulare, deviere și drenaj a apelor pluviale de pe amplasament, și în general, în bazinul hidrografic al Abrudului;
- riscurile rezultate ca urmare a fenomenelor meteorologice au fost revăzute și folosite în evaluarea hazardurilor proceselor tehnologice afectate.

Din analiza indicatorilor morfometrici și corelarea lor cu alte seturi de informații privind versanții naturali din amplasamentul și proximitatea acestuia, reiese faptul că riscul (estimat calitativ) de producere a alunecărilor de teren este unul scăzut spre moderat iar consecințele acestuia nu vor afecta major componentele structurale ale proiectului.

Nu există un risc important asociat epuizării resurselor. Activitățile miniere sunt planificate judicios, astfel încât să exploateze doar acele resurse de aur și argint rentabile din punct de vedere economic și doar cantitățile de roci de construcție necesare derulării Proiectului. Gestionarea teritoriului aferent concesiunii miniere va reduce la minim „sterilizarea” rezervelor (limitarea accesului viitor la rezerve).

La evaluarea hazardurilor și riscurilor tehnologice, a fost realizat calculul cantității totale a substanțelor periculoase și a categoriilor de substanțe periculoase prezente în cadrul obiectivului, conform regulilor incluse în *Procedura de notificare* aprobată de Ordinul Ministerului Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului (MAPAM) nr. 1084/2003. În baza evaluării stocurilor de substanțe periculoase prezente pe întreg amplasamentul proiectului comparativ cu cantitățile relevante prevăzute de HG 95/2003 care transpune Directiva Seveso, obiectivul se încadrează la limita superioară a cantităților relevante specifice și deci este obligatorie elaborarea și transmiterea autorității publice teritoriale pentru protecția mediului și autorității teritoriale pentru protecție civilă a *Raportului de securitate* în exploatare pentru prevenirea riscurilor de accidente majore.

Pentru evaluarea consecințelor unor accidente majore cu substanțe periculoase s-au utilizat modele fizico-matematice agreate la nivel internațional și în special în UE, precum versiunea curentă a programului SLAB (Canada) de modelare a dispersiei în aer a gazelor mai dense decât aerul care poate trata o multitudine de situații și scenarii. Similar, a fost utilizat programul EFFECTSGis 5.5 (Olanda) construit

pentru analiza efectelor accidentelor industriale și analiza consecințelor. Au fost considerate mai multe scenarii pentru a răspunde cerințelor legislative interne, în special cele legate de realizarea Planurilor de Urgență Internă (HG 647/2005). Concluziile evaluării riscului pentru accidente majore au fost următoarele:

- Distrugerea totală a instalațiilor uzinei se poate produce doar prin atac terorist cu arme clasice sau nuclear. Avarierea rezervorului de HCl (inclusiv a cuvei de retenție) simultan cu a rezervoarelor de stocare NaCN, a rezervoarelor de soluție bogată, a tancurilor de leșiere, și deversarea întregului conținut al acestora, pot rezulta în dispersia de HCN în atmosferă. În același timp, în anumite situații și condiții meteo defavorabile dispersiei, persoanele aflate până la 40 m distanță de sursa de emisie, surprinse de norul toxic pentru mai mult de 1 minut fără să utilizeze mijloace de protecție a respirației, vor deceda aproape sigur. De asemenea se poate considera că pe o rază de cca. 310 m, persoanele expuse pentru mai mult de 10 minute pot suferi intoxicații grave fiind posibil să se producă chiar decesul. Efecte toxice pot apare la persoanele aflate pe direcția vântului până la o distanță de cca. 2 km de uzina de procesare;

- Erori de operare și/sau defecțiuni ale sistemelor de măsură și control soldate cu scăderea pH-ului turburelii în tancurile de leșiere, îngroșător și/sau DETOX și emisii accidentale de acid cianhidric. Zona afectată de concentrații de 290 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 36 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 157,5 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul platformei tancurilor CIL;

- Emisie accidentală de HCN din decantor. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în tancurile CIL accentuată de o supradozare a soluției de flocculant simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 65 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 104 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Emisie accidentală de HCN din stația DETOX. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în reactoare generată de o supradozare a soluției de metabisulfat și/sau sulfat de cupru simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mari de 1900 ppm pentru un timp de expunere de 1 minut este situată în interiorul unui cerc cu raza de 10 m. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 27 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 33 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Explozia rezervorului de stocare GPL. Rezervorul de stocare al GPL are o capacitate de 50 t și este amplasat în aer liber în apropierea centralei termice. Simularea a fost efectuată pentru cea mai gravă situație posibilă, considerând explozia rezervorului plin. Pragul I cu radiație de căldură $12,5 \text{ kW/m}^2$ este în interiorul unui cerc cu raza de 10,5 m iar Pragul II cu radiație de căldură 5 kW/m^2 este în interiorul unui cerc cu raza de 15 m;

- Avarii și/sau incendii la rezervoarele de combustibili. Simulările au fost efectuate pentru cele mai grave situații posibile, considerând aprinderea și arderea cantității totale a motorinei (incendiu în rezervor, sau în cuva de retenție plină cu motorină);

- Ruperea barajului Corna cu formare de breșe. S-au luat în calcul două scenarii de accidente credibile pentru simularea scurgerii sterilelor din iazul de decantare, și șase scenarii credibile pentru scurgerea apei decantate din iaz și a apei din porii sterilelor cu efecte semnificative asupra ecosistemelor terestre și acvatice, sub diferite condiții meteorologice;

- Scurgerea sterilelor poate avea loc de-a lungul văii Corna, pe o distanță de 800 m (prin ruperea barajului inițial), sau pe 1600 m în cazul ruperii barajului Corna în varianta finală;

- În ceea ce privește impactul asupra calității apei, concentrația de cianură în apă sub formă de undă de poluare va ajunge la Arad în apropiere de granița romano-maghiara pe râul Mureș, la concentrații între 0,03 și 0,5 mg/L. Datorită limitărilor matematice inerente ale modelelor folosite, valorile menționate și efectele accidentelor sunt considerate a fi supraestimate. În consecință aceste rezultate descriu „cazurile cele mai defavorabile”, bazate pe ipoteze extreme de rupere a barajului Corna.

Ulterior, a fost realizată o nouă simulare, mult mai precisă și mai realistă, bazată pe modelul INCA-Mine (Whitehead et al., 2006), ce ia în calcul dispersia, volatilizarea și descompunerea cianurilor în timpul deplasării undei poluante înspre aval.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre, cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea

activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexa împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1:

- Formarea de HCN la suprafața iazului. Simulările privind emisiile de HCN de pe suprafața iazului de decantare și dispersia acestuia în atmosferă arată că nu se depășește un nivel de 400 μg/mc pentru medierea de o oră și 179 μg/mc pentru o mediere de 8 ore. Aceste concentrații de HCN depășesc cu puțin pragul de miros (0,17 ppm) și sunt mult inferioare concentrațiilor care ar putea fi periculoase;

- Ruperea barajului Cetate cu formare de breșe. Modelarea viiturii în caz de rupere a barajului Cetate a avut la bază parametrii de proiectare obținuți în studiul hidrometeorologic „Assessment of rainfall intensity, frequency and runoff for the Roșia Montană Project - Radu Drobot”. Caracteristicile breșei au fost prezise cu ajutorul modelului Breach, iar înălțimea maximă a undei de viitură în diferite secțiuni de scurgere a fost modelată folosind programul FLDWAV. S-a considerat un volum total al scurgerii de 800000 mc în timp de o oră, când vârful hidrografului viiturii este cu aproximativ 4,9 m deasupra scurgerii de bază chiar imediat aval de baraj și în albia îngustă a Abrudului la 5,9-7,5 km în aval de baraj iar la ultima secțiune luată în calcul (10,5 km) adâncimea apei este de aproximativ 2,3 m deasupra scurgerii de bază iar debitul maxim 877 mc/s. În continuare, valea mai largă a Arieșului permite viiturii să se propage printr-o albie semnificativ mai extinsă iar rezultatul este un hidrograf de viitură mult atenuată. Aceste rezultate descriu „cazul cel mai defavorabil”, bazat pe ipoteza extremă de rupere a barajului;

- Accidente pe parcursul transportului cianurii. Datorită cantităților mari de cianură transportate (cca. 30 t zilnic), riscurile asociate acestei activități au fost analizate în detaliu prin aplicarea metodei ZHA - Zurich Hazard Analysis. Drept urmare a fost selectat traseul optim de transport de la furnizor până la uzina de procesare și anume:

Transportul cianurii (în formă solidă) se va efectua în exclusivitate cu containere specializate SLS (Solid to Liquid System) cu o capacitate de 16 t fiecare. Containerul, construit în conformitate cu normele ISO, este protejat de către un cadru de protecție prevăzut cu suportți, permițând decuplarea de trailerul de transport și stocarea temporară. Grosimea virolei este de 5,17 mm asigurând împreună cu cadrul metalic o protecție suplimentară a încărcăturii în caz de accident. Acest sistem este considerat BAT și este în momentul de față una dintre cele mai sigure modalități de transport al cianurii.

Se menționează faptul ca studiul prezintă probabilitatea de apariție a acestor scenarii (paginile 177-179, Concluzii).

În ceea ce privește managementul cianurilor, există un studiu de bază intitulat „Proiectul Aurul Roșia Montană, Planul pentru Managementul Cianurilor” întocmit în conformitate cu „Codul Internațional pentru Managementul Cianurilor pentru Producători, Transportatori și Utilizarea Cianurii în Producerea Aurului (International Cyanide Management Institute), mai 2002”. Se subliniază faptul ca SC Roșia

Montană Gold Corporation SA este semnatară a acestui cod.

Referințele bibliografice pentru capitolului 7 „Situatii de Risc” se regăsesc la paginile 184-187.

*

Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analiza fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închiderea și refacerea ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie reprofile și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

RMGC consideră că – departe de a fi prea mici – aceste costuri estimative sunt dovada gradului ridicat de responsabilitate față de închidere și refacere ecologică. Doar ca o comparație, cel mai mare producător de aur din lume a rezervat suma de 683 milioane USD (începând cu 31 decembrie 2006) pentru refacerea ecologică a 27 de exploatări, ceea ce înseamnă în medie 25 milioane USD pe exploatare. Costurile estimative ale RMGC, recent majorate pe baza unor date suplimentare de la suma de 73 milioane USD precizată în studiul EIM, totalizează în prezent 76 milioane USD.

*

Conform prevederilor Legii 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național -

Secțiunea a III-a - zone protejate ("Legea 5/2000"), (art. 5, paragrafele 2-3), autoritățile administrației publice locale, cu sprijinul autorităților publice centrale cu atribuții în domeniu aveau obligația de a delimita, în baza unor studii de specialitate, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a Legii 5/2000, zonele de protecție a valorilor de patrimoniu cultural, prevăzute în Anexa nr. III a respectivului act normativ. În vederea instituirii zonelor protejate autoritățile administrației publice locale trebuie să întocmească documentațiile de urbanism și regulamentele aferente, elaborate și aprobate potrivit legii, care trebuie să cuprindă măsurile necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național din zonă.

Totodată, Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, prevede dreptul persoanelor fizice sau juridice interesate în amenajarea teritoriului, de a iniția redactarea planurilor de urbanism.

În baza acestor prevederi legale, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat din anul 2001 procesul de elaborare a acestor documentații de urbanism specifice – Planul de Urbanism General și Planul de Urbanism Zonal. Ele au fost elaborate de firme românești autorizate și au urmat procedura legală de aprobare. Avizul pentru instituirea Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană a fost emis de Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în cursul anului 2002 (avizele nr. 61/ 14.02.2002 și nr. 178/ 20.06.2002) ca parte a procedurii de autorizare a documentațiilor de urbanism. În baza acestor avize, Ministerul Culturii și Cultelor a solicitat elaborarea Planului de Urbanism Zonal pentru zona Centrală Istorică. Treizeci și cinci (35) din cele 41 de imobile monument istoric, sunt localizate în cuprinsul Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană.

În ceea ce privește valorile de patrimoniu situate în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială (este vorba de 6 imobile monument istoric), acestea sunt tratate în Planul de Urbanism Zonal Industrial elaborat de către S.C. Proiect Alba S.A. În reglementările acestui document vor fi cuprinse măsurile de protejare a acestor monumente.

În concluzie, studiile de urbanism și studiile de specialitate pentru delimitarea zonelor protejate în teritoriul în care intenționăm să dezvoltăm acest proiect, sunt în curs de aprobare în conformitate cu prevederile legale de către instituțiile și comisiile cu atribuții în această zonă de interes. Trebuie precizat că nici una dintre casele monument istoric din cuprinsul proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, ci toate cele 41 de case monument istoric vor fi cuprinse într-un complex program de restaurare (vezi Planul de Management). Acest program este absolut obligatoriu, dacă dorim ca aceste case, indiferent că se va pune în practică proiectul minier sau nu, să nu dispară în totalitate datorită stării înaintate de degradare în care se află.

*

Afirmația dumneavoastră privind lipsa unui Certificat de Urbanism valabil la începerea etapei de consultări publice și de evaluare a calității Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), este eronată.

Astfel, la data când s-a început etapa de consultări publice, există un Certificat de Urbanism valabil și anume Certificatul de urbanism nr. 78 emis pe data de 26 aprilie 2006 de Consiliul Județean Alba. Acest Certificat de Urbanism a fost obținut anterior etapei de evaluare a calității Raportului la studiul de impact care a demarat odată cu depunerea EIM la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor pe data de 15 mai 2006.

Pentru o mai clară înțelegere a prevederilor legale aplicabile și a evenimentelor derulate în cadrul proiectului minier din zona Roșia Montană, dorim să facem următoarele precizări:

- Procedura de emitere a acordului de mediu în cazul proiectului Roșia Montană a demarat la data de 14 decembrie 2004 prin depunerea memoriului tehnic și a certificatului de urbanism nr. 68 din 26 august 2004 (certificat valabil la data respectivă). S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un nou Certificat de Urbanism - nr. 78 din 26.04.2006 - pentru întregul proiect minier Roșia Montană, valabil la data depunerii EIM (15 mai 2006) și anterior începerii consultării publicului (iunie 2006);
- Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 prevede la Secțiunea 1. *Lucrări de construire*, poziția 10 - "*Uzina de procesare și construcții conexe*" - care include, la categoria construcții conexe, iazul de decantare a sterilelor fără de care uzina nu poate funcționa. Iazul de decantare este, de

asemenea, prezent pe planurile de situație, părți integrante ale certificatului de urbanism, stampilate spre neschimbare de către Consiliul Județean Alba;

- Certificatul de Urbanism este un document emis în scop informativ și este destinat numai a aduce la cunoștința solicitantului regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și clădirilor existente și de a stabili cerințele de urbanism și avizele necesare pentru obținerea autorizației de construire (inclusiv acordul de mediu), conform art. 6 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată și a art. 27 alin. 2 din Normele de aplicare a legii 50/1991- M.Of. 825 bis/13.09.2005.

Fiind un act de informare legea nu limitează numărul de certificate de urbanism care pot fi obținute de un solicitant pentru aceeași parcelă (art. 30 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul).

*

În prezent, făcând parte din raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM), Fundația Roșia Montană își redefinește rolul și orientarea. Activitățile Planului de dezvoltare durabilă a comunității, care au fost concepute inițial ca aflându-se sub tutela Fundației (activități orientate către afaceri: incubator de afaceri, centru de consiliere pentru afaceri, facilitate de micro-finanțare, precum și activități sociale: centru de pregătire și instruire) au fost promovate independent, prin parteneriate și cu participarea comunității în privința luării deciziilor – o modalitate de preferat pentru promovarea programelor de dezvoltare socială și economică.

În continuare, Fundația își va îndrepta atenția asupra problemelor de păstrare a moștenirii patrimoniului cultural, forma finală a programelor urmând a fi stabilită împreună cu comunitatea.

În ceea ce privește politica, pe baza căreia compania își ghidează eforturile de dezvoltare durabilă, Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) nu se consideră principalul furnizor, ci un partener. Implicarea comunității este considerată ca punct de pornire, urmând ca de-a lungul timpului, pe măsură ce comunitatea își creează capacitatea de a derula programele pe cont propriu, compania să transfere controlul asupra programelor înființate în prezent, comunității și instituțiilor ei.

Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa 4 – Roșia Montană Dezvoltarea Durabilă și proiectul Roșia Montană.

*

Precizăm că afirmația dumneavoastră. este eronată. Planul de Urbanism General al Comunei Roșia Montană aprobat în 2002 permite realizarea Proiectului Roșia Montană, astfel cum acesta a fost prezentat în cadrul dezbaterilor publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat și elaborarea a două planuri urbanistice zonale: Modificare Plan Urbanistic Zonal – Zona Industrială Roșia Montană și Plan Urbanistic Zonal – Zona Istorică Roșia Montană (PUZ). Primul plan urbanistic este solicitat de certificatul de urbanism nr. 78 din 26.04.2006, fiind o reactualizare a PUZ Zona Industrială aprobat în anul 2002, iar în ceea ce privește zona istorică, PUZ-ul aferent acesteia este solicitat prin Planul de Urbanism General aprobat tot în anul 2002. Ambele planuri urbanistice sunt în curs de avizare și au parcurs în prealabil etapa de consultare publică.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă

în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;

- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

În ceea ce privește observația dumneavoastră referitoare la o prezumtivă încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 351/2005 ("HG 351/2005"), există mai multe aspecte care trebuie luate în considerare. Astfel:

1. În primul rând atragem atenția asupra faptului că în conformitate cu prevederile art. 6 din HG 351/2005, orice activitate care poate determina o evacuare de substanțe periculoase în emisar se supune aprobării prealabile a autorității de gospodărire a apelor și va respecta prevederile autorizației de gospodărire a apelor emise în conformitate cu legislația în vigoare. HG 351/2005 prevede că autorizația de gospodărire a apelor se va emite numai după ce toate măsurile tehnico-constructive sunt implementate pentru a evita evacuarea indirectă de substanțe periculoase în apele subterane. Limitele maxim admise la evacuare sunt prevăzute în mod expres în HG 351/2005, iar respectarea acestora constituie o condiție pentru obținerea și păstrarea autorizației de gospodărire a apelor. În conformitate cu prevederile HG 351/2005, limitele efective la evacuare ar trebui aprobate de autoritatea competentă, această procedură fiind înțeleasă de legiuitor din perspectiva complexității și diversității activităților industriale, precum și din perspectiva noilor progrese tehnologice.

Prin urmare, menționăm că etapa de evaluare a impactului asupra mediului nu urmează a fi finalizată printr-o autorizație generală, ci reprezintă numai o parte dintr-un proces de autorizare mai complex. Menționăm faptul că în conformitate cu art. 3 din HG 918/2002, nivelul de detaliu al informațiilor furnizate de studiul EIM corespunde fazei de studiu de fezabilitate a proiectului, fiind în mod evident imposibil atât pentru titularul de proiect cât și pentru autoritatea competentă să epuizeze toate datele tehnice necesare și autorizațiile obținute.

Protecția corespunzătoare a apelor subterane va fi asigurată prin termenii și condițiile impuse de autorizația de gospodărire a apelor. Autorizația de gospodărire a apelor se va emite în urma unei evaluări individuale a proiectului, luând în considerare aspectele specifice ale acestuia, precum și cerințele legale aplicabile activităților miniere. Până la emiterea autorizației de gospodărire a apelor, orice afirmație privind încălcarea prevederilor HG 351/2005 este în mod evident prematură, în principal datorită faptului că autorizația de gospodărire a apelor va reglementa, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, condițiile care trebuie respectate de titularul proiectului privind protecția apelor subterane.

2. În al doilea rând, menționăm că specificul și complexitatea proiectelor miniere au determinat necesitatea stabilirii unui cadru legislativ special. Prin urmare, pentru astfel de proiecte, înțelegerea unor prevederi legale dintr-un anumit act legislativ trebuie coroborată cu prevederile relevante ale altor reglementări aplicabile.

În această privință, atragem atenția asupra faptului că înțelegerea HG 351/2005 trebuie coroborată cu prevederile întregii legislații relevante aplicabile proiectului Roșia Montană, cu un accent special pe Directiva 2006/21/CE privind gestionarea deșeurilor din industria extractivă ("Directiva 21").

Scopul concret al Directivei 21 este de a asigura un cadru legal specific pentru deșeurile din industria extractivă și pentru depozitele de deșeuri aparținând de proiecte miniere, luând în considerare complexitatea acestor proiecte și aspectele specifice ale activităților miniere care nu se pot supune întotdeauna reglementărilor obișnuite privind gestionarea și depozitele de deșeuri. Din această perspectivă, Directiva 21 prevede ca un operator al unui depozit de deșeuri, astfel cum este definit de aceasta (menționăm că iazul de decantare a sterilelor propus de RMGC este considerat un "depozit de deșeuri" conform Directivei 21) trebuie să îndeplinească, *inter alia*, următoarele:

- a) *„depozitul de deșeuri este [...] proiectat astfel încât să îndeplinească condițiile necesare pentru ca, pe termen scurt sau lung, să prevină poluarea solului, a aerului, a apelor subterane sau de suprafață, luând în considerare cu precădere Directivele 76/464/CEE (1), 80/68/CEE (2) și 2000/60/CE, și să asigure colectarea eficientă a apelor contaminate și a leviatului astfel cum și atunci când se impune conform prevederilor autorizației și să reducă eroziunea provocată de apă sau vânt în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic și viabil din punct de vedere economic”;*
- b) *„depozitul de deșeuri este realizat, gestionat și întreținut în mod adecvat pentru a asigura stabilitatea fizică a acestuia și pentru a preveni poluarea sau contaminarea solului, a aerului, a apelor de suprafață sau subterane, pe termen scurt sau lung, și pentru a reduce la minim pe cât posibil eventuala deteriorare a peisajului.*

În plus, trebuie menționat faptul că MAPM a impus companiei RMGC prin Termenii de referință elaborarea studiului EIM luând în considerare prevederile Directivei 21 și gestionarea deșeurilor miniere din perspectiva BAT. Directiva 21 a fost promovată de Directoratul General de Mediu al UE în ideea de a reprezenta cadrul legislativ aplicabil pentru gestionarea viabilă a deșeurilor miniere în întreaga Europă, iar prin urmare respectarea prevederilor acesteia este obligatorie.

*

S-au stabilit garanții financiare complete, sub forma unor garanții financiare pentru refacerea mediului ("GFRM"), care obligă Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) să prevadă fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani.

GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2)

toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarea la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții ;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

*

Raportul de Securitate a fost pus la dispoziția publicului prin publicarea acestuia pe adresa de Internet http://www.mmediu.ro/dep_mediu/rosia_montana_securitate.htm precum și în formă tipărită în mai multe puncte de informare în vederea dezbaterilor publice.

*

Capitolul 5 din Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) (*Analiza alternativelor*) prezintă, în Secțiunea 1 (*Alternativa Fără Proiect*) o analiză a situației în care nu ar fi demarat "Proiectul". În această secțiune se analizează impactul imediat al nedemarării proiectului și sunt trecute în revistă potențialele domenii industriale alternative. Concluzia este clară: "o bază economică multi-sectorială este importantă pentru o creștere economică în ritm susținut a regiunii", iar Proiectul Roșia Montană este capabil să ofere stimulii economici necesari, fiind, astfel, în măsură să contribuie la atingerea scopului economic propus, acela al prosperității.

Raportul EIM a inventariat o gamă largă de alternative de dezvoltare – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană. Deși celelalte ramuri industriale nu au această capacitate, nu este exclusă ideea dezvoltării acestora în paralel, "dimpotrivă, [Proiectul Roșia Montană] rezolvă unele probleme importante, care să permită atragerea de investiții".

Este evident, așadar, că alternativa nedemarării Proiectului a fost luată în considerare și analizată foarte serios.

Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și normativele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematicele complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anumit statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitate (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aprox. 6.000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în această zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate[1], respectiv a Directivei 79/409 Păsări[2], cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor aceluiași acte[3].

Toate aceste argumente sunt susținute și prezentate în următoarele referințe:

[1] art.3, alin. 2. Fiecare Stat Membru contribuie la crearea (rețelei) NATURA 2000 proporțional cu reprezentarea, pe teritoriul său, a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în paragraful I. În acest scop, Statele Membre, în conformitate cu Articolul 4, desemnează situri ca zone speciale de conservare, având în vedere obiectivele prevăzute în paragraful I.

art.4, alin.1. Pe baza criteriilor stabilite în Anexa III (Etapa I) și a informațiilor științifice relevante, fiecare Stat Membru propune o listă de situri indicând tipurile de habitate naturale din Anexa I și speciile indigene din Anexa II pe care le adăpostesc. Pentru speciile de animale care ocupă teritorii vaste, aceste situri corespund locurilor, în cadrul ariilor naturale de răspândire a acestor specii, care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Pentru speciile acvatice care ocupă teritorii vaste, astfel de situri vor fi propuse numai acolo unde este posibil de determinat în mod clar o zonă care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Statele Membre propun, dacă este cazul, adaptarea listei în lumina supravegherii prevăzute în Articolul II. [...]

alin.2.[...] Statele Membre ale căror situri adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare ori una sau mai multe specii prioritare reprezentând mai mult de 5% din teritoriul național pot, în acord cu Comisiunea, să solicite ca criteriile enumerate în Anexa III (etapa 2) să fie aplicate mai flexibil în selectarea siturilor de importanță comunitară pe teritoriul lor. [...]

art.6, alin.4. Dacă, contrar concluziilor negative ale evaluării implicațiilor și în absența soluțiilor

alternative, un plan sau proiect trebuie totuși să fie realizat, din motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, Statul Membru ia toate măsurile compensatoare necesare pentru a asigura că coerența generală a (rețelei) NATURA 2000 este protejată. Statul Membru informează Comisiunea despre măsurile compensatoare adoptate.

art. 16. Cu condiția că nu există o alternativă satisfăcătoare și că derogarea nu este în detrimentul menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă, Statele Membre pot deroga de la dispozițiile Articolelor 12, 13, 14 și 15 (a și b): [...]

- în interesul sănătății și securității publice sau pentru alte rațiuni de interes major, inclusiv de natură socială sau economică și pentru motive de importanță primordială pentru mediu;

[2] art.4, alin. 1. Speciile menționate în anexa 1 fac obiectul măsurilor de conservare speciale privind habitatul, în scopul asigurării supraviețuirii și a reproducerii lor în aria lor de distribuție. [...].

Se va ține cont - pentru a trece la evaluări de tendințe și de variațiile nivelurilor de populare.

Statele Membre clasează în special în zonele de protecție specială teritoriile cele mai asemănătoare ca număr și suprafață la conservarea lor în zona geografică maritimă și terestră de aplicare a prezentei Directive.

[3] Directiva 92/43 Habitate, art. 2 alin.2.; Directiva 79/409 Păsări, art. 3 alin. 2 lit. c.

*

Afirmația este nefundamentată, ca parte a procesului de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) au fost realizate estimări preliminare cumulative pentru utilajele motorizate staționare și pentru sursele liniare (vehicule), în vederea obținerii unei imagini inițiale privind impactul cumulativ datorat zgomotului și vibrațiilor generate de surse ambientale sau aferente Proiectului Roșia Montană, și a elabora o strategie a activităților de monitorizare și măsurare, împreună cu selectarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de management pentru atenuarea suplimentară a impactului sonor și vibrațional potențial datorat activităților din cadrul Proiectului. Aceste estimări preliminare se aplică majorității activităților de construcție, precum și activităților de exploatare și de dezafectare/închidere a minei și uzinei de procesare. Aceste estimări sunt documentate sub forma unor tabele de date și hărți cu izoplete pentru principalele activități generatoare de zgomot în anumiți ani reprezentativi din ciclul de execuție a Proiectului; a se vedea **Tabelele 4.3.8** până la **4.3.16** **Planșele 4.3.1** până la **4.3.9**. Toate aceste detalii legate de metodologia de evaluare aplicată, datele de input ale modelului de dispersie, rezultatele modelării și măsurile de prevenire/minimizare/eliminare a impactului potențial pe toate etapele proiectului (construcție, operare, închidere) se găsesc în Capitolul 4 Secțiunea 4.3 Zgomot și Vibrații a raportului EIM.

Au fost selectați ca reprezentativi anii de Proiect 0, 9, 10, 12, 14 și 19 deoarece aceștia includ cele mai semnificative activități generatoare de zgomot. Totodată, având în vedere corelarea strânsă dintre problemele și sursele asociate emisiilor atmosferice și celor de zgomot, aceștia sunt și anii utilizați pentru modelarea impactului asupra calității aerului, tratată în capitolul 4.2. În vederea unei redări cât mai exacte a impactului potențial generat asupra receptorilor, aceste planșe includ și estimări ale fondului de trafic rutier prezentate în secțiunea 4.3.6.1.

Planul amplasamentului Proiectului și schemele instalațiilor au fost utilizate pentru determinarea pozițiilor surselor de zgomot și a altor caracteristici fizice ale zonei. Locul receptorilor a fost stabilit pe baza rapoartelor de fond și a documentației tehnice și de mediu puse la dispoziție de RMGC. Cu ajutorul acestor informații, locurile surselor și ale receptorilor au fost transpuse în coordonate de intrare (x, y, z) pentru programul de modelare a zgomotului.

Tabelele 4.3.8 până la **4.3.16** și **Planșele 4.3.1** până la **4.3.9** prezintă nivelele medii maxime de zgomot estimate a se recepta de către comunitățile învecinate pe parcursul tuturor fazelor de Proiect, după încorporarea unor măsuri inițiale de atenuare a impactului, concepute pentru a reduce efectele generate de sursele asociate unor utilaje mobile și staționare. Aici sunt incluse și influențele datorate zgomotului de fond neasociat activităților miniere (în special trafic).

Pentru a evalua nivelul de sunet asociat camioanelor de mare capacitate și altor surse mobile care

traversează amplasamentul încărcate cu minereu, roci sterile sau sol s-a utilizat un program de analiză a zgomotului bazat pe modelul standard RD-77-108 [1] al (U.S.) Federal Highway Administration's (FHWA) pentru a calcula valorile de referință ale emisiilor de zgomot pentru camioane grele pe drumurile folosite de proiect. Modelul FHWA prognozează valorile orare ale L_{eq} în condiții de trafic necongestionat și este considerat în general, ca având o precizie în limita a 1,5 decibeli (dB).

Modelul se bazează pe factori de emisie acustică standardizați pentru diferite tipuri și greutatea de vehicule (ex. automobile, camioane de tonaj mediu și camioane grele) ținând seama de volumul vehiculului, viteză, configurația drumului, distanța față de receptor și caracteristicile acustice ale amplasamentului. Nivelul emisiilor pentru toate cele trei tipuri de vehicule crește în funcție de logaritmul vitezei.

Pentru a evalua sursele acustice din uzina de prelucrare propusă ca și cele provenite de la utilajele semistaționare (folosite în extracție, depozitarea în halde a rocilor de steril și solului) AAC a utilizat un program propriu de prognozare a zgomotului cu ajutorul căruia a simulat și modelat emisiile viitoare de zgomot de la echipamentele de pe întregul amplasament. Programul de modelare utilizează algoritmi de propagare acceptabili pentru această ramură industrială pe baza următoarelor norme ale American National Standards Institute (ANSI) și Organizația Internațională de Standardizare (ISO):

- ANSI S1.26-1995 (R2004), Method for the Calculation of the Absorption of Sound by the Atmosphere [Metodă de calcul a absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-1:1993, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 1: Calculation of the absorption of sound by the atmosphere [Calculul absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-2:1996, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 2: General method of calculation [Metoda generală de calcul];
- ISO 3891:1978, Acoustics -- Procedure for describing aircraft noise heard on the ground [Procedură de descriere a modului în care este perceput zgomotului de avion la nivelul solului].

Calculul țin seama de divergența clasică a undei de sunet (adică atenuarea prin dispersie sferică cu ajustarea directivității sursei la sursele punctiforme) plus factorii de atenuare datorită absorbției în aer, efectele minimale la sol și bariere/protecție.

Acest model a fost validat de AAC (Acoustic Alliance Consulting) timp de mai mulți ani prin măsurători de zgomot pe diferite amplasamente industriale funcționale care fuseseră anterior modelate în faza de proiect tehnic. Compararea previziunilor pe bază de model cu măsurătorile de teren a demonstrat de fiecare dată o strânsă concordanță, de obicei în domeniul a 1-3 dB(A).

Referințe:

[1] FHWA Highway Traffic Noise Prediction Model [Model de predicție a zgomotului din trafic]; v. *Federal Highway Administration Report Number FHWA-RD-77-108*. Administrația Federală a Șoselelor din SUA, Washington, D.C., 1978.

O descriere detaliată a tehnologiei de derocare propuse este prezentată în anexa 7.1 Tehnologii de pușcare propuse în etapa de exploatare a proiectului Roșia Montană.

*

Asocierea dintre Gabriel Resources și Regia Autonomă a Cuprului Deva (în prezent, CNCAF Minvest SA) a fost stabilită în temeiul Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 98/08.08.1990, cu modificările și completările ulterioare. Art. 35 al acestei legi prevedea posibilitatea regiilor autonome de a se asocia cu terțe persoane juridice, române sau străine, în scopul creării de noi societăți comerciale.

Societatea Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) a fost înființată în anul 1997 în conformitate cu prevederile legale în vigoare la acea dată, constituirea acesteia făcându-se cu respectarea tuturor condițiilor impuse de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale și Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului în ceea ce privește înființarea societăților comerciale pe acțiuni cu capital mixt.

Precizăm că Actul Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA, care reprezintă rezultatul acordului

de voință cu privire la termenii și condițiile în care se desfășoară asocierea dintre statul român și investitor, reprezintă un document la care accesul publicului este permis, fiind inclus în categoria documentelor care, potrivit Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, sunt publicate în Monitorul Oficial al României și de pe care Oficiul Registrului Comerțului este obligat să elibereze, pe cheltuiuala persoanei care a făcut cererea, copii certificate.

Cât despre acordul privind înființarea unei societăți mixte, împreună cu Gabriel Resources Ltd, la inițiativa Ministerului Industriei și Comerțului, acesta prevede următoarele condiții: (i) asigurarea unui nivel al locurilor de muncă similar celui de dinaintea înființării societății; (ii) costurile privind activitățile de explorare sunt în întregime suportate de Gabriel Resources Ltd, (iii) obținerea acordului Agenției Naționale pentru Resursele Naturale de către Regia Autonomă a Cuprului Deva; (iv) respectarea prevederilor legale privind înființarea de societăți mixte în parteneriat cu companii străine. Aceste condiții au fost pe deplin îndeplinite, atât la momentul înființării societății, cât și în timpul desfășurării activităților.

Totodată, menționăm că stabilirea cotelor de participare ale acționarilor la beneficiile și la pierderile Roșia Montană Gold Corporation SA s-a făcut în funcție de cota lor de contribuție la capitalul social al societății. Procentul actual de 80% pentru Gabriel Resources Ltd și de 19,31% pentru CNCAF Minvest SA a rezultat în urma aportului inițial și a contribuțiilor ulterioare ale acționarilor la capitalul societății, Gabriel Resources Ltd. avansând toate cheltuielile și costurile aferente activităților de dezvoltare-exploatare și autorizare a Proiectului Minier Roșia Montană.

Prevederile Actului Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA cu privire la condițiile de majoritate și cvorum necesare pentru luarea deciziilor în cadrul Adunării Generale a Acționarilor și participarea la beneficiile și la pierderile societății sunt preluate din Legea nr. 31/1990, neexistând nici o derogare sub acest aspect.

*

Această afirmație nu este adevărată; Planul de urbanism a fost întocmit cu consultarea publicului.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un Certificat de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 pentru întregul proiect minier Roșia Montană, inclusiv pentru iazul de decantare a sterilelor. Prin Certificatul de Urbanism se solicită și întocmirea unui Plan de Urbanism Zonal (PUZ), care să reflecte toate modificările aduse Proiectului Roșia Montană, ca urmare a consultărilor și dezbaterilor publice organizate în legătură cu acest proiect, precum și a consultării autorităților avizatoare. Acest plan, denumit "Modificare Plan Urbanistic Zonal, Zona Industrială Roșia Montană" a fost elaborat și supus dezbaterii publice în luna iunie 2006 în conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului nr. 176/N/2000 pentru aprobarea reglementării tehnice "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic Zonal" și în prezent se află în curs de avizare.

În ceea ce privește Planul Urbanistic General (PUG) Roșia Montană aprobat în 2002, acesta a fost elaborat în paralel cu PUZ din 2002, toate prevederile din PUG fiind preluate și în PUZ. De asemenea procedura de avizare a celor două planuri de urbanism s-a desfășurat în paralel.

*

Cercetarea arheologică preventivă din perimetrul de dezvoltare a proiectului minier Roșia Montană s-a realizat prin tehnicile specifice, respectiv sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de studiile geofizice și analizele zborurilor fotogrametrice. Dezvoltarea în suprafață a cercetărilor s-a produs acolo unde realitățile arheologice au impus-o.

La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic. ASTFEL, TOATE PERIMETRELE PENTRU CARE S-A APLICAT PROCEDURA DE DESCĂRCARE DE SARCINĂ ARHEOLOGICĂ AU FOST CERCETATE. Toate cercetările, începând cu campania din 2004, au fost realizate conform prevederilor legale în vigoare, respectiv OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către Ministerul Culturii și Cultelor a Standardelor și

Procedurilor Arheologice.

Investiția proiectată în perimetrul aurifer de la Roșia Montană a ridicat o serie de probleme privitoare la salvarea patrimoniului istorico-arheologic din zonă, precum și la valorificarea acestuia din punct de vedere științific și muzeal. Tocmai datorită complexității și dificultății determinate de acest demers, imposibil de surmontat prin contribuții individuale, Ministerul Culturii și Cultelor din România a luat decizia inițierii unui Program Național de Cercetare, denumit *Alburnus Maior*.

Roșia Montană Gold Corporation nu a făcut altceva decât să asigure – conform prevederilor legale în vigoare în România – resursele financiare necesare pentru evaluarea, studierea și punerea în valoare a vestigiilor arheologice. Organizarea cercetării și descărcarea de sarcină arheologică s-a realizat prin mijloace specifice și metodologii adaptate realităților unui anumit sit, în cazul nostru, Roșia Montană, care au constatat în:

- Studii de arhivă;
- Perieghză și evaluare de teren; sondaje arheologice;
- Survol și interpretare aerofoto; imagine satelitară de mare rezoluție;
- Studii de arheologie minieră, topografie subterană și modelare 3D;
- Studii de geofizică;
- Cercetări arheologice ample în zonele cu potențial arheologic identificat – efectuarea de săpături arheologice propriu-zise;
- Studii interdisciplinare – sedimentologie, arheozoologie, palinologie comparată, arheo-metalurgie, geologie, mineralogie;
- Datare radiocarbon și dendrocronologică;
- Înregistrarea cercetărilor și a rezultatelor acestora într-o bază de date integrată;
- Topografie arheologică în format clasic și digital și elaborarea proiectului GIS; realizarea arhivei foto – clasică și digitală;
- Restaurarea artefactelor;
- Inventarierea și catalogarea digitală a artefactelor;
- Studii de specialitate pentru valorificarea rezultatelor cercetărilor - publicarea de volume științifice, expoziții, site Web etc.

Toate cercetările arheologice cu caracter preventiv desfășurate la Roșia Montană începând cu anul 2000 și până în prezent, au fost realizate în cadrul unui program complex de cercetare, fiind emise, în conformitate cu prevederile legale, autorizații de săpătură arheologică preventivă. Cercetările arheologice au fost coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, la derularea acestora participând un număr de 21 de instituții de specialitate românești și 3 din străinătate. Cercetările derulate în fiecare campanie arheologică sunt autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în baza planului anual de cercetare arheologică aprobat de către Comisia Națională de Arheologie.

Conform legislației române în vigoare (OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către MCC a Standardelor și Procedurilor Arheologice), autorii cercetării pot propune descărcarea de sarcină arheologică. În urma procesului complex de cercetare, se întocmește de către arheologi o documentație exhaustivă asupra zonei investigate, după consultarea căreia, Comisia Națională de Arheologie recomandă sau nu, după caz, eliberarea certificatului de descărcare de sarcină arheologică, care era emis, în cazul cercetărilor din perioada 2001 – 2006, de Ministerul Culturii și Cultelor, direct sau prin serviciile sale deconcentrate.

Cercetările arheologice preventive de la Roșia Montană au permis studierea a cinci necropole de incinerare din perioada romană (Tăul Corna, Hop - Găuri, Țarina, Jig - Piciorag și Pârâul Porcului - Tăul Secuilor) și a două zone funerare (Carpeni și Valea Nanului), a unor zone sacre (Hăbad și valea Nanului), a unor zone de habitat (Hăbad, Carpeni, Tăul Țapului, Hop), dintre care se disting clădirile romane din zona Dealului Carpeni, și monument funerar circular de la Tău Găuri. Tuturor acestor cercetări de suprafață li se adaugă cele efectuate – în premieră în România – în subteran în masivele Cetate, Cârnic, Jig și Orlea, în cazul acestora distingându-se descoperirile unor vestigii deosebite în zona Piatra Corbului, a galeriei Cătălina Monulești și a sectorului minier Păru-Carpeni.

Pentru efectuarea acestor cercetări au fost efectuate o serie de studii speciale legate de interpretarea fotografiilor aeriene, cele de arheomagnetometrie și rezistivitate electrică, precum și cele de palinologie, se

dimentologie, geologie și analiza probelor prin metodele izotop radio-carbon și dendrocronologică. Pentru buna gestionare a unităților de cercetare și implicit a descoperirilor arheologice s-au folosit baze de date, conținând informație text și fotografică - inclusiv 4 imagini satelitare (o imagine satelitară de arhivă SPOT Pancromatic (10 m) din anul 1997; 2 imagini satelitare de arhivă LANDSAT 7 MS (30 m) din anii 2000, 2003; o imagine satelitară programare prioritară SPOT 5 SuperMode color (2,5 m rezoluție) 19 iulie 2004) - toate acestea fiind integrate într-un amplu proiect GIS care a reprezentat la prima sa versiune o premieră în cercetarea arheologică din România.

Cercetarea arheologică s-a desfășurat prin sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de analizele magnetometrice, de studiile de rezistivitate electrică și de datele zborurilor fotogrametrice. La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic.

Într-o serie de situații arheologice sau când monumentele istorice se situau aproape de obiective industriale, acestea din urmă au fost re-proiectate astfel încât respectivele vestigii arheologice sau monumentele istorice să nu fie afectate. Practic, acolo unde a fost cazul, s-a recurs la conservarea și restaurarea *in situ* a obiectivului arheologic, așa cum este cazul monumentului funerar circular de la Hop-Găuri (volumul monografic *Alburnus Maior* II, București 2004), a dealului Carpeni, considerat ca „rezervație arheologică” sau al zonei Piatra Corbului, toate fiind incluse în urma cercetărilor efectuate și a concluziilor acestora în Lista Monumentelor Istorice din 2004. Acestea li se adaugă zonele în care vor fi păstrate *in situ* vestigiile antice miniere ca în cazul galeriei Cătălina Monulești și al sectorului minier Păru Carpeni. Acestea li se adaugă zona centrului istoric Roșia Montană unde sunt situate o serie de valori de arhitectură (35 de case monument istoric).

Amintim, în acest sens, că structurile identificate și cercetate au fost publicate preliminar, după fiecare campanie de cercetări arheologice în *Cronica Cercetării Arheologice din România*, precum și în volumul 1 al seriei monografice *Alburnus Maior*. Pentru conformitate vă indicăm punctele în care au fost identificate și cercetate structuri consistente de habitat datate în epocă romană și vă indicăm și reperele bibliografice pentru a vă ușura informarea: Hop-Găuri, Carpeni, Tăul Țapului (CCA 2001 (2002), p. 254-257, nr. 182; 261-262, nr. 185; 264-265, nr. 188; 265-266, nr. 189. *Alburnus Maior* I, 2003, p. 45-80; 81-122; 123-148; CCA 2001 (2002), 257-261; CCA 2003 (2004), 280-283; *Alburnus Maior* I, 2003, p. 387-431, 433-446, 447-467).

Pentru detalii privind cadrul legislativ aplicabil, obligațiile legale ale titularului de proiect și o descriere detaliată și complementară a cercetărilor arheologice preventive efectuate până în prezent și a planurilor de management pentru patrimoniului cultural, poate fi consultată anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”. În același context pot fi găsite informații suplimentare privind rezultatele cercetărilor efectuate în cadrul Programului Național de Cercetare „*Alburnus Maior*” în perioada 2001-2006.

În concluzie, zona adusă în discuție de petent a fost cercetată în conformitate cu prevederile legale românești, cât și cu respectarea normelor și practicilor europene în domeniu.

Cercetarea arheologică efectuată la Roșia Montană – cunoscută sub denumirea de cercetare arheologică preventivă / de salvare - , cât și studiile conexe de patrimoniu, se fac însă, ca peste tot în lume, în relație cu interesul economic pentru anumite zone, iar costurile acestora, ca și costurile de punere în valoare și întreținere a zonelor păstrate, sunt asigurate de cei care fac investiția, realizându-se un parteneriat public-privat în sensul protejării patrimoniului cultural, conform prevederilor Convenției europene de la Malta (1992) cu privire la protejarea patrimoniului arheologic.

*

În contextul implementării unui nou proiect minier la Roșia Montană, Ministerul Culturii și Cultelor a autorizat desfășurarea studiilor de evaluare a patrimoniului arheologic și arhitectural pentru anul 2000, iar la sfârșitul aceluși an Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național a susținut prezentări cu concluziile acestor studii preliminare în cadrul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și a Comisiei Naționale de Arheologie. Începând cu anul 2001, luând în considerare concluziile studiilor de evaluare din anul precedent, a fost instituit Programul Național de Cercetare „*Alburnus Maior*” prin Ordinul

Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2504 din 07.03.2001, desfășurându-se în conformitate cu prevederile Legii nr. 378/2001 (completată ulterior prin Legea nr. 462/2003 și respectiv Legea nr. 258/2006). Astfel, administrația centrală, respectiv Ministerul Culturii și Cultelor – direct sau prin instituțiile aflate în subordinea sa - s-a implicat din anul 2000 și până în prezent, conform atribuțiilor sale legale, în ceea ce privește gestionarea problemelor de patrimoniu de la Roșia Montană.

Astfel, **cercetările arheologice preventive** sunt coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, fiind derulate în colaborare cu 21 de instituții naționale și 3 instituții străine cu competențe în domeniu, desfășurându-se cu aprobarea anuală a Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. Programul se desfășoară conform prevederilor legale cu susținerea financiară a S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A., respectiv al companiei miniere care intenționează să extindă și să continue exploatarea de suprafață a zăcămintului auro-argintifer de la Roșia Montană. Astfel s-au desfășurat și sunt în curs de derulare ample cercetări arheologice preventive în zona de impact a proiectului minier Roșia Montană. În baza rezultatelor acestora propunându-se: fie aplicarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică a unor perimetre cercetate aflate în zona de intervenție a investitorului, fie conservarea *in situ* a unor structuri și monumente reprezentative, în conformitate cu prevederile legale. Zonele care au fost propuse spre conservare, ca și cele pentru care s-a aplicat procedura de descărcare de sarcină arheologică, au fost cercetate de specialiști și, în baza acestei expertize și a analizei făcute de către Comisia Națională de Arheologie, s-au luat deciziile respective. Proiectul minier a suferit de-a lungul anilor 2000-2005 o serie de modificări tocmai pentru a putea aplica deciziile legate de conservarea patrimoniului. Câteva exemple în acest sens sunt: extinderea duratei cercetărilor arheologice de teren pe mai mulți ani (ex. Țarina, Pârâul Porcului, Orlea), reconsiderarea amplasamentului unor elemente de infrastructură a proiectului pentru conservarea vestigiilor arheologice din zonele Carpeni, Tău Găuri, Piatra Corbului.

Studiile de arhitectură și urbanism au fost efectuate în conformitate cu prevederile legale, de către firme autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor, iar documentațiile de urbanism astfel redactate, cât și lucrările de restaurare și conservare desfășurate până în prezent, au fost avizate de către Comisia Națională a Monumentelor Istorice. Astfel, aprobarea și implementarea unor documentații de urbanism s-a făcut conform prevederilor legale, iar compania și-a asumat aceste decizii prin modificarea planurilor de dezvoltare a minei și în consecință:

În perioada 2001-2004, sub coordonarea unor specialiști de la Muzeul Național al Satului “Dimitrie Gusti” (instituție muzeală de rang național, direct subordonată Ministerului Culturii și Cultelor) a fost efectuată o **amplă cercetare etnografică** a zonei Roșia Montană – Abrud – Corna, dublată în anii 2001-2002 și de realizarea unei ample serii de interviuri de istorie orală de către Societatea Română de Radiodifuziune prin Centrul de Istorie Orală “Gheorghe Brătianu”, București (SRR - CIO).

În conformitate cu cerințele Ministerului Mediului și al Gospodării Apelor, respectiv ale Ministerului Culturii și Cultelor în cadrul documentației privind Raportul la studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană au fost elaborate planuri de management specifice pentru gestionarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană, în contextul implementării proiectului minier (vezi Raportul de Evaluarea a Impactului asupra Mediului, vol. 32-33, Plan M – Plan de management al patrimoniului cultural, partea I – Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, partea II-a – Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană, partea III-a – Plan de management pentru patrimoniul cultural).

În aceste planuri de management sunt prezentate pe larg obligațiile și responsabilitățile pe care compania, conform deciziilor administrației culturale centrale, și le asumă în contextul implementării proiectului său minier – în ceea ce privește protejarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană: vestigii arheologice de suprafață și subteran, clădiri monument istoric, zone protejate, elemente de patrimoniu imaterial, elemente de peisaj cultural, etc. În acest context, trebuie subliniat că acțiunile de conservare și protejare a patrimoniului arheologic sunt dublate și de cele privind reabilitarea și conservarea Zonei Protejate Centrul Istoric Roșia Montană (cuprinzând 35 de clădiri monument istoric (din care 11 sunt deja în curs de proiectare în momentul de față), Tăul Mare, Tăul Brazi și Tăul Anghel, precum și vestigii ale exploatărilor miniere de suprafață din zona Văidoaia, cât și de crearea, în anii ce vin, a unui modern complex muzeal dedicat istoriei mineritului în zona munților Apuseni, acesta urmând să aibă expoziții de geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic, precum și o secțiune subterană organizată în jurul galeriei Cătălina Monulești.

În aceeași măsură, Direcția Județeană pentru Cultură Culte și Patrimoniul Cultural Național Alba a făcut numeroase vizite de informare și control la fața locului. Tot prin intermediul acestui organism administrativ s-au derulat și etapele specifice legate de achizițiile legale de imobile monument istoric efectuate de către companie. Dreptul de preempțiune asupra cumpărării acestor imobile a fost exprimat de către autoritatea centrală a Ministerului Culturii și Cultelor.

Se cuvine însă subliniat că, în afara obligațiilor asumate de către RMGC, în privința protejării și conservării vestigiilor arheologice și a monumentelor istorice, există o sumă întreaga de obligații care revin atât autorităților publice locale din Roșia Montană și județul Alba, cât și autorităților publice centrale, respectiv Statului Român.

Planurile de management pentru patrimoniu cultural din cadrul Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului aduc precizări asupra acestor aspecte (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 21-22, 47, 52-53, 66-67 și Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 33, Plan de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din zona Roșia Montană, p. 28-29, 48-50, 52-53, 64-65, p. 98 – Anexa 1).

Număr crt.	639	Idem cu: 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646
Nr. de identificare a observațiilor publicului	Nr. 109482/ 16.08.2006 si Nr. 74903/ 18.08.2006	Idem cu: Nr. 109483/16.08.2006 si Nr. 74904/18.08.2006, Nr. 109484/16.08.2006 si Nr. 74905/18.08.2006, Nr. 109485/16.08.2006 si Nr. 74906/18.08.2006, Nr. 109486/16.08.2006 si Nr. 74907/18.08.2006, Nr. 109487/16.08.2006 si Nr. 74908/18.08.2006, Nr. 109488/16.08.2006 si Nr. 74909/18.08.2006, Nr. 109489/16.08.2006 si Nr. 74910/18.08.2006
Propunerea	<p>Petentul nu este de acord cu promovarea proiectului Rosia Montana formuland urmatoarele observatii si comentarii :</p> <ul style="list-style-type: none"> -In EIA nu sunt prezentate toate riscurile pe care le poate avea acest proiect; -Costurile totale pentru inchiderea minei sunt nerealiste; -Nu exista pana in momentul de fata un Plan Urbanistic Zonal pentru Zonele Protejate aprobat; -Etapa de consultari publice si evaluare a calitatii raportului la studiul de impact a inceput fara un certificat de urbanism valabil; -Nu au fost date informatii privind fundatia pe care RMGC urmeaza sa o infiinteze si finanteze, fundatie care urmeaza sa isi asume obligatiile pe care operatiunea miniera nu si le poate asuma; -Actualele planuri de urbanism ale Comunei RM nu corespund propunerii de proiect minier descrise in EIM; -Iazul de decantare nu este impermeabilizat; -Depozitele de deseuri propuse nu vor fi construite conforme cu legislatia in vigoare; -Nu au fost stabilite garantii financiare; -Nu exista un Raport de securitate depus spre consultarea publicului si de evaluare a autoritatilor competente ; -Raportul EIM nu evalueaza « Alternativa Zero » ; -Proiectul prezinta o amenintare asupra florei si faunei protejate; -Raportul EIM nu prezinta impactul zgomotului si vibratiilor lucrarilor efectuate asupra patrimoniului clasificat ; -Publicul/ONG-urile doresc punerea la dispozitie a contractelor si intelegerilor dintre Companie si statul Roman ; -Modificarea planului de urbanism fara consultarea publicului ; -Din punct de vedere arheologic zona propusa a fi ocupata de proiect nu a fost legal cercetata ; -Contesta protejarea monumentelor arhitecturale si spirituale, inclusiv angajarea cu responsabilitate a institutiilor statului in actiunea de protejare . <p>VEZI CONTINUT CONTESTATIE TIP 1</p>	
Soluția de rezolvare	<p>Riscul, prin natura sa, poate fi atenuat și diminuat; cu toate acestea, nu poate fi eliminat. Pentru a introduce aceste informații în context, simplul fapt de a te deplasa pe stradă sau de a efectua activități curente acasă prezintă probabilitate de producere a unui accident de 2 ori mai mare decât în cadrul unor activități industriale care utilizează substanțe periculoase.</p> <p>Un capitol important din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului a fost dedicat procesului de identificare a riscurilor proiectului. În plus, acest capitol asigură o abordare a măsurilor de atenuare pentru fiecare tip de risc și modul în care acestea au fost integrate în proiectele tehnice. Se admite faptul că identificarea riscului este un proces dificil datorită numărului și varietății evenimentelor care pot fi preconizate. Raportul EIM nu poate presupune că acoperă toate riscurile potențiale asociate proiectului. Cu toate acestea, a încercat să identifice și să facă referire la cele mai relevante riscuri. Proporțiile evaluării riscului și intensitatea măsurilor de prevenire și atenuare ar trebui să fie direct proporționale cu riscurile implicate și, prin urmare, doar riscurile ce au fost considerate ca fiind de importanță majoră au fost evaluate în detaliu. Toate acestea sunt descrise în detaliu în cele ce urmează.</p> <p>Într-un sens mai larg, întregul Raport la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) se centrează pe evaluarea impacturilor și reducerea lor asociată. Astfel că, Capitolul 4 al EIM prezintă evaluarea impactului avut de proiect. În cele ce urmează se prezintă un sumar al impactului proiectului ce a fost prezentat pe larg în cadrul EIM.</p> <p>Din perspectiva evaluării riscurilor naturale și tehnologice, Cap.7, „Situatii de risc” al Raportului de</p>	

Evaluarea a Impactului asupra Mediului, scoate în evidență că măsurile de siguranță, cele de prevenire, implementarea sistemelor de management de mediu și a riscului reduc consecințele la nivele acceptabile față de cele mai restrictive norme, standarde, cele mai bune practici sau recomandări naționale și internaționale în domeniu. Nivelul de risc a fost stabilit ca mediu și deci, acceptabil social. Extinderea analizei de risc și intensitatea măsurilor de prevenire și diminuare a consecințelor trebuie să fie proporționale cu riscul implicat. Alegerea unei tehnici particulare este specifică scenariului de accident analizat.

Sunt analizate mai detaliat acele scenarii de accidente care în urma analizei calitative sunt considerate ca având potențial de accident industrial major și se produc cu probabilități de peste 10^{-6} (perioade de revenire mai reduse de 1/1.000.000) adică ar putea avea consecințe majore deci, risc asociat ridicat, peste nivelul 9 la 12 (pe o scară 1-25).

O evaluare globală a riscului asociat proiectului Roșia Montană este realizată prin utilizarea metodologiei de evaluare rapidă a riscului asupra mediului și sănătății elaborată inițial de Ministerul Mediului din Italia și Organizația Mondială a Sănătății. Identificarea și analiza hazardurilor și riscurilor naturale prezintă date și informații esențiale pentru evaluarea potențialelor accidente tehnologice:

- la proiectarea sistemului iazului de decantare s-au luat în calcul parametrii pe deplin acoperitori pentru riscul seismic ce caracterizează aceasta zonă. Acești parametrii seismici de proiectare adoptați în cazul sistemului iazului de decantare cât și al altor structuri de pe amplasamentul propus, rezultă într-un factor de siguranță mult peste minimul acceptat conform standardelor naționale și europene pentru proiectarea amenajărilor de acest gen;
- în sectorul afectat fizic de Proiect, riscul apariției inundațiilor va fi foarte redus datorită bazinelor hidrografice reduse (controlate de pâraiele Roșia și Corna) în arealul afectat de exploatare, cât și creării de structuri hidrotehnice de acumulare, deviere și drenaj a apelor pluviale de pe amplasament, și în general, în bazinul hidrografic al Abrudului;
- riscurile rezultate ca urmare a fenomenelor meteorologice au fost revăzute și folosite în evaluarea hazardurilor proceselor tehnologice afectate.

Din analiza indicatorilor morfometrici și corelarea lor cu alte seturi de informații privind versanții naturali din amplasamentul și proximitatea acestuia, reiese faptul că riscul (estimat calitativ) de producere a alunecărilor de teren este unul scăzut spre moderat iar consecințele acestuia nu vor afecta major componentele structurale ale proiectului.

Nu există un risc important asociat epuizării resurselor. Activitățile miniere sunt planificate judicios, astfel încât să exploateze doar acele resurse de aur și argint rentabile din punct de vedere economic și doar cantitățile de roci de construcție necesare derulării Proiectului. Gestionarea teritoriului aferent concesiunii miniere va reduce la minim „sterilizarea” rezervelor (limitarea accesului viitor la rezerve).

La evaluarea hazardurilor și riscurilor tehnologice, a fost realizat calculul cantității totale a substanțelor periculoase și a categoriilor de substanțe periculoase prezente în cadrul obiectivului, conform regulilor incluse în *Procedura de notificare* aprobată de Ordinul Ministerului Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului (MAPAM) nr. 1084/2003. În baza evaluării stocurilor de substanțe periculoase prezente pe întreg amplasamentul proiectului comparativ cu cantitățile relevante prevăzute de HG 95/2003 care transpune Directiva Seveso, obiectivul se încadrează la limita superioară a cantităților relevante specifice și deci este obligatorie elaborarea și transmiterea autorității publice teritoriale pentru protecția mediului și autorității teritoriale pentru protecție civilă a *Raportului de securitate* în exploatare pentru prevenirea riscurilor de accidente majore.

Pentru evaluarea consecințelor unor accidente majore cu substanțe periculoase s-au utilizat modele fizico-matematice agreeate la nivel internațional și în special în UE, precum versiunea curentă a programului SLAB (Canada) de modelare a dispersiei în aer a gazelor mai dense decât aerul care poate trata o multitudine de situații și scenarii. Similar, a fost utilizat programul EFFECTSGis 5.5 (Olanda) construit pentru analiza efectelor accidentelor industriale și analiza consecințelor. Au fost considerate mai multe scenarii pentru a răspunde cerințelor legislative interne, în special cele legate de realizarea Planurilor de Urgență Internă (HG 647/2005). Concluziile evaluării riscului pentru accidentele majore au fost următoarele:

- Distrugerea totală a instalațiilor uzinei se poate produce doar prin atac terorist cu arme clasice sau nuclear. Avarierea rezervorului de HCl (inclusiv a cuvei de retenție) simultan cu a rezervoarelor de

stocare NaCN, a rezervoarelor de soluție bogată, a tancurilor de leșiere, și deversarea întregului conținut al acestora, pot rezulta în dispersia de HCN în atmosferă. În același timp, în anumite situații și condiții meteo defavorabile dispersiei, persoanele aflate până la 40 m distanță de sursa de emisie, surprinse de norul toxic pentru mai mult de 1 minut fără să utilizeze mijloace de protecție a respirației, vor deceda aproape sigur. De asemenea se poate considera că pe o rază de cca. 310 m, persoanele expuse pentru mai mult de 10 minute pot suferi intoxicații grave fiind posibil să se producă chiar decesul. Efecte toxice pot apărea la persoanele aflate pe direcția vântului până la o distanță de cca. 2 km de uzina de procesare;

- Erori de operare și/sau defecțiuni ale sistemelor de măsură și control soldate cu scăderea pH-ului turburelii în tancurile de leșiere, îngroșător și/sau DETOX și emisii accidentale de acid cianhidric. Zona afectată de concentrații de 290 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 36 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 157,5 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul platformei tancurilor CIL;

- Emisie accidentală de HCN din decantor. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în tancurile CIL accentuată de o supradozare a soluției de floclulant simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 65 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 104 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Emisie accidentală de HCN din stația DETOX. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în reactoare generată de o supradozare a soluției de metabisulfat și/sau sulfat de cupru simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mari de 1900 ppm pentru un timp de expunere de 1 minut este situată în interiorul unui cerc cu raza de 10 m. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 27 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 33 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Explozia rezervorului de stocare GPL. Rezervorul de stocare al GPL are o capacitate de 50 t și este amplasat în aer liber în apropierea centralei termice. Simularea a fost efectuată pentru cea mai gravă situație posibilă, considerând explozia rezervorului plin. Pragul I cu radiație de căldură $12,5 \text{ kW/m}^2$ este în interiorul unui cerc cu raza de 10,5 m iar Pragul II cu radiație de căldură 5 kW/m^2 este în interiorul unui cerc cu raza de 15 m;

- Avarii și/sau incendii la rezervoarele de combustibili. Simulările au fost efectuate pentru cele mai grave situații posibile, considerând aprinderea și arderea cantității totale a motorinei (incendiu în rezervor, sau în cuva de retenție plină cu motorină);

- Ruperea barajului Corna cu formare de breșe. S-au luat în calcul două scenarii de accidente credibile pentru simularea scurgerii sterilelor din iazul de decantare, și sase scenarii credibile pentru scurgerea apei decantate din iaz și a apei din porii sterilelor cu efecte semnificative asupra ecosistemelor terestre și acvatice, sub diferite condiții meteorologice;

- Scurgerea sterilelor poate avea loc de-a lungul văii Corna, pe o distanță de 800 m (prin ruperea barajului inițial), sau pe 1600 m în cazul ruperii barajului Corna în varianta finală;

- În ceea ce privește impactul asupra calității apei, concentrația de cianură în apă sub formă de undă de poluare va ajunge la Arad în apropiere de granița romano-maghiara pe râul Mureș, la concentrații între 0,03 și 0,5 mg/L. Datorită limitărilor matematice inerente ale modelelor folosite, valorile menționate și efectele accidentelor sunt considerate a fi supraestimate. În consecință aceste rezultate descriu „cazurile cele mai defavorabile”, bazate pe ipoteze extreme de rupere a barajului Corna.

Ulterior, a fost realizată o nouă simulare, mult mai precisă și mai realistă, bazată pe modelul INCA-Mine (Whitehead et al., 2006), ce ia în calcul dispersia, volatilizarea și descompunerea cianurilor în timpul deplasării undei poluante înspre aval.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre, cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș - Mureș până

la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexa împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1:

- Formarea de HCN la suprafața iazului. Simulările privind emisiile de HCN de pe suprafața iazului de decantare și dispersia acestuia în atmosferă arată că nu se depășește un nivel de 400 μg/mc pentru medierea de o oră și 179 μg/mc pentru o mediere de 8 ore. Aceste concentrații de HCN depășesc cu puțin pragul de miros (0,17 ppm) și sunt mult inferioare concentrațiilor care ar putea fi periculoase;

- Ruperea barajului Cetate cu formare de breșe. Modelarea viiturii în caz de rupere a barajului Cetate a avut la bază parametrii de proiectare obținuți în studiul hidrometeorologic „Assessment of rainfall intensity, frequency and runoff for the Roșia Montană Project - Radu Drobot”. Caracteristicile breșei au fost prezise cu ajutorul modelului Breach, iar înălțimea maximă a undei de viitură în diferite secțiuni de scurgere a fost modelată folosind programul FLDWAV. S-a considerat un volum total al scurgerii de 800000 mc în timp de o oră, când vârful hidrografului viiturii este cu aproximativ 4,9 m deasupra scurgerii de bază chiar imediat aval de baraj și în albia îngustă a Abrudului la 5,9-7,5 km în aval de baraj iar la ultima secțiune luată în calcul (10,5 km) adâncimea apei este de aproximativ 2,3 m deasupra scurgerii de bază iar debitul maxim 877 mc/s. În continuare, valea mai largă a Arieșului permite viiturii să se propage printr-o albie semnificativ mai extinsă iar rezultatul este un hidrograf de viitură mult atenuată. Aceste rezultate descriu „cazul cel mai defavorabil”, bazat pe ipoteza extremă de rupere a barajului;

- Accidente pe parcursul transportului cianurii. Datorită cantităților mari de cianură transportate (cca. 30 t zilnic), riscurile asociate acestei activități au fost analizate în detaliu prin aplicarea metodei ZHA - Zurich Hazard Analysis. Drept urmare a fost selectat traseul optim de transport de la furnizor până la uzina de procesare și anume:

Transportul cianurii (în formă solidă) se va efectua în exclusivitate cu containere specializate SLS (Solid to Liquid System) cu o capacitate de 16 t fiecare. Containerul, construit în conformitate cu normele ISO, este protejat de către un cadru de protecție prevăzut cu suport, permițând decuplarea de trailerul de transport și stocarea temporară. Grosimea virolei este de 5,17 mm asigurând împreună cu cadrul metalic o protecție suplimentară a încărcăturii în caz de accident. Acest sistem este considerat BAT și este în momentul de față una dintre cele mai sigure modalități de transport al cianurii.

Se menționează faptul ca studiul prezintă probabilitatea de apariție a acestor scenarii (paginile 177-179, Concluzii).

În ceea ce privește managementul cianurilor, există un studiu de bază intitulat „Proiectul Aurul Roșia Montană, Planul pentru Managementul Cianurilor” întocmit în conformitate cu „Codul Internațional pentru Managementul Cianurilor pentru Producători, Transportatori și Utilizarea Cianurii în Producerea Aurului (International Cyanide Management Institute), mai 2002”. Se subliniază faptul ca SC Roșia Montană Gold Corporation SA este semnatară a acestui cod.

Referințele bibliografice pentru capitolului 7 „Situatii de Risc” se regăsesc la paginile 184-187.

*

Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analiza fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închiderea și refacerea ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie reprofile și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

RMGC consideră că – departe de a fi prea mici – aceste costuri estimative sunt dovada gradului ridicat de responsabilitate față de închidere și refacere ecologică. Doar ca o comparație, cel mai mare producător de aur din lume a rezervat suma de 683 milioane USD (începând cu 31 decembrie 2006) pentru refacerea ecologică a 27 de exploatări, ceea ce înseamnă în medie 25 milioane USD pe exploatare. Costurile estimative ale RMGC, recent majorate pe baza unor date suplimentare de la suma de 73 milioane USD precizată în studiul EIM, totalizează în prezent 76 milioane USD.

*

Conform prevederilor Legii 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate ("Legea 5/2000"), (art. 5, paragrafele 2-3), autoritățile administrației publice locale, cu sprijinul autorităților publice centrale cu atribuții în domeniu aveau obligația de a delimita, în baza unor studii de specialitate, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a Legii 5/2000, zonele de protecție a valorilor de patrimoniu cultural, prevăzute în Anexa nr. III a respectivului act normativ. În vederea instituirii zonelor protejate autoritățile administrației publice locale trebuie să întocmească documentațiile de urbanism și regulamentele aferente, elaborate și aprobate potrivit legii,

care trebuie să cuprindă măsurile necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național din zonă.

Totodată, Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, prevede dreptul persoanelor fizice sau juridice interesate în amenajarea teritoriului, de a iniția redactarea planurilor de urbanism.

În baza acestor prevederi legale, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat din anul 2001 procesul de elaborare a acestor documentații de urbanism specifice – Planul de Urbanism General și Planul de Urbanism Zonal. Ele au fost elaborate de firme românești autorizate și au urmat procedura legală de aprobare. Avizul pentru instituirea Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană a fost emis de Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în cursul anului 2002 (avizele nr. 61/ 14.02.2002 și nr. 178/ 20.06.2002) ca parte a procedurii de autorizare a documentațiilor de urbanism. În baza acestor avize, Ministerul Culturii și Cultelor a solicitat elaborarea Planului de Urbanism Zonal pentru zona Centrală Istorică. Treizeci și cinci (35) din cele 41 de imobile monument istoric, sunt localizate în cuprinsul Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană.

În ceea ce privește valorile de patrimoniu situate în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială (este vorba de 6 imobile monument istoric), acestea sunt tratate în Planul de Urbanism Zonal Industrial elaborat de către S.C. Proiect Alba S.A. În reglementările acestui document vor fi cuprinse măsurile de protejare a acestor monumente.

În concluzie, studiile de urbanism și studiile de specialitate pentru delimitarea zonelor protejate în teritoriul în care intenționăm să dezvoltăm acest proiect, sunt în curs de aprobare în conformitate cu prevederile legale de către instituțiile și comisiile cu atribuții în această zonă de interes. Trebuie precizat că nici una dintre casele monument istoric din cuprinsul proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, ci toate cele 41 de case monument istoric vor fi cuprinse într-un complex program de restaurare (vezi Planul de Management). Acest program este absolut obligatoriu, dacă dorim ca aceste case, indiferent că se va pune în practică proiectul minier sau nu, să nu dispară în totalitate datorită stării înaintate de degradare în care se află.

*

Afirmația dumneavoastră privind lipsa unui Certificat de Urbanism valabil la începerea etapei de consultări publice și de evaluare a calității Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), este eronată.

Astfel, la data când s-a început etapa de consultări publice, există un Certificat de Urbanism valabil și anume Certificatul de urbanism nr. 78 emis pe data de 26 aprilie 2006 de Consiliul Județean Alba. Acest Certificat de Urbanism a fost obținut anterior etapei de evaluare a calității Raportului la studiul de impact care a demarat odată cu depunerea EIM la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor pe data de 15 mai 2006.

Pentru o mai clară înțelegere a prevederilor legale aplicabile și a evenimentelor derulate în cadrul proiectului minier din zona Roșia Montană, dorim să facem următoarele precizări:

- Procedura de emitere a acordului de mediu în cazul proiectului Roșia Montană a demarat la data de 14 decembrie 2004 prin depunerea memoriului tehnic și a certificatului de urbanism nr. 68 din 26 august 2004 (certificat valabil la data respectivă). S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un nou Certificat de Urbanism - nr. 78 din 26.04.2006 - pentru întregul proiect minier Roșia Montană, valabil la data depunerii EIM (15 mai 2006) și anterior începerii consultării publicului (iunie 2006);
- Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 prevede la Secțiunea 1. *Lucrări de construire*, poziția 10 - "*Uzina de procesare și construcții conexe*" - care include, la categoria construcții conexe, iazul de decantare a sterilelor fără de care uzina nu poate funcționa. Iazul de decantare este, de asemenea, prezent pe planurile de situație, părți integrante ale certificatului de urbanism, ștampilate spre neschimbare de către Consiliul Județean Alba;
- Certificatul de Urbanism este un document emis în scop informativ și este destinat numai a aduce la cunoștința solicitantului regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și clădirilor existente și de a stabili cerințele de urbanism și avizele necesare pentru obținerea autorizației de construire (inclusiv acordul de mediu), conform art. 6 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea

executării lucrărilor de construcții, republicată și a art. 27 alin. 2 din Normele de aplicare a legii 50/1991- M.Of. 825 bis/13.09.2005.

Fiind un act de informare legea nu limitează numărul de certificate de urbanism care pot fi obținute de un solicitant pentru aceeași parcelă (art. 30 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul).

*

În prezent, făcând parte din raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM), Fundația Roșia Montană își redefinește rolul și orientarea. Activitățile Planului de dezvoltare durabilă a comunității, care au fost concepute inițial ca aflându-se sub tutela Fundației (activități orientate către afaceri: incubator de afaceri, centru de consiliere pentru afaceri, facilitate de micro-finanțare, precum și activități sociale: centru de pregătire și instruire) au fost promovate independent, prin parteneriate și cu participarea comunității în privința luării deciziilor – o modalitate de preferat pentru promovarea programelor de dezvoltare socială și economică.

În continuare, Fundația își va îndrepta atenția asupra problemelor de păstrare a moștenirii patrimoniului cultural, forma finală a programelor urmând a fi stabilită împreună cu comunitatea.

În ceea ce privește politica, pe baza căreia compania își ghidează eforturile de dezvoltare durabilă, Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) nu se consideră principalul furnizor, ci un partener. Implicarea comunității este considerată ca punct de pornire, urmând ca de-a lungul timpului, pe măsură ce comunitatea își creează capacitatea de a derula programele pe cont propriu, compania să transfere controlul asupra programelor înființate în prezent, comunității și instituțiilor ei.

Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa 4 – Roșia Montană Dezvoltarea Durabilă și proiectul Roșia Montană.

*

Precizăm că afirmația dumneavoastră, este eronată. Planul de Urbanism General al Comunei Roșia Montană aprobat în 2002 permite realizarea Proiectului Roșia Montană, astfel cum acesta a fost prezentat în cadrul dezbaterilor publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat și elaborarea a două planuri urbanistice zonale: Modificare Plan Urbanistic Zonal – Zona Industrială Roșia Montană și Plan Urbanistic Zonal – Zona Istorică Roșia Montană (PUZ). Primul plan urbanistic este solicitat de certificatul de urbanism nr. 78 din 26.04.2006, fiind o reactualizare a PUZ Zona Industrială aprobat în anul 2002, iar în ceea ce privește zona istorică, PUZ-ul aferent acesteia este solicitat prin Planul de Urbanism General aprobat tot în anul 2002. Ambele planuri urbanistice sunt în curs de avizare și au parcurs în prealabil etapa de consultare publică.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivile menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din sisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

În ceea ce privește observația dumneavoastră referitoare la o prezumtivă încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 351/2005 ("HG 351/2005"), există mai multe aspecte care trebuie luate în considerare. Astfel:

1. În primul rând atragem atenția asupra faptului că în conformitate cu prevederile art. 6 din HG 351/2005, orice activitate care poate determina o evacuare de substanțe periculoase în emisar se supune aprobării prealabile a autorității de gospodărire a apelor și va respecta prevederile autorizației de gospodărire a apelor emise în conformitate cu legislația în vigoare.

HG 351/2005 prevede că autorizația de gospodărire a apelor se va emite numai după ce toate măsurile tehnico-constructive sunt implementate pentru a evita evacuarea indirectă de substanțe periculoase în apele subterane. Limitele maxim admise la evacuare sunt prevăzute în mod expres în HG 351/2005, iar respectarea acestora constituie o condiție pentru obținerea și păstrarea autorizației de gospodărire a apelor.

În conformitate cu prevederile HG 351/2005, limitele efective la evacuare ar trebui aprobate de autoritatea competentă, această procedură fiind înțeleasă de legiuitor din perspectiva complexității și diversității activităților industriale, precum și din perspectiva noilor progrese tehnologice.

Prin urmare, menționăm că etapa de evaluare a impactului asupra mediului nu urmează a fi finalizată printr-o autorizație generală, ci reprezintă numai o parte dintr-un proces de autorizare mai complex. Menționăm faptul că în conformitate cu art. 3 din HG 918/2002, nivelul de detaliu al informațiilor furnizate de studiul EIM corespunde fazei de studiu de fezabilitate a proiectului, fiind în mod evident imposibil atât pentru titularul de proiect cât și pentru autoritatea competentă să epuizeze toate datele tehnice necesare și autorizațiile obținute.

Protecția corespunzătoare a apelor subterane va fi asigurată prin termenii și condițiile impuse de autorizația de gospodărire a apelor. Autorizația de gospodărire a apelor se va emite în urma unei evaluări individuale a proiectului, luând în considerare aspectele specifice ale acestuia, precum și cerințele legale aplicabile activităților miniere. Până la emiterea autorizației de gospodărire a apelor, orice afirmație privind încălcarea prevederilor HG 351/2005 este în mod evident prematură, în principal datorită faptului că autorizația de gospodărire a apelor va reglementa, în

conformitate cu prevederile legale în vigoare, condițiile care trebuie respectate de titularul proiectului privind protecția apelor subterane.

2. În al doilea rând, menționăm că specificul și complexitatea proiectelor miniere au determinat necesitatea stabilirii unui cadru legislativ special. Prin urmare, pentru astfel de proiecte, înțelegerea unor prevederi legale dintr-un anumit act legislativ trebuie coroborată cu prevederile relevante ale altor reglementări aplicabile.

În această privință, atragem atenția asupra faptului că înțelegerea HG 351/2005 trebuie coroborată cu prevederile întregii legislații relevante aplicabile proiectului Roșia Montană, cu un accent special pe Directiva 2006/21/CE privind gestionarea deșeurilor din industria extractivă ("Directiva 21").

Scopul concret al Directivei 21 este de a asigura un cadru legal specific pentru deșeurile din industria extractivă și pentru depozitele de deșeuri aparținând de proiecte miniere, luând în considerare complexitatea acestor proiecte și aspectele specifice ale activităților miniere care nu se pot supune întotdeauna reglementărilor obișnuite privind gestionarea și depozitele de deșeuri. Din această perspectivă, Directiva 21 prevede ca un operator al unui depozit de deșeuri, astfel cum este definit de aceasta (menționăm că iazul de decantare a sterilelor propus de RMGC este considerat un "depozit de deșeuri" conform Directivei 21) trebuie să îndeplinească, *inter alia*, următoarele:

- a) *„depozitul de deșeuri este [...] proiectat astfel încât să îndeplinească condițiile necesare pentru ca, pe termen scurt sau lung, să prevină poluarea solului, a aerului, a apelor subterane sau de suprafață, luând în considerare cu precădere Directivele 76/464/CEE (1), 80/68/CEE (2) și 2000/60/CE, și să asigure colectarea eficientă a apelor contaminate și a levigatului astfel cum și atunci când se impune conform prevederilor autorizației și să reducă eroziunea provocată de apă sau vânt în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic și viabil din punct de vedere economic”;*
- b) *„depozitul de deșeuri este realizat, gestionat și întreținut în mod adecvat pentru a asigura stabilitatea fizică a acestuia și pentru a preveni poluarea sau contaminarea solului, a aerului, a apelor de suprafață sau subterane, pe termen scurt sau lung, și pentru a reduce la minim pe cât posibil eventuala deteriorare a peisajului.*

În plus, trebuie menționat faptul că MAPM a impus companiei RMGC prin Termenii de referință elaborarea studiului EIM luând în considerare prevederile Directivei 21 și gestionarea deșeurilor miniere din perspectiva BAT. Directiva 21 a fost promovată de Directoratul General de Mediu al UE în ideea de a reprezenta cadrul legislativ aplicabil pentru gestionarea viabilă a deșeurilor miniere în întreaga Europă, iar prin urmare respectarea prevederilor acesteia este obligatorie.

*

S-au stabilit garanții financiare complete, sub forma unor garanții financiare pentru refacerea mediului ("GFRM"), care obligă Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) să prevadă fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani.

GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea

exploatării la Roşia Montană.

RMGC a iniţiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială şi Consiliul Internaţional pentru Minerit şi Metale.

Actualizările anuale vor fi stabilite de experţi independenţi, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităţilor miniere. Actualizările asigură că în cazul puţin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depăşeşte costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obişnuită a minei sunt incluse anumite activităţi de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziţia statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanţii ;
- Poliţe de asigurare.

În condiţiile acestei garanţii, autorităţile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roşia Montană.

*

Raportul de Securitate a fost pus la dispoziţia publicului prin publicarea acestuia pe adresa de Internet http://www.mmediu.ro/dep_mediu/rosia_montana_securitate.htm precum şi în formă tipărită în mai multe puncte de informare în vederea dezbaterilor publice.

*

Capitolul 5 din Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) (*Analiza alternativelor*) prezintă, în Secţiunea 1 (*Alternativa Fără Proiect*) o analiză a situaţiei în care nu ar fi demarat "Proiectul". În această secţiune se analizează impactul imediat al nedemarării proiectului şi sunt trecute în revistă potenţialele domenii industriale alternative. Concluzia este clară: "o bază economică multi-sectorială este importantă pentru o creştere economică în ritm susţinut a regiunii", iar Proiectul Roşia Montană este capabil să ofere stimulii economici necesari, fiind, astfel, în măsură să contribuie la atingerea scopului economic propus, acela al prosperităţii.

Raportul EIM a inventariat o gamă largă de alternative de dezvoltare – inclusiv agricultură, păşunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură şi produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – şi a ajuns la concluzia că niciuna dintre activităţi nu poate oferi aceleaşi avantaje economice, culturale şi în privinţa mediului ca cele oferite de Proiectul Roşia Montană. Deşi celelalte ramuri industriale nu au această capacitate, nu este exclusă ideea dezvoltării acestora în paralel, "dimpotrivă, [Proiectul Roşia Montană] rezolvă unele probleme importante, care să permită atragerea de investiţii".

Este evident, aşadar, că alternativa nedemarării Proiectului a fost luată în considerare şi analizată foarte serios.

*

Afectarea florei şi faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariţia vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condiţiile şi normativele impuse de legislaţia românească şi europeană în domeniul protecţiei mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematicilor complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anumit statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitate (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aprox. 6.000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodării Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în această zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate[1], respectiv a Directivei 79/409 Păsări[2], cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor aceluiași acte[3].

Toate aceste argumente sunt susținute și prezentate în următoarele referințe:

[1] art.3, alin. 2. Fiecare Stat Membru contribuie la crearea (rețelei) NATURA 2000 proporțional cu reprezentarea, pe teritoriul său, a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în paragraful 1. În acest scop, Statele Membre, în conformitate cu Articolul 4, desemnează situri ca zone speciale de conservare, având în vedere obiectivele prevăzute în paragraful 1.

art.4, alin.1. Pe baza criteriilor stabilite în Anexa III (Etapa I) și a informațiilor științifice relevante, fiecare Stat Membru propune o listă de situri indicând tipurile de habitate naturale din Anexa I și speciile indigene din Anexa II pe care le adăpostesc. Pentru speciile de animale care ocupă teritorii vaste, aceste situri corespund locurilor, în cadrul ariilor naturale de răspândire a acestor specii, care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Pentru speciile acvatice care ocupă teritorii vaste, astfel de situri vor fi propuse numai acolo unde este posibil de determinat în mod clar o zonă care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Statele Membre propun, dacă este cazul, adaptarea listei în lumina supravegherii prevăzute în Articolul II. [...]

alin.2.[...] Statele Membre ale căror situri adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare ori una sau mai multe specii prioritare reprezentând mai mult de 5% din teritoriul național pot, în acord cu Comisiunea, să solicite ca criteriile enumerate în Anexa III (etapa 2) să fie aplicate mai flexibil în selectarea siturilor de importanță comunitară pe teritoriul lor. [...]

art.6, alin.4. Dacă, contrar concluziilor negative ale evaluării implicațiilor și în absența soluțiilor alternative, un plan sau proiect trebuie totuși să fie realizat, din motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, Statul Membru ia toate măsurile compensatoare necesare pentru a asigura că coerența generală a (rețelei) NATURA 2000 este protejată. Statul Membru informează Comisiunea despre măsurile compensatoare adoptate.

art. 16. Cu condiția că nu există o alternativă satisfăcătoare și că derogarea nu este în detrimentul menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă, Statele Membre pot

deroga de la dispozițiile Articolelor 12, 13, 14 și 15 (a și b): [...]

- în interesul sănătății și securității publice sau pentru alte rațiuni de interes major, inclusiv de natură socială sau economică și pentru motive de importanță primordială pentru mediu;

[2] art.4, alin. 1. Speciile menționate în anexa 1 fac obiectul măsurilor de conservare speciale privind habitatul, în scopul asigurării supraviețuirii și a reproducerii lor în aria lor de distribuție. [...].

Se va ține cont - pentru a trece la evaluări de tendințe și de variațiile nivelurilor de populare.

Statele Membre clasează în special în zonele de protecție specială teritoriile cele mai asemănătoare ca număr și suprafață la conservarea lor în zona geografică maritimă și terestră de aplicare a prezentei Directive.

[3] Directiva 92/43 Habitate, art. 2 alin.2.; Directiva 79/409 Păsări, art. 3 alin. 2 lit. c.

*

Afirmația este nefundamentată, ca parte a procesului de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) au fost realizate estimări preliminare cumulative pentru utilajele motorizate staționare și pentru sursele liniare (vehicule), în vederea obținerii unei imagini inițiale privind impactul cumulativ datorat zgomotului și vibrațiilor generate de surse ambientale sau aferente Proiectului Roșia Montană, și a elabora o strategie a activităților de monitorizare și măsurare, împreună cu selectarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de management pentru atenuarea suplimentară a impactului sonor și vibrațional potențial datorat activităților din cadrul Proiectului. Aceste estimări preliminare se aplică majorității activităților de construcție, precum și activităților de exploatare și de dezafectare/închidere a minei și uzinei de procesare. Aceste estimări sunt documentate sub forma unor tabele de date și hărți cu izoplete pentru principalele activități generatoare de zgomot în anumiți ani reprezentativi din ciclul de execuție a Proiectului; a se vedea **Tabelele 4.3.8** până la **4.3.16** **Planșele 4.3.1** până la **4.3.9**. Toate aceste detalii legate de metodologia de evaluare aplicată, datele de input ale modelului de dispersie, rezultatele modelării și măsurile de prevenire/minimizare/eliminare a impactului potențial pe toate etapele proiectului (construcție, operare, închidere) se găsesc în Capitolul 4 Secțiunea 4.3 Zgomot și Vibrații a raportului EIM.

Au fost selectați ca reprezentativi anii de Proiect 0, 9, 10, 12, 14 și 19 deoarece aceștia includ cele mai semnificative activități generatoare de zgomot. Totodată, având în vedere corelarea strânsă dintre problemele și sursele asociate emisiilor atmosferice și celor de zgomot, aceștia sunt și anii utilizați pentru modelarea impactului asupra calității aerului, tratată în capitolul 4.2. În vederea unei redări cât mai exacte a impactului potențial generat asupra receptorilor, aceste planșe includ și estimări ale fondului de trafic rutier prezentate în secțiunea 4.3.6.1.

Planul amplasamentului Proiectului și schemele instalațiilor au fost utilizate pentru determinarea pozițiilor surselor de zgomot și a altor caracteristici fizice ale zonei. Locul receptorilor a fost stabilit pe baza rapoartelor de fond și a documentației tehnice și de mediu puse la dispoziție de RMGC. Cu ajutorul acestor informații, locurile surselor și ale receptorilor au fost transpuse în coordonate de intrare (x, y, z) pentru programul de modelare a zgomotului.

Tabelele 4.3.8 până la **4.3.16** și **Planșele 4.3.1** până la **4.3.9** prezintă nivelele medii maxime de zgomot estimate a se recepta de către comunitățile învecinate pe parcursul tuturor fazelor de Proiect, după încorporarea unor măsuri inițiale de atenuare a impactului, concepute pentru a reduce efectele generate de sursele asociate unor utilaje mobile și staționare. Aici sunt incluse și influențele datorate zgomotului de fond neasociat activităților miniere (în special trafic).

Pentru a evalua nivelul de sunet asociat camioanelor de mare capacitate și altor surse mobile care traversează amplasamentul încărcate cu minereu, roci sterile sau sol s-a utilizat un program de analiză a zgomotului bazat pe modelul standard RD-77-108 [1] al (U.S.) Federal Highway Administration's (FHWA) pentru a calcula valorile de referință ale emisiilor de zgomot pentru camioane grele pe drumurile folosite de proiect. Modelul FHWA prognozează valorile orare ale L_{eq} în condiții de trafic necongestionat și este considerat în general, ca având o precizie în limita a 1,5 decibeli (dB).

Modelul se bazează pe factori de emisie acustică standardizați pentru diferite tipuri și greutatea de vehicule (ex. automobile, camioane de tonaj mediu și camioane grele) ținând seama de volumul vehiculului, viteză, configurația drumului, distanța față de receptor și caracteristicile acustice ale amplasamentului. Nivelul emisiilor pentru toate cele trei tipuri de vehicule crește în funcție de logaritmul vitezei.

Pentru a evalua sursele acustice din uzina de prelucrare propusă ca și cele provenite de la utilajele semistaționare (folosite în extracție, depozitarea în halde a rocilor de steril și solului) AAC a utilizat un program propriu de prognozare a zgomotului cu ajutorul căruia a simulat și modelat emisiile viitoare de zgomot de la echipamentele de pe întregul amplasament. Programul de modelare utilizează algoritmi de propagare acceptabili pentru această ramură industrială pe baza următoarelor norme ale American National Standards Institute (ANSI) și Organizația Internațională de Standardizare (ISO):

- ANSI S1.26-1995 (R2004), Method for the Calculation of the Absorption of Sound by the Atmosphere [Metodă de calcul a absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-1:1993, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 1: Calculation of the absorption of sound by the atmosphere [Calculul absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-2:1996, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 2: General method of calculation [Metoda generală de calcul];
- ISO 3891:1978, Acoustics -- Procedure for describing aircraft noise heard on the ground [Procedură de descriere a modului în care este perceput zgomotului de avion la nivelul solului].

Calculul țin seama de divergența clasică a undei de sunet (adică atenuarea prin dispersie sferică cu ajustarea directivității sursei la sursele punctiforme) plus factorii de atenuare datorită absorbției în aer, efectele minimale la sol și bariere/protecție.

Acest model a fost validat de AAC (Acoustic Alliance Consulting) timp de mai mulți ani prin măsurători de zgomot pe diferite amplasamente industriale funcționale care fuseseră anterior modelate în faza de proiect tehnic. Compararea previziunilor pe bază de model cu măsurătorile de teren a demonstrat de fiecare dată o strânsă concordanță, de obicei în domeniul a 1-3 dB(A).

Referințe:

[1] FHWA Highway Traffic Noise Prediction Model [Model de predicție a zgomotului din trafic]; v. *Federal Highway Administration Report Number FHWA-RD-77-108*. Administrația Federală a Șoselelor din SUA, Washington, D.C., 1978.

O descriere detaliată a tehnologiei de derogare propuse este prezentată în anexa 7.1 Tehnologii de pușcare propuse în etapa de exploatare a proiectului Roșia Montană.

*

Asocierea dintre Gabriel Resources și Regia Autonomă a Cuprului Deva (în prezent, CNCAF Minvest SA) a fost stabilită în temeiul Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 98/08.08.1990, cu modificările și completările ulterioare. Art. 35 al acestei legi prevedea posibilitatea regiilor autonome de a se asocia cu terțe persoane juridice, române sau străine, în scopul creării de noi societăți comerciale.

Societatea Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) a fost înființată în anul 1997 în conformitate cu prevederile legale în vigoare la acea dată, constituirea acesteia făcându-se cu respectarea tuturor condițiilor impuse de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale și Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului în ceea ce privește înființarea societăților comerciale pe acțiuni cu capital mixt.

Precizăm că Actul Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA, care reprezintă rezultatul acordului de voință cu privire la termenii și condițiile în care se desfășoară asocierea dintre statul român și investitor, reprezintă un document la care accesul publicului este permis, fiind inclus în categoria documentelor care, potrivit Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, sunt publicate în Monitorul Oficial al României și de pe care Oficiul Registrului Comerțului este obligat să elibereze, pe cheltuiela persoanei care a făcut cererea, copii certificate.

Cât despre acordul privind înființarea unei societăți mixte, împreună cu Gabriel Resources Ltd, la inițiativa Ministerului Industriei și Comerțului, acesta prevede următoarele condiții: (i) asigurarea unui nivel al locurilor de muncă similar celui de dinaintea înființării societății; (ii) costurile privind activitățile de explorare sunt în întregime suportate de Gabriel Resources Ltd, (iii) obținerea acordului Agenției Naționale pentru Resursele Naturale de către Regia Autonomă a Cuprului Deva; (iv) respectarea prevederilor legale privind înființarea de societăți mixte în parteneriat cu companii străine. Aceste condiții au fost pe deplin îndeplinite, atât la momentul înființării societății, cât și în timpul desfășurării activităților.

Totodată, menționăm că stabilirea cotelor de participare ale acționarilor la beneficiile și la pierderile Roșia Montană Gold Corporation SA s-a făcut în funcție de cota lor de contribuție la capitalul social al societății. Procentul actual de 80% pentru Gabriel Resources Ltd și de 19,31% pentru CNCAF Minvest SA a rezultat în urma aportului inițial și a contribuțiilor ulterioare ale acționarilor la capitalul societății, Gabriel Resources Ltd. avansând toate cheltuielile și costurile aferente activităților de dezvoltare-exploatare și autorizare a Proiectului Minier Roșia Montană.

Prevederile Actului Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA cu privire la condițiile de majoritate și cvorum necesare pentru luarea deciziilor în cadrul Adunării Generale a Acționarilor și participarea la beneficiile și la pierderile societății sunt preluate din Legea nr. 31/1990, neexistând nici o derogare sub acest aspect.

*

Această afirmație nu este adevărată; Planul de urbanism a fost întocmit cu consultarea publicului.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un Certificat de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 pentru întregul proiect minier Roșia Montană, inclusiv pentru iazul de decantare a sterilelor. Prin Certificatul de Urbanism se solicită și întocmirea unui Plan de Urbanism Zonal (PUZ), care să reflecte toate modificările aduse Proiectului Roșia Montană, ca urmare a consultărilor și dezbaterilor publice organizate în legătură cu acest proiect, precum și a consultării autorităților avizatoare. Acest plan, denumit "Modificare Plan Urbanistic Zonal, Zona Industrială Roșia Montană" a fost elaborat și supus dezbaterii publice în luna iunie 2006 în conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului nr. 176/N/2000 pentru aprobarea reglementării tehnice "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic Zonal" și în prezent se află în curs de avizare.

În ceea ce privește Planul Urbanistic General (PUG) Roșia Montană aprobat în 2002, acesta a fost elaborat în paralel cu PUZ din 2002, toate prevederile din PUG fiind preluate și în PUZ. De asemenea procedura de avizare a celor două planuri de urbanism s-a desfășurat în paralel.

*

Cercetarea arheologică preventivă din perimetrul de dezvoltare a proiectului minier Roșia Montană s-a realizat prin tehnicile specifice, respectiv sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de studiile geofizice și analizele zborurilor fotogrametrice. Dezvoltarea în suprafață a cercetărilor s-a produs acolo unde realitățile arheologice au impus-o.

La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic. ASTFEL, TOATE PERIMETRELE PENTRU CARE S-A APLICAT PROCEDURA DE DESCĂRCARE DE SARCINĂ ARHEOLOGICĂ AU FOST CERCETATE. Toate cercetările, începând cu campania din 2004, au fost realizate conform prevederilor legale în vigoare, respectiv OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către Ministerul Culturii și Cultelor a Standardelor și Procedurilor Arheologice.

Investiția proiectată în perimetrul aurifer de la Roșia Montană a ridicat o serie de probleme privitoare la salvarea patrimoniului istorico-arheologic din zonă, precum și la valorificarea acestuia din punct de vedere științific și muzeal. Tocmai datorită complexității și dificultății determinate de acest demers, imposibil de surmontat prin contribuții individuale, Ministerul Culturii și Cultelor din România a luat decizia inițierii

unui Program Național de Cercetare, denumit *Alburnus Maior*.

Roșia Montană Gold Corporation nu a făcut altceva decât să asigure – conform prevederilor legale în vigoare în România – resursele financiare necesare pentru evaluarea, studierea și punerea în valoare a vestigiilor arheologice. Organizarea cercetării și descărcarea de sarcină arheologică s-a realizat prin mijloace specifice și metodologii adaptate realităților unui anumit sit, în cazul nostru, Roșia Montană, care au constatat în:

- Studii de arhivă;
- Perieghză și evaluare de teren; sondaje arheologice;
- Survol și interpretare aerofoto; imagine satelitară de mare rezoluție;
- Studii de arheologie minieră, topografie subterană și modelare 3D;
- Studii de geofizică;
- Cercetări arheologice ample în zonele cu potențial arheologic identificat – efectuarea de săpături arheologice propriu-zise;
- Studii interdisciplinare – sedimentologie, arheozoologie, palinologie comparată, arheo-metalurgie, geologie, mineralogie;
- Datare radiocarbon și dendrocronologică;
- Înregistrarea cercetărilor și a rezultatelor acestora într-o bază de date integrată;
- Topografie arheologică în format clasic și digital și elaborarea proiectului GIS; realizarea arhivei foto – clasică și digitală;
- Restaurarea artefactelor;
- Inventarierea și catalogarea digitală a artefactelor;
- Studii de specialitate pentru valorificarea rezultatelor cercetărilor - publicarea de volume științifice, expoziții, site Web etc.

Toate cercetările arheologice cu caracter preventiv desfășurate la Roșia Montană începând cu anul 2000 și până în prezent, au fost realizate în cadrul unui program complex de cercetare, fiind emise, în conformitate cu prevederile legale, autorizații de săpătură arheologică preventivă. Cercetările arheologice au fost coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, la derularea acestora participând un număr de 21 de instituții de specialitate românești și 3 din străinătate. Cercetările derulate în fiecare campanie arheologică sunt autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în baza planului anual de cercetare arheologică aprobat de către Comisia Națională de Arheologie.

Conform legislației române în vigoare (OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către MCC a Standardelor și Procedurilor Arheologice), autorii cercetării pot propune descărcarea de sarcină arheologică. În urma procesului complex de cercetare, se întocmește de către arheologi o documentație exhaustivă asupra zonei investigate, după consultarea căreia, Comisia Națională de Arheologie recomandă sau nu, după caz, eliberarea certificatului de descărcare de sarcină arheologică, care era emis, în cazul cercetărilor din perioada 2001 – 2006, de Ministerul Culturii și Cultelor, direct sau prin serviciile sale deconcentrate.

Cercetările arheologice preventive de la Roșia Montană au permis studierea a cinci necropole de incinerare din perioada romană (Tăul Corna, Hop - Găuri, Țarina, Jig - Piciorag și Pârâul Porcului - Tăul Secuilor) și a două zone funerare (Carpeni și Valea Nanului), a unor zone sacre (Hăbad și valea Nanului), a unor zone de habitat (Hăbad, Carpeni, Tăul Țapului, Hop), dintre care se disting clădirile romane din zona Dealului Carpeni, și monument funerar circular de la Tău Găuri. Tuturor acestor cercetări de suprafață li se adaugă cele efectuate – în premieră în România – în subteran în masivele Cetate, Cârnic, Jig și Orlea, în cazul acestora distingându-se descoperirile unor vestigii deosebite în zona Piatra Corbului, a galeriei Cătălina Monulești și a sectorului minier Păru-Carpeni.

Pentru efectuarea acestor cercetări au fost efectuate o serie de studii speciale legate de interpretarea fotografiilor aeriene, cele de arheomagnetometrie și rezistivitate electrică, precum și cele de palinologie, sedimentologie, geologie și analiza probelor prin metodele izotop radio-carbon și dendrocronologică. Pentru buna gestionare a unităților de cercetare și implicit a descoperirilor arheologice s-au folosit baze de date, conținând informație text și fotografică - inclusiv 4 imagini satelitare (o imagine satelitară de arhivă SPOT Pancromatic (10 m) din anul 1997; 2 imagini satelitare de arhivă LANDSAT 7 MS (30 m) din anii 2000, 2003; o imagine satelitară programare prioritară SPOT 5 SuperMode color (2,5 m rezoluție) 19 iulie 2004) - toate acestea fiind integrate într-un amplu proiect GIS care a reprezentat la prima sa versiune o premieră

în cercetarea arheologică din România.

Cercetarea arheologică s-a desfășurat prin sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de analizele magnetometrice, de studiile de rezistivitate electrică și de datele zborurilor fotogrametrice. La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic.

Într-o serie de situații arheologice sau când monumentele istorice se situau aproape de obiective industriale, acestea din urmă au fost reproiectate astfel încât respectivele vestigii arheologice sau monumentele istorice să nu fie afectate. Practic, acolo unde a fost cazul, s-a recurs la conservarea și restaurarea *in situ* a obiectivului arheologic, așa cum este cazul monumentului funerar circular de la Hop-Găuri (volumul monografic *Alburnus Maior* II, București 2004), a dealului Carpeni, considerat ca „rezervație arheologică” sau al zonei Piatra Corbului, toate fiind incluse în urma cercetărilor efectuate și a concluziilor acestora în Lista Monumentelor Istorice din 2004. Acestora li se adaugă zonele în care vor fi păstrate în situ vestigiile antice miniere ca în cazul galeriei Cătălina Monulești și al sectorului minier Păru Carpeni. Acestora li se adaugă zona centrului istoric Roșia Montană unde sunt situate o serie de valori de arhitectură (35 de case monument istoric).

Amintim, în acest sens, că structurile identificate și cercetate au fost publicate preliminar, după fiecare campanie de cercetări arheologice în *Cronica Cercetării Arheologice din România*, precum și în volumul 1 al seriei monografice *Alburnus Maior*. Pentru conformitate vă indicăm punctele în care au fost identificate și cercetate structuri consistente de habitat datate în epocă romană și vă indicăm și reperele bibliografice pentru a vă ușura informarea: Hop-Găuri, Carpeni, Tăul Țapului (CCA 2001 (2002), p. 254-257, nr. 182; 261-262, nr. 185; 264-265, nr. 188; 265-266, nr. 189. *Alburnus Maior* I, 2003, p. 45-80; 81-122; 123-148; CCA 2001 (2002), 257-261; CCA 2003 (2004), 280-283; *Alburnus Maior* I, 2003, p. 387-431, 433-446, 447-467).

Pentru detalii privind cadrul legislativ aplicabil, obligațiile legale ale titularului de proiect și o descriere detaliată și complementară a cercetărilor arheologice preventive efectuate până în prezent și a planurilor de management pentru patrimoniului cultural, poate fi consultată anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”. În același context pot fi găsite informații suplimentare privind rezultatele cercetărilor efectuate în cadrul Programului Național de Cercetare „Alburnus Maior” în perioada 2001-2006.

În concluzie, zona adusă în discuție de petent a fost cercetată în conformitate cu prevederile legale românești, cât și cu respectarea normelor și practicilor europene în domeniu.

Cercetarea arheologică efectuată la Roșia Montană – cunoscută sub denumirea de cercetare arheologică preventivă / de salvare -, cât și studiile conexe de patrimoniu, se fac însă, ca peste tot în lume, în relație cu interesul economic pentru anumite zone, iar costurile acestora, ca și costurile de punere în valoare și întreținere a zonelor păstrate, sunt asigurate de cei care fac investiția, realizându-se un parteneriat public-privat în sensul protejării patrimoniului cultural, conform prevederilor Convenției europene de la Malta (1992) cu privire la protejarea patrimoniului arheologic.

*

În contextul implementării unui nou proiect minier la Roșia Montană, Ministerul Culturii și Cultelor a autorizat desfășurarea studiilor de evaluare a patrimoniului arheologic și arhitectural pentru anul 2000, iar la sfârșitul aceluși an Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național a susținut prezentări cu concluziile acestor studii preliminare în cadrul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și a Comisiei Naționale de Arheologie. Începând cu anul 2001, luând în considerare concluziile studiilor de evaluare din anul precedent, a fost instituit Programul Național de Cercetare „Alburnus Maior” prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2504 din 07.03.2001, desfășurându-se în conformitate cu prevederile Legii nr. 378/2001 (completată ulterior prin Legea nr. 462/2003 și respectiv Legea nr. 258/2006). Astfel, administrația centrală, respectiv Ministerul Culturii și Cultelor – direct sau prin instituțiile aflate în subordinea sa - s-a implicat din anul 2000 și până în prezent, conform atribuțiilor sale legale, în ceea ce privește gestionarea problemelor de patrimoniu de la Roșia Montană.

Astfel, **cercetările arheologice preventive** sunt coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, fiind derulate în colaborare cu 21 de instituții naționale și 3 instituții străine cu competențe în domeniu, desfășurându-se cu aprobarea anuală a Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. Programul se desfășoară conform prevederilor legale cu susținerea financiară a S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A., respectiv al companiei miniere care intenționează să extindă și să continue exploatarea de suprafață a zăcămintului auro-argintifer de la Roșia Montană. Astfel s-au desfășurat și sunt în curs de derulare ample cercetări arheologice preventive în zona de impact a proiectului minier Roșia Montană. În baza rezultatelor acestora propunându-se: fie aplicarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică a unor perimetre cercetate aflate în zona de intervenție a investitorului, fie conservarea *in situ* a unor structuri și monumente reprezentative, în conformitate cu prevederile legale. Zonele care au fost propuse spre conservare, ca și cele pentru care s-a aplicat procedura de descărcare de sarcină arheologică, au fost cercetate de specialiști și, în baza acestei expertize și a analizei făcute de către Comisia Națională de Arheologie, s-au luat deciziile respective. Proiectul minier a suferit de-a lungul anilor 2000-2005 o serie de modificări tocmai pentru a putea aplica deciziile legate de conservarea patrimoniului. Câteva exemple în acest sens sunt: extinderea duratei cercetărilor arheologice de teren pe mai mulți ani (ex. Țarina, Pârâul Porcului, Orlea), reconsiderarea amplasamentului unor elemente de infrastructură a proiectului pentru conservarea vestigiilor arheologice din zonele Carpeni, Tău Găuri, Piatra Corbului.

Studiile de arhitectură și urbanism au fost efectuate în conformitate cu prevederile legale, de către firme autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor, iar documentațiile de urbanism astfel redactate, cât și lucrările de restaurare și conservare desfășurate până în prezent, au fost avizate de către Comisia Națională a Monumentelor Istorice. Astfel, aprobarea și implementarea unor documentații de urbanism s-a făcut conform prevederilor legale, iar compania și-a asumat aceste decizii prin modificarea planurilor de dezvoltare a minei și în consecință:

În perioada 2001-2004, sub coordonarea unor specialiști de la Muzeul Național al Satului "Dimitrie Gusti" (instituție muzeală de rang național, direct subordonată Ministerului Culturii și Cultelor) a fost efectuată o **amplă cercetare etnografică** a zonei Roșia Montană – Abrud – Corna, dublată în anii 2001-2002 și de realizarea unei ample serii de interviuri de istorie orală de către Societatea Română de Radiodifuziune prin Centrul de Istorie Orală "Gheorghe Brătianu", București (SRR - CIO).

În conformitate cu cerințele Ministerului Mediului și al Gospodării Apelor, respectiv ale Ministerului Culturii și Cultelor în cadrul documentației privind Raportul la studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană au fost elaborate planuri de management specifice pentru gestionarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană, în contextul implementării proiectului minier (vezi Raportul de Evaluarea a Impactului asupra Mediului, vol. 32-33, Plan M – Plan de management al patrimoniului cultural, partea I – Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, partea II-a – Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană, partea III-a – Plan de management pentru patrimoniul cultural).

În aceste planuri de management sunt prezentate pe larg obligațiile și responsabilitățile pe care compania, conform deciziilor administrației culturale centrale, și le asumă în contextul implementării proiectului său minier – în ceea ce privește protejarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană: vestigii arheologice de suprafață și subteran, clădiri monument istoric, zone protejate, elemente de patrimoniu imaterial, elemente de peisaj cultural, etc. În acest context, trebuie subliniat că acțiunile de conservare și protejare a patrimoniului arheologic sunt dublate și de cele privind reabilitarea și conservarea Zonei Protejate Centrul Istoric Roșia Montană (cuprinzând 35 de clădiri monument istoric (din care 11 sunt deja în curs de proiectare în momentul de față), Tăul Mare, Tăul Brazi și Tăul Anghel, precum și vestigii ale exploatărilor miniere de suprafață din zona Văidoaia, cât și de crearea, în anii ce vin, a unui modern complex muzeal dedicat istoriei mineritului în zona munților Apuseni, acesta urmând să aibă expoziții de geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic, precum și o secțiune subterană organizată în jurul galeriei Cătălina Monulești.

În aceeași măsură, Direcția Județeană pentru Cultură Culte și Patrimoniu Cultural Național Alba a făcut numeroase vizite de informare și control la fața locului. Tot prin intermediul acestui organism administrativ s-au derulat și etapele specifice legate de achizițiile legale de imobile monument istoric efectuate de către companie. Dreptul de preempțiune asupra cumpărării acestor imobile a fost exprimat de către autoritatea centrală a Ministerului Culturii și Cultelor.

Se cuvine însă subliniat că, în afara obligațiilor asumate de către RMGC, în privința protejării și conservării vestigiilor arheologice și a monumentelor istorice, există o sumă întreaga de obligații care revin atât autorităților publice locale din Roșia Montană și județul Alba, cât și autorităților publice centrale, respectiv Statului Român.

Planurile de management pentru patrimoniu cultural din cadrul Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului aduc precizări asupra acestor aspecte (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 21-22, 47, 52-53, 66-67 și Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 33, Plan de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din zona Roșia Montană, p. 28-29, 48-50, 52-53, 64-65, p. 98 – Anexa 1).

Număr crt.	647	Idem cu: 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668
Nr. de identificare a observațiilor publicului	Nr. 109602/ 18.08.2006 si Nr. 74921/ 21.08.2006	Idem cu: Nr. 109603/18.08.2006 si Nr. 74922/21.08.2006, Nr. 109604/18.08.2006 si Nr. 74923/21.08.2006, Nr. 109605/18.08.2006 si Nr. 74924/21.08.2006, Nr. 109606/18.08.2006 si Nr. 74925/21.08.2006, Nr. 109607/18.08.2006 si Nr. 74926/21.08.2006, Nr. 109608/18.08.2006 si Nr. 74927/21.08.2006, Nr. 109609/18.08.2006 si Nr. 74928/21.08.2006, Nr. 109610/18.08.2006 si Nr. 74929/21.08.2006, Nr. 109611/18.08.2006 si Nr. 74930/21.08.2006, Nr. 109612/18.08.2006 si Nr. 74931/21.08.2006, Nr. 109613/18.08.2006 si Nr. 74932/21.08.2006, Nr. 109614/18.08.2006 si Nr. 74933/21.08.2006, Nr. 109615/18.08.2006 si Nr. 74934/21.08.2006, Nr. 109616/18.08.2006 si Nr. 74935/21.08.2006, Nr. 109617/18.08.2006 si Nr. 74936/21.08.2006, Nr. 109618/18.08.2006 si Nr. 74937/21.08.2006, Nr. 109619/18.08.2006 si Nr. 74938/21.08.2006, Nr. 109620/18.08.2006 si Nr. 74939/21.08.2006, Nr. 109621/18.08.2006 si Nr. 74940/21.08.2006, Nr. 109622/18.08.2006 si Nr. 74941/21.08.2006, Nr. 109623/18.08.2006 si Nr. 74942/21.08.2006
Propunerea	Petentul formuleaza urmatoarele observatii :	<ul style="list-style-type: none"> - rezervele de aur si argint de la Rosia Montana reprezinta una din rezervele strategice ale Romaniei - dpdv economic repartizarea beneficiilor rezultate din exploatarea aurului si argintului sunt contrare practicii mondiale - planurile de urbanism nu corespund propunerii de proiect - in raportul EIM nu sunt prezentate garantii financiare privind securizarea depozitului de deseuri - dpdv tehnic iazul de decantare nu va fi "impermeabil" si este situat chiar deasupra orasului Abrud putand avea o consecinta catastrofala in cazul ruperii - raportul EIM nu contine o evaluare a impactului fenomenului numit "ploaie de cianuri" si nici o descriere a impactului transfrontier in cazul unui accident asupra unor arii naturae importante - raportul EIM nu evalueaza "Alternativa Zero" - datele furnizate in raportul EIM incalca acte normative din domeniul protectiei mediului <p>VEZI CONTINUT CONTESTATIE TIP 2</p>
Soluția de rezolvare	Legislația minieră din România, Legea 85/2003, nu impune restricții privind autorizațiile care trebuie eliberate pentru exploatarea aurului și dezvoltarea rezervelor de aur. Și companiile românești și cele străine pot depune cereri pentru a obține autorizația de lucru la un depozit de aur. Statul român nu mai are monopol asupra producției de aur.	<p>Suntem de acord că Roșia Montană reprezintă o chestiune de importanță strategică națională, proiectată cu scopul de a crește nivelul investițiilor pe termen lung în România. RMGC este cel mai mare angajator în această regiune dezavantajată și chiar din tot județul și este cel mai mare plătitor de taxe. Pentru partea sa din proiect, România va primi aproape 1 miliard USD și un total de aproape 1,5 miliarde USD atunci când se adaugă și valoarea bunurilor și serviciilor procurate în România. Proiectul îndeplinește sau chiar depășește toate standardele românești și europene, creează noi locuri de muncă pentru români, în special în Roșia Montană și împrejurimi și va fi un catalizator pentru revigorarea sectorului minier, care este un sector strategic pentru economia românească și un instrument important pentru dezvoltarea rurală.</p> <p>Oricum, nu suntem de acord că aceasta înseamnă că proiectul nu va fi aprobat. RMGC a lucrat la acest proiect încă din 1998 și a investit peste 200 milioane USD până în prezent. Până în momentul începerii producției, compania va fi investit aproape 1 miliard USD. Mineritul este o industrie de mare risc; este o industrie riscantă, în care pentru fiecare 1.000 de proiecte luate în considerare, doar 100 merită forarea, iar, din acestea doar una este deschisă ca o mină productivă în realitate. De fapt, nici o țară din lumea dezvoltată nu se implică direct în asumarea riscului operațiunilor miniere; în locul lor, capitalul privat își asumă acest risc și va aduce în România cele mai bune tehnici disponibile. Aprobarea acestui proiect va arăta lumii că România salută acest tip de investiție străină productivă. Profitul de la mină și locurile de muncă oferite de aceasta sunt beneficii tangibile pentru România.</p>

Cu privire la cererea dvs menționăm ca art. 44 (3) din Ordinul MMGA nr. 860/2002 privind procedurile de evaluare a impactului asupra mediului și cele de emitere a acordului de mediu („Ordinul nr.860/2002”) stipulează că „în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile întemeiate ale publicului și solicită titularului suplimentarea raportului asupra studiului evaluării impactului asupra mediului printr-o anexa care să conțină soluții de natură să rezolve problemele indicate”.

Drept urmare, considerând că propunerea dvs. nu este decât o recomandare care nu indică posibile probleme și nici nu oferă informații suplimentare, menționăm că decizia sau refuzul de a se elibera aprobarea de mediu nu pot fi luate prin adoptarea unei simple propuneri ci în conformitate cu anumite criterii obiective prevăzute de art. 45 din Ordinul 860/2002 și doar după examinarea:

- (i) Raportului privind studiul de evaluare a impactului asupra mediului;
- (ii) Concluziile părților implicate în procesul de evaluare;
- (iii) Posibilitatea de implementare a proiectului;
- (iv) Titularul răspunde propunerilor/comentariilor publicului.

*

Spre deosebire de practica internațională comună referitoare la repartizarea beneficiilor, este de observat faptul că, raportat la Proiectul Roșia Montană, repartizarea beneficiilor este mai favorabilă pentru România/Statul român decât pentru investitor/deținătorul proiectului.

În plus, vă rugăm să remarcați faptul că Guvernul României deține o cotă-parte din proiect (fără a participa cu nici un capital) și are o cotă-parte din profituri, estimate la aproximativ 306 milioane USD, împreună cu dreptul de a încasa impozite pe profit, redevențe și alte taxe și impozite. În nici o altă țară din cele dezvoltate un guvern nu deține o cotă-parte directă din profiturile generate de un proiect minier cum este acesta.

*

Precizăm că afirmația dumneavoastră. este eronată. Planul de Urbanism General al Comunei Roșia Montană aprobat în 2002 permite realizarea Proiectului Roșia Montană, astfel cum acesta a fost prezentat în cadrul dezbaterilor publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat și elaborarea a două planuri urbanistice zonale: Modificare Plan Urbanistic Zonal – Zona Industrială Roșia Montană și Plan Urbanistic Zonal – Zona Istorică Roșia Montană (PUZ). Primul plan urbanistic este solicitat de certificatul de urbanism nr. 78 din 26.04.2006, fiind o reactualizare a PUZ Zona Industrială aprobat în anul 2002, iar în ceea ce privește zona istorică, PUZ-ul aferent acesteia este solicitat prin Planul de Urbanism General aprobat tot în anul 2002. Ambele planuri urbanistice sunt în curs de avizare și au parcurs în prealabil etapa de consultare publică.

*

Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation (“RMGC”) sunt prezentate integral în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat “Planuri ale sistemului de management de mediu și social” (Anexa 1 din subcapitolul “Planul de închidere și reabilitare a minei”). GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Aceste fonduri vor fi păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.

*

Proiectul cuvetei iazului de decantare a sterilului (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare pentru a asigura protecția apei subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau “iazul”) a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

Apropierea de orașul Abrud

Iazul de decantare a sterilelor este situat la o distanță de aproximativ 2 km deasupra orașului Abrud, prin urmare criteriile de proiectare ale iazului au fost stabilite având în vedere consecințele unei cedări a barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și a viiturilor maxime probabile aferente. Criteriile de proiectare pentru IDS prevăd o capacitate de înmagazinarea a două precipitații maxime probabile (PMP), ceea ce reprezintă mai multe precipitații decât au fost vreodată înregistrate în această zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și cuvetei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că iazul are capacitatea de a reține scurgeri dintr-un eveniment meteorologic de tipul precipitației maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului. Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană este prin urmare proiectat să înmagazineze un volum total de precipitații de peste patru ori mai mare decât volumul impus de prevederile legale în vigoare în România. Pentru cazul puțin probabil de apariție a încă unui fenomen după cea de-a doua precipitație maximă probabilă se va construi un descărcător de siguranță. Descărcătorul de siguranță este construit din motive de securitate pentru a se asigura evacuarea corespunzătoare a apei în cazul unui fenomen meteorologic puțin probabil, evitându-se astfel revărsarea peste baraj care ar putea provoca cedarea acestuia. În consecință, proiectul iazului de decantare a sterilelor depășește semnificativ standardele impuse pentru siguranță. Acest lucru s-a făcut pentru a se asigura că riscurile pe care le implică folosirea văii Corna ca depozit pentru sterile sunt mult sub ceea ce se consideră în mod normal sigur.

De asemenea, s-a realizat un studiu suplimentar privind condițiile seismice, iar astfel cum se precizează în studiul de evaluare a impactului asupra mediului, iazul de decantare a sterilelor este proiectat să reziste la

cutremurul maxim credibil (CMC). CMC reprezintă cel mai puternic cutremur care poate să se manifeste în zona amplasamentului iazului, conform datelor înregistrate de-a lungul timpului.

În plus, capitolul 7 din raportul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) cuprinde o evaluare a cazurilor de risc analizate și prezintă mai multe scenarii de cedare a barajului. În mod concret, scenariile de cedare a barajului au fost analizate pentru situația de cedare a barajului de amorsare și pentru configurația finală a barajului. Rezultatele modelării cazurilor de cedare a barajului arată mărimea suprafeței acoperită de scurgerea de steril. Pe baza celor două cazuri analizate, sterilul nu va ajunge dincolo de confluența pârâului Corna cu râul Abrud.

Cu toate acestea, proiectul recunoaște necesitatea implementării unui Plan de intervenție în caz de avarie/accident pentru cazul foarte improbabil de cedare a barajului. Acest plan a fost depus împreună cu documentația EIM, ca Planul I, volumul 28.

Pentru o analiză tehnică mai detaliată, vă rugăm să vedeți capitolul 7, secțiunea 6.4.3.1 din cadrul EIM intitulată "Scenarii de cedare potențială a iazului de decantare a sterilelor".

*

Precizăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri și nici nu a fost evidențiat în alte locuri sau în alte situații. De altfel, literatura de specialitate nu indică un fenomen numit „ploaie cu cianuri”, cunoscut și studiat fiind fenomenul de „ploi acide”, care nu poate fi generat prin degradarea compușilor cianurici în atmosferă.

Rațiunile pentru care afirmăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri sunt următoarele:

- Manevrarea cianurii de sodiu, de la descărcarea din vehiculele de aprovizionare, până la depunerea sterilelor de procesare în iazul de decantare, se va realiza numai în fază lichidă, reprezentată de soluții alcaline cu un pH mare (mai mare de 10,5-11) având diferite concentrații de cianură de sodiu, alcalinitatea acestor soluții având rolul de a menține cianura sub formă de ioni cian (CN^-) și de a împiedica formarea acidului cianhidric (HCN), fenomen care are loc numai în medii cu pH redus;
- Volatilizarea cianurilor dintr-o soluție nu poate avea loc sub formă de cianuri libere, ci numai sub formă de HCN;
- Manevrarea și stocarea soluțiilor de cianură de sodiu se va face numai prin intermediul unor sisteme închise, singurele instalații/zonă în care ar putea avea loc formarea și volatilizarea, cu rate mici de emisie, a HCN în aer, fiind tancurile de leșiere și de la îngroșătorul de sterile, precum și iazul de decantare a sterilelor de procesare;
- Emisiile de HCN de la suprafețele tancurilor menționate și de la suprafața iazului de decantare pot apărea ca urmare a reducerii pH-ului în straturile superficiale ale soluțiilor (ceea ce favorizează formarea HCN) și a desorbției (volatilizare în aer) acestui compus;
- Concentrațiile de cianuri în soluțiile manevrate vor scădea de la 300 mg/l în tancurile de leșiere, până la 7 mg/l (cianuri totale) la descărcarea în iazul de decantare, reducerea drastică a concentrațiilor de cianuri la descărcare urmând a fi realizată cu ajutorul sistemului de denocivizare;
- Pe baza cunoașterii chimismului cianurii și a experienței din activități similare s-au estimat următoarele posibile emisii de HCN în aer: 6 t/an de la tancurile de leșiere, 13 t/an de la tancurile îngroșătorului de sterile și 30 t/an (22,4 t, respectiv 17 mg/h/m², în sezonul cald și 7,6 t, respectiv 11,6 mg/h/m², în sezonul rece) de pe suprafața iazului de decantare, ceea ce înseamnă o emisie zilnică medie totală de HCN de 134,2 kg;
- Acidul cianhidric odată emis este supus unor reacții chimice în atmosfera joasă, reacții prin care se formează amoniac;
- Modelarea matematică a concentrațiilor de HCN în aerul ambiental (considerând situația în care HCN emis nu este supus reacțiilor chimice în atmosferă) a pus în evidență cele mai mari concentrații la nivelul solului, în incinta industrială, și anume în aria iazului de decantare și într-o arie din vecinătatea uzinei de procesare, concentrația maximă orară fiind de 382 μg/m³;
- Concentrațiile cele mai mari de HCN din aerul ambiental vor fi de 2,6 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională;
- Concentrațiile de HCN în aerul ambiental din zonele populate din vecinătatea incintei industriale

vor avea valori de 4 – 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, de peste 250 – 12,5 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională (legislația națională și legislația UE pentru calitatea aerului nu prevăd valori limită pentru protecția sănătății populației);

- Evoluția HCN în atmosferă implică o componentă nesemnificativă a reacțiilor în fază lichidă (vapori de apă din atmosferă și picăturile de ploaie) deoarece, la presiuni reduse, caracteristice gazelor din atmosfera liberă, HCN este foarte slab solubil în apă, iar ploaia nu va reduce efectiv concentrațiile din aer (Mudder, et al., 2001, Cicerone și Zellner, 1983);
- Probabilitatea ca valorile concentrațiilor de HCN în precipitațiile din interiorul sau din exteriorul ariei Proiectului să fie semnificativ mai mari decât valorile de fond (0,2 ppb), este extrem de redusă.

Luând în considerare cele prezentate mai sus, rezultă foarte limpede că emisiile de HCN pot avea un oarecare impact strict local asupra calității atmosferei, dar este exclusă implicarea acestora într-un eventual impact transfrontieră asupra calității aerului.

Totodată, precizăm că literatura de specialitate nu cuprinde informații cu privire la efectele unei eventuale expuneri a vegetației sau a ecosistemelor la impurificarea atmosferei cu HCN și nici la efectele asupra sănătății faunei ca urmare a inhalării aerului atmosferic impurificat cu HCN.

Detalii privind aspectele referitoare la utilizarea cianurii în procesele tehnologice, la bilanțul cianurilor, precum și la emisiile și la impactul cianurilor asupra calității aerului: Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), Cap. 2, Cap. 4.1 și Cap. 4.2 (secțiunea 4.2.3).

Raportul EIM (Capitolul 10, Impact transfrontalier) evaluează proiectul propus din punct de vedere al probabilității unui impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, produs în aval care ar putea, spre exemplu, afecta bazinele hidrografice ale râurilor Mureș și Tisa din Ungaria. Capitolul concluzionează că în regim de funcționare normală, nu ar exista nici un impact semnificativ asupra situației bazinelor hidrografice/transfrontaliere din aval.

Problema unei deversări accidentale de steril de mari proporții în rețeaua hidrografică a fost recunoscută ca fiind o problemă importantă în cadrul dezbaterilor publice unde factorii interesați și-au exprimat îngrijorarea în această privință. În consecință, s-a efectuat o nouă lucrare în scopul de a furniza detalii suplimentare celor prevăzute în raportul EIM privind impactul asupra calității apelor din aval de proiect și din Ungaria. Această lucrare cuprinde modelarea calității apelor în funcție de o gamă de scenarii operaționale și accidentale posibile și pentru regimuri de debite diferite.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT (“cele mai bune tehnici disponibile”) adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexa împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1.

*

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

*

În conformitate cu dispozițiile art. 44(3) din Ordinul Ministrului Apelor și Protecției Mediului nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"), titularul de proiect pregătește "o evaluare a propunerilor motivate ale publicului, conținând soluții de rezolvare a problemelor semnalate, pe care o înaintează autorității publice competente pentru protecția mediului, conform formularului prezentat în anexa nr. IV.2."

Considerăm, că în absența indicării exacte a actelor normative pretinse a fi încălcate de raportul la studiul privind impactul asupra mediului (EIM), titularul de proiect nu poate formula un răspuns aplicat față de această afirmație cu caracter generic.

Cu toate că, afirmația dumneavoastră nu este fundamentată și/sau susținută în vreun fel, singura autoritate competentă să analizeze astfel de nerespectări ale legislației din domeniul protecției mediului este autoritatea de mediu. În acest sens, menționăm prevederile art. 45 din Ordinul nr. 860/2002 care dispun: "după examinarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, a concluziilor părților implicate în evaluare, a posibilităților de a pune în aplicare proiectul și a evaluării motivate a propunerilor publicului, autoritatea publică competentă pentru protecția mediului ia decizia privind emiterea acordului de mediu/acordului integrat de mediu sau respingerea motivată a proiectului pe amplasamentul respectiv".

Număr crt.	669	Idem cu: 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698
Nr. de identificare a observațiilor publicului	Nr. 109624/18.08.2006 si Nr. 74943/21.08.2006	Idem cu: Nr. 109625/18.08.2006 si Nr. 74944/21.08.2006, Nr. 109626/18.08.2006 si Nr. 74945/21.08.2006, Nr. 109627/18.08.2006 si Nr. 74946/21.08.2006, Nr. 109628/18.08.2006 si Nr. 74947/21.08.2006, Nr. 109629/18.08.2006 si Nr. 74948/21.08.2006, Nr. 109630/18.08.2006 si Nr. 74949/21.08.2006, Nr. 109631/18.08.2006 si Nr. 74950/21.08.2006, Nr. 109632/18.08.2006 si Nr. 74951/21.08.2006, Nr. 109633/18.08.2006 si Nr. 74952/21.08.2006, Nr. 109634/18.08.2006 si Nr. 74953/21.08.2006, Nr. 109635/18.08.2006 si Nr. 74954/21.08.2006, Nr. 109636/18.08.2006 si Nr. 74955/21.08.2006, Nr. 109637/18.08.2006 si Nr. 74956/21.08.2006, Nr. 109638/18.08.2006 si Nr. 74957/21.08.2006, Nr. 109639/18.08.2006 si Nr. 74958/21.08.2006, Nr. 109640/18.08.2006 si Nr. 74959/21.08.2006, Nr. 109641/18.08.2006 si Nr. 74960/21.08.2006, Nr. 109643/18.08.2006 si Nr. 74961/21.08.2006, Nr. 109644/18.08.2006 si Nr. 74962/21.08.2006, Nr. 109645/18.08.2006 si Nr. 74963/21.08.2006, Nr. 109646/18.08.2006 si Nr. 74964/21.08.2006, Nr. 109647/18.08.2006 si Nr. 74965/21.08.2006, Nr. 109648/18.08.2006 si Nr. 74966/21.08.2006, Nr. 109649/18.08.2006 si Nr. 74967/21.08.2006, Nr. 109650/18.08.2006 si Nr. 74968/21.08.2006, Nr. 109651/18.08.2006 si Nr. 74969/21.08.2006, Nr. 109652/18.08.2006 si Nr. 74970/21.08.2006, Nr. 109653/18.08.2006 si Nr. 74971/21.08.2006, Nr. 109654/18.08.2006 si Nr. 74972/21.08.2006
Propunerea	Petentul formuleaza urmatoarele observatii :	<ul style="list-style-type: none"> - rezervele de aur si argint de la Rosia Montana reprezinta una din rezervele strategice ale Romaniei - dpdv economic repartizarea beneficiilor rezultate din exploatarea aurului si argintului sunt contrare practicii mondiale - planurile de urbanism nu corespund propunerii de proiect - in raportul EIM nu sunt prezentate garantii financiare privind securizarea depozitului de deseuri - dpdv tehnic iazul de decantare nu va fi "impermeabil" si este situat chiar deasupra orasului Abrud putand avea o consecinta catastrofala in cazul ruperii - raportul EIM nu contine o evaluare a impactului fenomenului numit "ploaie de cianuri" si nici o descriere a impactului transfrontier in cazul unui accident asupra unor arii naturae importante - raportul EIM nu evalueaza "Alternativa Zero" - datele furnizate in raportul EIM incalca acte normative din domeniul protectiei mediului
Soluția de rezolvare	VEZI CONTINUT CONTESTATIE TIP 2	<p>Legislația minieră din România, Legea 85/2003, nu impune restricții privind autorizațiile care trebuie eliberate pentru exploatarea aurului și dezvoltarea rezervelor de aur. Și companiile românești și cele străine pot depune cereri pentru a obține autorizația de lucru la un depozit de aur. Statul român nu mai are monopol asupra producției de aur.</p> <p>Suntem de acord că Roșia Montană reprezintă o chestiune de importanță strategică națională, proiectată cu scopul de a crește nivelul investițiilor pe termen lung în România. RMGC este cel mai mare angajator în această regiune dezavantajată și chiar din tot județul și este cel mai mare plătitor de taxe. Pentru partea sa din proiect, România va primi aproape 1 miliard USD și un total de aproape 1,5 miliarde USD atunci când se adaugă și valoarea bunurilor și serviciilor procurate în România. Proiectul îndeplinește sau chiar depășește toate standardele românești și europene, creează noi locuri de muncă pentru români, în special în Roșia Montană și împrejurimi și va fi un catalizator pentru revigorarea sectorului minier, care este un sector strategic pentru economia românească și un instrument important pentru dezvoltarea rurală.</p> <p>Oricum, nu suntem de acord că aceasta înseamnă că proiectul nu va fi aprobat. RMGC a lucrat la acest proiect încă din 1998 și a investit peste 200 milioane USD până în prezent. Până în momentul începerii producției, compania va fi investit aproape 1 miliard USD. Mineritul este o industrie de mare risc; este o industrie riscantă, în care pentru fiecare 1.000 de proiecte luate în considerare, doar 100 merită forarea, iar, din acestea doar una este deschisă ca o mină productivă în realitate. De fapt, nici o țară din lumea</p>

dezvoltată nu se implică direct în asumarea riscului operațiunilor miniere; în locul lor, capitalul privat își asumă acest risc și va aduce în România cele mai bune tehnici disponibile. Aprobarea acestui proiect va arăta lumii că România salută acest tip de investiție străină productivă. Profitul de la mină și locurile de muncă oferite de aceasta sunt beneficii tangibile pentru România.

Cu privire la cererea dvs menționăm ca art. 44 (3) din Ordinul MMGA nr. 860/2002 privind procedurile de evaluare a impactului asupra mediului și cele de emitere a acordului de mediu („Ordinul nr.860/2002”) stipulează că „în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile întemeiate ale publicului și solicită titularului suplimentarea raportului asupra studiului evaluării impactului asupra mediului printr-o anexa care să conțină soluții de natură să rezolve problemele indicate”.

Drept urmare, considerând că propunerea dvs. nu este decât o recomandare care nu indică posibile probleme și nici nu oferă informații suplimentare, menționăm că decizia sau refuzul de a se elibera aprobarea de mediu nu pot fi luate prin adoptarea unei simple propuneri ci în conformitate cu anumite criterii obiective prevăzute de art. 45 din Ordinul 860/2002 și doar după examinarea:

- (i) Raportului privind studiul de evaluare a impactului asupra mediului;
- (ii) Concluziile părților implicate în procesul de evaluare;
- (iii) Posibilitatea de implementare a proiectului;
- (iv) Titularul răspunde propunerilor/comentariilor publicului.

*

Spre deosebire de practica internațională comună referitoare la repartizarea beneficiilor, este de observat faptul că, raportat la Proiectul Roșia Montană, repartizarea beneficiilor este mai favorabilă pentru România/Statul român decât pentru investitor/deținătorul proiectului.

În plus, vă rugăm să remarcăți faptul că Guvernul României deține o cotă-parte din proiect (fără a participa cu nici un capital) și are o cotă-parte din profituri, estimate la aproximativ 306 milioane USD, împreună cu dreptul de a încasa impozite pe profit, redevențe și alte taxe și impozite. În nici o altă țară din cele dezvoltate un guvern nu deține o cotă-parte directă din profiturile generate de un proiect minier cum este acesta.

*

Precizăm că afirmația dumneavoastră. este eronată. Planul de Urbanism General al Comunei Roșia Montană aprobat în 2002 permite realizarea Proiectului Roșia Montană, astfel cum acesta a fost prezentat în cadrul dezbaterilor publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat și elaborarea a două planuri urbanistice zonale: Modificare Plan Urbanistic Zonal – Zona Industrială Roșia Montană și Plan Urbanistic Zonal – Zona Istorică Roșia Montană (PUZ). Primul plan urbanistic este solicitat de certificatul de urbanism nr. 78 din 26.04.2006, fiind o reactualizare a PUZ Zona Industrială aprobat în anul 2002, iar în ceea ce privește zona istorică, PUZ-ul aferent acesteia este solicitat prin Planul de Urbanism General aprobat tot în anul 2002. Ambele planuri urbanistice sunt în curs de avizare și au parcurs în prealabil etapa de consultare publică.

*

Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation (“RMGC”) sunt prezentate integral în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat “Planuri ale sistemului de management de mediu și social” (Anexa 1 din subcapitolul “Planul de închidere și reabilitare a minei”). GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Aceste fonduri vor fi păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.

*

Proiectul cuvetei iazului de decantare a sterilului (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare pentru a asigura protecția apei subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau “iazul”) a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;

- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

Apropierea de orașul Abrud

Iazul de decantare a sterilelor este situat la o distanță de aproximativ 2 km deasupra orașului Abrud, prin urmare criteriile de proiectare ale iazului au fost stabilite având în vedere consecințele unei cedări a barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și a viiturilor maxime probabile aferente. Criteriile de proiectare pentru IDS prevăd o capacitate de înmagazinarea a două precipitații maxime probabile (PMP), ceea ce reprezintă mai multe precipitații decât au fost vreodată înregistrate în această zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și cuvetei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că iazul are capacitatea de a reține scurgeri dintr-un eveniment meteorologic de tipul precipitației maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului. Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană este prin urmare proiectat să înmagazineze un volum total de precipitații de peste patru ori mai mare decât volumul impus de prevederile legale în vigoare în România. Pentru cazul puțin probabil de apariție a încă unui fenomen după cea de-a doua precipitație maximă probabilă se va construi un descărcător de siguranță. Descărcătorul de siguranță este construit din motive de securitate pentru a se asigura evacuarea corespunzătoare a apei în cazul unui fenomen meteorologic puțin probabil, evitându-se astfel revărsarea peste baraj care ar putea provoca cedarea acestuia. În consecință, proiectul iazului de decantare a sterilelor depășește semnificativ standardele impuse pentru siguranță. Acest lucru s-a făcut

pentru a se asigura că riscurile pe care le implică folosirea văii Corna ca depozit pentru sterile sunt mult sub ceea ce se consideră în mod normal sigur.

De asemenea, s-a realizat un studiu suplimentar privind condițiile seismice, iar astfel cum se precizează în studiul de evaluare a impactului asupra mediului, iazul de decantare a sterilelor este proiectat să reziste la cutremurul maxim credibil (CMC). CMC reprezintă cel mai puternic cutremur care poate să se manifeste în zona amplasamentului iazului, conform datelor înregistrate de-a lungul timpului.

În plus, capitolul 7 din raportul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) cuprinde o evaluare a cazurilor de risc analizate și prezintă mai multe scenarii de cedare a barajului. În mod concret, scenariile de cedare a barajului au fost analizate pentru situația de cedare a barajului de amorsare și pentru configurația finală a barajului. Rezultatele modelării cazurilor de cedare a barajului arată mărimea suprafeței acoperită de scurgerea de steril. Pe baza celor două cazuri analizate, sterilul nu va ajunge dincolo de confluența pârâului Corna cu râul Abrud.

Cu toate acestea, proiectul recunoaște necesitatea implementării unui Plan de intervenție în caz de avarie/accident pentru cazul foarte improbabil de cedare a barajului. Acest plan a fost depus împreună cu documentația EIM, ca Planul I, volumul 28.

Pentru o analiză tehnică mai detaliată, vă rugăm să vedeți capitolul 7, secțiunea 6.4.3.1 din cadrul EIM intitulată "Scenarii de cedare potențială a iazului de decantare a sterilelor".

*

Precizăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri și nici nu a fost evidențiat în alte locuri sau în alte situații. De altfel, literatura de specialitate nu indică un fenomen numit „ploaie cu cianuri”, cunoscut și studiat fiind fenomenul de „ploi acide”, care nu poate fi generat prin degradarea compușilor cianurici în atmosferă.

Rațiunile pentru care afirmăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri sunt următoarele:

- Manevrarea cianurii de sodiu, de la descărcarea din vehiculele de aprovizionare, până la depunerea sterilelor de procesare în iazul de decantare, se va realiza numai în fază lichidă, reprezentată de soluții alcaline cu un pH mare (mai mare de 10,5-11) având diferite concentrații de cianură de sodiu, alcalinitatea acestor soluții având rolul de a menține cianura sub formă de ioni cian (CN^-) și de a împiedica formarea acidului cianhidric (HCN), fenomen care are loc numai în medii cu pH redus;
- Volatilizarea cianurilor dintr-o soluție nu poate avea loc sub formă de cianuri libere, ci numai sub formă de HCN;
- Manevrarea și stocarea soluțiilor de cianură de sodiu se va face numai prin intermediul unor sisteme închise, singurele instalații/zonă în care ar putea avea loc formarea și volatilizarea, cu rate mici de emisie, a HCN în aer, fiind tancurile de leșiere și de la îngroșătorul de sterile, precum și iazul de decantare a sterilelor de procesare;
- Emisiile de HCN de la suprafețele tancurilor menționate și de la suprafața iazului de decantare pot apărea ca urmare a reducerii pH-ului în straturile superficiale ale soluțiilor (ceea ce favorizează formarea HCN) și a desorbției (volatilizare în aer) acestui compus;
- Concentrațiile de cianuri în soluțiile manevrate vor scădea de la 300 mg/l în tancurile de leșiere, până la 7 mg/l (cianuri totale) la descărcarea în iazul de decantare, reducerea drastică a concentrațiilor de cianuri la descărcare urmând a fi realizată cu ajutorul sistemului de denocvizare;
- Pe baza cunoașterii chimismului cianurii și a experienței din activități similare s-au estimat următoarele posibile emisii de HCN în aer: 6 t/an de la tancurile de leșiere, 13 t/an de la tancurile îngroșătorului de sterile și 30 t/an (22,4 t, respectiv 17 mg/h/m², în sezonul cald și 7,6 t, respectiv 11,6 mg/h/m², în sezonul rece) de pe suprafața iazului de decantare, ceea ce înseamnă o emisie zilnică medie totală de HCN de 134,2 kg;
- Acidul cianhidric odată emis este supus unor reacții chimice în atmosfera joasă, reacții prin care se formează amoniac;
- Modelarea matematică a concentrațiilor de HCN în aerul ambiental (considerând situația în care HCN emis nu este supus reacțiilor chimice în atmosferă) a pus în evidență cele mai mari

concentrații la nivelul solului, în incinta industrială, și anume în aria iazului de decantare și într-o arie din vecinătatea uzinei de procesare, concentrația maximă orară fiind de 382 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;

- Concentrațiile cele mai mari de HCN din aerul ambiental vor fi de 2,6 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională;
- Concentrațiile de HCN în aerul ambiental din zonele populate din vecinătatea incintei industriale vor avea valori de 4 – 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, de peste 250 – 12,5 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională (legislația națională și legislația UE pentru calitatea aerului nu prevăd valori limită pentru protecția sănătății populației);
- Evoluția HCN în atmosferă implică o componentă nesemnificativă a reacțiilor în fază lichidă (vapori de apă din atmosferă și picăturile de ploaie) deoarece, la presiuni reduse, caracteristicile gazelor din atmosfera liberă, HCN este foarte slab solubil în apă, iar ploaia nu va reduce efectiv concentrațiile din aer (Mudder, et al., 2001, Cicerone și Zellner, 1983);
- Probabilitatea ca valorile concentrațiilor de HCN în precipitațiile din interiorul sau din exteriorul ariei Proiectului să fie semnificativ mai mari decât valorile de fond (0,2 ppb), este extrem de redusă.

Luând în considerare cele prezentate mai sus, rezultă foarte limpede că emisiile de HCN pot avea un oarecare impact strict local asupra calității atmosferei, dar este exclusă implicarea acestora într-un eventual impact transfrontieră asupra calității aerului.

Totodată, precizăm că literatura de specialitate nu cuprinde informații cu privire la efectele unei eventuale expuneri a vegetației sau a ecosistemelor la impurificarea atmosferei cu HCN și nici la efectele asupra sănătății faunei ca urmare a inhalării aerului atmosferic impurificat cu HCN.

Detalii privind aspectele referitoare la utilizarea cianurii în procesele tehnologice, la bilanțul cianurilor, precum și la emisiile și la impactul cianurilor asupra calității aerului: Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), Cap. 2, Cap. 4.1 și Cap. 4.2 (secțiunea 4.2.3).

Raportul EIM (Capitolul 10, Impact transfrontalier) evaluează proiectul propus din punct de vedere al probabilității unui impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, produs în aval care ar putea, spre exemplu, afecta bazinele hidrografice ale râurilor Mureș și Tisa din Ungaria. Capitolul concluzionează că în regim de funcționare normală, nu ar exista nici un impact semnificativ asupra situației bazinelor hidrografice/transfrontaliere din aval.

Problema unei deversări accidentale de steril de mari proporții în rețeaua hidrografică a fost recunoscută ca fiind o problemă importantă în cadrul dezbaterilor publice unde factorii interesați și-au exprimat îngrijorarea în această privință. În consecință, s-a efectuat o nouă lucrare în scopul de a furniza detalii suplimentare celor prevăzute în raportul EIM privind impactul asupra calității apelor din aval de proiect și din Ungaria. Această lucrare cuprinde modelarea calității apelor în funcție de o gamă de scenarii operaționale și accidentale posibile și pentru regimuri de debite diferite.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT ("cele mai bune tehnici disponibile") adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari

proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexa împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1.

*

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

*

În conformitate cu dispozițiile art. 44(3) din Ordinul Ministrului Apelor și Protecției Mediului nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"), titularul de proiect pregătește "o evaluare a propunerilor motivate ale publicului, conținând soluții de rezolvare a problemelor semnalate, pe care o înaintează autorității publice competente pentru protecția mediului, conform formularului prezentat în anexa nr. IV.2."

Considerăm, că în absența indicării exacte a actelor normative pretinse a fi încălcate de raportul la studiul privind impactul asupra mediului (EIM), titularul de proiect nu poate formula un răspuns aplicat față de această afirmație cu caracter generic.

Cu toate că, afirmația dumneavoastră nu este fundamentată și/sau susținută în vreun fel, singura autoritate competentă să analizeze astfel de nerespectări ale legislației din domeniul protecției mediului este autoritatea de mediu. În acest sens, menționăm prevederile art. 45 din Ordinul nr. 860/2002 care dispun: "după examinarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, a concluziilor părților implicate în evaluare, a posibilităților de a pune în aplicare proiectul și a evaluării motivate a propunerilor publicului, autoritatea publică competentă pentru protecția mediului ia decizia privind emiterea acordului de mediu/acordului integrat de mediu sau respingerea motivată a proiectului pe amplasamentul respectiv".

Număr crt.	699	Idem cu: 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728
Nr. de identificare a observațiilor publicului	Nr. 109655/18.08.2006 si Nr. 74973/21.08.2006	Idem cu: Nr. 109656/18.08.2006 si Nr. 74974/21.08.2006, Nr. 109657/18.08.2006 si Nr. 74975/21.08.2006, Nr. 109658/18.08.2006 si Nr. 74976/21.08.2006, Nr. 109659/18.08.2006 si Nr. 74977/21.08.2006, Nr. 109660/18.08.2006 si Nr. 74978/21.08.2006, Nr. 109661/18.08.2006 si Nr. 74979/21.08.2006, Nr. 109662/18.08.2006 si Nr. 74980/21.08.2006, Nr. 109663/18.08.2006 si Nr. 74981/21.08.2006, Nr. 109664/18.08.2006 si Nr. 74982/21.08.2006, Nr. 109665/18.08.2006 si Nr. 74983/21.08.2006, Nr. 109666/18.08.2006 si Nr. 74984/21.08.2006, Nr. 109667/18.08.2006 si Nr. 74985/21.08.2006, Nr. 109668/18.08.2006 si Nr. 74986/21.08.2006, Nr. 109669/18.08.2006 si Nr. 74987/21.08.2006, Nr. 109670/18.08.2006 si Nr. 74988/21.08.2006, Nr. 109671/18.08.2006 si Nr. 74989/21.08.2006, Nr. 109672/18.08.2006 si Nr. 74990/21.08.2006, Nr. 109673/18.08.2006 si Nr. 74991/21.08.2006, Nr. 109674/18.08.2006 si Nr. 74992/21.08.2006, Nr. 109675/18.08.2006 si Nr. 74993/21.08.2006, Nr. 109676/18.08.2006 si Nr. 74994/21.08.2006, Nr. 109677/18.08.2006 si Nr. 74995/21.08.2006, Nr. 109679/21.08.2006 si Nr. 74996/21.08.2006, Nr. 109680/21.08.2006 si Nr. 74997/21.08.2006, Nr. 109681/21.08.2006 si Nr. 74998/21.08.2006, Nr. 109682/21.08.2006 si Nr. 74999/21.08.2006, Nr. 109683/21.08.2006 si Nr. 75000/21.08.2006, Nr. 109684/21.08.2006 si Nr. 75001/21.08.2006, Nr. 109685/21.08.2006 si Nr. 75002/21.08.2006
Propunerea	Petentul formuleaza urmatoarele observatii :	<ul style="list-style-type: none"> - rezervele de aur si argint de la Rosia Montana reprezinta una din rezervele strategice ale Romaniei - dpdv economic repartizarea beneficiilor rezultate din exploatarea aurului si argintului sunt contrare practicii mondiale - planurile de urbanism nu corespund propunerii de proiect - in raportul EIM nu sunt prezentate garantii financiare privind securizarea depozitului de deseuri - dpdv tehnic iazul de decantare nu va fi "impermeabil" si este situat chiar deasupra orasului Abrud putand avea o consecinta catastrofala in cazul ruperii - raportul EIM nu contine o evaluare a impactului fenomenului numit "ploaie de cianuri" si nici o descriere a impactului transfrontier in cazul unui accident asupra unor arii naturae importante - raportul EIM nu evalueaza "Alternativa Zero" - datele furnizate in raportul EIM incalca acte normative din domeniul protectiei mediului <p>VEZI CONTINUT CONTESTATIE TIP 2</p>
Soluția de rezolvare	Legislația minieră din România, Legea 85/2003, nu impune restricții privind autorizațiile care trebuie eliberate pentru exploatarea aurului și dezvoltarea rezervelor de aur. Și companiile românești și cele străine pot depune cereri pentru a obține autorizația de lucru la un depozit de aur. Statul român nu mai are monopol asupra producției de aur.	<p>Suntem de acord că Roșia Montană reprezintă o chestiune de importanță strategică națională, proiectată cu scopul de a crește nivelul investițiilor pe termen lung în România. RMGC este cel mai mare angajator în această regiune dezavantajată și chiar din tot județul și este cel mai mare plătitor de taxe. Pentru partea sa din proiect, România va primi aproape 1 miliard USD și un total de aproape 1,5 miliarde USD atunci când se adaugă și valoarea bunurilor și serviciilor procurate în România. Proiectul îndeplinește sau chiar depășește toate standardele românești și europene, creează noi locuri de muncă pentru români, în special în Roșia Montană și împrejurimi și va fi un catalizator pentru revigorarea sectorului minier, care este un sector strategic pentru economia românească și un instrument important pentru dezvoltarea rurală.</p> <p>Oricum, nu suntem de acord că aceasta înseamnă că proiectul nu va fi aprobat. RMGC a lucrat la acest proiect încă din 1998 și a investit peste 200 milioane USD până în prezent. Până în momentul începerii producției, compania va fi investit aproape 1 miliard USD. Mineritul este o industrie de mare risc; este o industrie riscantă, în care pentru fiecare 1.000 de proiecte luate în considerare, doar 100 merită forarea, iar, din acestea doar una este deschisă ca o mină productivă în realitate. De fapt, nici o țară din lumea</p>

dezvoltată nu se implică direct în asumarea riscului operațiunilor miniere; în locul lor, capitalul privat își asumă acest risc și va aduce în România cele mai bune tehnici disponibile. Aprobarea acestui proiect va arăta lumii că România salută acest tip de investiție străină productivă. Profitul de la mină și locurile de muncă oferite de aceasta sunt beneficii tangibile pentru România.

Cu privire la cererea dvs menționăm ca art. 44 (3) din Ordinul MMGA nr. 860/2002 privind procedurile de evaluare a impactului asupra mediului și cele de emitere a acordului de mediu („Ordinul nr.860/2002”) stipulează că „în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile întemeiate ale publicului și solicită titularului suplimentarea raportului asupra studiului evaluării impactului asupra mediului printr-o anexa care să conțină soluții de natură să rezolve problemele indicate”.

Drept urmare, considerând că propunerea dvs. nu este decât o recomandare care nu indică posibile probleme și nici nu oferă informații suplimentare, menționăm că decizia sau refuzul de a se elibera aprobarea de mediu nu pot fi luate prin adoptarea unei simple propuneri ci în conformitate cu anumite criterii obiective prevăzute de art. 45 din Ordinul 860/2002 și doar după examinarea:

- (i) Raportului privind studiul de evaluare a impactului asupra mediului;
- (ii) Concluziile părților implicate în procesul de evaluare;
- (iii) Posibilitatea de implementare a proiectului;
- (iv) Titularul răspunde propunerilor/comentariilor publicului.

*

Spre deosebire de practica internațională comună referitoare la repartizarea beneficiilor, este de observat faptul că, raportat la Proiectul Roșia Montană, repartizarea beneficiilor este mai favorabilă pentru România/Statul român decât pentru investitor/deținătorul proiectului.

În plus, vă rugăm să remarcați faptul că Guvernul României deține o cotă-parte din proiect (fără a participa cu nici un capital) și are o cotă-parte din profituri, estimate la aproximativ 306 milioane USD, împreună cu dreptul de a încasa impozite pe profit, redevențe și alte taxe și impozite. În nici o altă țară din cele dezvoltate un guvern nu deține o cotă-parte directă din profiturile generate de un proiect minier cum este acesta.

*

Precizăm că afirmația dumneavoastră. este eronată. Planul de Urbanism General al Comunei Roșia Montană aprobat în 2002 permite realizarea Proiectului Roșia Montană, astfel cum acesta a fost prezentat în cadrul dezbaterilor publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat și elaborarea a două planuri urbanistice zonale: Modificare Plan Urbanistic Zonal – Zona Industrială Roșia Montană și Plan Urbanistic Zonal – Zona Istorică Roșia Montană (PUZ). Primul plan urbanistic este solicitat de certificatul de urbanism nr. 78 din 26.04.2006, fiind o reactualizare a PUZ Zona Industrială aprobat în anul 2002, iar în ceea ce privește zona istorică, PUZ-ul aferent acesteia este solicitat prin Planul de Urbanism General aprobat tot în anul 2002. Ambele planuri urbanistice sunt în curs de avizare și au parcurs în prealabil etapa de consultare publică.

*

Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation (“RMGC”) sunt prezentate integral în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat “Planuri ale sistemului de management de mediu și social” (Anexa 1 din subcapitolul “Planul de închidere și reabilitare a minei”). GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Aceste fonduri vor fi păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.

*

Proiectul cuvetei iazului de decantare a sterilului (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare pentru a asigura protecția apei subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau “iazul”) a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;

- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

Apropierea de orașul Abrud

Iazul de decantare a sterilelor este situat la o distanță de aproximativ 2 km deasupra orașului Abrud, prin urmare criteriile de proiectare ale iazului au fost stabilite având în vedere consecințele unei cedări a barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și a viiturilor maxime probabile aferente. Criteriile de proiectare pentru IDS prevăd o capacitate de înmagazinare a două precipitații maxime probabile (PMP), ceea ce reprezintă mai multe precipitații decât au fost vreodată înregistrate în această zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și cuvetei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că iazul are capacitatea de a reține scurgeri dintr-un eveniment meteorologic de tipul precipitației maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului. Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană este prin urmare proiectat să înmagazineze un volum total de precipitații de peste patru ori mai mare decât volumul impus de prevederile legale în vigoare în România. Pentru cazul puțin probabil de apariție a încă unui fenomen după cea de-a doua precipitație maximă probabilă se va construi un descărcător de siguranță. Descărcătorul de siguranță este construit din motive de securitate pentru a se asigura evacuarea corespunzătoare a apei în cazul unui fenomen meteorologic puțin probabil, evitându-se astfel revărsarea peste baraj care ar putea provoca cedarea acestuia. În consecință, proiectul iazului de decantare a sterilelor depășește semnificativ standardele impuse pentru siguranță. Acest lucru s-a făcut

pentru a se asigura că riscurile pe care le implică folosirea văii Corna ca depozit pentru sterile sunt mult sub ceea ce se consideră în mod normal sigur.

De asemenea, s-a realizat un studiu suplimentar privind condițiile seismice, iar astfel cum se precizează în studiul de evaluare a impactului asupra mediului, iazul de decantare a sterilelor este proiectat să reziste la cutremurul maxim credibil (CMC). CMC reprezintă cel mai puternic cutremur care poate să se manifeste în zona amplasamentului iazului, conform datelor înregistrate de-a lungul timpului.

În plus, capitolul 7 din raportul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) cuprinde o evaluare a cazurilor de risc analizate și prezintă mai multe scenarii de cedare a barajului. În mod concret, scenariile de cedare a barajului au fost analizate pentru situația de cedare a barajului de amorsare și pentru configurația finală a barajului. Rezultatele modelării cazurilor de cedare a barajului arată mărimea suprafeței acoperită de scurgerea de steril. Pe baza celor două cazuri analizate, sterilul nu va ajunge dincolo de confluența pârâului Corna cu râul Abrud.

Cu toate acestea, proiectul recunoaște necesitatea implementării unui Plan de intervenție în caz de avarie/accident pentru cazul foarte improbabil de cedare a barajului. Acest plan a fost depus împreună cu documentația EIM, ca Planul I, volumul 28.

Pentru o analiză tehnică mai detaliată, vă rugăm să vedeți capitolul 7, secțiunea 6.4.3.1 din cadrul EIM intitulată "Scenarii de cedare potențială a iazului de decantare a sterilelor".

*

Precizăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri și nici nu a fost evidențiat în alte locuri sau în alte situații. De altfel, literatura de specialitate nu indică un fenomen numit „ploaie cu cianuri”, cunoscut și studiat fiind fenomenul de „ploi acide”, care nu poate fi generat prin degradarea compușilor cianurici în atmosferă.

Rațiunile pentru care afirmăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri sunt următoarele:

- Manevrarea cianurii de sodiu, de la descărcarea din vehiculele de aprovizionare, până la depunerea sterilelor de procesare în iazul de decantare, se va realiza numai în fază lichidă, reprezentată de soluții alcaline cu un pH mare (mai mare de 10,5-11) având diferite concentrații de cianură de sodiu, alcalinitatea acestor soluții având rolul de a menține cianura sub formă de ioni cian (CN^-) și de a împiedica formarea acidului cianhidric (HCN), fenomen care are loc numai în medii cu pH redus;
- Volatilizarea cianurilor dintr-o soluție nu poate avea loc sub formă de cianuri libere, ci numai sub formă de HCN;
- Manevrarea și stocarea soluțiilor de cianură de sodiu se va face numai prin intermediul unor sisteme închise, singurele instalații/zone în care ar putea avea loc formarea și volatilizarea, cu rate mici de emisie, a HCN în aer, fiind tancurile de leșiere și de la îngroșătorul de sterile, precum și iazul de decantare a sterilelor de procesare;
- Emisiile de HCN de la suprafețele tancurilor menționate și de la suprafața iazului de decantare pot apărea ca urmare a reducerii pH-ului în straturile superficiale ale soluțiilor (ceea ce favorizează formarea HCN) și a desorbției (volatilizare în aer) acestui compus;
- Concentrațiile de cianuri în soluțiile manevrate vor scădea de la 300 mg/l în tancurile de leșiere, până la 7 mg/l (cianuri totale) la descărcarea în iazul de decantare, reducerea drastică a concentrațiilor de cianuri la descărcare urmând a fi realizată cu ajutorul sistemului de denocvizare;
- Pe baza cunoașterii chimismului cianurii și a experienței din activități similare s-au estimat următoarele posibile emisii de HCN în aer: 6 t/an de la tancurile de leșiere, 13 t/an de la tancurile îngroșătorului de sterile și 30 t/an (22,4 t, respectiv 17 mg/h/m², în sezonul cald și 7,6 t, respectiv 11,6 mg/h/m², în sezonul rece) de pe suprafața iazului de decantare, ceea ce înseamnă o emisie zilnică medie totală de HCN de 134,2 kg;
- Acidul cianhidric odată emis este supus unor reacții chimice în atmosfera joasă, reacții prin care se formează amoniac;
- Modelarea matematică a concentrațiilor de HCN în aerul ambiental (considerând situația în care HCN emis nu este supus reacțiilor chimice în atmosferă) a pus în evidență cele mai mari

concentrații la nivelul solului, în incinta industrială, și anume în aria iazului de decantare și într-o arie din vecinătatea uzinei de procesare, concentrația maximă orară fiind de 382 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;

- Concentrațiile cele mai mari de HCN din aerul ambiental vor fi de 2,6 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională;
- Concentrațiile de HCN în aerul ambiental din zonele populate din vecinătatea incintei industriale vor avea valori de 4 – 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, de peste 250 – 12,5 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională (legislația națională și legislația UE pentru calitatea aerului nu prevăd valori limită pentru protecția sănătății populației);
- Evoluția HCN în atmosferă implică o componentă nesemnificativă a reacțiilor în fază lichidă (vapori de apă din atmosferă și picăturile de ploaie) deoarece, la presiuni reduse, caracteristicile gazelor din atmosfera liberă, HCN este foarte slab solubil în apă, iar ploaia nu va reduce efectiv concentrațiile din aer (Mudder, et al., 2001, Cicerone și Zellner, 1983);
- Probabilitatea ca valorile concentrațiilor de HCN în precipitațiile din interiorul sau din exteriorul ariei Proiectului să fie semnificativ mai mari decât valorile de fond (0,2 ppb), este extrem de redusă.

Luând în considerare cele prezentate mai sus, rezultă foarte limpede că emisiile de HCN pot avea un oarecare impact strict local asupra calității atmosferei, dar este exclusă implicarea acestora într-un eventual impact transfrontieră asupra calității aerului.

Totodată, precizăm că literatura de specialitate nu cuprinde informații cu privire la efectele unei eventuale expuneri a vegetației sau a ecosistemelor la impurificarea atmosferei cu HCN și nici la efectele asupra sănătății faunei ca urmare a inhalării aerului atmosferic impurificat cu HCN.

Detalii privind aspectele referitoare la utilizarea cianurii în procesele tehnologice, la bilanțul cianurilor, precum și la emisiile și la impactul cianurilor asupra calității aerului: Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), Cap. 2, Cap. 4.1 și Cap. 4.2 (secțiunea 4.2.3).

Raportul EIM (Capitolul 10, Impact transfrontalier) evaluează proiectul propus din punct de vedere al probabilității unui impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, produs în aval care ar putea, spre exemplu, afecta bazinele hidrografice ale râurilor Mureș și Tisa din Ungaria. Capitolul concluzionează că în regim de funcționare normală, nu ar exista nici un impact semnificativ asupra situației bazinelor hidrografice/transfrontaliere din aval.

Problema unei deversări accidentale de steril de mari proporții în rețeaua hidrografică a fost recunoscută ca fiind o problemă importantă în cadrul dezbaterilor publice unde factorii interesați și-au exprimat îngrijorarea în această privință. În consecință, s-a efectuat o nouă lucrare în scopul de a furniza detalii suplimentare celor prevăzute în raportul EIM privind impactul asupra calității apelor din aval de proiect și din Ungaria. Această lucrare cuprinde modelarea calității apelor în funcție de o gamă de scenarii operaționale și accidentale posibile și pentru regimuri de debite diferite.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT ("cele mai bune tehnici disponibile") adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari

proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexa împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1.

*

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

*

În conformitate cu dispozițiile art. 44(3) din Ordinul Ministrului Apelor și Protecției Mediului nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"), titularul de proiect pregătește "o evaluare a propunerilor motivate ale publicului, conținând soluții de rezolvare a problemelor semnalate, pe care o înaintează autorității publice competente pentru protecția mediului, conform formularului prezentat în anexa nr. IV.2."

Considerăm, că în absența indicării exacte a actelor normative pretinse a fi încălcate de raportul la studiul privind impactul asupra mediului (EIM), titularul de proiect nu poate formula un răspuns aplicat față de această afirmație cu caracter generic.

Cu toate că, afirmația dumneavoastră nu este fundamentată și/sau susținută în vreun fel, singura autoritate competentă să analizeze astfel de nerespectări ale legislației din domeniul protecției mediului este autoritatea de mediu. În acest sens, menționăm prevederile art. 45 din Ordinul nr. 860/2002 care dispun: "după examinarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, a concluziilor părților implicate în evaluare, a posibilităților de a pune în aplicare proiectul și a evaluării motivate a propunerilor publicului, autoritatea publică competentă pentru protecția mediului ia decizia privind emiterea acordului de mediu/acordului integrat de mediu sau respingerea motivată a proiectului pe amplasamentul respectiv".

Număr crt.	729	Idem cu: 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747
Nr. de identificare a observațiilor publicului	Nr. 109686/21.08.2006 si Nr. 75003/21.08.2006	Idem cu: Nr. 109687/21.08.2006 si Nr. 75004/21.08.2006, Nr. 109688/21.08.2006 si Nr. 75005/21.08.2006, Nr. 109689/21.08.2006 si Nr. 75006/21.08.2006, Nr. 109690/21.08.2006 si Nr. 75007/21.08.2006, Nr. 109691/21.08.2006 si Nr. 75008/21.08.2006, Nr. 109692/21.08.2006 si Nr. 75009/21.08.2006, Nr. 109693/21.08.2006 si Nr. 75010/21.08.2006, Nr. 109694/21.08.2006 si Nr. 75011/21.08.2006, Nr. 109695/21.08.2006 si Nr. 75012/21.08.2006, Nr. 109696/21.08.2006 si Nr. 75013/21.08.2006, Nr. 109697/21.08.2006 si Nr. 75014/21.08.2006, Nr. 109698/21.08.2006 si Nr. 75015/21.08.2006, Nr. 109699/21.08.2006 si Nr. 75016/21.08.2006, Nr. 109700/21.08.2006 si Nr. 75017/21.08.2006, Nr. 109701/21.08.2006 si Nr. 75018/21.08.2006, Nr. 109702/21.08.2006 si Nr. 75019/21.08.2006, Nr. 109703/21.08.2006 si Nr. 75020/21.08.2006, Nr. 109704/21.08.2006 si Nr. 75021/21.08.2006
Propunerea	<p>Petentul formuleaza urmatoarele observatii :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rezervele de aur si argint de la Rosia Montana reprezinta una din rezervele strategice ale Romaniei - dpdv economic repartizarea beneficiilor rezultate din exploatarea aurului si argintului sunt contrare practicii mondiale - planurile de urbanism nu corespund propunerii de proiect - in raportul EIM nu sunt prezentate garantii financiare privind securizarea depozitului de deseuri - dpdv tehnic iazul de decantare nu va fi "impermeabil" si este situat chiar deasupra orasului Abrud putand avea o consecinta catastrofala in cazul ruperii - raportul EIM nu contine o evaluare a impactului fenomenului numit "ploaie de cianuri" si nici o descriere a impactului transfrontier in cazul unui accident asupra unor arii naturae importante - raportul EIM nu evalueaza "Alternativa Zero" - datele furnizate in raportul EIM incalca acte normative din domeniul protectiei mediului 	
VEZI CONTINUT CONTESTATIE TIP 2		
Soluția de rezolvare	<p>Legislația minieră din România, Legea 85/2003, nu impune restricții privind autorizațiile care trebuie eliberate pentru exploatarea aurului și dezvoltarea rezervelor de aur. Și companiile românești și cele străine pot depune cereri pentru a obține autorizația de lucru la un depozit de aur. Statul român nu mai are monopol asupra producției de aur.</p> <p>Suntem de acord că Roșia Montană reprezintă o chestiune de importanță strategică națională, proiectată cu scopul de a crește nivelul investițiilor pe termen lung în România. RMGC este cel mai mare angajator în această regiune dezavantajată și chiar din tot județul și este cel mai mare plătitor de taxe. Pentru partea sa din proiect, România va primi aproape 1 miliard USD și un total de aproape 1,5 miliarde USD atunci când se adaugă și valoarea bunurilor și serviciilor procurate în România. Proiectul îndeplinește sau chiar depășește toate standardele românești și europene, creează noi locuri de muncă pentru români, în special în Roșia Montană și împrejurimi și va fi un catalizator pentru revigorarea sectorului minier, care este un sector strategic pentru economia românească și un instrument important pentru dezvoltarea rurală.</p> <p>Oricum, nu suntem de acord că aceasta înseamnă că proiectul nu va fi aprobat. RMGC a lucrat la acest proiect încă din 1998 și a investit peste 200 milioane USD până în prezent. Până în momentul începerii producției, compania va fi investit aproape 1 miliard USD. Mineritul este o industrie de mare risc; este o industrie riscantă, în care pentru fiecare 1.000 de proiecte luate în considerare, doar 100 merită forarea, iar, din acestea doar una este deschisă ca o mină productivă în realitate. De fapt, nici o țară din lumea dezvoltată nu se implică direct în asumarea riscului operațiunilor miniere; în locul lor, capitalul privat își asumă acest risc și va aduce în România cele mai bune tehnici disponibile. Aprobarea acestui proiect va arăta lumii că România salută acest tip de investiție străină productivă. Profitul de la mină și locurile de muncă oferite de aceasta sunt beneficii tangibile pentru România.</p> <p>Cu privire la cererea dvs menționăm ca art. 44 (3) din Ordinul MMGA nr. 860/2002 privind procedurile de</p>	

evaluare a impactului asupra mediului și cele de emiterie a acordului de mediu („Ordinul nr.860/2002”) stipulează că „în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile întemeiate ale publicului și solicită titularului suplimentarea raportului asupra studiului evaluării impactului asupra mediului printr-o anexa care să conțină soluții de natură să rezolve problemele indicate”.

Drept urmare, considerând că propunerea dvs. nu este decât o recomandare care nu indică posibile probleme și nici nu oferă informații suplimentare, menționăm că decizia sau refuzul de a se elibera aprobarea de mediu nu pot fi luate prin adoptarea unei simple propuneri ci în conformitate cu anumite criterii obiective prevăzute de art. 45 din Ordinul 860/2002 și doar după examinarea:

- (i) Raportului privind studiul de evaluare a impactului asupra mediului;
- (ii) Concluziile părților implicate în procesul de evaluare;
- (iii) Posibilitatea de implementare a proiectului;
- (iv) Titularul răspunde propunerilor/comentariilor publicului.

*

Spre deosebire de practica internațională comună referitoare la repartizarea beneficiilor, este de observat faptul că, raportat la Proiectul Roșia Montană, repartizarea beneficiilor este mai favorabilă pentru România/Statul român decât pentru investitor/deținătorul proiectului.

În plus, vă rugăm să remarcați faptul că Guvernul României deține o cotă-parte din proiect (fără a participa cu nici un capital) și are o cotă-parte din profituri, estimate la aproximativ 306 milioane USD, împreună cu dreptul de a încasa impozite pe profit, redevențe și alte taxe și impozite. În nici o altă țară din cele dezvoltate un guvern nu deține o cotă-parte directă din profiturile generate de un proiect minier cum este acesta.

*

Precizăm că afirmația dumneavoastră. este eronată. Planul de Urbanism General al Comunei Roșia Montană aprobat în 2002 permite realizarea Proiectului Roșia Montană, astfel cum acesta a fost prezentat în cadrul dezbaterilor publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat și elaborarea a două planuri urbanistice zonale: Modificare Plan Urbanistic Zonal – Zona Industrială Roșia Montană și Plan Urbanistic Zonal – Zona Istorică Roșia Montană (PUZ). Primul plan urbanistic este solicitat de certificatul de urbanism nr. 78 din 26.04.2006, fiind o reactualizare a PUZ Zona Industrială aprobat în anul 2002, iar în ceea ce privește zona istorică, PUZ-ul aferent acesteia este solicitat prin Planul de Urbanism General aprobat tot în anul 2002. Ambele planuri urbanistice sunt în curs de avizare și au parcurs în prealabil etapa de consultare publică.

*

Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation (“RMGC”) sunt prezentate integral în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat “Planuri ale sistemului de management de mediu și social” (Anexa 1 din subcapitolul “Planul de închidere și reabilitare a minei”). GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Aceste fonduri vor fi păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.

*

Proiectul cuvetei iazului de decantare a sterilului (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare pentru a asigura protecția apei subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau “iazul”) a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia

la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din sisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

Apropierea de orașul Abrud

Iazul de decantare a sterilelor este situat la o distanță de aproximativ 2 km deasupra orașului Abrud, prin urmare criteriile de proiectare ale iazului au fost stabilite având în vedere consecințele unei cedări a barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și a viiturilor maxime probabile aferente. Criteriile de proiectare pentru IDS prevăd o capacitate de înmagazinarea a două precipitații maxime probabile (PMP), ceea ce reprezintă mai multe precipitații decât au fost vreodată înregistrate în această zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și cuvetei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că iazul are capacitatea de a reține scurgeri dintr-un eveniment meteorologic de tipul precipitației maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului. Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană este prin urmare proiectat să înmagazineze un volum total de precipitații de peste patru ori mai mare decât volumul impus de prevederile legale în vigoare în România. Pentru cazul puțin probabil de apariție a încă unui fenomen după cea de-a doua precipitație maximă probabilă se va construi un descărcător de siguranță. Descărcătorul de siguranță este construit din motive de securitate pentru a se asigura evacuarea corespunzătoare a apei în cazul unui fenomen meteorologic puțin probabil, evitându-se astfel revărsarea peste baraj care ar putea provoca cedarea acestuia. În consecință, proiectul iazului de decantare a sterilelor depășește semnificativ standardele impuse pentru siguranță. Acest lucru s-a făcut pentru a se asigura că riscurile pe care le implică folosirea văii Corna ca depozit pentru sterile sunt mult sub ceea ce se consideră în mod normal sigur.

De asemenea, s-a realizat un studiu suplimentar privind condițiile seismice, iar astfel cum se precizează în studiul de evaluare a impactului asupra mediului, iazul de decantare a sterilelor este proiectat să reziste la cutremurul maxim credibil (CMC). CMC reprezintă cel mai puternic cutremur care poate să se manifeste

în zona amplasamentului iazului, conform datelor înregistrate de-a lungul timpului.

În plus, capitolul 7 din raportul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) cuprinde o evaluare a cazurilor de risc analizate și prezintă mai multe scenarii de cedare a barajului. În mod concret, scenariile de cedare a barajului au fost analizate pentru situația de cedare a barajului de amorsare și pentru configurația finală a barajului. Rezultatele modelării cazurilor de cedare a barajului arată mărirea suprafeței acoperită de scurgerea de steril. Pe baza celor două cazuri analizate, sterilul nu va ajunge dincolo de confluența pârâului Corna cu râul Abrud.

Cu toate acestea, proiectul recunoaște necesitatea implementării unui Plan de intervenție în caz de avarie/accident pentru cazul foarte improbabil de cedare a barajului. Acest plan a fost depus împreună cu documentația EIM, ca Planul I, volumul 28.

Pentru o analiză tehnică mai detaliată, vă rugăm să vedeți capitolul 7, secțiunea 6.4.3.1 din cadrul EIM intitulată "Scenarii de cedare potențială a iazului de decantare a sterilelor".

*

Precizăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri și nici nu a fost evidențiat în alte locuri sau în alte situații. De altfel, literatura de specialitate nu indică un fenomen numit „ploaie cu cianuri”, cunoscut și studiat fiind fenomenul de „ploi acide”, care nu poate fi generat prin degradarea compușilor cianurici în atmosferă.

Rațiunile pentru care afirmăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri sunt următoarele:

- Manevrarea cianurii de sodiu, de la descărcarea din vehiculele de aprovizionare, până la depunerea sterilelor de procesare în iazul de decantare, se va realiza numai în fază lichidă, reprezentată de soluții alcaline cu un pH mare (mai mare de 10,5-11) având diferite concentrații de cianură de sodiu, alcalinitatea acestor soluții având rolul de a menține cianura sub formă de ioni cian (CN^-) și de a împiedica formarea acidului cianhidric (HCN), fenomen care are loc numai în medii cu pH redus;
- Volatilizarea cianurilor dintr-o soluție nu poate avea loc sub formă de cianuri libere, ci numai sub formă de HCN;
- Manevrarea și stocarea soluțiilor de cianură de sodiu se va face numai prin intermediul unor sisteme închise, singurele instalații/zonă în care ar putea avea loc formarea și volatilizarea, cu rate mici de emisie, a HCN în aer, fiind tancurile de leșiere și de la îngroșătorul de sterile, precum și iazul de decantare a sterilelor de procesare;
- Emisiile de HCN de la suprafețele tancurilor menționate și de la suprafața iazului de decantare pot apărea ca urmare a reducerii pH-ului în straturile superficiale ale soluțiilor (ceea ce favorizează formarea HCN) și a desorbției (volatilizare în aer) acestui compus;
- Concentrațiile de cianuri în soluțiile manevrate vor scădea de la 300 mg/l în tancurile de leșiere, până la 7 mg/l (cianuri totale) la descărcarea în iazul de decantare, reducerea drastică a concentrațiilor de cianuri la descărcare urmând a fi realizată cu ajutorul sistemului de denocivizare;
- Pe baza cunoașterii chimismului cianurii și a experienței din activități similare s-au estimat următoarele posibile emisii de HCN în aer: 6 t/an de la tancurile de leșiere, 13 t/an de la tancurile îngroșătorului de sterile și 30 t/an (22,4 t, respectiv 17 mg/h/m², în sezonul cald și 7,6 t, respectiv 11,6 mg/h/m², în sezonul rece) de pe suprafața iazului de decantare, ceea ce înseamnă o emisie zilnică medie totală de HCN de 134,2 kg;
- Acidul cianhidric odată emis este supus unor reacții chimice în atmosfera joasă, reacții prin care se formează amoniac;
- Modelarea matematică a concentrațiilor de HCN în aerul ambiental (considerând situația în care HCN emis nu este supus reacțiilor chimice în atmosferă) a pus în evidență cele mai mari concentrații la nivelul solului, în incinta industrială, și anume în aria iazului de decantare și într-o arie din vecinătatea uzinei de procesare, concentrația maximă orară fiind de 382 μg/m³;
- Concentrațiile cele mai mari de HCN din aerul ambiental vor fi de 2,6 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională;
- Concentrațiile de HCN în aerul ambiental din zonele populate din vecinătatea incintei industriale vor avea valori de 4 – 80 μg/m³, de peste 250 – 12,5 ori mai mici decât valoarea limită pentru

protecția muncii prevăzută de legislația națională (legislația națională și legislația UE pentru calitatea aerului nu prevăd valori limită pentru protecția sănătății populației);

- Evoluția HCN în atmosferă implică o componentă nesemnificativă a reacțiilor în fază lichidă (vapori de apă din atmosferă și picăturile de ploaie) deoarece, la presiuni reduse, caracteristice gazelor din atmosfera liberă, HCN este foarte slab solubil în apă, iar ploaia nu va reduce efectiv concentrațiile din aer (Mudder, et al., 2001, Cicerone și Zellner, 1983);
- Probabilitatea ca valorile concentrațiilor de HCN în precipitațiile din interiorul sau din exteriorul ariei Proiectului să fie semnificativ mai mari decât valorile de fond (0,2 ppb), este extrem de redusă.

Luând în considerare cele prezentate mai sus, rezultă foarte limpede că emisiile de HCN pot avea un oarecare impact strict local asupra calității atmosferei, dar este exclusă implicarea acestora într-un eventual impact transfrontieră asupra calității aerului.

Totodată, precizăm că literatura de specialitate nu cuprinde informații cu privire la efectele unei eventuale expuneri a vegetației sau a ecosistemelor la impurificarea atmosferei cu HCN și nici la efectele asupra sănătății faunei ca urmare a inhalării aerului atmosferic impurificat cu HCN.

Detalii privind aspectele referitoare la utilizarea cianurii în procesele tehnologice, la bilanțul cianurilor, precum și la emisiile și la impactul cianurilor asupra calității aerului: Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), Cap. 2, Cap. 4.1 și Cap. 4.2 (secțiunea 4.2.3).

Raportul EIM (Capitolul 10, Impact transfrontalier) evaluează proiectul propus din punct de vedere al probabilității unui impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, produs în aval care ar putea, spre exemplu, afecta bazinele hidrografice ale râurilor Mureș și Tisa din Ungaria. Capitolul concluzionează că în regim de funcționare normală, nu ar exista nici un impact semnificativ asupra situației bazinelor hidrografice/transfrontaliere din aval.

Problema unei deversări accidentale de steril de mari proporții în rețeaua hidrografică a fost recunoscută ca fiind o problemă importantă în cadrul dezbaterilor publice unde factorii interesați și-au exprimat îngrijorarea în această privință. În consecință, s-a efectuat o nouă lucrare în scopul de a furniza detalii suplimentare celor prevăzute în raportul EIM privind impactul asupra calității apelor din aval de proiect și din Ungaria. Această lucrare cuprinde modelarea calității apelor în funcție de o gamă de scenarii operaționale și accidentale posibile și pentru regimuri de debite diferite.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT ("cele mai bune tehnici disponibile") adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare

a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexa împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1.

*

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

*

În conformitate cu dispozițiile art. 44(3) din Ordinul Ministrului Apelor și Protecției Mediului nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"), titularul de proiect pregătește "o evaluare a propunerilor motivate ale publicului, conținând soluții de rezolvare a problemelor semnalate, pe care o înaintează autorității publice competente pentru protecția mediului, conform formularului prezentat în anexa nr. IV.2."

Considerăm, că în absența indicării exacte a actelor normative pretinse a fi încălcate de raportul la studiul privind impactul asupra mediului (EIM), titularul de proiect nu poate formula un răspuns aplicat față de această afirmație cu caracter generic.

Cu toate că, afirmația dumneavoastră nu este fundamentată și/sau susținută în vreun fel, singura autoritate competentă să analizeze astfel de nerespectări ale legislației din domeniul protecției mediului este autoritatea de mediu. În acest sens, menționăm prevederile art. 45 din Ordinul nr. 860/2002 care dispun: "după examinarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, a concluziilor părților implicate în evaluare, a posibilităților de a pune în aplicare proiectul și a evaluării motivate a propunerilor publicului, autoritatea publică competentă pentru protecția mediului ia decizia privind emiterea acordului de mediu/acordului integrat de mediu sau respingerea motivată a proiectului pe amplasamentul respectiv".

Număr crt.

748

Nr. de
identificare a
observațiilor
publicului

Nr.
109705/
21.08.2006
si Nr.
75022/
21.08.2006

Propunerea

Petentul formulează următoarele observații :

- rezervele de aur și argint de la Roșia Montană reprezintă una din rezervele strategice ale României
- dpdv economic repartizarea beneficiilor rezultate din exploatarea aurului și argintului sunt contrare practicii mondiale
- planurile de urbanism nu corespund propunerii de proiect
- în raportul EIM nu sunt prezentate garanții financiare privind securizarea depozitului de deșeurii
- dpdv tehnic iazul de decantare nu va fi "impermeabil" și este situat chiar deasupra orasului Abrud putând avea o consecință catastrofală în cazul ruperii
- raportul EIM nu conține o evaluare a impactului fenomenului numit "ploaie de cianuri" și nici o descriere a impactului transfrontier în cazul unui accident asupra unor arii naturale importante
- raportul EIM nu evaluează "Alternativa Zero"
- datele furnizate în raportul EIM încalcă acte normative din domeniul protecției mediului

VEZI CONȚINUT CONTESTATIE TIP 2

Soluția de
rezolvare

Legislația minieră din România, Legea 85/2003, nu impune restricții privind autorizațiile care trebuie eliberate pentru exploatarea aurului și dezvoltarea rezervelor de aur. Și companiile românești și cele străine pot depune cereri pentru a obține autorizația de lucru la un depozit de aur. Statul român nu mai are monopol asupra producției de aur.

Suntem de acord că Roșia Montană reprezintă o chestiune de importanță strategică națională, proiectată cu scopul de a crește nivelul investițiilor pe termen lung în România. RMGC este cel mai mare angajator în această regiune dezavantajată și chiar din tot județul și este cel mai mare plătitor de taxe. Pentru partea sa din proiect, România va primi aproape 1 miliard USD și un total de aproape 1,5 miliarde USD atunci când se adaugă și valoarea bunurilor și serviciilor procurate în România. Proiectul îndeplinește sau chiar depășește toate standardele românești și europene, creează noi locuri de muncă pentru români, în special în Roșia Montană și împrejurimi și va fi un catalizator pentru revigorarea sectorului minier, care este un sector strategic pentru economia românească și un instrument important pentru dezvoltarea rurală.

Oricum, nu suntem de acord că aceasta înseamnă că proiectul nu va fi aprobat. RMGC a lucrat la acest proiect încă din 1998 și a investit peste 200 milioane USD până în prezent. Până în momentul începerii producției, compania va fi investit aproape 1 miliard USD. Mineritul este o industrie de mare risc; este o industrie riscantă, în care pentru fiecare 1.000 de proiecte luate în considerare, doar 100 merită forarea, iar, din acestea doar una este deschisă ca o mină productivă în realitate. De fapt, nici o țară din lumea dezvoltată nu se implică direct în asumarea riscului operațiunilor miniere; în locul lor, capitalul privat își asumă acest risc și va aduce în România cele mai bune tehnici disponibile. Aprobarea acestui proiect va arăta lumii că România salută acest tip de investiție străină productivă. Profitul de la mină și locurile de muncă oferite de aceasta sunt beneficii tangibile pentru România.

Cu privire la cererea dvs menționăm ca art. 44 (3) din Ordinul MMGA nr. 860/2002 privind procedurile de evaluare a impactului asupra mediului și cele de emitere a acordului de mediu („Ordinul nr.860/2002”) stipulează că „în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile întemeiate ale publicului și solicită titularului suplimentarea raportului asupra studiului evaluării impactului asupra mediului printr-o anexa care să conțină soluții de natură să rezolve problemele

indicate".

Drept urmare, considerând că propunerea dvs. nu este decât o recomandare care nu indică posibile probleme și nici nu oferă informații suplimentare, menționăm că decizia sau refuzul de a se elibera aprobarea de mediu nu pot fi luate prin adoptarea unei simple propuneri ci în conformitate cu anumite criterii obiective prevăzute de art. 45 din Ordinul 860/2002 și doar după examinarea:

- (i) Raportului privind studiul de evaluare a impactului asupra mediului;
- (ii) Concluziile părților implicate în procesul de evaluare;
- (iii) Posibilitatea de implementare a proiectului;
- (iv) Titularul răspunde propunerilor/comentariilor publicului.

*

Spre deosebire de practica internațională comună referitoare la repartizarea beneficiilor, este de observat faptul că, raportat la Proiectul Roșia Montană, repartizarea beneficiilor este mai favorabilă pentru România/Statul român decât pentru investitor/deținătorul proiectului.

În plus, vă rugăm să remarcați faptul că Guvernul României deține o cotă-parte din proiect (fără a participa cu nici un capital) și are o cotă-parte din profituri, estimate la aproximativ 306 milioane USD, împreună cu dreptul de a încasa impozite pe profit, redevențe și alte taxe și impozite. În nici o altă țară din cele dezvoltate un guvern nu deține o cotă-parte directă din profiturile generate de un proiect minier cum este acesta.

*

Precizăm că afirmația dumneavoastră. este eronată. Planul de Urbanism General al Comunei Roșia Montană aprobat în 2002 permite realizarea Proiectului Roșia Montană, astfel cum acesta a fost prezentat în cadrul dezbaterilor publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat și elaborarea a două planuri urbanistice zonale: Modificare Plan Urbanistic Zonal – Zona Industrială Roșia Montană și Plan Urbanistic Zonal – Zona Istorică Roșia Montană (PUZ). Primul plan urbanistic este solicitat de certificatul de urbanism nr. 78 din 26.04.2006, fiind o reactualizare a PUZ Zona Industrială aprobat în anul 2002, iar în ceea ce privește zona istorică, PUZ-ul aferent acesteia este solicitat prin Planul de Urbanism General aprobat tot în anul 2002. Ambele planuri urbanistice sunt în curs de avizare și au parcurs în prealabil etapa de consultare publică.

*

Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation ("RMGC") sunt prezentate integral în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei"). GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Aceste fonduri vor fi păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce

derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatării la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.

*

Proiectul cuvetei iazului de decantare a sterilului (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare pentru a asigura protecția apei subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice

favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din sisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

Apropierea de orașul Abrud

Iazul de decantare a sterilelor este situat la o distanță de aproximativ 2 km deasupra orașului Abrud, prin urmare criteriile de proiectare ale iazului au fost stabilite având în vedere consecințele unei cedări a barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și a viiturilor maxime probabile aferente. Criteriile de proiectare pentru IDS prevăd o capacitate de înmagazinarea a două precipitații maxime probabile (PMP), ceea ce reprezintă mai multe precipitații decât au fost vreodată înregistrate în această zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și cuvetei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că iazul are capacitatea de a reține scurgeri dintr-un eveniment meteorologic de tipul precipitației maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului. Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană este prin urmare proiectat să înmagazineze un volum total de precipitații de peste patru ori mai mare decât volumul impus de prevederile legale în vigoare în România. Pentru cazul puțin probabil de apariție a încă unui fenomen după cea de-a doua precipitație maximă probabilă se va construi un descărcător de siguranță. Descărcătorul de siguranță este construit din motive de securitate pentru a se asigura evacuarea corespunzătoare a apei în cazul unui fenomen meteorologic puțin probabil, evitându-se astfel revărsarea peste baraj care ar putea provoca cedarea acestuia. În consecință, proiectul iazului de decantare a sterilelor depășește semnificativ standardele impuse pentru siguranță. Acest lucru s-a făcut pentru a se asigura că riscurile pe care le implică folosirea văii Corna ca depozit pentru sterile sunt mult sub ceea ce se consideră în mod normal sigur.

De asemenea, s-a realizat un studiu suplimentar privind condițiile seismice, iar astfel cum se precizează în studiul de evaluare a impactului asupra mediului, iazul de decantare a sterilelor este proiectat să reziste la cutremurul maxim credibil (CMC). CMC reprezintă cel mai puternic cutremur care poate să se manifeste în zona amplasamentului iazului, conform datelor înregistrate de-a lungul timpului.

În plus, capitolul 7 din raportul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) cuprinde o evaluare a cazurilor de risc analizate și prezintă mai multe scenarii de cedare a barajului. În mod concret, scenariile de

cedare a barajului au fost analizate pentru situația de cedare a barajului de amorsare și pentru configurația finală a barajului. Rezultatele modelării cazurilor de cedare a barajului arată mărimea suprafeței acoperită de scurgerea de steril. Pe baza celor două cazuri analizate, sterilul nu va ajunge dincolo de confluența pârâului Corna cu râul Abrud.

Cu toate acestea, proiectul recunoaște necesitatea implementării unui Plan de intervenție în caz de avarie/accident pentru cazul foarte improbabil de cedare a barajului. Acest plan a fost depus împreună cu documentația EIM, ca Planul I, volumul 28.

Pentru o analiză tehnică mai detaliată, vă rugăm să vedeți capitolul 7, secțiunea 6.4.3.1 din cadrul EIM intitulată "Scenarii de cedare potențială a iazului de decantare a sterilelor".

*

Precizăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri și nici nu a fost evidențiat în alte locuri sau în alte situații. De altfel, literatura de specialitate nu indică un fenomen numit „ploaie cu cianuri”, cunoscut și studiat fiind fenomenul de „ploi acide”, care nu poate fi generat prin degradarea compușilor cianurici în atmosferă.

Rațiunile pentru care afirmăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri sunt următoarele:

- Manevrarea cianurii de sodiu, de la descărcarea din vehiculele de aprovizionare, până la depunerea sterilelor de procesare în iazul de decantare, se va realiza numai în fază lichidă, reprezentată de soluții alcaline cu un pH mare (mai mare de 10,5-11) având diferite concentrații de cianură de sodiu, alcalinitatea acestor soluții având rolul de a menține cianura sub formă de ioni cian (CN^-) și de a împiedica formarea acidului cianhidric (HCN), fenomen care are loc numai în medii cu pH redus;
- Volatilizarea cianurilor dintr-o soluție nu poate avea loc sub formă de cianuri libere, ci numai sub formă de HCN ;
- Manevrarea și stocarea soluțiilor de cianură de sodiu se va face numai prin intermediul unor sisteme închise, singurele instalații/zone în care ar putea avea loc formarea și volatilizarea, cu rate mici de emisie, a HCN în aer, fiind tancurile de leșiere și de la îngroșătorul de sterile, precum și iazul de decantare a sterilelor de procesare;
- Emisiile de HCN de la suprafețele tancurilor menționate și de la suprafața iazului de decantare pot apărea ca urmare a reducerii pH-ului în straturile superficiale ale soluțiilor (ceea ce favorizează formarea HCN) și a desorbției (volatilizare în aer) acestui compus;
- Concentrațiile de cianuri în soluțiile manevrate vor scădea de la 300 mg/l în tancurile de leșiere, până la 7 mg/l (cianuri totale) la descărcarea în iazul de decantare, reducerea drastică a concentrațiilor de cianuri la descărcare urmând a fi realizată cu ajutorul sistemului de denocivizare;
- Pe baza cunoașterii chimismului cianurii și a experienței din activități similare s-au estimat următoarele posibile emisii de HCN în aer: 6 t/an de la tancurile de leșiere, 13 t/an de la tancurile îngroșătorului de sterile și 30 t/an (22,4 t, respectiv 17 mg/h/m², în sezonul cald și 7,6 t, respectiv 11,6 mg/h/m², în sezonul rece) de pe suprafața iazului de decantare, ceea ce înseamnă o emisie zilnică medie totală de HCN de 134,2 kg;
- Acidul cianhidric odată emis este supus unor reacții chimice în atmosfera joasă, reacții prin care se formează amoniac;
- Modelarea matematică a concentrațiilor de HCN în aerul ambiental (considerând situația în care HCN emis nu este supus reacțiilor chimice în atmosferă) a pus în evidență cele mai mari concentrații la nivelul solului, în incinta industrială, și anume în aria iazului de decantare și într-o arie din vecinătatea uzinei de procesare, concentrația maximă orară fiind de 382 μg/m³;
- Concentrațiile cele mai mari de HCN din aerul ambiental vor fi de 2,6 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională;
- Concentrațiile de HCN în aerul ambiental din zonele populate din vecinătatea incintei industriale vor avea valori de 4 – 80 μg/m³, de peste 250 – 12,5 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională (legislația națională și legislația UE pentru calitatea aerului nu prevăd valori limită pentru protecția sănătății populației);
- Evoluția HCN în atmosferă implică o componentă nesemnificativă a reacțiilor în fază lichidă (vapori de apă din atmosferă și picăturile de ploaie) deoarece, la presiuni reduse, caracteristic

gazelor din atmosfera liberă, HCN este foarte slab solubil în apă, iar ploaia nu va reduce efectiv concentrațiile din aer (Mudder, et al., 2001, Cicerone și Zellner, 1983);

- Probabilitatea ca valorile concentrațiilor de HCN în precipitațiile din interiorul sau din exteriorul ariei Proiectului să fie semnificativ mai mari decât valorile de fond (0,2 ppb), este extrem de redusă.

Luând în considerare cele prezentate mai sus, rezultă foarte limpede că emisiile de HCN pot avea un oarecare impact strict local asupra calității atmosferei, dar este exclusă implicarea acestora într-un eventual impact transfrontieră asupra calității aerului.

Totodată, precizăm că literatura de specialitate nu cuprinde informații cu privire la efectele unei eventuale expunerii a vegetației sau a ecosistemelor la impurificarea atmosferei cu HCN și nici la efectele asupra sănătății faunei ca urmare a inhalării aerului atmosferic impurificat cu HCN.

Detalii privind aspectele referitoare la utilizarea cianurii în procesele tehnologice, la bilanțul cianurilor, precum și la emisiile și la impactul cianurilor asupra calității aerului: Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), Cap. 2, Cap. 4.1 și Cap. 4.2 (secțiunea 4.2.3).

Raportul EIM (Capitolul 10, Impact transfrontalier) evaluează proiectul propus din punct de vedere al probabilității unui impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, produs în aval care ar putea, spre exemplu, afecta bazinele hidrografice ale râurilor Mureș și Tisa din Ungaria. Capitolul concluzionează că în regim de funcționare normală, nu ar exista nici un impact semnificativ asupra situației bazinelor hidrografice/transfrontaliere din aval.

Problema unei deversări accidentale de steril de mari proporții în rețeaua hidrografică a fost recunoscută ca fiind o problemă importantă în cadrul dezbaterilor publice unde factorii interesați și-au exprimat îngrijorarea în această privință. În consecință, s-a efectuat o nouă lucrare în scopul de a furniza detalii suplimentare celor prevăzute în raportul EIM privind impactul asupra calității apelor din aval de proiect și din Ungaria. Această lucrare cuprinde modelarea calității apelor în funcție de o gamă de scenarii operaționale și accidentale posibile și pentru regimuri de debite diferite.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT ("cele mai bune tehnici disponibile") adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul:

Programul de modelare al râului Mureș în Anexa împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1.

*

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

*

În conformitate cu dispozițiile art. 44(3) din Ordinul Ministrului Apelor și Protecției Mediului nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu ("Ordinul nr. 860/2002"), titularul de proiect pregătește "o evaluare a propunerilor motivate ale publicului, conținând soluții de rezolvare a problemelor semnalate, pe care o înaintează autorității publice competente pentru protecția mediului, conform formularului prezentat în anexa nr. IV.2."

Considerăm, că în absența indicării exacte a actelor normative pretinse a fi încălcate de raportul la studiul privind impactul asupra mediului (EIM), titularul de proiect nu poate formula un răspuns aplicat față de această afirmație cu caracter generic.

Cu toate că, afirmația dumneavoastră nu este fundamentată și/sau susținută în vreun fel, singura autoritate competentă să analizeze astfel de nerespectări ale legislației din domeniul protecției mediului este autoritatea de mediu. În acest sens, menționăm prevederile art. 45 din Ordinul nr. 860/2002 care dispun: "după examinarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, a concluziilor părților implicate în evaluare, a posibilităților de a pune în aplicare proiectul și a evaluării motivate a propunerilor publicului, autoritatea publică competentă pentru protecția mediului ia decizia privind emiterea acordului de mediu/acordului integrat de mediu sau respingerea motivată a proiectului pe amplasamentul respectiv".

Număr crt.

749

Nr. de
identificare a
observațiilor
publicului

Nr.
109706/
21.08.2006
și Nr.
75023/
21.08.2006

Propunerea

Petentii au formulat următoarele observații și comentarii:

- suma de cca 70 de milioane de USD pentru închiderea minei nu reprezintă nici 50% din valoarea reală; se propune ca valoarea de cca 150 milioane USD să se depună în contul unei societăți de administrare (altă de cât statul român)
- iazul de decantare nu va fi impermeabilizat
- în studiu nu se precizează care este operatorul de întreținere a iazului de decantare
- în raport nu se precizează cine este garantul și asiguratorul proiectului minier
- nu există un proiect de securitate cu un operator autorizat de către apărarea civilă și dezastrele naturale care să fie abilitat să utilizeze materiale explozive și substanțe nocive
- pentru monumentele istorice și casele de patrimoniu nu se precizează ce fonduri se pun la dispoziția unui operator pentru protejarea sau refacerea în caz de prăbușire în urma unei de soc rezultată din explozie
- RMGC nu precizează care este legea română care să permită unei companii private să facă exproprieri și proprietăți în România
- în studiu nu se precizează populația interesată care ar beneficia de vizionarea pe internet a galeriile române din masivul Orlea și Carnic care urmează să fie aruncate în aer

Petentii au identificat trei categorii de riscuri :

1. risc de accidente în timpul exploatarei cauzate de:
 - lipsa/defectuoasă execuție a impermeabilizării iazului de decantare
 - ploi deluviale care pot duce la deversarea peste baraj sau distrugerea acestuia rezultând deversarea de cianuri ; lucru ce va duce la poluarea apelor subterane și de suprafață afectând și statul vecin Ungaria
2. Risc de distrugere sau de deversare după închiderea exploatarei
3. Riscul falimentării companiei RMGC în timpul exploatarei – situație de care statul român nu este responsabil dar care va trebui să plătească pagubele create

Soluția de
rezolvare

Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analizarea fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt rambleiate în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează între limitele admise și nu mai

necesită continuarea procesului de epurare;

- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închidere și refacere ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie remodelate și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

RMGC consideră că – departe de a fi prea mici – aceste costuri estimative sunt dovada gradului ridicat de responsabilitate față de închidere și refacere ecologică. Doar ca o comparație, cel mai mare producător de aur din lume a rezervat suma de 683 milioane USD (începând cu 31 decembrie 2006) pentru refacerea ecologică a 27 de exploatări, ceea ce înseamnă în medie 25 milioane USD pe exploatare. Costurile estimative ale RMGC, recent majorate pe baza unor date suplimentare de la suma de 73 milioane USD precizată în studiul EIM, totalizează în prezent 76 milioane USD.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă, precum și instalarea prevăzută a unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al EIM intitulat "Planul de management a iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici

disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de hidroobservație, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, în perimetrul ocupat de iazul de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

Proiectul Roșia Montană, inclusiv exploatarea și întreținerea iazului de decantare a sterilelor (IDS) vor fi gestionate de compania Roșia Montană Gold Corporation. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 5 din Planul F al EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor". Acest document precizează cerințele specifice pentru exploatarea și întreținerea IDS pentru a confirma că acesta va îndeplini toate cerințele de proiectare și va funcționa astfel cum s-a prevăzut. Componentele specifice care vor fi monitorizate cuprind:

Parametru	Frecvență
Precipitații	Zilnic
Piezometru cu coardă vibrantă	Săptămânal
PM-10	Lunar și trimestrial
Volumul total de turbureală de steril	Continuu
pH-ul turburelii de steril	Continuu
Concentrația (densitatea) turburelii	Continuu
Presiunea în conducta de steril	Continuu
Rata de diluție a debitului de apă (la hidrociclon)	Continuu
Apa recirculată la secția de măcinare	Continuu
Volumul de înmagazinare a sterilelor (din ridicarea topografică)	Anual
Volumul de apă limpezită din iaz	Săptămânal
Calitatea apei limpezite	Lunar, trimestrial și bianual
Volumul total de infiltrații	Săptămânal
Chimismul infiltrațiilor	Săptămânal
Profilele barajului	Lunar
Inspekția vizuală a barajului	Zilnic
Expertizarea IDS	Anual

*

În conformitate cu dispozițiile legale, titularul licenței de exploatare are obligația de a constitui o garanție financiară pentru refacerea mediului. În acest sens, vă rugăm să aveți în vedere faptul că, garanția financiară de refacere a mediului este reglementată prin (i) Legea Minelor nr. 85/2003 ("Legea nr. 85/2003"), (ii) Normele de aplicare ale Legii nr. 85/2003 și prin (iii) Ordinul nr. 58/2004 pentru aprobarea Instrucțiunilor tehnice privind aplicarea și urmărirea măsurilor stabilite în programul de conformare, planul de refacere a mediului și proiectul tehnic, precum și reglementarea modului de operare cu garanția financiară pentru refacerea mediului afectat de activitățile miniere ("Ordinul nr. 58/2004").

Garanția financiară pentru refacerea mediului este anuală și finală.

Garanția financiară anuală pentru refacerea mediului

Conform art. 131 din Normele de aplicare a Legii nr. 85/2003 "garanția financiară pentru refacerea mediului, în cazul licenței de exploatare, se constituie anual, în prima lună a perioadei la care se referă, și se stabilește în licența, astfel încât să acopere lucrările de refacerea mediului specificate în planul de refacere a mediului și în proiectul tehnic".

Potrivit art. 133 (1) din Normele de aplicare a Legii nr. 85/2003, garanția financiară pentru refacerea mediului nu poate fi mai mică decât valoarea lucrărilor de refacere a mediului aferente anului respectiv, astfel încât garanția va acoperi lucrările de reabilitare în cazul în care titularul licenței încetează activitatea minieră și nu desfășoară activitățile de reabilitare.

Garanția financiară finală pentru refacerea mediului

Potrivit prevederilor art. 15 din Ordinul nr. 58/2004, garanția financiară finală de refacere a mediului se constituie anual și se calculează ca o cotă din valoarea lucrărilor de refacere a mediului, conform programului de monitorizare a factorilor de mediu postinchidere, care este inclus în programul tehnic de dezafectare.

De asemenea vă rugăm să notați că dispozițiile HG nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor, prin care a fost transpusă Directiva nr. 31/1999 privind depozitarea deșeurilor, nu este aplicabilă Proiectului Roșia Montană și în consecință SC Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) nu este obligată să constituie garanții financiare pentru depozite de deșeuri. Această concluzie se desprinde din reglementarea cadru în materie, Directiva nr. 2006/21/EC referitoare la gestionarea deșeurilor din industriile extractive, care în cuprinsul art. 2 (4) menționează în mod expres faptul că deșeurile care provin din industria extractivă și sunt reglementate în cuprinsul Directivei nr. 21/2006 nu cad sub incidența reglementărilor Directivei nr. 31/1999.

(ii) În ceea ce privește asigurarea, vă rugăm să aveți în vedere ca dispozițiile art. 81(2) din fosta lege a mediului nr. 137/1995, conform căreia „în cazul activităților de risc major, asigurarea pentru daune este obligatorie”, au fost abrogate prin OUG nr. 195/2005 și că nicio prevedere legală în vigoare nu solicită constituirea unei asigurări.

Directiva nr. 2004/35/CE privind răspunderea pentru poluarea mediului și prevenirea și remedierea daunelor aduse mediului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene nr. L143/56 ("Directiva nr. 35/2004"), stabilește cadrul general de reglementare în domeniul răspunderii pentru poluarea mediului înconjurător.

Potrivit prevederilor art. 1 din Directiva nr. 35/2004 "scopul prezenței directive este de a stabili un cadru general în domeniul răspunderii pentru mediului înconjurător pe baza principiului poluatorul plătește, de a preveni și remedia pagubele cauzate mediului înconjurător".

Directiva nr. 35/2004 statuează la nivel de principiu în cuprinsul dispozițiilor art. 14 (1) faptul că "Statele Membre vor lua toate măsurile necesare pentru dezvoltarea piețelor și instrumentelor financiare de garantare prin intermediul operatorilor economici și financiari, inclusiv mecanisme financiare în cazul insolvenței, în scopul de a asigura operatorilor garanțiile financiare necesare pentru obligațiile asumate prin directivă".

Mai mult, conform prevederilor art. 19 (1) Directiva nr. 35/2004, Statele Membre vor implementa în legislația internă dispozițiile Directivei până la data de 31.04.2007. Precizăm faptul că, până la acest moment, Directiva nr. 35/2004 nu a fost transpusă în legislația noastră. Având în vedere aspectele menționate anterior, vă rugăm să observați faptul că, proiectul propus de RMGC nu încalcă Directiva nr. 35/2004 întrucât nu există reglementări interne cu caracter normativ care să stabilească aspectele de ordin material și procedural privind constituirea unei astfel de garanții/asigurări.

Cu toate acestea, în măsura în care vor exista dispoziții legale specifice în privința constituirii unor garanții, RMGC va lua toate măsurile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor legale care îi incumbă.

*

Utilizarea materialelor explozive și a substanțelor periculoase va fi realizată de către RMGC (ca operator) pe baza autorizării întregii activități conform legislației în vigoare.

Pentru faza de evaluare a impactului asupra mediului a fost elaborat **Raportul de Securitate** care a fost înaintat autorităților competente pentru protecția mediului o dată cu raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului și pus la dispoziția publicului spre consultare prin publicarea pe pagina de Internet http://www.mmediu.ro/dep_mediu/rosia_montana_securitate.htm precum și în forma tipărită în mai multe puncte de informare în vederea dezbatărilor publice.

*

Politica Companiei în ceea ce privește monumentele istorice și casele de patrimoniu va fi de a asigura protecția acestora astfel încât să se prevină apariția oricărei daune ca urmare a activității ce se va desfășura în cadrul proiectului Roșia Montană. În acest sens compania a alocat fondurile necesare pentru consolidarea, restaurarea și conservarea acestor construcții cu valoare istorică, activitate care deja a fost începută și de asemenea va implementa un sistem strict de monitorizare a efectelor exploziilor din carierele propuse astfel încât să se poată lua măsuri de prevenire în timp real și pentru adaptarea continuă a tehnologiilor de derocare astfel încât să fie respectate condițiile de siguranță. În Planul de management al patrimoniului cultural (vol. 33) sunt prevăzute activitățile ce se vor desfășura în legătură cu construcțiile monument și bugetele aferente alocate.

În ceea ce privește unda de șoc rezultată în urma exploziilor, S.C. Ipromin S.A. a elaborat un studiu denumit "Studiu geomecanic pentru determinarea efectelor lucrărilor de derocare asupra construcțiilor din zona protejată" în vederea analizării efectelor tehnologiilor de excavare care se vor aplica în perimetrul minier Roșia Montană și în vederea identificării soluțiilor tehnologice prin care să se asigure protecția construcțiilor existente în zona protejată sau a altor construcții cu valoare de patrimoniu.

Pentru ca efectele produse de exploziile de derocare să nu determine degradarea sau deteriorarea construcțiilor din zona protejată, s-a adoptat condiția ca viteza maximă de oscilație măsurată lângă obiectivul de protejat să fie de maxim 2 mm/s.

Aceste viteze teoretic trebuie să asigure integritatea celor mai sensibile și mai deteriorate construcții de patrimoniu existente la Roșia Montană.

Deoarece în România nu există un normativ care să reglementeze protecția construcțiilor la efectul seismic al exploziilor de derocare, această valoare a fost adoptată prin consultarea normativelor de specialitate din țări cu tradiție în acest domeniu și corespunde exigențelor normativului DIN 4150/83 din Germania - cel mai exigent normativ european (tabelul nr 1).

Valori limită ale vitezei de oscilație (mm/s) conform DIN 4150/83.

Tabel nr. 1

Tip de clădire	Viteza (mm/s)		
	< 10 Hz	10-50 Hz	50-100 Hz
Sedii și clădiri de fabrici	20	20-40	40-50
Clădiri rezidențiale	5	5-15	15-20
Monumente istorice	3	3-8	8-10

Se observă că valoarea de 3 mm/s este viteza maximă admisă pentru protecția monumentelor istorice.

Folosind formulele furnizate de literatura de specialitate s-au determinat valorile vitezei de oscilație la distanța de 100 m, 200 m și 300 m de focarul exploziei, în cazul împușcării a 6.860 kg pe repriza de pușcare, așa cum este prevăzut în tehnologia de lucru proiectată.

Se obțin următoarele mărimi ale vitezei de oscilație a particulei materiale (tabel nr. 2).

Felul pușcării	Distanța până la focarul exploziei				
	100 m	200 m	300 m	400 m	500 m
	Viteza de oscilație, [mm/s]				
Instantanee	24,8	9,1	4,7	3,0	2,2
Cu microîntârziere $n\Delta t = 0,140$ s	17,6	6,5	3,3	2,2	1,6
Cu microîntârziere $n\Delta t = 0,600$ s	14,6	5,4	2,8	1,7	1,3

Din datele prezentate în tabelul nr. 2 reiese că încărcătura de 6.860 kg poate fi utilizată la distanțe mai mari de 300 m față de obiectivele de protejat, în condiții de microîntârziere.

Această tehnologie poate fi aplicată pe o suprafață reprezentând cca. 85% din suprafața carierelor.

La distanțe mai mici, pentru ca viteza de oscilație măsurată în apropierea construcției să fie de maxim 2 mm/s, respectiv efectul seismic să fie neglijabil, este necesară adoptarea unor variante tehnologice speciale ale tehnologiei de derocare, constând în reducerea diametrului găurii de sondă și a lungimii acesteia, reducerea cantității de exploziv detonat pe treapta de împușcare sau pe repriză, etc.

Această zonă are o extindere cca. 15% înglobând cantități de dislocat reduse de masă minieră. Zona II se extinde până la distanța de max. 300 m față de cea mai apropiată construcție la rândul său fiind împărțită în trei subzone de aplicare a variantelor tehnologice de derocare a masei miniere.

Fiecărei subzone îi corespunde o încărcătură maximă de exploziv/repriză.

Pentru cuantificarea efectelor exploziilor de derocare asupra construcțiilor din zona protejată și a altor construcții cu valoare de patrimoniu se va implementa un sistem de monitorizare constând într-o rețea fixă de seismografe digitale, cu trei componente amplasate la principalele obiective ce trebuiesc protejate și o rețea mobilă compusă din trei seismografe portabile amplasate pe un profil longitudinal între obiectivul de protejat și focarul exploziilor. Prin prelucrarea acestor date de monitorizare obținute în condiții industriale în carierele de la Roșia Montană se va stabili și legea de variație a parametrilor dinamici ai oscilațiilor seismice (coeficientului de atenuare a efectului seismic).

Efectele secundare ale exploziilor din carieră, cum ar fi viteza de oscilație și suprapresiunea undei de șoc, pot fi controlate și diminuate printr-o serie de măsuri tehnice și organizatorice.

Suprapresiunea undei de șoc este influențată de mărimea încărcăturii de exploziv și de tehnica de pușcare (electrică sau nonelectrică, instantanee sau microîntârziere). Ea este periculoasă pentru om și pentru construcțiile cu grad avansat de uzură. Efectul suprapresiunii undei de șoc poate fi diminuat prin aceleași procedee ca în cazul distanței de aruncare (orientarea fronturilor de lucru și respectarea parametrilor geometrici de plasare a încărcăturii).

Unda seismică (oscilația particulei materiale) reprezintă efectul secundar cel mai important asupra solului și construcțiilor. El se evaluează prin mărimea vitezei, accelerației sau deplasarea particulei materiale. Pentru protecția construcțiilor cel mai utilizat parametru este viteza.

Viteza de oscilație a particulei materiale s-a adoptat ca parametru la delimitarea celor două zone mari din cariere, condiția impusă fiind ca la construcția cea mai apropiată de focarul exploziei viteza să fie de maxim 2 mm/s.

Această viteză este de natură să asigure protecția construcțiilor cu condiția ca lucrările de consolidare să fie executate. Această valoare a vitezei maxime (de 2 mm/s) a fost adoptată prin consultarea normativelor de specialitate din țări cu tradiție în acest domeniu și corespunde exigențelor normativului DIN 4150/83 din Germania.

Important de accentuat este că nu tehnologiile de dislocare cu explozivi reprezintă un real pericol pentru cele 42 construcții de patrimoniu, ci starea avansată de uzură a acestora, care în lipsa unei intervenții, va conduce inevitabil la pierderea lor.

În dobândirea terenurilor proprietate privată necesare dezvoltării Proiectului Minier Roșia Montană, abordarea SC Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) s-a bazat în primul rând pe principiul „vânzării și cumpărării liber consimțite”. În acest scop, RMGC a prevăzut pachete de compensare corecte pentru localnicii afectați de acest proiect, în deplin acord cu politica Băncii Mondiale în acest domeniu, astfel cum sunt detaliate în Planul de Acțiune pentru Strămutare și Relocare, document prezentat de RMGC pentru proiectul Roșia Montană și aflat pe site-ul oficial al companiei.

De asemenea, proiectarea și localizarea facilităților aferente Proiectului sunt realizate astfel încât numărul persoanelor afectate să fie cât mai redus.

Menționăm totodată că modalitățile de dobândire a terenurilor avute în vedere de RMGC sunt în deplin acord cu prevederile legale, art. 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 197/27.03.2003 prevăzând expres modalitățile prin care titularul dobândește dreptul de folosință asupra terenurilor necesare efectuării activităților miniere din perimetrul de exploatare, și anume: „(i) vânzarea-cumpărarea, la preț convenit de părți; (ii) schimbul de terenuri, însoțit de strămutarea proprietarului afectat și de reconstrucția clădirilor pe terenul nou acordat, pe cheltuiala titularului care beneficiază de terenul eliberat, conform convenției dintre părți; (iii) închirierea terenului pe durată determinată, pe bază de contracte încheiate între părți, (iv) exproprierea pentru cauză de utilitate publică, în condițiile legii; (v) concesiunea terenurilor” etc.

Totodată, art. 1 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 139/02.06.1994 prevede că “exproprierea de imobile, [...], se poate face numai pentru cauză de utilitate publică” iar art. 6 din aceeași lege menționează că “sunt de utilitate publică: prospectiuni și exploarări geologice; extracția și prelucrarea substanțelor minerale utile”.

În concluzie, exproprierea, realizată în conformitate cu prevederile legale și constituționale, reprezintă așadar una dintre modalitățile de dobândire a dreptului de folosință asupra terenurilor necesare dezvoltării unui proiect minier, fiind expres prevăzută de art. 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 și de art. 6 din Legea nr. 33/1994.

*

După cum rezultă din rapoartele și publicațiile specialiștilor, galeriile romane de la Roșia Montană sunt importante, dar nu unice. Astfel, un repertoriu al siturilor miniere antice de pe teritoriul Transilvaniei și Banatului – realizat în contextul elaborării Studiului de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană - susține aserțiunea potrivit căreia este dificilă atribuirea deplină a caracterului de unicat pentru situl de la Roșia Montană, cel puțin din perspectiva istoriei exploatărilor romane pe cuprinsul Imperiului și în particular în provincia Dacia. Existența a cel puțin 20 de situri cu caracteristici relativ similare - dintre care unele precum Ruda Brad, Bucium – zona Vulcoi Corabia și zona Haneș – Amlașul Mare, au oferit deja date certe asupra unui potențial arheologic comparabil într-o anumită măsură celui al anticului *Alburnus Maior* - vin să nuanțeze în mare măsură determinarea valorii de unicitate a acestui sit.

Activitățile de construcție implicate de dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea, nu vor putea fi inițiate înainte de finalizarea cercetărilor arheologice, desfășurate în conformitate cu prevederile legislative românești și recomandările și practicile internaționale.” (Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43). în baza prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată investitorul are obligația să finanțeze „stabilirea, prin studiul de fezabilitate al investiției și prin proiectul tehnic, a măsurilor ce urmează să fie detaliate și a necesarului de fonduri pentru cercetarea preventivă sau supravegherea arheologică, după caz, și protejarea patrimoniului arheologic sau, după caz, descărcarea de sarcină arheologică a zonei afectate de lucrări și aplicarea acestor măsuri.”

În ceea ce privește galeriile din Orlea, în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural se precizează – vol. 6, p. 45 - că în ceea ce privește zona masivului Orlea, este planificată continuarea cercetării arheologice preventive de suprafață și subteran, respectiv într-o zonă cu potențial arheologic reperat. De asemenea, se specifică faptul că cercetările întreprinse până în acest moment în zona acestui masiv au avut un caracter preliminar. Este important de subliniat că în cadrul studiului se face precizarea: “Cum dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea este preconizată pentru o dată mai târzie, investigațiile

de arheologie de suprafață se vor concentra în acest perimetru începând cu 2007”.

În contextul acestor cercetări arheologice preliminare din subteran a avut loc o descoperire importantă în masivul Orlea, în anul 2004, valoarea ei fiind confirmată în vara anului 2005. Astfel, echipa franceză coordonată dr. Beatrice Cauuet a descoperit o cameră echipată cu o roată de drenare a apelor de mină, iar mai apoi, un întreg sistem de evacuare a apei din subteran. Acest ansamblu indentificat în sectorul Păru Carpeni a fost datat în perioada romană și face obiectul unor ample cercetări și al măsurilor speciale de conservare *in situ*. Obiectivul nu va fi afectat de construcția viitoarei cariere Orlea. Cercetările arheologice preventive de suprafață pentru zona Orlea coroborate cu cercetările de arheologie minieră din sectorul Orlea – Țarina (subteran), sunt preconizate – așa cum a fost făcut public în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 16, p. 43 – pentru intervalul 2007-2012.

În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice publicată în Monitorul Oficial Nr. 646 bis, din data de 16.07.2004 în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială din masivul Orlea sunt clasate ca monumente istorice, două situri arheologice, respectiv - Așezarea romană de la Alburnus Maior, Zona Orlea (cod LMI AB-I-m-A-00065.01), Exploatarea minieră romană de la Alburnus Maior, Masivul Orlea (AB-I-m-A-00065.02).

Conform prevederilor Legii 422/2001, privind protejarea monumentelor istorice, modificată, este posibilă aplicarea legală a procedurii de declarare în contextul descărcării de sarcină arheologică în cazul siturilor arheologice, conform avizului Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. În accepțiunea legii, descărcarea de sarcină arheologică este procedura prin care se confirmă că un teren în care a fost evidențiat patrimoniu arheologic poate fi redat activităților umane curente. Astfel, este adevărat că RMGC intenționează să exploateze în faza a doua de dezvoltare a proiectului său zăcămintele auro-argintifere din zona masivului Orlea.

Prin urmare, această intenție de a dezvolta cariera din masivul Orlea se poate materializa doar după efectuarea unor cercetări arheologice preventive – de suprafață și subteran – care să ofere date exhaustive asupra sitului roman din zona Orlea. Așa cum se cunoaște – vezi fișa de sit arheologic din Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural din cadrul Raportului SIM, respectiv Anexa I - Fișe de evidență arheologică a siturilor identificate la Roșia Montană, fișa de sit nr. 9 – Orlea, p. 219-222 – în acest perimetru nu s-au desfășurat cercetări arheologice, respectiv studii de specialitate care să determine în detaliu caracteristicile și distribuția spațială a vestigiilor de patrimoniu arheologic din această zonă. Prin urmare RMGC și-a luat angajamentul de a finanța în perioada 2007 – 2012 un program de cercetări arheologice preventive desfășurat de către specialiști abilitați. În baza analizei rezultatelor acestor cercetări se va putea apoi decide aplicarea sau nu a procedurii de descărcare de sarcină arheologică. Nu există prevederi legale care să interzică desfășurarea cercetărilor arheologice cu caracter preventiv în cazul zonelor cu patrimoniu arheologic reparat, așa cum este cazul zonei Orlea.

Cea mai mare parte a lucrărilor miniere antice din masivul Cărnăc, dar și din celelalte sectoare miniere, sunt accesibile, în condiții dificile, doar specialiștilor, fiind practic aproape inaccesibile publicului larg. Mai mult, normele de securitate ce reglementează desfășurarea unor activităților publice de vizitare în muzeele din Uniunea Europeană și care vor fi adoptate și în România, nu sunt compatibile cu transformarea integrală a galeriilor romane, expuse în permanență unor factori de risc ridicat, într-un spațiu public destinat turiștilor. Subliniem însă faptul că vor exista porțiuni consistente de galerii romane care vor fi păstrate *in situ*.

Astfel, în baza raportului științific înaintat de către specialiști francezi, Comisia Națională de Arheologie a propus, iar Ministerul Culturii și Cultelor a emis certificatul de descărcare de sarcină arheologică pentru masivul Cărnăc, cu excepția unei suprafețe de cca. 5 hectare ce include Piatra Corbului.

Ca o măsură de minimizare a acestui impact, pe lângă cercetarea deplină și publicarea rezultatelor acestor cercetări, specialiștii au considerat că este necesară și realizarea unui model grafic tridimensional al acestor structuri, cât și realizarea unor replici fizice la scară de 1:1 a acestora în cadrul viitorului muzeu al mineritului care va fi construit în curând la Roșia Montană. A fost nevoie de aproximativ 3 ani (2004-2006) de măsurători topografice de detaliu, de prelucrare grafică computerizată, de proiectare grafică digitală și de alte astfel de lucrări speciale pentru realizarea acestui model tridimensional al unor vestigii miniere antice din masivul Cărnăc. Acest model urmează să aibă numeroase posibilități de utilizare în scopuri educaționale și demonstrative, legat atât de perspectiva de dezvoltare muzeală și turistică din zona

centului istoric Roșia Montană, cât și pentru postarea lui pe un site web dedicat promovării valorilor de patrimoniu arheologic de la Roșia Montană și al editării de CD-ROM-uri interactive cuprinzând acest model digital.

Ca o alternativă s-a avut în vedere și elaborarea unui studiu de specialitate prin care s-au făcut estimări financiare legate de conservarea integrală și punerea în circuit turistic a galeriilor situate în Masivul Cârnic. Astfel trebuie precizat că investițiile necesare pentru amenajarea și întreținerea unui circuit public de vizitare în acest masiv se ridică la un nivel nejustificabil economic (vezi în anexă broșura informativă intitulată Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cârnic elaborată în colaborare de către firmele britanice Gifford, Geo-Design și Forkers Ltd.).

Studierea structurilor antice miniere – finanțată conform prevederilor legale de către RMGC - a însemnat așadar, mai buna lor cunoaștere și a determinat în aceeași măsură luarea unor decizii pertinente și bine fundamentate în ceea ce privește conservarea și punerea lor în valoare. În baza rezultatelor cercetărilor efectuate până acum (finalizate pentru masivele Cetate, Cârnic, Jig și în curs de desfășurare în masivul Orlea) s-a luat decizia conservării și punerii în valoare a următoarelor zone cu lucrări miniere vechi:

- galeria Cătălina Monulești – galerie situată în Centrul Istoric al satului Roșia Montană, unde în trecut au fost descoperite cel mai însemnat lot de tăblițe cerate și un sistem antic de drenare a apelor de mină;
- sectorul minier Păru Carpeni – situat în zona de sud-est a masivului Orlea unde a fost decoperit un sistem de camere suprapuse echipat cu instalații romane de lemn (roți, canale etc.) pentru drenare;
- zona Piatra Corbului – situată în partea de sud-vest a masivului Cârnic, aici fiind păstrate urme ale exploatărilor cu foc și apă din perioada antică și medievală;
- zona masivului Văidoaia – în partea de nord-vest a satului Roșia Montană, unde se păstrează zone de exploatare de suprafață datând din epoca antică.

Ținând cont de importanța patrimoniului cultural de la Roșia Montană și de prevederile legale în vigoare, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a alocat în perioada 2001-2006 un buget pentru cercetarea patrimoniului de peste 10 milioane USD. Mai mult decât atât, ținând cont de rezultatele cercetărilor, de opiniile specialiștilor și deciziile autorităților competente, bugetul prevăzut de către companie pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Roșiei Montane în viitorii ani, în condițiile implementării proiectului minier, este de 25 de milioane de dolari, așa cum a fost făcut public în Studiul de impact asupra mediului în mai 2006 (vezi Raport la studiul de impact asupra mediului, vol. 32, Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 78-79). Astfel, se are în vedere continuarea cercetărilor în zona Orlea, dar în special crearea unui **Muzeu modern al Mineritului** cu expoziții de **geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic**, precum și amenajarea accesului turistic în galeria **Cătălina-Monulești** și la monumentul de la **Tău Găuri**, cât și **conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană**.

În încheiere trebuie subliniat faptul că toate aceste măsuri de protejare și punere în valoare sintetizate în cadrul Planului de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană urmează să fie analizate de către Ministerul Culturii și Cultelor în cadrul procesului de autorizare stabilit de procedura de emiteră a acordului de mediu în cazul proiectului minier Roșia Montană, ministerul urmând să formuleze un punct de vedere conform prevederilor legale și atribuțiilor sale.

În ceea ce privește informațiile de detaliu cu privire la principalele vestigii arheologice, cât și o serie de considerații despre protejarea acestora și măsurile specifice preconizate de planurile de management, vă rugăm să consultați anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”.

*

Proiectul IDS prevede sisteme suplimentare excesive care asigură capacitate de retenție și protejează resursele de apă subterană din valea Corna. Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizare unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau “iazul”) a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se

prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de hidroobservație, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, în perimetrul ocupat de iazul de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

În timpul construcției IDS, se va efectua un program riguros de asigurare și control a calității de către un specialist independent, cu verificare de către reprezentanții Inspectoratului în construcții pentru a garanta implementarea corectă a specificațiilor de proiectare în teren.

Măsurile suplimentare excesive și măsurile de asigurare și de control a calității menționate mai sus vor reduce riscul de impact negativ aferente unor metode de construcție deficitare, dacă este cazul.

*

Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În plus, se va construi un descărcător de siguranță pentru cazul puțin probabil de apariție a unui alt fenomen după cel de-al doilea fenomen de precipitații maxime probabile. Descărcătorul este realizat numai

din motive de siguranță pentru a asigura evacuarea corespunzătoare a volumelor de apă în cazul acestui fenomen improbabil, în vederea evitării deversării peste baraj care ar putea cauza ruperea acestuia. Prin urmare, normele de proiectare a iazului de decantare a sterilelor depășesc în mod semnificativ cerințele legale privind siguranța în funcționare. Aceasta pentru a se asigura că riscurile asociate utilizării văii Corna pentru depozitare de steril sunt mult sub ceea ce este considerat ca sigur în viața de zi cu zi.

Înțelegem faptul că există îngrijorare privind impactul transfrontalier și am lucrat foarte mult împreună cu experți și oameni de știință independenți la evaluarea completă a tuturor posibilităților. Aceste evaluări, inclusiv un studiu privind scenariile de cedare catastrofică finalizat recent de The University of Reading au concluzionat că Proiectul Roșia Montană nu prezintă impact transfrontalier. Raportul EIM (capitolul 10 Impact transfrontalier) evaluează proiectul propus din punct de vedere al probabilității unui impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, produs în aval care ar putea, spre exemplu, afecta bazinele hidrografice ale râurilor Mureș și Tisa din Ungaria. Capitolul concluzionează că în regim de funcționare normală, nu ar exista nici un impact semnificativ asupra situației bazinelor hidrografice/transfrontaliere din aval.

Problema unei deversări accidentale de steril de mari proporții în rețeaua hidrografică a fost recunoscută ca fiind o problemă importantă în cadrul dezbaterilor publice unde factorii interesați și-au exprimat îngrijorarea în această privință. În consecință, s-a efectuat o nouă lucrare în scopul de a furniza detalii suplimentare celor prevăzute în raportul EIM privind impactul asupra calității apelor din aval de proiect și din Ungaria. Această lucrare cuprinde modelarea calității apelor în funcție de o gamă de scenarii operaționale și accidentale posibile și pentru regimuri de debite diferite.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș. Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în iazul de decantare a sterilului (IDS) la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în anexa, iar studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1.

*

La elaborarea *Planului de reabilitare și închidere a minei* s-au luat în considerare prevederile din reglementările și recomandările privind închiderea minelor în vigoare în România [1] și în Uniunea Europeană (vezi secțiunea 3.2 din Planul J – *Planul de reabilitare și închidere a minei* prezentat în cadrul raportului EIM) completat, după caz, cu recomandările Nord Americane [2] privind închiderea minelor.

Următoarele documente BREF au relevanță specifică pentru acest Proiect, iar prevederile acestora au fost incluse în Planul de reabilitare și închidere a minei:

- Cele mai bune tehnici disponibile pentru managementul sterilelor de procesare și al rocilor sterile

în cadrul activităților miniere [3];

- Prevenirea și controlul integrat al poluării (IPPC) - Documentul de referință referitor la cele mai bune tehnici disponibile (BAT) din industria metalelor neferoase [4] privind anumite aspecte de epurare a apelor;
- Recomandările PIRAMID [5] pentru epurarea semi-pasivă a apelor;
- Documentul de referință IPPC privind "Principiile generale de monitorizare"[6].

Proiectul este în deplină conformitate cu Directiva 2006/21/CE a UE privind deșeurile miniere și cu alte standarde internaționale.

Stațiile de epurare a apelor (sisteme pasive cu stație clasică ca rezervă) vor funcționa atâta timp cât efluenții nu se încadrează în limitele admise la evacuare impuse de NTPA 001/2002.

Iazul de decantare a sterilelor și toate celelalte depozite de deșeuri extractive vor fi proiectate și realizate în conformitate cu normele de securitate acceptate pe plan internațional care garantează, de asemenea, că nu există pericol pe termen lung pentru populație sau pentru mediu.

Programul de monitorizare a factorilor de mediu respectă "Principiile de monitorizare" cuprinse în documentul BREF al UE (iulie 2003) și se va desfășura atâta timp cât este necesar pentru a asigura siguranța pe termen lung a amplasamentului. Monitorizarea factorilor de mediu (cuprinzând monitorizarea stabilității fizice, chimice și biologice) se va desfășura pe parcursul fazelor de construcție, funcționare, dezafectare și închidere a Proiectului Roșia Montană. În Planul J - *Planul de reabilitare și închidere a minei* sunt prezentate informații privind monitorizarea la faza de închidere.

Politicele pe termen lung și principiile de durabilitate fac parte integrantă din Proiectul Roșia Montană. Siguranța depozitelor de deșeuri (în special a iazului de decantare a sterilelor) și epurarea apelor reprezintă aspecte importante ale stabilității pe termen lung. Ambele aspecte au fost tratate în detaliu în studiul EIM și în planurile de management.

Referințe:

[1] Government of Romania, op. cit.

[2] Province of Ontario (Canada), op. cit.

[3] Best Available Techniques for Management of Tailings and Waste-Rock in Mining Activities. EUROPEAN COMMISSION, DIRECTORATE-GENERAL JRC JOINT RESEARCH CENTRE, Institute for Prospective Technological Studies, Technologies for Sustainable Development, European IPPC Bureau, Final Report, July 2004 (<http://eippcb.jrc.es/pages/FActivities.htm>).

[4] Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC) Reference Document on Best Available Techniques in the Non Ferrous Metals Industries, European IPPC Bureau, Seville/Spain, December 2001.

[5] PIRAMID Consortium, 2003. Engineering Guidelines for the Passive Remediation of Acidic and/or Metalliferous Mine Drainage and Similar Wastewaters. European Commission 5th Framework Programme, 151 p.

[6] European Commission (2003): Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC) - Reference Document on the General principles of Monitoring, July 2003.

*

RMGC – nu statul roman – va plăti toate datoriile aferente proiectului Roșia Montană. Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Conform Legii minelor din România și a Directivei UE privind deșeurile miniere se va institui o garanție financiară pentru refacerea mediului (GFRM) înainte de crearea oricărei datorii. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de

autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Conform legislației din România, există două GFRM separate și diferite.

Prima garanție, care se actualizează anual, se axează pe acoperirea costurilor preconizate pentru refacerea ecologică aferente funcționării obiectivului minier în anul următor. Aceste costuri sunt de minim 1,5% pe an din costurile totale, reflectând lucrările angajate anual.

Cea de a doua garanție, de asemenea actualizată anual, stabilește costurile preconizate pentru eventuala închidere a exploatarei miniere Roșia Montană. Valoarea din GFRM destinată acoperirii costului de refacere finală a mediului se determină ca o cotă anuală din valoarea lucrărilor de refacere a mediului prevăzute în programul de monitorizare pentru elementele de mediu post-inchidere. Acest program face parte din Programul tehnic pentru închiderea minei, un document ce trebuie aprobat de Agenția Națională pentru Resurse Minerale ("ANRM").

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Actualizările anuale cuprind următoarele patru elemente variabile:

- Modificări aduse proiectului care afectează obiectivele de refacere ecologică;
- Modificări ale cadrului legislativ din România inclusiv punerea în aplicare a directivelor UE;
- Tehnologii noi care îmbunătățesc metodele și practicile de refacere ecologică;
- Modificări ale prețului unor produse și servicii esențiale pentru refacerea ecologică;

Odată finalizate aceste actualizări, noile costuri estimate pentru lucrările de închidere vor fi incluse în situațiile financiare ale companiei RMGC și vor fi făcute publice.

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare,
- Scrisori de credit,
- Garanții;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

Număr crt.

750

Nr. de
identificare a
observațiilor
publicului

Nr.
109707/
21.08.2006
si Nr.
75024/
21.08.2006

Propunerea

Petentul formuleaza urmatoarele intrebari **LA CARE DORESTE RASPUNS:**

1. Care este rationamentul pentru care se constituie rezerva de minereu sarac in conditiile in care aceasta va fi procesata dupa terminarea exploatarea minereului din cariere?
2. Daca rezerva de minereu sarac provenit din carierele Cetate si Carnic reprezinta zone din cariere cu continut mare de sulfuri si astfel minereul provenit din aceste zone se proceseaza mai greu prin cianuratie directa este necesara modificarea tehnologica substantiala pentru procesarea cu randamente acceptabile ?
3. Care este continutul mediu pentru Au si Ag in rezerva de minereu sarac , stiind ca gradele de recuperare pentru Au si Ag scad odata cu scaderea continutului in minereul alimentat la procesare, ajungandu-se ca tot procesul de productie sa nu mai fie profitabil?
4. Ce se va intampla daca din cauza unei conjuncturi economice nefavorabile se va scurta durata activitatii industriale a companiei?
5. Exista un studiu de fezabilitatea pentru exploatarea zacamantului de la Bucium? Poate Proiectul Bucium sa fie considerat un proiect fezabil?
6. Poate Proiectul Bucium sa fie o continuare a activitatii miniere de la Rosia Montana, dupa cei 17 ani de exploatare?
- intrebarile 5 si 6 sunt legate de problema fenomenului de ape acide cu continuturi mari de metale grele ce au aparut ca rezultat al activitatilor miniere vechi. Aceste ape au ajuns in raul Abrudel (prin paraul Rosia si paraul Izbicioara).
7. Cat timp va pastra RMGC sistemele active de epurare a apelor acide (cat va fi dispus sa cheltuiasca dupa oprirea activitatii) si cat timp va monitoriza apele dupa ce se va trece la sistemele pasive de epurare (care sunt insuficient experimentate iar dimensiunile sunt de multe ori empirice)?
8. Cine se va ocupa de problemele de reabilitare si monitorizare a mediului in perioada post-inchidere (RMCG cu forte proprii sau se va apela la o firma specializata si cu multa experienta in domeniu)?

Procesarea minereului sărac este profitabilă și înseamnă un plus de cca 20,4 t de aur și 142 t de argint.

Halda de minereu sărac care se va constitui la Roșia Montană are o cantitate totală de 29 milioane tone de material cu un conținut mediu de 0,9 g/t Au și 5 g/t Ag și va cuprinde o parte din materialul ce se va excava în primii 6 ani în carierele Cetate și Cărnice. Această cantitate reprezintă aproximativ 9% din cantitatea totală de minereu extras și procesat.

Soluția de
rezolvare

Depozitarea în halde a minereului și mai clar, a minereului sărac (pentru detalii a se vedea "Codul UE pentru raportarea resurselor minerale și rezervelor", octombrie 2002) constituie o practică obișnuită deoarece aduce un nivel ridicat de optimizare a zăcămintului: prin procesarea unui material cu conținut mai bogat în primii ani ai unei exploatare miniere și depozitarea minereului mai sărac se obține o cantitate mai mare de aur (și argint) și astfel se obțin venituri mai mari, iar împrumuturile bancare pot fi rambursate mai repede și se reduce astfel cuantumul dobânzilor ce trebuie plătite.

Dobânzi mai puține de plătit înseamnă că operațiunea poate genera profituri din operare mai rapid și cu costuri financiare mai mici, consecința fiind o cantitate mai mare de minereu și minereu sărac exploatat. Acest fapt are ca rezultat o durată de viață mai lungă a exploatareii, înseamnă mai multe redevențe și taxe plătite statului, cantități mai mici de steril, rezerve mai mari, mai multe locuri de muncă și mai multe venituri pentru bugetul statului.

Revizuirea independentă a planului de dezvoltare al exploatareii efectuată de Newmont (la vremea respectivă cel mai mare producător de aur din lume) a confirmat că folosirea metodei de haldare a

minereului sărac va constitui cea mai bună metodă de exploatare a zăcămintului. De asemenea, auditarea independentă a exploatarei efectuată de un grup de specialiști – experți care au acționat în numele unor bănci importante a confirmat faptul că depozitarea minereului sărac pe haldă reprezintă cea mai bună metodă pentru exploatarea zăcămintului.

Deoarece nu există diferență între costurile de investiție și de operare prin utilizarea metodei de exploatare cu depozitarea minereului sărac (halda de minereu sărac nu necesită achiziționarea de echipamente deoarece întreg echipamentul și instalațiile au fost deja achiziționate pentru desfășurarea activității la mină), nedepozitarea minereului sărac duce la cheltuirea aceleiași sume de bani dar pentru mai puțin minereu. Acest fapt determină un cost per tona de minereu mai mare și duce la conținuturi limită mai mari pentru rezerve, rezultând o producție mai mică de aur și argint și o durată de viață a minei mai scăzută. Conținutul global de aur este mai mare iar costul per tona de producție crește. De asemenea crește și cantitatea de steril. Acest lucru determină și el creșterea costului per tona de minereu extras și procesat întrucât există mai mult material steril care trebuie forat, derocat, transportat și depozitat.

Prin depozitarea minereului sărac și procesarea sa ulterioară, la finalul exploatarei carierelor, fără costuri de investiții suplimentare și fără costuri legate de foraje și derocări, cantitățile suplimentare de minereu cu conținut mai sărac se dovedesc a fi profitabile din punct de vedere economic. Singurul cost este cel al funcționării uzinei de procesare care deja a fost amortizat.

*

Raportul EIM și studiul de fezabilitate au analizat o serie largă de alternative de procesare, care să asigure viabilitatea proiectului din punct de vedere economic, cultural, social și de mediu. Metoda de procesare aleasă îndeplinește în cea mai mare măsură aceste criterii, fiind singura alternativă care respectă tehnologia BAT - cele mai bune tehnici disponibile, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene privind mediul.

În acest sens, trebuie să menționăm faptul că limita minimă de conținut de minereu, din punct de vedere al rentabilității, pe baza căreia se stabilește dacă materialul extras din cariere este minereu sau rocă sterilă, nu este determinată pe baza conținutului de sulfuri, ci pe baza conținutului minim de minereu din rocă care poate fi exploatat în mod rentabil.

În cadrul studiului de fezabilitate și al raportului EIM, sunt prezentate o serie de alternative (vezi Capitolul 5 - Alternative, din raportul EIM). Niciuna din aceste alternative nu permite respectarea cerințelor în vigoare și optimizarea beneficiilor, și în același timp îndeplinirea unor responsabilități social-economice și de mediu mai largi. Amalgamarea cu mercur, spre exemplu, permite extragerea cantității de aur din minereul cu conținut de sulfuri, dar această metodă va duce, de asemenea, la eliberarea a milioane de tone de mercur. Pe de altă parte, prăjirea concentratului, pentru ca sulfura să se descompună, va determina eliberarea unor conținuturi ridicate de SO₂ și hidrogen sulfurat. Metoda aleasă este cea mai sigură, cea mai puțin poluantă și cea mai rentabilă alternativă pentru proiect.

*

Procesarea minereului sărac este profitabilă și înseamnă un plus de cca 20,4 t de aur și 142 t de argint.

Halda de minereu sărac care se va constitui la Roșia Montană are o cantitate totală de 29 milioane tone de material cu un conținut mediu de 0,9 g/t Au și 5 g/t Ag și va cuprinde o parte din materialul ce se va excava în primii 6 ani în carierele Cetate și Cărnice. Această cantitate reprezintă aproximativ 9% din cantitatea totală de minereu extras și procesat.

Depozitarea în halde a minereului și mai clar, a minereului sărac (pentru detalii a se vedea “Codul UE pentru raportarea resurselor minerale și rezervelor”, octombrie 2002) constituie o practică obișnuită deoarece aduce un nivel ridicat de optimizare a zăcămintului: prin procesarea unui material cu conținut mai bogat în primii ani ai unei exploatare miniere și depozitarea minereului mai sărac se obține o cantitate mai mare de aur (și argint) și astfel se obțin venituri mai mari, iar împrumuturile bancare pot fi rambursate mai repede și se reduce astfel cuantumul dobânzilor ce trebuie plătite.

Dobânzi mai puține de plătit înseamnă că operațiunea poate genera profituri din operare mai rapid și cu

costuri financiare mai mici, consecința fiind o cantitate mai mare de minereu și minereu sărac exploatat. Acest fapt are ca rezultat o durată de viață mai lungă a exploatării, înseamnă mai multe redevențe și taxe plătite statului, cantități mai mici de steril, rezerve mai mari, mai multe locuri de muncă și mai multe venituri pentru bugetul statului.

Prin depozitarea minereului sărac și procesarea sa ulterioară, la finalul exploatării carierelor, fără costuri de investiții suplimentare și fără costuri legate de foraje și derocări (costuri de exploatare), cantitățile suplimentare de minereu cu conținut mai sărac se dovedesc a fi profitabile din punct de vedere economic. Singurul cost este cel al funcționării uzinei de procesare care deja a fost amortizat.

*

În acest caz, mina va fi, fie închisă prematur, fie închisă temporar până când se îmbunătățesc din nou circumstanțele economice.

RMGC se angajează să adopte cele mai înalte standarde cu privire la securitatea și sănătatea în muncă pentru personalul său și furnizorii de servicii. Faptul că utilizăm cele mai bune tehnici disponibile ne ajută la realizarea acestui obiectiv. Nici o firmă nu câștigă de pe urma unei pierderi, iar în acest scop vom avea în vedere implementarea de soluții tehnice care să prevină riscurile deoarece acestea sunt net superioare soluțiilor de asigurare contra riscurilor. Se poate elimina până la 75% din riscul de pierdere în fazele de proiectare și de construcție ale unui proiect.

Totuși, recunoaștem că în cazul unui proiect atât de mare ca și cel de la Roșia Montană, este nevoie de încheierea unor polițe de asigurare cuprinzătoare (astfel de polițe reprezintă, totodată, o cerință obligatorie pentru obținerea de finanțări de la instituțiile de creditare). Asigurarea acoperă în principal bunurile, răspunderea și chestiuni speciale (de exemplu punerea în funcțiune cu întârziere, transport, bunuri în proprietatea terților). Astfel, în cazul unor pretenții legitime asupra societății, acestea vor fi achitate de asigurator și nu va exista nici un impact financiar asupra companiei, prin urmare nu ne așteptăm ca o închidere temporară ipotetică să conducă la o închidere pe termen lung.

De asemenea, RMGC ține seama de faptul că activitatea minieră, deși modifică permanent o parte din topografia de suprafață, implică doar o folosință temporară a terenului. Astfel, din momentul în care obiectivul minier este construit, pe tot parcursul funcționării acestuia, activitățile de închidere – precum refacerea ecologică a terenurilor și a apelor și asigurarea siguranței și a stabilității zonei învecinate – vor fi integrate în planurile noastre de funcționare și închidere.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului („GFRM”) este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatării la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Conform legislației din România, există două GFRM separate și diferite.

Prima garanție, care se actualizează anual, se axează pe acoperirea costurilor preconizate pentru refacerea

ecologică aferente funcționării obiectivului minier în anul următor. Aceste costuri sunt de minim 1,5% pe an din costurile totale, reflectând lucrările angajate anual.

Cea de a doua garanție, de asemenea actualizată anual, stabilește costurile preconizate pentru eventuala închidere a exploatarei miniere Roșia Montană. Valoarea din GFRM destinată acoperirii costului de refacere finală a mediului se determină ca o cotă anuală din valoarea lucrărilor de refacere a mediului prevăzute în programul de monitorizare pentru elementele de mediu post-închidere. Acest program face parte din Programul tehnic pentru închiderea minei, un document ce trebuie aprobat de Agenția Națională pentru Resurse Minerale ("ANRM").

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Actualizările anuale cuprind următoarele patru elemente variabile:

- Modificări aduse proiectului care afectează obiectivele de refacere ecologică;
- Modificări ale cadrului legislativ din România inclusiv punerea în aplicare a directivelor UE;
- Tehnologii noi care îmbunătățesc metodele și practicile de refacere ecologică;
- Modificări ale prețurilor unor produse și servicii esențiale pentru refacerea ecologică.

Odată finalizate aceste actualizări, noile costuri estimate pentru lucrările de închidere vor fi incluse în situațiile financiare ale companiei RMGC și vor fi făcute publice.

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare,
- Scrisori de credit;
- Garanții;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

*

Vă rugăm să notați că potrivit prevederilor legale, se supune procedurii de evaluare a impactului asupra mediului proiectul propus de titular .[1]

În consecință, o eventuală analiză a posibilei dezvoltări a altor proiecte și operațiuni miniere ale S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) excede cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului cu privire la Proiectul Roșia Montană. De asemenea, față de stadiul actual al activităților miniere în perimetrul Licenței Bucium, discuția cu privire la fezabilitatea acestui proiect nu poate avea decât caracter de principiu.

Precizăm în acest sens ca RMGC este titulara unei licențe de explorare pentru perimetrul Bucium și în conformitate cu prevederile licenței societatea a efectuat lucrări de cercetare geologică, în vederea identificării și conturării unor resurse și rezerve valorificabile în condiții de rentabilitate economică.

Pentru anumite zone din perimetrul Bucium s-a efectuat un studiu de fezabilitate care examinează

posibilitatea valorificării minereurilor auro-argentifere, în condiții de rentabilitate economică. Ca să se poată trece la exploatare, RMGC va trebui să întocmească un studiu de fezabilitate în conformitate cu legislația minieră din România și să obțină o licență de exploatare, în conformitate cu prevederile art. 17, 18(2) și 20 din Legea Minelor nr. 85/2003. Acest studiu este în curs de elaborare de către S.C. Ipromin S.A. și la finalizare va fi înaintat spre aprobare către Agenția Națională pentru Resurse Minerale.

Dacă va fi obținută licența de exploatare pentru perimetrul Bucium și se va lua decizia de dezvoltare a exploatării va trebui demarat un proces de autorizare a acestui proiect minier care implică, printre altele obținerea unui acord de mediu și parcurgerea unei proceduri de evaluare a impactului asupra mediului, proces care presupune și o etapă de participare și consultare publică potrivit prevederilor legale aplicabile.

Referințe:

[1] A se vedea, cu titlu de exemplu:

(i) Art. 2 din OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului definește acordul de mediu drept *“actul tehnico-juridic prin care se stabilesc condițiile de realizare a proiectului, din punctul de vedere al impactului asupra mediului; acordul de mediu reprezintă decizia autorității competente pentru protecția mediului, care dă dreptul titularului de proiect să realizeze proiectul din punctul de vedere al protecției mediului”*;

(ii) Art. 44 (3) și 45 din Ordinul nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu, art. 10 din HG nr. 819/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri, precum și Ghidul Metodologic privind etapa de definire a domeniului evaluării și de realizare a raportului la studiul de evaluare – Partea II (Structura raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului) aprobat prin Ordinul nr. 860/2002 prevăd informațiile pe care titularul trebuie să le furnizeze și procedurile de urmat în legătură cu proiectul propus de titular pe amplasamentul respectiv și supus procedurii de evaluare a impactului asupra mediului.

*

Vă rugăm să notați că potrivit prevederilor legale, se supune procedurii de evaluare a impactului asupra mediului proiectul propus de titular .[1]

În consecință, o eventuală analizată a posibilei dezvoltări a altor proiecte și operațiuni miniere ale S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) excede cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului cu privire la Proiectul Roșia Montană. De asemenea, față de stadiul actual al activităților miniere în perimetrul Licenței Bucium, discuția cu privire la fezabilitatea acestui proiect nu poate avea decât caracter de principiu.

Precizăm în acest sens ca (RMGC) este titulara unei licențe de explorare pentru perimetrul Bucium și în conformitate cu prevederile licenței societatea a efectuat lucrări de cercetare geologică, în vederea identificării și conturării unor resurse și rezerve valorificabile în condiții de rentabilitate economică.

Pentru anumite zone din perimetrul Bucium s-a efectuat un studiu de prefezabilitate care examinează posibilitatea valorificării minereurilor auro-argentifere, în condiții de rentabilitate economică. Ca să se poată trece la exploatare, RMGC va trebui să întocmească un studiu de fezabilitate în conformitate cu legislația minieră din România și să obțină o licență de exploatare, în conformitate cu prevederile art. 17, 18(2) și 20 din Legea Minelor nr. 85/2003. Acest studiu este în curs de elaborare de către S.C. Ipromin S.A. și la finalizare va fi înaintat spre aprobare către Agenția Națională pentru Resurse Minerale.

Menționăm că, în cazul în care va fi obținută licența de exploatare pentru perimetrul Bucium și se va lua decizia de dezvoltare a exploatării va trebui demarat un proces de autorizare a acestui proiect minier care implică, printre altele obținerea unui acord de mediu și parcurgerea unei proceduri de evaluare a impactului asupra mediului, proces care presupune și o etapă de participare și consultare publică potrivit prevederilor legale aplicabile.

Referințe:

[1] A se vedea, cu titlu de exemplu:

(i) Art. 2 din OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului definește acordul de mediu drept *“actul tehnico-juridic prin care se stabilesc condițiile de realizare a proiectului, din punctul de vedere al impactului asupra mediului; acordul de mediu reprezintă decizia autorității competente pentru protecția mediului, care dă dreptul*

titularului de proiect să realizeze proiectul din punctul de vedere al protecției mediului”;

(ii) Art. 44 (3) și 45 din Ordinul nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu, art. 10 din HG nr. 819/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri, precum și Ghidul Metodologic privind etapa de definire a domeniului evaluării și de realizare a raportului la studiul de evaluare – Partea II (Structura raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului) aprobat prin Ordinul nr. 860/2002 prevăd informațiile pe care titularul trebuie să le furnizeze și procedurile de urmat în legătură cu proiectul propus de titular pe amplasamentul respectiv și supus procedurii de evaluare a impactului asupra mediului.

*

RMGC este hotărâtă să nu lase în urmă o asemenea moștenire rușinoasă. Așa cum se detaliază în studiul EIM (Evaluarea Impactului asupra Mediului), RMGC va pune în aplicare un plan semnificativ de reabilitare ecologică a mediului pe amplasament, nu numai pentru a diminua efectele Proiectului actual asupra mediului, ci și pentru a elimina efectele precedentelor metode necorespunzătoare de exploatare minieră, lăsând zona mai curată decât cum am găsit-o. Aceasta este o moștenire care ne face mândri, aceasta este moștenirea pe care RMGC este hotărâtă să o lase în urma sa.

În plus, acest Proiect, spre deosebire de vechea exploatare minieră de la Roșia Montană, va fi exploatat în conformitate cu cele mai bune practici internaționale în domeniul mineritului și cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT).

*

Perioada de funcționare a stațiilor de epurare depinde de timpul în care concentrațiile efluenților se situează la niveluri care depășesc limitele admise de normativele române (NTPA 001/2002). În secțiunile 4.7 și respectiv 9 din Planul J (Planul de reabilitare și închidere a minei) s-au făcut estimări de timp pentru durata de epurare și monitorizare a apelor.

Monitorizarea efluenților aferenți activității RMGC respectă principiile stabilite prin documentul BREF al UE privind Principiile generale de monitorizare (Biroul IPPC, Sevilla, iulie 2003). Monitorizarea și epurarea apelor vor continua timp de mai multe zeci de ani.

Abordarea utilizată în studiul EIM pentru estimarea duratei a fost acoperitoare. Abordarea supraestimează timpul necesar pentru ca nivelul de calitate al apelor acide să se îmbunătățească și să devină corespunzător pentru epurare semi-pasivă în lagunele prevăzute în zona din aval de barajul Cetate și ca acestea să ajungă în final la o calitate acceptabilă pentru a putea fi evacuate în emisar fără să necesite epurare în continuare. Cu toate acestea, având în vedere scopul studiului EIM, se păstrează abordarea acoperitoare, respectiv că este necesară continuarea procesului de epurare.

Pentru o înțelege mai bine potențialul de generare de ape acide, RMGC a inițiat în anul 2004 un program de cercetare pentru evaluarea potențialului de generare de ape acide al sterilului de carieră. RMGC va finanța programe de cercetare pentru procese tehnologice viitoare legate de sistemele de epurare semi-pasivă/pasivă. În timpul fazei de funcționare a proiectului, RMGC va construi lagunele de epurare semi-pasivă în scopul testării și optimizării proceselor de epurare semi-pasivă, pentru realizarea criteriilor de proiectare în conformitate cu limitele admise la evacuare impuse de NTPA 001/05 la faza de post-inchidere.

Se va realiza și o stație de epurare clasică, ca rezervă în cazul în care nu se obțin limitele admise prin sistemul de epurare pasivă. Monitorizarea efluenților va continua atâta timp cât va fi necesară epurarea apelor, pentru a se asigura încadrarea în limitele admise pentru efluenți.

*

În termeni generali, programul de monitorizare aferent Proiectului Roșia Montană se va desfășura conform celor mai bune practici descrise în Documentul de referință IPPC [1], “Principiile generale de monitorizare” [1].

Există o serie de prevederi în legislația în vigoare în Uniunea Europeană și în România privind sectorul minier, care precizează foarte clar că responsabilitățile pentru monitorizarea post-închidere revin titularului / operatorului, care este Roșia Montană Gold Corporation.

Cu privire la aspectele menționate mai sus, prevederile **Legii minelor 85/2003** sunt următoarele:

CAPITOLUL IV DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE TITULARULUI, ART. 39 - (1) Titularul licenței / permisului are următoarele obligații:

(p) *La încetarea concesiunii, să execute lucrările de conservare și/sau închidere a minei/carierei, după caz, conform planului de încetare a activității, inclusiv monitorizarea factorilor de mediu post-închidere.*

CAPITOLUL VII ÎNCHIDEREA MINELOR, ART 53 - (1) Responsabilitatea urmării obligațiilor rezultate din planul de încetare a activității minei sau a carierei aparține autorității competente. Pentru companiile și societățile naționale miniere această urmărire se va face împreună cu ministerul de resort.

(2) *În timpul implementării planului de încetare a activității minei sau a carierei titularul trebuie să îndeplinească condițiile impuse de autoritățile legale care au acordat avize.*

(3) *Punerea în aplicare a programului de monitorizare a factorilor de mediu post-închidere se va face de către titular, cu fonduri proprii; pentru companiile și societățile naționale miniere monitorizarea factorilor de mediu post-închidere se va face de către ministerul de resort, prin direcțiile de specialitate, cu fonduri bugetare.*

Prevederile Directivei UE 2006/21/CE privind deșeurile miniere sunt următoarele:

Se va stabili o perioadă post-închidere pentru monitorizarea și controlul depozitelor de deșeurii din categoria A, proporțională cu riscul prezentat de respectivul depozit de deșeurii, în mod similar cerințelor Directivei UE 2006/21/CEE [2] – articolul 12, punctul 4, *“Operatorul este responsabil de întreținerea, monitorizarea, controlul și adoptarea măsurilor corective în faza post-închidere atâta timp cât consideră necesar autoritatea competentă, ținând seama de natura și de durata riscului, în afară de cazul în care autoritatea competentă decide să preia aceste sarcini de la operator, după închiderea definitivă a unui depozit de deșeurii și fără a aduce atingere altor acte normative naționale sau comunitare care reglementează răspunderea deținătorului deșeurilor.*

Referințe:

[1] Best Available Techniques for Management of Tailings and Waste-Rock in Mining Activities. EUROPEAN COMMISSION, DIRECTORATE-GENERAL JRC JOINT RESEARCH CENTRE, Institute for Prospective Technological Studies, Technologies for Sustainable Development, European IPPC Bureau, Final Report, July 2004 (<http://eippcb.jrc.es/pages/FActivities.htm>).

[2] DIRECTIVE 2006/21/EC the management of waste from extractive industries.

Număr crt.

750BIS

Nr. de
identificare a
observațiilor
publicului

Nr.
109708/
21.08.2006

Propunerea

Societatea înaintează către MMGA un “ Plan de Management al Patrimoniului Cultural- Centrul istoric Rosia Montana”formuland urmatoarele observatii:

- Raportul EIA include **doar** partial “Planul de Management al Patrimoniului Cultural privind Centrul Istoric al localitatii Rosia Montana”.
- Societatea OPUS nu isi asuma concluziile privind managementul patrimoniului cultural asa cum sunt prezentate in Raportul EIA.

În legătură cu punctul de vedere formulat de către petent referitor la documentul redactat de către S.C. OPUS - Atelier de Arhitectură S.R.L sunt necesare o serie de precizări.

Conform îndrumarului de definire a domeniului evaluării impactului asupra mediului transmis cu adresa nr. 8070/24.05.2005 („Îndrumar”) emisă de Ministerul Mediului și Gospodării Apelor (MMGA) către S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC), se solicita titularului de proiect prezentarea unui Plan de management pentru Monumentele Istorice și Zonele Protejate din Roșia Montană, ca anexă a raportului la Studiului de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană.

Ținând cont de aceste cerințe, titularul de proiect a contractat această lucrare cu Muzeul Național de Istorie a României (MNIR), instituție drept coordonator al tuturor cercetărilor și studiilor de patrimoniu legate de proiectul Roșia Montană, conform prevederilor OMCC nr. 2504/07.03.2001.

Prin contractul de prestări servicii, încheiat între MNIR și RMGC, MNIR, în calitate de consultant de specialitate, reprezentat prin dr. Paul Damian, director adjunct științific, se angaja ”să pregătească o documentație de specialitate în vederea includerii în cuprinsul Studiului de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană, secțiunea Patrimoniu Cultural.” Această documentație de specialitate trebuia întocmită „în conformitate cu standardele românești, europene și internaționale în vigoare pentru studiile de evaluare a impactului asupra mediului.”

Soluția de
rezolvare

La rândul său, MNIR a subcontractat S.C. OPUS – Atelier de Arhitectură S.R.L. pentru a realiza „o documentație cu referire exclusivă la zona de studiu a Centrului Istoric Roșia Montană”, practic doar o parte din documentul general solicitat de MMGA prin adresa referitoare la stabilirea îndrumarului de definire a domeniului evaluării. În acest context, OPUS a redactat documentul intitulat “Centru Istoric Roșia Montană – Plan de management al patrimoniului cultural. Redactarea I. Document pentru consultarea părților”.

Ținem să precizăm că redactarea finală a „Planului de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană” a luat în considerare normele editoriale și instrucțiunile enunțate de echipa de elaboratori atestați, EIM coordonată de d-na Marilena Pătrașcu, expert evaluator principal, în scopul de a răspunde cerințelor legale enunțate prin Îndrumar.

Menționăm faptul că evaluarea impactului asupra mediului pentru proiectul exploatării miniere Roșia Montană a fost realizat de către “persoane fizice și juridice independente de titularul [...] proiectului” și “atestare de autoritatea competentă pentru protecția mediului” [1]. “Răspunderea pentru corectitudinea informațiilor puse la dispoziția autorităților competente pentru protecția mediului și a publicului revine titularului [...] proiectului”, iar răspunderea pentru corectitudinea evaluării impactului asupra mediului revine autorilor acesteia [2].

Lista persoanelor fizice și juridice atestate care au participat la realizarea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului a fost prezentată în capitolele 1 (*Introducere*) și 9 (*Rezumat cu caracter netehnic*). În continuarea listei persoanelor fizice și juridice atestate, care au contribuit la realizarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, a fost inclusă, ca dovadă a recunoașterii efortului depus și o listă de persoane fizice și juridice neatestare care au asistat elaboratorii atestați. Responsabilitatea

pentru realizarea evaluării impactului de mediu și a corectitudinii interpretării informațiilor prezentate în raport revine însă **doar** “persoanelor fizice atestate la cel mai înalt nivel de competență” și “persoanelor juridice atestate” [3], care au participat la executarea evaluării impactului asupra mediului în baza contractului încheiat cu titularul proiectului și nicidecum consultanților asistenți. **Prin urmare, decizia privind selectarea și utilizarea informațiilor furnizate de către consultanții asistenți, revine de asemenea, experților atestați.** Semnarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (sau a “părților” acestuia) de către experții atestați nu este o cerință legală [4].

Pentru clarificările necesare legate de modificările aduse conținutului documentației redactate de către S.C. OPUS – Atelier de Arhitectură S.R.L., vă prezentăm în anexă o comparație a textului predat de către OPUS prin procesul verbal nr. 1007/09.05.2006 către Muzeul Național de Istorie a României, cu forma care a fost publicată în versiunea finală a Raportului de evaluare a impactului asupra mediului, respectiv vol. 33 - Plan de management pentru Monumentele Istorice și Zonele Protejate din Roșia Montană, care a fost depusă în luna mai 2006 la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor.

Referințe:

[1] În conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 1.196 din 30 decembrie 2005, aprobată cu modificări prin Legea nr. 265 din 29 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 586 din 6 iulie 2006, art. 21, lit. (a).

[2] Idem 2, art. 21, lit. (d).

[3] Conform art. 5 din Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 97 din 18 mai 2004 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr.978/2003 privind Regulamentul de atestare a persoanelor fizice și juridice care elaborează studii de evaluare a impactului asupra mediului și bilanțuri de mediu, publicat în Monitorul Oficial nr. 504 din 4 iunie 2004.

[4] Prevederea privind angajarea, “sub semnătura” **expertului coordinator**, a răspunderii pentru “calitatea studiilor și rapoartelor întocmite”, stipulată în art. 5 (2) din Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 978 din 2 decembrie 2003 (publicat în Monitorul Oficial nr. 3 din 5 ianuarie 2004) **a fost eliminată** prin Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 97 din 18 mai 2004 (pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr.978/2003 privind Regulamentul de atestare a persoanelor fizice și juridice care elaborează studii de evaluare a impactului asupra mediului și bilanțuri de mediu, publicat în Monitorul Oficial nr. 504 din 4 iunie 2004).

*

În legătură cu punctul de vedere formulat de către petent referitor la documentul redactat de către S.C. OPUS - Atelier de Arhitectură S.R.L sunt necesare o serie de precizări.

Conform îndrumarului de definire a domeniului evaluării impactului asupra mediului transmis cu adresa nr. 8070/24.05.2005 („Îndrumar”) emisă de Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor (MMGA) către S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC), se solicita titularului de proiect prezentarea unui Plan de Management pentru Monumentele Istorice și Zonele Protejate din Roșia Montană, ca anexă a raportului la Studiului de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană.

Ținând cont de aceste cerințe, titularul de proiect a contractat această lucrare cu Muzeul Național de Istorie a României (MNIR), instituție drept coordonator al tuturor cercetărilor și studiilor de patrimoniu legate de proiectul Roșia Montană, conform prevederilor OMCC nr. 2504/07.03.2001.

Prin contractul de prestări servicii, încheiat între MNIR și RMGC, MNIR, în calitate de consultant de specialitate, reprezentat prin dr. Paul Damian, director adjunct științific, se angaja ”să pregătească o documentație de specialitate în vederea includerii în cuprinsul Studiului de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană, secțiunea Patrimoniu Cultural.” Această documentație de specialitate trebuia întocmită „în conformitate cu standardele românești, europene și internaționale în vigoare pentru studiile de evaluare a impactului asupra mediului.”

La rândul său, MNIR a subcontractat S.C. OPUS – Atelier de Arhitectură S.R.L. pentru a realiza „o documentație cu referire exclusivă la zona de studiu a Centrului Istoric Roșia Montană”, practic, doar o

parte din documentul general solicitat de MMGA prin adresa referitoare la stabilirea îndrumarului de definire a domeniului evaluării. În acest context, OPUS a redactat documentul intitulat “Centru Istoric Roșia Montană – Plan de management al patrimoniului cultural. Redactarea I. Document pentru consultarea părților”.

Ținem să precizăm că redactarea finală a „Planului de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană” a luat în considerare normele editoriale și instrucțiunile enunțate de echipa de elaboratori atestați EIM, coordonată de d-na Marilena Pătrașcu, expert evaluator principal, în scopul de a răspunde cerințelor legale enunțate prin Îndrumar.

Menționăm faptul că evaluarea impactului asupra mediului pentru proiectul exploatării miniere Roșia Montană a fost realizat de către “persoane fizice și juridice independente de titularul [...] proiectului” și “atestare de autoritatea competentă pentru protecția mediului” [1]. “Răspunderea pentru corectitudinea informațiilor puse la dispoziția autorităților competente pentru protecția mediului și a publicului revine titularului [...] proiectului”, iar răspunderea pentru corectitudinea evaluării impactului asupra mediului revine autorilor acesteia [2].

Lista persoanelor fizice și juridice atestate care au participat la realizarea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului a fost prezentată în capitolele 1 (*Introducere*) și 9 (*Rezumat cu caracter netehnic*). În continuarea listei persoanelor fizice și juridice atestate, care au contribuit la realizarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, a fost inclusă, ca dovadă a recunoașterii efortului depus și o listă de persoane fizice și juridice neatestare care au asistat elaboratorii atestați. Responsabilitatea pentru realizarea evaluării impactului de mediu și a corectitudinii interpretării informațiilor prezentate în raport revine însă **doar** “persoanelor fizice atestate la cel mai înalt nivel de competență” și “persoanelor juridice atestate”[3], care au participat la executarea evaluării impactului asupra mediului în baza contractului încheiat cu titularul proiectului și nicidecum consultanților asistenți. **Prin urmare, decizia privind selectarea și utilizarea informațiilor furnizate de către consultanții asistenți, revine de asemenea, experților atestați.**

Semnarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (sau a “părților” acestuia) de către experții atestați nu este o cerință legală [4].

Pentru clarificările necesare legate de modificările aduse conținutului documentației redactate de către S.C. OPUS – Atelier de Arhitectură S.R.L., vă prezentăm în anexă o comparație a textului predat de către OPUS prin procesul verbal nr. 1007/09.05.2006 către Muzeul Național de Istorie a României, cu forma care a fost publicată în versiunea finală a Raportului de evaluare a impactului asupra mediului, respectiv vol. 33 - Plan de management pentru Monumentele Istoric și Zonele Protejate din Roșia Montană, care a fost depusă în luna mai 2006 la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor.

Referințe:

[1] În conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 1.196 din 30 decembrie 2005, aprobată cu modificări prin Legea nr. 265 din 29 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 586 din 6 iulie 2006, art. 21, lit. (a).

[2] Idem 2, art. 21, lit. (d).

[3] Conform art. 5 din Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 97 din 18 mai 2004 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr.978/2003 privind Regulamentul de atestare a persoanelor fizice și juridice care elaborează studii de evaluare a impactului asupra mediului și bilanțuri de mediu, publicat în Monitorul Oficial nr. 504 din 4 iunie 2004.

[4] Prevederea privind angajarea, “sub semnătura” **expertului coordinator**, a răspunderii pentru “calitatea studiilor și rapoartelor întocmite”, stipulată în art. 5 (2) din Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 978 din 2 decembrie 2003 (publicat în Monitorul Oficial nr. 3 din 5 ianuarie 2004) **a fost eliminată** prin Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 97 din 18 mai 2004 (pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr.978/2003 privind Regulamentul de atestare a persoanelor fizice și juridice care elaborează studii de evaluare a impactului asupra mediului și bilanțuri de mediu, publicat în Monitorul Oficial nr. 504 din 4 iunie 2004).

Număr crt.	751 Idem cu: 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778
Nr. de identificare a observațiilor publicului	<p>Idem cu: Nr. 109710/21.08.2006 si Nr. 75026/22.08.2006, Nr. 109711/21.08.2006 si Nr. 75027/22.08.2006, Nr. 109712/21.08.2006 si Nr. 75028/22.08.2006, Nr. 109713/21.08.2006 si Nr. 75029/22.08.2006, Nr. 109714/21.08.2006 si Nr. 75030/22.08.2006, Nr. 109715/21.08.2006 si Nr. 75031/22.08.2006, Nr. 109716/21.08.2006 si Nr. 75032/22.08.2006, Nr. 109717/21.08.2006 si Nr. 75033/22.08.2006, Nr. 109718/21.08.2006 si Nr. 75034/22.08.2006, Nr. 109719/21.08.2006 si Nr. 75035/22.08.2006, Nr. 109720/21.08.2006 si Nr. 75036/22.08.2006, Nr. 109721/21.08.2006 si Nr. 75037/22.08.2006, Nr. 109722/21.08.2006 si Nr. 75038/22.08.2006, Nr. 109723/21.08.2006 si Nr. 75039/22.08.2006, Nr. 109724/21.08.2006 si Nr. 75040/22.08.2006, Nr. 109725/21.08.2006 si Nr. 75041/22.08.2006, Nr. 109726/21.08.2006 si Nr. 75042/22.08.2006, Nr. 109727/21.08.2006 si Nr. 75043/22.08.2006, Nr. 109728/21.08.2006 si Nr. 75044/22.08.2006, Nr. 109729/21.08.2006 si Nr. 75045/22.08.2006, Nr. 109730/21.08.2006 si Nr. 75046/22.08.2006, Nr. 109731/21.08.2006 si Nr. 75047/22.08.2006, Nr. 109732/21.08.2006 si Nr. 75048/22.08.2006, Nr. 109733/21.08.2006 si Nr. 75049/22.08.2006, Nr. 109734/21.08.2006 si Nr. 75050/22.08.2006, Nr. 109735/21.08.2006 si Nr. 75051/22.08.2006, Nr. 109736/21.08.2006 si Nr. 75052/22.08.2006</p>
Propunerea	<p>Petentul nu este de acord cu promovarea proiectului Rosia Montana formuland urmatoarele observatii si comentarii :</p> <ul style="list-style-type: none"> -In EIA nu sunt prezentate toate riscurile pe care le poate avea acest proiect; -Costurile totale pentru inchiderea minei sunt nerealiste; -Nu exista pana in momentul de fata un Plan Urbanistic Zonal pentru Zonele Protejate aprobat; -Etapa de consultari publice si evaluare a calitatii raportului la studiul de impact a inceput fara un certificat de urbanism valabil; -Nu au fost date informatii privind fundatia pe care RMGC urmeaza sa o infiinteze si finanteze, fundatie care urmeaza sa isi asume obligatiile pe care operatiunea miniera nu si le poate asuma; -Actualele planuri de urbanism ale Comunei RM nu corespund propunerii de proiect minier descrise in EIM; -Iazul de decantare nu este impermeabilizat; -Depozitele de deseuri propuse nu vor fi construite conforme cu legislatia in vigoare; -Nu au fost stabilite garantii financiare; -Nu exista un Raport de securitate depus spre consultarea publicului si de evaluare a autoritatilor competente ; -Raportul EIM nu evalueaza « Alternativa Zero » ; -Proiectul prezinta o amenintare asupra florei si faunei protejate; -Raportul EIM nu prezinta impactul zgomotului si vibratiilor lucrarilor efectuate asupra patrimoniului clasificat ; -Publicul/ONG-urile doresc punerea la dispozitie a contractelor si inteleggerilor dintre Companie si statul Roman ; -Modificarea planului de urbanism fara consultarea publicului ; -Din punct de vedere arheologic zona propusa a fi ocupata de proiect nu a fost legal cercetata ; -Contesta protejarea monumentelor arhitecturale si spirituale, inclusiv angajarea cu responsabilitate a institutiilor statului in actiunea de protejare . <p>VEZI CONTINUT CONTESTATIE TIP 1</p>
Soluția de rezolvare	<p>Riscul, prin natura sa, poate fi atenuat și diminuat; cu toate acestea, nu poate fi eliminat. Pentru a introduce aceste informații în context, simplul fapt de a te deplasa pe stradă sau de a efectua activități curente acasă prezintă probabilitate de producere a unui accident de 2 ori mai mare decât în cadrul unor activități industriale care utilizează substanțe periculoase.</p> <p>Un capitol important din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului a fost dedicat procesului de identificare a riscurilor proiectului. În plus, acest capitol asigură o abordare a măsurilor de atenuare pentru fiecare tip de risc și modul în care acestea au fost integrate în proiectele tehnice. Se admite faptul că identificarea riscului este un proces dificil datorită numărului și varietății evenimentelor</p>

care pot fi preconizate. Raportul EIM nu poate presupune că acoperă toate riscurile potențiale asociate proiectului. Cu toate acestea, a încercat să identifice și să facă referire la cele mai relevante riscuri. Proporțiile evaluării riscului și intensitatea măsurilor de prevenire și atenuare ar trebui să fie direct proporționale cu riscurile implicate și, prin urmare, doar riscurile ce au fost considerate ca fiind de importanță majoră au fost evaluate în detaliu. Toate acestea sunt descrise în detaliu în cele ce urmează.

Într-un sens mai larg, întregul Raport la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) se centrează pe evaluarea impacturilor și reducerea lor asociată. Astfel că, Capitolul 4 al EIM prezintă evaluarea impactului avut de proiect. În cele ce urmează se prezintă un sumar al impactului proiectului ce a fost prezentat pe larg în cadrul EIM.

Din perspectiva evaluării riscurilor naturale și tehnologice, Cap.7, „Situatii de risc” al Raportului de Evaluare a Impactului asupra Mediului, scoate în evidență că măsurile de siguranță, cele de prevenire, implementarea sistemelor de management de mediu și a riscului reduc consecințele la nivele acceptabile față de cele mai restrictive norme, standarde, cele mai bune practici sau recomandări naționale și internaționale în domeniu. Nivelul de risc a fost stabilit ca mediu și deci, acceptabil social. Extinderea analizei de risc și intensitatea măsurilor de prevenire și diminuare a consecințelor trebuie să fie proporționale cu riscul implicat. Alegerea unei tehnici particulare este specifică scenariului de accident analizat.

Sunt analizate mai detaliat acele scenarii de accidente care în urma analizei calitative sunt considerate ca având potențial de accident industrial major și se produc cu probabilități de peste 10^{-6} (perioade de revenire mai reduse de 1/1.000.000) adică ar putea avea consecințe majore deci, risc asociat ridicat, peste nivelul 9 la 12 (pe o scara 1-25).

O evaluare globală a riscului asociat proiectului Roșia Montană este realizată prin utilizarea metodologiei de evaluare rapidă a riscului asupra mediului și sănătății elaborată inițial de Ministerul Mediului din Italia și Organizația Mondială a Sănătății. Identificarea și analiza hazardurilor și riscurilor naturale prezintă date și informații esențiale pentru evaluarea potențialelor accidente tehnologice:

- la proiectarea sistemului iazului de decantare s-au luat în calcul parametrii pe deplin acoperitori pentru riscul seismic ce caracterizează aceasta zonă. Acești parametrii seismici de proiectare adoptați în cazul sistemului iazului de decantare cât și al altor structuri de pe amplasamentul propus, rezultă într-un factor de siguranță mult peste minimumul acceptat conform standardelor naționale și europene pentru proiectarea amenajărilor de acest gen;
- în sectorul afectat fizic de Proiect, riscul apariției inundațiilor va fi foarte redus datorită bazinelor hidrografice reduse (controlate de pâraiele Roșia și Corna) în arealul afectat de exploatare, cât și creării de structuri hidrotehnice de acumulare, deviere și drenaj a apelor pluviale de pe amplasament, și în general, în bazinul hidrografic al Abrudului;
- riscurile rezultate ca urmare a fenomenelor meteorologice au fost revăzute și folosite în evaluarea hazardurilor proceselor tehnologice afectate.

Din analiza indicatorilor morfometrici și corelarea lor cu alte seturi de informații privind versanții naturali din amplasamentul și proximitatea acestuia, reiese faptul că riscul (estimat calitativ) de producere a alunecărilor de teren este unul scăzut spre moderat iar consecințele acestuia nu vor afecta major componentele structurale ale proiectului.

Nu există un risc important asociat epuizării resurselor. Activitățile miniere sunt planificate judicios, astfel încât să exploateze doar acele resurse de aur și argint rentabile din punct de vedere economic și doar cantitățile de roci de construcție necesare derulării Proiectului. Gestionarea teritoriului aferent concesiunii miniere va reduce la minim „sterilizarea” rezervelor (limitarea accesului viitor la rezerve).

La evaluarea hazardurilor și riscurilor tehnologice, a fost realizat calculul cantității totale a substanțelor periculoase și a categoriilor de substanțe periculoase prezente în cadrul obiectivului, conform regulilor incluse în *Procedura de notificare* aprobată de Ordinul Ministerului Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului (MAPAM) nr. 1084/2003. În baza evaluării stocurilor de substanțe periculoase prezente pe întreg amplasamentul proiectului comparativ cu cantitățile relevante prevăzute de HG 95/2003 care transpune Directiva Seveso, obiectivul se încadrează la limita superioară a cantităților relevante specifice și deci este obligatorie elaborarea și transmiterea autorității publice teritoriale pentru protecția mediului și autorității teritoriale pentru protecție civilă a *Raportului de securitate în exploatare pentru prevenirea*

riscurilor de accidente majore.

Pentru evaluarea consecințelor unor accidente majore cu substanțe periculoase s-au utilizat modele fizico-matematice agreeate la nivel internațional și în special în UE, precum versiunea curentă a programului SLAB (Canada) de modelare a dispersiei în aer a gazelor mai dense decât aerul care poate trata o multitudine de situații și scenarii. Similar, a fost utilizat programul EFFECTSGis 5.5 (Olanda) construit pentru analiza efectelor accidentelor industriale și analiza consecințelor. Au fost considerate mai multe scenarii pentru a răspunde cerințelor legislative interne, în special cele legate de realizarea Planurilor de Urgență Internă (HG 647/2005). Concluziile evaluării riscului pentru accidentele majore au fost următoarele:

- Distrugerea totală a instalațiilor uzinei se poate produce doar prin atac terorist cu arme clasice sau nuclear. Avarierea rezervorului de HCl (inclusiv a cuvei de retenție) simultan cu a rezervoarelor de stocare NaCN, a rezervoarelor de soluție bogată, a tancurilor de leșiere, și deversarea întregului conținut al acestora, pot rezulta în dispersia de HCN în atmosferă. În același timp, în anumite situații și condiții meteo defavorabile dispersiei, persoanele aflate până la 40 m distanță de sursa de emisie, surprinse de norul toxic pentru mai mult de 1 minut fără să utilizeze mijloace de protecție a respirației, vor deceda aproape sigur. De asemenea se poate considera că pe o rază de cca. 310 m, persoanele expuse pentru mai mult de 10 minute pot suferi intoxicații grave fiind posibil să se producă chiar decesul. Efecte toxice pot apare la persoanele aflate pe direcția vântului până la o distanță de cca. 2 km de uzina de procesare;

- Erori de operare și/sau defecțiuni ale sistemelor de măsură și control soldate cu scăderea pH-ului turburelii în tancurile de leșiere, îngroșător și/sau DETOX și emisii accidentale de acid cianhidric. Zona afectată de concentrații de 290 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 36 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 157,5 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul platformei tancurilor CIL;

- Emisie accidentală de HCN din decantor. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în tancurile CIL accentuată de o supradozare a soluției de flocculant simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 65 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 104 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Emisie accidentală de HCN din stația DETOX. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în reactoare generată de o supradozare a soluției de metabisulfat și/sau sulfat de cupru simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mari de 1900 ppm pentru un timp de expunere de 1 minut este situată în interiorul unui cerc cu raza de 10 m. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 27 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 33 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Explozia rezervorului de stocare GPL. Rezervorul de stocare al GPL are o capacitate de 50 t și este amplasat în aer liber în apropierea centralei termice. Simularea a fost efectuată pentru cea mai gravă situație posibilă, considerând explozia rezervorului plin. Pragul I cu radiație de căldură $12,5 \text{ kW/m}^2$ este în interiorul unui cerc cu raza de 10,5 m iar Pragul II cu radiație de căldură 5 kW/m^2 este în interiorul unui cerc cu raza de 15 m;

- Avarii și/sau incendii la rezervoarele de combustibili. Simulările au fost efectuate pentru cele mai grave situații posibile, considerând aprinderea și arderea cantității totale a motorinei (incendiu în rezervor, sau în cuva de retenție plină cu motorină);

- Ruperea barajului Corna cu formare de breșe. S-au luat în calcul două scenarii de accidente credibile pentru simularea scurgerii sterilelor din iazul de decantare, și sase scenarii credibile pentru scurgerea apei decantate din iaz și a apei din porii sterilelor cu efecte semnificative asupra ecosistemelor terestre și acvatice, sub diferite condiții meteorologice;

- Scurgerea sterilelor poate avea loc de-a lungul văii Corna, pe o distanță de 800 m (prin ruperea barajului inițial), sau pe 1600 m în cazul ruperii barajului Corna în varianta finală;

- În ceea ce privește impactul asupra calității apei, concentrația de cianură în apă sub formă de undă de poluare va ajunge la Arad în apropiere de granița romano-maghiara pe râul Mureș, la concentrații între 0,03 și 0,5 mg/L. Datorită limitărilor matematice inerente ale modelelor folosite, valorile menționate și efectele accidentelor sunt considerate a fi supraestimate. În consecință aceste rezultate descriu „cazurile cele mai defavorabile”, bazate pe ipoteze extreme de rupere a barajului Corna.

Ulterior, a fost realizată o nouă simulare, mult mai precisă și mai realistă, bazată pe modelul INCA-Mine

(Whitehead et al., 2006), ce ia în calcul dispersia, volatilizarea și descompunerea cianurilor în timpul deplasării undei poluante înspre aval.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre, cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș - Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexa împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1:

- Formarea de HCN la suprafața iazului. Simulările privind emisiile de HCN de pe suprafața iazului de decantare și dispersia acestuia în atmosferă arată că nu se depășește un nivel de 400 μg/mc pentru medierea de o oră și 179 μg/mc pentru o mediere de 8 ore. Aceste concentrații de HCN depășesc cu puțin pragul de miros (0,17 ppm) și sunt mult inferioare concentrațiilor care ar putea fi periculoase;

- Ruperea barajului Cetate cu formare de breșe. Modelarea viiturii în caz de rupere a barajului Cetate a avut la bază parametrii de proiectare obținuți în studiul hidrometeorologic „Assessment of rainfall intensity, frequency and runoff for the Roșia Montană Project - Radu Drobot”. Caracteristicile breșei au fost prezise cu ajutorul modelului Breach, iar înălțimea maximă a undei de viitură în diferite secțiuni de scurgere a fost modelată folosind programul FLDWAV. S-a considerat un volum total al scurgerii de 800000 mc în timp de o oră, când vârful hidrografului viiturii este cu aproximativ 4,9 m deasupra scurgerii de bază chiar imediat aval de baraj și în albia îngustă a Abrudului la 5,9-7,5 km în aval de baraj iar la ultima secțiune luată în calcul (10,5 km) adâncimea apei este de aproximativ 2,3 m deasupra scurgerii de bază iar debitul maxim 877 mc/s. În continuare, valea mai largă a Arieșului permite viiturii să se propage printr-o albie semnificativ mai extinsă iar rezultatul este un hidrograf de viitură mult atenuată. Aceste rezultate descriu „cazul cel mai defavorabil”, bazat pe ipoteza extremă de rupere a barajului;

- Accidente pe parcursul transportului cianurii. Datorită cantităților mari de cianură transportate (cca. 30 t zilnic), riscurile asociate acestei activități au fost analizate în detaliu prin aplicarea metodei ZHA - Zurich Hazard Analysis. Drept urmare a fost selectat traseul optim de transport de la furnizor până la uzina de procesare și anume:

Transportul cianurii (în formă solidă) se va efectua în exclusivitate cu containere specializate SLS (Solid to Liquid System) cu o capacitate de 16 t fiecare. Containerul, construit în conformitate cu normele ISO, este protejat de către un cadru de protecție prevăzut cu suportți, permițând decuplarea de trailerul de transport și stocarea temporară. Grosimea virolei este de 5,17 mm asigurând împreună cu cadrul metalic o protecție suplimentară a încărcăturii în caz de accident. Acest sistem este considerat BAT și este în momentul de față una dintre cele mai sigure modalități de transport al cianurii.

Se menționează faptul ca studiul prezintă probabilitatea de apariție a acestor scenarii (paginile 177-179,

Concluzii).

În ceea ce privește managementul cianurilor, există un studiu de bază intitulat „Proiectul Aurul Roșia Montană, Planul pentru Managementul Cianurilor” întocmit în conformitate cu „Codul Internațional pentru Managementul Cianurilor pentru Producători, Transportatori și Utilizarea Cianurii în Producerea Aurului (International Cyanide Management Institute), mai 2002”. Se subliniază faptul ca SC Roșia Montană Gold Corporation SA este semnatară a acestui cod.

Referințele bibliografice pentru capitolului 7 „Situatii de Risc” se regăsesc la paginile 184-187.

*

Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analizarea fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închiderea și refacerea ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie reprofile și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

RMGC consideră că – departe de a fi prea mici – aceste costuri estimative sunt dovada gradului ridicat de responsabilitate față de închidere și refacere ecologică. Doar ca o comparație, cel mai mare producător de aur din lume a rezervat suma de 683 milioane USD (începând cu 31 decembrie 2006) pentru refacerea ecologică a 27 de exploatări, ceea ce înseamnă în medie 25 milioane USD pe exploatare. Costurile

estimative ale RMGC, recent majorate pe baza unor date suplimentare de la suma de 73 milioane USD precizată în studiul EIM, totalizează în prezent 76 milioane USD.

*

Conform prevederilor Legii 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate ("Legea 5/2000"), (art. 5, paragrafele 2-3), autoritățile administrației publice locale, cu sprijinul autorităților publice centrale cu atribuții în domeniu aveau obligația de a delimita, în baza unor studii de specialitate, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a Legii 5/2000, zonele de protecție a valorilor de patrimoniu cultural, prevăzute în Anexa nr. III a respectivului act normativ. În vederea instituirii zonelor protejate autoritățile administrației publice locale trebuie să întocmească documentațiile de urbanism și regulamentele aferente, elaborate și aprobate potrivit legii, care trebuie să cuprindă măsurile necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național din zonă.

Totodată, Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, prevede dreptul persoanelor fizice sau juridice interesate în amenajarea teritoriului, de a iniția redactarea planurilor de urbanism.

În baza acestor prevederi legale, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat din anul 2001 procesul de elaborare a acestor documentații de urbanism specifice – Planul de Urbanism General și Planul de Urbanism Zonal. Ele au fost elaborate de firme românești autorizate și au urmat procedura legală de aprobare. Avizul pentru instituirea Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană a fost emis de Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în cursul anului 2002 (avizele nr. 61/ 14.02.2002 și nr. 178/ 20.06.2002) ca parte a procedurii de autorizare a documentațiilor de urbanism. În baza acestor avize, Ministerul Culturii și Cultelor a solicitat elaborarea Planului de Urbanism Zonal pentru zona Centrală Istorică. Treizeci și cinci (35) din cele 41 de imobile monument istoric, sunt localizate în cuprinsul Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană.

În ceea ce privește valorile de patrimoniu situate în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială (este vorba de 6 imobile monument istoric), acestea sunt tratate în Planul de Urbanism Zonal Industrial elaborat de către S.C. Proiect Alba S.A. În reglementările acestui document vor fi cuprinse măsurile de protejare a acestor monumente.

În concluzie, studiile de urbanism și studiile de specialitate pentru delimitarea zonelor protejate în teritoriul în care intenționăm să dezvoltăm acest proiect, sunt în curs de aprobare în conformitate cu prevederile legale de către instituțiile și comisiile cu atribuții în această zonă de interes. Trebuie precizat că nici una dintre casele monument istoric din cuprinsul proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, ci toate cele 41 de case monument istoric vor fi cuprinse într-un complex program de restaurare (vezi Planul de Management). Acest program este absolut obligatoriu, dacă dorim ca aceste case, indiferent că se va pune în practică proiectul minier sau nu, să nu dispară în totalitate datorită stării înaintate de degradare în care se află.

*

Afirmația dumneavoastră privind lipsa unui Certificat de Urbanism valabil la începerea etapei de consultări publice și de evaluare a calității Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), este eronată.

Astfel, la data când s-a început etapa de consultări publice, există un Certificat de Urbanism valabil și anume Certificatul de urbanism nr. 78 emis pe data de 26 aprilie 2006 de Consiliul Județean Alba. Acest Certificat de Urbanism a fost obținut anterior etapei de evaluare a calității Raportului la studiul de impact care a demarat odată cu depunerea EIM la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor pe data de 15 mai 2006.

Pentru o mai clară înțelegere a prevederilor legale aplicabile și a evenimentelor derulate în cadrul proiectului minier din zona Roșia Montană, dorim să facem următoarele precizări:

- Procedura de emitere a acordului de mediu în cazul proiectului Roșia Montană a demarat la data de 14 decembrie 2004 prin depunerea memoriului tehnic și a certificatului de urbanism nr. 68 din 26 august 2004 (certificat valabil la data respectivă). S.C. Roșia Montană Gold Corporation

S.A. (RMGC) a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un nou Certificat de Urbanism - nr. 78 din 26.04.2006 - pentru întregul proiect minier Roșia Montană, valabil la data depunerii EIM (15 mai 2006) și anterior începerii consultării publicului (iunie 2006);

- Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 prevede la Secțiunea 1. *Lucrări de construire*, poziția 10 - "*Uzina de procesare și construcții conexe*" - care include, la categoria construcții conexe, iazul de decantare a sterilelor fără de care uzina nu poate funcționa. Iazul de decantare este, de asemenea, prezent pe planurile de situație, părți integrante ale certificatului de urbanism, șampilate spre neschimbare de către Consiliul Județean Alba;
- Certificatul de Urbanism este un document emis în scop informativ și este destinat numai a aduce la cunoștința solicitantului regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și clădirilor existente și de a stabili cerințele de urbanism și avizele necesare pentru obținerea autorizației de construire (inclusiv acordul de mediu), conform art. 6 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată și a art. 27 alin. 2 din Normele de aplicare a legii 50/1991- M.Of. 825 bis/13.09.2005.

Fiind un act de informare legea nu limitează numărul de certificate de urbanism care pot fi obținute de un solicitant pentru aceeași parcelă (art. 30 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul).

*

În prezent, făcând parte din raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM), Fundația Roșia Montană își redefinește rolul și orientarea. Activitățile Planului de dezvoltare durabilă a comunității, care au fost concepute inițial ca aflându-se sub tutela Fundației (activități orientate către afaceri: incubator de afaceri, centru de consiliere pentru afaceri, facilitate de micro-finanțare, precum și activități sociale: centru de pregătire și instruire) au fost promovate independent, prin parteneriate și cu participarea comunității în privința luării deciziilor – o modalitate de preferat pentru promovarea programelor de dezvoltare socială și economică.

În continuare, Fundația își va îndrepta atenția asupra problemelor de păstrare a moștenirii patrimoniului cultural, forma finală a programelor urmând a fi stabilită împreună cu comunitatea.

În ceea ce privește politica, pe baza căreia compania își ghidează eforturile de dezvoltare durabilă, Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) nu se consideră principalul furnizor, ci un partener. Implicarea comunității este considerată ca punct de pornire, urmând ca de-a lungul timpului, pe măsură ce comunitatea își creează capacitatea de a derula programele pe cont propriu, compania să transfere controlul asupra programelor înființate în prezent, comunității și instituțiilor ei.

Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa 4 – Roșia Montană Dezvoltarea Durabilă și proiectul Roșia Montană.

*

Precizăm că afirmația dumneavoastră. este eronată. Planul de Urbanism General al Comunei Roșia Montană aprobat în 2002 permite realizarea Proiectului Roșia Montană, astfel cum acesta a fost prezentat în cadrul dezbaterilor publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat și elaborarea a două planuri urbanistice zonale: Modificare Plan Urbanistic Zonal – Zona Industrială Roșia Montană și Plan Urbanistic Zonal – Zona Istorică Roșia Montană (PUZ). Primul plan urbanistic este solicitat de certificatul de urbanism nr. 78 din 26.04.2006, fiind o reactualizare a PUZ Zona Industrială aprobat în anul 2002, iar în ceea ce privește zona istorică, PUZ-ul aferent acesteia este solicitat prin Planul de Urbanism General aprobat tot în anul 2002. Ambele planuri urbanistice sunt în curs de avizare și au parcurs în prealabil etapa de consultare publică.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizare unui strat de etanșare. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extragere pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă elementele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizare unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a

iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametri proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

În ceea ce privește observația dumneavoastră referitoare la o prezumtivă încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 351/2005 ("HG 351/2005"), există mai multe aspecte care trebuie luate în considerare. Astfel:

1. În primul rând atragem atenția asupra faptului că în conformitate cu prevederile art. 6 din HG 351/2005, orice activitate care poate determina o evacuare de substanțe periculoase în emisar se supune aprobării prealabile a autorității de gospodărire a apelor și va respecta prevederile autorizației de gospodărire a apelor emise în conformitate cu legislația în vigoare. HG 351/2005 prevede că autorizația de gospodărire a apelor se va emite numai după ce toate măsurile tehnico-constructive sunt implementate pentru a evita evacuarea indirectă de substanțe periculoase în apele subterane. Limitele maxim admise la evacuare sunt prevăzute în mod expres în HG 351/2005, iar respectarea acestora constituie o condiție pentru obținerea și păstrarea autorizației de gospodărire a apelor. În conformitate cu prevederile HG 351/2005, limitele efective la evacuare ar trebui aprobate de autoritatea competentă, această procedură fiind înțeleasă de legiuitor din perspectiva complexității și diversității activităților industriale, precum și din perspectiva noilor progrese tehnologice.

Prin urmare, menționăm că etapa de evaluare a impactului asupra mediului nu urmează a fi finalizată printr-o autorizație generală, ci reprezintă numai o parte dintr-un proces de autorizare mai complex. Menționăm faptul că în conformitate cu art. 3 din HG 918/2002, nivelul de detaliu al informațiilor furnizate de studiul EIM corespunde fazei de studiu de fezabilitate a proiectului, fiind în mod evident imposibil atât pentru titularul de proiect cât și pentru autoritatea competentă să epuizeze toate datele tehnice necesare și autorizațiile obținute.

Protecția corespunzătoare a apelor subterane va fi asigurată prin termenii și condițiile impuse de autorizația de gospodărire a apelor. Autorizația de gospodărire a apelor se va emite în urma unei evaluări individuale a proiectului, luând în considerare aspectele specifice ale acestuia, precum și cerințele legale aplicabile activităților miniere. Până la emiterea autorizației de gospodărire a apelor, orice afirmație privind încălcarea prevederilor HG 351/2005 este în mod evident prematură, în principal datorită faptului că autorizația de gospodărire a apelor va reglementa, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, condițiile care trebuie respectate de titularul proiectului privind protecția apelor subterane.

2. În al doilea rând, menționăm că specificul și complexitatea proiectelor miniere au determinat necesitatea stabilirii unui cadru legislativ special. Prin urmare, pentru astfel de proiecte, înțelegerea unor prevederi legale dintr-un anumit act legislativ trebuie coroborată cu prevederile relevante ale altor reglementări aplicabile.

În această privință, atragem atenția asupra faptului că înțelegerea HG 351/2005 trebuie coroborată cu prevederile întregii legislații relevante aplicabile proiectului Roșia Montană, cu un accent special pe Directiva 2006/21/CE privind gestionarea deșeurilor din industria extractivă ("Directiva 21").

Scopul concret al Directivei 21 este de a asigura un cadru legal specific pentru deșeurile din industria extractivă și pentru depozitele de deșeuri aparținând de proiecte miniere, luând în considerare complexitatea acestor proiecte și aspectele specifice ale activităților miniere care nu se pot supune întotdeauna reglementărilor obișnuite privind gestionarea și depozitele de deșeuri. Din această perspectivă, Directiva 21 prevede ca un operator al unui depozit de deșeuri, astfel cum este definit de aceasta (menționăm că iazul de decantare a sterilelor propus de RMGC este considerat un "depozit de deșeuri" conform Directivei 21) trebuie să îndeplinească, *inter alia*, următoarele:

- a) *„depozitul de deșeuri este [...] proiectat astfel încât să îndeplinească condițiile necesare pentru ca, pe termen scurt sau lung, să prevină poluarea solului, a aerului, a apelor subterane sau de suprafață, luând în considerare cu precădere Directivele 76/464/CEE (1), 80/68/CEE (2) și 2000/60/CE, și să asigure colectarea eficientă a apelor contaminate și a levigatului astfel cum și atunci când se impune conform prevederilor autorizației și să reducă eroziunea provocată de apă sau vânt în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic și viabil din punct de vedere economic”;*
- b) *„depozitul de deșeuri este realizat, gestionat și întreținut în mod adecvat pentru a asigura stabilitatea fizică a acestuia și pentru a preveni poluarea sau contaminarea solului, a aerului, a apelor de suprafață sau subterane, pe termen scurt sau lung, și pentru a reduce la minim pe cât posibil eventualele deteriorări ale peisajului.*

În plus, trebuie menționat faptul că MAPM a impus companiei RMGC prin Termenii de referință elaborarea studiului EIM luând în considerare prevederile Directivei 21 și gestionarea deșeurilor miniere din perspectiva BAT. Directiva 21 a fost promovată de Directoratul General de Mediu al UE în ideea de a reprezenta cadrul legislativ aplicabil pentru gestionarea viabilă a deșeurilor miniere în întreaga Europă, iar prin urmare respectarea prevederilor acesteia este obligatorie.

*

Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation ("RMGC") sunt prezentate integral în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei"). GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Aceste fonduri vor fi păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român.

Roșia Montană Gold Corporation ("RMGC") a investit mult timp, energie și resurse în evaluarea viabilității

proiectului minier din valea Roșia Montană. În urma acestei evaluări, RMGC a ajuns la concluzia că Roșia Montană reprezintă o oportunitate de dezvoltare pe termen lung – opinie confirmată de o serie de instituții de creditare, care au analizat în detaliu documentația tehnică a proiectului și rentabilitatea acestuia. Suntem absolut convinși că proiectul se va derula până la finalul celor 16 ani de funcționare preconizați, indiferent de fluctuațiile prețului de piață al aurului.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții ;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

*

Raportul de Securitate a fost pus la dispoziția publicului prin publicarea acestuia pe adresa de Internet recum și în formă tipărită în mai multe puncte de informare în vederea dezbaterilor publice.

*

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de

investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

*

Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și normativele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematicilor complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anume statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitate (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aprox. 6.000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în aceasta zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate[1], respectiv a Directivei 79/409 Păsări[2], cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor acelorși acte[3].

Toate aceste argumente sunt susținute și prezentate în următoarele referințe:

[1] art.3, alin. 2. Fiecare Stat Membru contribuie la crearea (rețelei) NATURA 2000 proporțional cu reprezentarea, pe teritoriul său, a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în paragraful 1. În acest scop, Statele Membre, în conformitate cu Articolul 4, desemnează situri ca zone speciale de conservare, având în vedere obiectivele prevăzute în paragraful 1.

art.4, alin.1. Pe baza criteriilor stabilite în Anexa III (Etapa I) și a informațiilor științifice relevante, fiecare Stat Membru propune o lista de situri indicând tipurile de habitate naturale din Anexa I și speciile indigene din Anexa II pe care le adăpostesc. Pentru speciile de animale care ocupă teritorii vaste, aceste situri corespund locurilor, în cadrul ariilor naturale de răspândire a acestor specii, care

prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Pentru speciile acvatice care ocupă teritorii vaste, astfel de situri vor fi propuse numai acolo unde este posibil de determinat în mod clar o zonă care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Statele Membre propun, dacă este cazul, adaptarea listei în lumina supravegherii prevăzute în Articolul II. [...]

alin.2.[...] Statele Membre ale căror situri adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare ori una sau mai multe specii prioritare reprezentând mai mult de 5% din teritoriul național pot, în acord cu Comisiunea, să solicite ca criteriile enumerate în Anexa III (etapa 2) să fie aplicate mai flexibil în selectarea siturilor de importanță comunitară pe teritoriul lor. [...]

art.6, alin.4. Dacă, contrar concluziilor negative ale evaluării implicațiilor și în absența soluțiilor alternative, un plan sau proiect trebuie totuși să fie realizat, din motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, Statul Membru ia toate măsurile compensatoare necesare pentru a asigura că coerența generală a (rețelei) NATURA 2000 este protejată. Statul Membru informează Comisiunea despre măsurile compensatoare adoptate.

art. 16. Cu condiția că nu există o alternativă satisfăcătoare și că derogarea nu este în detrimentul menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă, Statele Membre pot deroga de la dispozițiile Articolelor 12, 13, 14 și 15 (a și b): [...]

- în interesul sănătății și securității publice sau pentru alte rațiuni de interes major, inclusiv de natură socială sau economică și pentru motive de importanță primordială pentru mediu;

[2] art.4, alin. 1. Speciile menționate în anexa 1 fac obiectul măsurilor de conservare speciale privind habitatul, în scopul asigurării supraviețuirii și a reproducerii lor în aria lor de distribuție. [...].

Se va ține cont - pentru a trece la evaluări de tendințe și de variațiile nivelurilor de populare.

Statele Membre clasează în special în zonele de protecție specială teritoriile cele mai asemănătoare ca număr și suprafață la conservarea lor în zona geografică maritimă și terestră de aplicare a prezentei Directive.

[3] Directiva 92/43 Habitate, art. 2 alin.2.; Directiva 79/409 Păsări, art. 3 alin. 2 lit. c.

*

Afirmația este nefundamentată, ca parte a procesului de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) au fost realizate estimări preliminare cumulative pentru utilajele motorizate staționare și pentru sursele liniare (vehicule), în vederea obținerii unei imagini inițiale privind impactul cumulativ datorat zgomotului și vibrațiilor generate de surse ambientale sau aferente Proiectului Roșia Montană, și a elabora o strategie a activităților de monitorizare și măsurare, împreună cu selectarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de management pentru atenuarea suplimentară a impactului sonor și vibrațional potențial datorat activităților din cadrul Proiectului. Aceste estimări preliminare se aplică majorității activităților de construcție, precum și activităților de exploatare și de dezafectare/închidere a minei și uzinei de procesare. Aceste estimări sunt documentate sub forma unor tabele de date și hărți cu izoplete pentru principalele activități generatoare de zgomot în anumiți ani reprezentativi din ciclul de execuție a Proiectului; a se vedea **Tabelele 4.3.8** până la **4.3.16** **Planșele 4.3.1** până la **4.3.9**. Toate aceste detalii legate de metodologia de evaluare aplicată, datele de input ale modelului de dispersie, rezultatele modelării și măsurile de prevenire/minimizare/eliminare a impactului potențial pe toate etapele proiectului (construcție, operare, închidere) se găsesc în Capitolul 4 Secțiunea 4.3 Zgomot și Vibrații a raportului EIM.

Au fost selectați ca reprezentativi anii de Proiect 0, 9, 10, 12, 14 și 19 deoarece aceștia includ cele mai semnificative activități generatoare de zgomot. Totodată, având în vedere corelarea strânsă dintre problemele și sursele asociate emisiilor atmosferice și celor de zgomot, aceștia sunt și anii utilizați pentru modelarea impactului asupra calității aerului, tratată în capitolul 4.2. În vederea unei redări cât mai exacte a impactului potențial generat asupra receptorilor, aceste planșe includ și estimări ale fondului de trafic rutier prezentate în secțiunea 4.3.6.1.

Planul amplasamentului Proiectului și schemele instalațiilor au fost utilizate pentru determinarea

pozițiilor surselor de zgomot și a altor caracteristici fizice ale zonei. Locul receptorilor a fost stabilit pe baza rapoartelor de fond și a documentației tehnice și de mediu puse la dispoziție de RMGC. Cu ajutorul acestor informații, locurile surselor și ale receptorilor au fost transpuse în coordonate de intrare (x, y, z) pentru programul de modelare a zgomotului.

Tabelele 4.3.8 până la 4.3.16 și Planșele 4.3.1 până la 4.3.9 prezintă nivelele medii maxime de zgomot estimate a se recepta de către comunitățile învecinate pe parcursul tuturor fazelor de Proiect, după încorporarea unor măsuri inițiale de atenuare a impactului, concepute pentru a reduce efectele generate de sursele asociate unor utilaje mobile și staționare. Aici sunt incluse și influențele datorate zgomotului de fond neasociat activităților miniere (în special trafic).

Pentru a evalua nivelul de sunet asociat camioanelor de mare capacitate și altor surse mobile care traversează amplasamentul încărcate cu minereu, roci sterile sau sol s-a utilizat un program de analiză a zgomotului bazat pe modelul standard RD-77-108 [1] al (U.S.) Federal Highway Administration's (FHWA) pentru a calcula valorile de referință ale emisiilor de zgomot pentru camioane grele pe drumurile folosite de proiect. Modelul FHWA prognozează valorile orare ale L_{eq} în condiții de trafic necongestionat și este considerat în general, ca având o precizie în limita a 1,5 decibeli (dB).

Modelul se bazează pe factori de emisie acustică standardizați pentru diferite tipuri și greutatea de vehicule (ex. automobile, camioane de tonaj mediu și camioane grele) ținând seama de volumul vehiculului, viteză, configurația drumului, distanța față de receptor și caracteristicile acustice ale amplasamentului. Nivelul emisiilor pentru toate cele trei tipuri de vehicule crește în funcție de logaritmul vitezei.

Pentru a evalua sursele acustice din uzina de prelucrare propusă ca și cele provenite de la utilajele semistaționare (folosite în extracție, depozitarea în halde a rocilor de steril și solului) AAC a utilizat un program propriu de prognozare a zgomotului cu ajutorul căruia a simulat și modelat emisiile viitoare de zgomot de la echipamentele de pe întregul amplasament. Programul de modelare utilizează algoritmi de propagare acceptabili pentru această ramură industrială pe baza următoarelor norme ale American National Standards Institute (ANSI) și Organizația Internațională de Standardizare (ISO):

- ANSI S1.26-1995 (R2004), Method for the Calculation of the Absorption of Sound by the Atmosphere [Metodă de calcul a absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-1:1993, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 1: Calculation of the absorption of sound by the atmosphere [Calculul absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-2:1996, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 2: General method of calculation [Metoda generală de calcul];
- ISO 3891:1978, Acoustics -- Procedure for describing aircraft noise heard on the ground [Procedură de descriere a modului în care este perceput zgomotului de avion la nivelul solului].

Calculul țin seama de divergența clasică a undei de sunet (adică atenuarea prin dispersie sferică cu ajustarea directivității sursei la sursele punctiforme) plus factorii de atenuare datorită absorbției în aer, efectele minimale la sol și bariere/protecție.

Acest model a fost validat de AAC (Acoustic Alliance Consulting) timp de mai mulți ani prin măsurători de zgomot pe diferite amplasamente industriale funcționale care fuseseră anterior modelate în faza de proiect tehnic. Compararea previziunilor pe bază de model cu măsurătorile de teren a demonstrat de fiecare dată o strânsă concordanță, de obicei în domeniul a 1-3 dB(A).

Referințe:

[1] FHWA Highway Traffic Noise Prediction Model [Model de predicție a zgomotului din trafic]; v. *Federal Highway Administration Report Number FHWA-RD-77-108*. Administrația Federală a Șoselelor din SUA, Washington, D.C., 1978.

O descriere detaliată a tehnologiei de derocare propuse este prezentată în anexa 7.1 Tehnologii de pușcare propuse în etapa de exploatare a proiectului Roșia Montană.

*

Asocierea dintre Gabriel Resources și Regia Autonomă a Cuprului Deva (în prezent, CNCAF Minvest SA) a fost stabilită în temeiul Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 98/08.08.1990, cu modificările și completările ulterioare. Art. 35 al acestei legi prevedea posibilitatea regiilor autonome de a se asocia cu terțe persoane juridice, române sau străine, în scopul creării de noi societăți comerciale.

Societatea Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) a fost înființată în anul 1997 în conformitate cu prevederile legale în vigoare la acea dată, constituirea acesteia făcându-se cu respectarea tuturor condițiilor impuse de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale și Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului în ceea ce privește înființarea societăților comerciale pe acțiuni cu capital mixt.

Precizăm că Actul Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA, care reprezintă rezultatul acordului de voință cu privire la termenii și condițiile în care se desfășoară asocierea dintre statul român și investitor, reprezintă un document la care accesul publicului este permis, fiind inclus în categoria documentelor care, potrivit Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, sunt publicate în Monitorul Oficial al României și de pe care Oficiul Registrului Comerțului este obligat să elibereze, pe cheltuiuala persoanei care a făcut cererea, copii certificate.

Cât despre acordul privind înființarea unei societăți mixte, împreună cu Gabriel Resources Ltd, la inițiativa Ministerului Industriei și Comerțului, acesta prevede următoarele condiții: (i) asigurarea unui nivel al locurilor de muncă similar celui de dinaintea înființării societății; (ii) costurile privind activitățile de explorare sunt în întregime suportate de Gabriel Resources Ltd, (iii) obținerea acordului Agenției Naționale pentru Resursele Naturale de către Regia Autonomă a Cuprului Deva; (iv) respectarea prevederilor legale privind înființarea de societăți mixte în parteneriat cu companii străine. Aceste condiții au fost pe deplin îndeplinite, atât la momentul înființării societății, cât și în timpul desfășurării activităților.

Totodată, menționăm că stabilirea cotelor de participare ale acționarilor la beneficiile și la pierderile Roșia Montană Gold Corporation SA s-a făcut în funcție de cota lor de contribuție la capitalul social al societății. Procentul actual de 80% pentru Gabriel Resources Ltd și de 19,31% pentru CNCAF Minvest SA a rezultat în urma aportului inițial și a contribuțiilor ulterioare ale acționarilor la capitalul societății, Gabriel Resources Ltd. avansând toate cheltuielile și costurile aferente activităților de dezvoltare-exploatare și autorizare a Proiectului Minier Roșia Montană.

Prevederile Actului Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA cu privire la condițiile de majoritate și cvorum necesare pentru luarea deciziilor în cadrul Adunării Generale a Acționarilor și participarea la beneficiile și la pierderile societății sunt preluate din Legea nr. 31/1990, neexistând nici o derogare sub acest aspect.

*

Această afirmație nu este adevărată; Planul de urbanism a fost întocmit cu consultarea publicului.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un Certificat de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 pentru întregul proiect minier Roșia Montană, inclusiv pentru iazul de decantare a sterilelor. Prin Certificatul de Urbanism se solicită și întocmirea unui Plan de Urbanism Zonal (PUZ), care să reflecte toate modificările aduse Proiectului Roșia Montană, ca urmare a consultărilor și dezbaterilor publice organizate în legătură cu acest proiect, precum și a consultării autorităților avizatoare. Acest plan, denumit "Modificare Plan Urbanistic Zonal, Zona Industrială Roșia Montană" a fost elaborat și supus dezbaterii publice în luna iunie 2006 în conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului nr. 176/N/2000 pentru aprobarea reglementării tehnice "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic Zonal" și în prezent se află în curs de avizare.

În ceea ce privește Planul Urbanistic General (PUG) Roșia Montană aprobat în 2002, acesta a fost elaborat în paralel cu PUZ din 2002, toate prevederile din PUG fiind preluate și în PUZ. De asemenea procedura de avizare a celor două planuri de urbanism s-a desfășurat în paralel.

*

Cercetarea arheologică preventivă din perimetrul de dezvoltare a proiectului minier Roșia Montană s-a realizat prin tehnicile specifice, respectiv sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de studiile geofizice și analizele zborurilor fotogrametrice. Dezvoltarea în suprafață a cercetărilor s-a produs acolo unde realitățile arheologice au impus-o.

La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic. ASTFEL, TOATE PERIMETRELE PENTRU CARE S-A APLICAT PROCEDURA DE DESCĂRCARE DE SARCINĂ ARHEOLOGICĂ AU FOST CERCETATE. Toate cercetările, începând cu campania din 2004, au fost realizate conform prevederilor legale în vigoare, respectiv OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către Ministerul Culturii și Cultelor a Standardelor și Procedurilor Arheologice.

Investiția proiectată în perimetrul aurifer de la Roșia Montană a ridicat o serie de probleme privitoare la salvarea patrimoniului istorico-arheologic din zonă, precum și la valorificarea acestuia din punct de vedere științific și muzeal. Tocmai datorită complexității și dificultății determinate de acest demers, imposibil de surmontat prin contribuții individuale, Ministerul Culturii și Cultelor din România a luat decizia inițierii unui Program Național de Cercetare, denumit *Alburnus Maior*.

Roșia Montană Gold Corporation nu a făcut altceva decât să asigure – conform prevederilor legale în vigoare în România – resursele financiare necesare pentru evaluarea, studierea și punerea în valoare a vestigiilor arheologice. Organizarea cercetării și descărcarea de sarcină arheologică s-a realizat prin mijloace specifice și metodologii adaptate realităților unui anumit sit, în cazul nostru, Roșia Montană, care au constatat în:

- Studii de arhivă;
- Perieghetă și evaluare de teren; sondaje arheologice;
- Survol și interpretare aerofoto; imagine satelitară de mare rezoluție;
- Studii de arheologie minieră, topografie subterană și modelare 3D;
- Studii de geofizică;
- Cercetări arheologice ample în zonele cu potențial arheologic identificat – efectuarea de săpături arheologice propriu-zise;
- Studii interdisciplinare – sedimentologie, arheozoologie, palinologie comparată, arheo-metalurgie, geologie, mineralogie;
- Datare radiocarbon și dendrocronologică;
- Înregistrarea cercetărilor și a rezultatelor acestora într-o bază de date integrată;
- Topografie arheologică în format clasic și digital și elaborarea proiectului GIS; realizarea arhivei foto – clasică și digitală;
- Restaurarea artefactelor;
- Inventarierea și catalogarea digitală a artefactelor;
- Studii de specialitate pentru valorificarea rezultatelor cercetărilor - publicarea de volume științifice, expoziții, site Web etc.

Toate cercetările arheologice cu caracter preventiv desfășurate la Roșia Montană începând cu anul 2000 și până în prezent, au fost realizate în cadrul unui program complex de cercetare, fiind emise, în conformitate cu prevederile legale, autorizații de săpătură arheologică preventivă. Cercetările arheologice au fost coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, la derularea acestora participând un număr de 21 de instituții de specialitate românești și 3 din străinătate. Cercetările derulate în fiecare campanie arheologică sunt autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în baza planului anual de cercetare arheologică aprobat de către Comisia Națională de Arheologie.

Conform legislației române în vigoare (OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către MCC a Standardelor și Procedurilor Arheologice), autorii cercetării pot propune descărcarea de sarcină arheologică. În urma procesului complex de cercetare, se întocmește de către arheologi o documentație exhaustivă asupra zonei investigate, după consultarea căreia, Comisia Națională de Arheologie recomandă sau nu, după caz, eliberarea certificatului de descărcare de sarcină arheologică, care era emis, în cazul cercetărilor din perioada 2001 – 2006, de Ministerul Culturii și Cultelor, direct sau prin serviciile sale deconcentrate.

Cercetările arheologice preventive de la Roșia Montană au permis studierea a cinci necropole de incinerare din perioada romană (Tăul Corna, Hop - Găuri, Țarina, Jig - Piciorag și Pârâul Porcului - Tăul Secuilor) și a două zone funerare (Carpeni și Valea Nanului), a unor zome sacre (Hăbad și valea Nanului), a unor zone de habitat (Hăbad, Carpeni, Tăul Țapului, Hop), dintre care se disting clădirile romane din zona Dealului Carpeni, și monument funerar circular de la Tău Găuri. Tuturor acestor cercetări de suprafață li se adaugă cele efectuate – în premieră în România – în subteran în masivele Cetate, Cârnic, Jig și Orlea, în cazul acestora distingându-se descoperirile unor vestigii deosebite în zona Piatra Corbului, a galeriei Cătălina Monulești și a sectorului minier Păru-Carpeni.

Pentru efectuarea acestor cercetări au fost efectuate o serie de studii speciale legate de interpretarea fotografiilor aeriene, cele de arheomagnetometrie și rezistivitate electrică, precum și cele de palinologie, sedimentologie, geologie și analiza probelor prin metodele izotop radio-carbon și dendrocronologică. Pentru buna gestionare a unităților de cercetare și implicit a descoperirilor arheologice s-au folosit baze de date, conținând informație text și fotografică - inclusiv 4 imagini satelitare (o imagine satelitară de arhivă SPOT Pancromatic (10 m) din anul 1997; 2 imagini satelitare de arhivă LANDSAT 7 MS (30 m) din anii 2000, 2003; o imagine satelitară programare prioritară SPOT 5 SuperMode color (2,5 m rezoluție) 19 iulie 2004) - toate acestea fiind integrate într-un amplu proiect GIS care a reprezentat la prima sa versiune o premieră în cercetarea arheologică din România.

Cercetarea arheologică s-a desfășurat prin sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de analizele magnetometrice, de studiile de rezistivitate electrică și de datele zborurilor fotogrametrice. La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic.

Într-o serie de situații arheologice sau când monumentele istorice se situau aproape de obiective industriale, acestea din urmă au fost re-proiectate astfel încât respectivele vestigii arheologice sau monumentele istorice să nu fie afectate. Practic, acolo unde a fost cazul, s-a recurs la conservarea și restaurarea *in situ* a obiectivului arheologic, așa cum este cazul monumentului funerar circular de la Hop-Găuri (volumul monografic *Alburnus Maior* II, București 2004), a dealului Carpeni, considerat ca „rezervație arheologică” sau al zonei Piatra Corbului, toate fiind incluse în urma cercetărilor efectuate și a concluziilor acestora în Lista Monumentelor Istorice din 2004. Acestora li se adaugă zonele în care vor fi păstrate *in situ* vestigiile antice miniere ca în cazul galeriei Cătălina Monulești și al sectorului minier Păru Carpeni. Acestora li se adaugă zona centrului istoric Roșia Montană unde sunt situate o serie de valori de arhitectură (35 de case monument istoric).

Amintim, în acest sens, că structurile identificate și cercetate au fost publicate preliminar, după fiecare campanie de cercetări arheologice în *Cronica Cercetării Arheologice din România*, precum și în volumul 1 al seriei monografice *Alburnus Maior*. Pentru conformitate vă indicăm punctele în care au fost identificate și cercetate structuri consistente de habitat datate în epocă romană și vă indicăm și reperele bibliografice pentru a vă ușura informarea: Hop-Găuri, Carpeni, Tăul Țapului (CCA 2001 (2002), p. 254-257, nr. 182; 261-262, nr. 185; 264-265, nr. 188; 265-266, nr. 189. *Alburnus Maior* I, 2003, p. 45-80; 81-122; 123-148; CCA 2001 (2002), 257-261; CCA 2003 (2004) ,280-283; *Alburnus Maior* I, 2003, p. 387-431, 433-446, 447-467).

Pentru detalii privind cadrul legislativ aplicabil, obligațiile legale ale titularului de proiect și o descriere detaliată și complementară a cercetărilor arheologice preventive efectuate până în prezent și a planurilor de management pentru patrimoniului cultural, poate fi consultată anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”. În același context pot fi găsite informații suplimentare privind rezultatele cercetărilor efectuate în cadrul Programului Național de Cercetare „*Alburnus Maior*” în perioada 2001-2006.

În concluzie, zona adusă în discuție de petent a fost cercetată în conformitate cu prevederile legale românești, cât și cu respectarea normelor și practicilor europene în domeniu.

Cercetarea arheologică efectuată la Roșia Montană – cunoscută sub denumirea de cercetare arheologică preventivă / de salvare -, cât și studiile conexe de patrimoniu, se fac însă, ca peste tot în lume, în relație cu interesul economic pentru anumite zone, iar costurile acestora, ca și costurile de punere în valoare și

întreținere a zonelor păstrate, sunt asigurate de cei care fac investiția, realizându-se un parteneriat public-privat în sensul protejării patrimoniului cultural, conform prevederilor Convenției europene de la Malta (1992) cu privire la protejarea patrimoniului arheologic.

*

În contextul implementării unui nou proiect minier la Roșia Montană, Ministerul Culturii și Cultelor a autorizat desfășurarea studiilor de evaluare a patrimoniului arheologic și arhitectural pentru anul 2000, iar la sfârșitul aceluși an Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național a susținut prezentări cu concluziile acestor studii preliminare în cadrul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și a Comisiei Naționale de Arheologie. Începând cu anul 2001, luând în considerare concluziile studiilor de evaluare din anul precedent, a fost instituit Programul Național de Cercetare "Alburnus Maior" prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2504 din 07.03.2001, desfășurându-se în conformitate cu prevederile Legii nr. 378/2001 (completată ulterior prin Legea nr. 462/2003 și respectiv Legea nr. 258/2006). Astfel, administrația centrală, respectiv Ministerul Culturii și Cultelor – direct sau prin instituțiile aflate în subordinea sa - s-a implicat din anul 2000 și până în prezent, conform atribuțiilor sale legale, în ceea ce privește gestionarea problemelor de patrimoniu de la Roșia Montană.

Astfel, **cercetările arheologice preventive** sunt coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, fiind derulate în colaborare cu 21 de instituții naționale și 3 instituții străine cu competențe în domeniu, desfășurându-se cu aprobarea anuală a Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. Programul se desfășoară conform prevederilor legale cu susținerea financiară a S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A., respectiv al companiei miniere care intenționează să extindă și să continue exploatarea de suprafață a zăcămintului auro-argintifer de la Roșia Montană. Astfel s-au desfășurat și sunt în curs de derulare ample cercetări arheologice preventive în zona de impact a proiectului minier Roșia Montană. În baza rezultatelor acestora propunându-se: fie aplicarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică a unor perimetre cercetate aflate în zona de intervenție a investitorului, fie conservarea *in situ* a unor structuri și monumente reprezentative, în conformitate cu prevederile legale. Zonele care au fost propuse spre conservare, ca și cele pentru care s-a aplicat procedura de descărcare de sarcină arheologică, au fost cercetate de specialiști și, în baza acestei expertize și a analizei făcute de către Comisia Națională de Arheologie, s-au luat deciziile respective. Proiectul minier a suferit de-a lungul anilor 2000-2005 o serie de modificări tocmai pentru a putea aplica deciziile legate de conservarea patrimoniului. Câteva exemple în acest sens sunt: extinderea duratei cercetărilor arheologice de teren pe mai mulți ani (ex. Țarina, Pârâul Porcului, Orlea), reconsiderarea amplasamentului unor elemente de infrastructură a proiectului pentru conservarea vestigiilor arheologice din zonele Carpeni, Tău Găuri, Piatra Corbului.

Studiile de arhitectură și urbanism au fost efectuate în conformitate cu prevederile legale, de către firme autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor, iar documentațiile de urbanism astfel redactate, cât și lucrările de restaurare și conservare desfășurate până în prezent, au fost avizate de către Comisia Națională a Monumentelor Istorice. Astfel, aprobarea și implementarea unor documentații de urbanism s-a făcut conform prevederilor legale, iar compania și-a asumat aceste decizii prin modificarea planurilor de dezvoltare a minei și în consecință:

În perioada 2001-2004, sub coordonarea unor specialiști de la Muzeul Național al Satului "Dimitrie Gusti" (instituție muzeală de rang național, direct subordonată Ministerului Culturii și Cultelor) a fost efectuată o **amplă cercetare etnografică** a zonei Roșia Montană – Abrud – Corna, dublată în anii 2001-2002 și de realizarea unei ample serii de interviuri de istorie orală de către Societatea Română de Radiodifuziune prin Centrul de Istorie Orală "Gheorghe Brătianu", București (SRR - CIO).

În conformitate cu cerințele Ministerului Mediului și al Gospodării Apelor, respectiv ale Ministerului Culturii și Cultelor în cadrul documentației privind Raportul la studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană au fost elaborate planuri de management specifice pentru gestionarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană, în contextul implementării proiectului minier (vezi Raportul de Evaluarea a Impactului asupra Mediului, vol. 32-33, Plan M – Plan de management al patrimoniului cultural, partea I – Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, partea II-a – Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană, partea III-a – Plan de management pentru patrimoniul cultural).

În aceste planuri de management sunt prezentate pe larg obligațiile și responsabilitățile pe care compania,

conform deciziilor administrației culturale centrale, și le asumă în contextul implementării proiectului său minier – în ceea ce privește protejerea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană: vestigii arheologice de suprafață și subteran, clădiri monument istoric, zone protejate, elemente de patrimoniu imaterial, elemente de peisaj cultural, etc. În acest context, trebuie subliniat că acțiunile de conservare și protejare a patrimoniului arheologic sunt dublate și de cele privind reabilitarea și conservarea Zonei Protejate Centrul Istoric Roșia Montană (cuprinzând 35 de clădiri monument istoric (din care 11 sunt deja în curs de proiectare în momentul de față), Tăul Mare, Tăul Brazi și Tăul Anghel, precum și vestigii ale exploatărilor miniere de suprafață din zona Văidoaia, cât și de crearea, în anii ce vin, a unui modern complex muzeal dedicat istoriei mineritului în zona munților Apuseni, acesta urmând să aibă expoziții de geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic, precum și o secțiune subterană organizată în jurul galeriei Cătălina Monulești.

În aceeași măsură, Direcția Județeană pentru Cultură Culte și Patrimoniu Cultural Național Alba a făcut numeroase vizite de informare și control la fața locului. Tot prin intermediul acestui organism administrativ s-au derulat și etapele specifice legate de achizițiile legale de imobile monument istoric efectuate de către companie. Dreptul de preempțiune asupra cumpărării acestor imobile a fost exprimat de către autoritatea centrală a Ministerului Culturii și Cultelor.

Se cuvine însă subliniat că, în afara obligațiilor asumate de către RMGC, în privința protejării și conservării vestigiilor arheologice și a monumentelor istorice, există o sumă întreaga de obligații care revin atât autorităților publice locale din Roșia Montană și județul Alba, cât și autorităților publice centrale, respectiv Statului Român.

Planurile de management pentru patrimoniu cultural din cadrul Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului aduc precizări asupra acestor aspecte (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 21-22, 47, 52-53, 66-67 și Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 33, Plan de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din zona Roșia Montană, p. 28-29, 48-50, 52-53, 64-65, p. 98 – Anexa 1).

Număr crt.	779	Idem cu: 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808
Nr. de identificare a observațiilor publicului	Nr. 109737/ 21.08.2006 si Nr. 75053/ 22.08.2006	Idem cu: Nr. 109738/21.08.2006 si Nr. 75054/22.08.2006, Nr. 109739/21.08.2006 si Nr. 75055/22.08.2006, Nr. 109740/21.08.2006 si Nr. 75056/22.08.2006, Nr. 109741/21.08.2006 si Nr. 75057/22.08.2006, Nr. 109742/21.08.2006 si Nr. 75058/22.08.2006, Nr. 109743/21.08.2006 si Nr. 75059/22.08.2006, Nr. 109744/21.08.2006 si Nr. 75060/22.08.2006, Nr. 109745/21.08.2006 si Nr. 75061/22.08.2006, Nr. 109746/21.08.2006 si Nr. 75062/22.08.2006, Nr. 109747/21.08.2006 si Nr. 75063/22.08.2006, Nr. 109748/21.08.2006 si Nr. 75064/22.08.2006, Nr. 109749/21.08.2006 si Nr. 75065/22.08.2006, Nr. 109750/21.08.2006 si Nr. 75066/22.08.2006, Nr. 109751/21.08.2006 si Nr. 75067/22.08.2006, Nr. 109752/21.08.2006 si Nr. 75068/22.08.2006, Nr. 109753/21.08.2006 si Nr. 75069/22.08.2006, Nr. 109754/21.08.2006 si Nr. 75070/22.08.2006, Nr. 109755/21.08.2006 si Nr. 75071/22.08.2006, Nr. 109756/21.08.2006 si Nr. 75072/22.08.2006, Nr. 109757/21.08.2006 si Nr. 75073/22.08.2006, Nr. 109758/21.08.2006 si Nr. 75074/22.08.2006, Nr. 109759/21.08.2006 si Nr. 75075/22.08.2006, Nr. 109760/21.08.2006 si Nr. 75076/22.08.2006, Nr. 109761/21.08.2006 si Nr. 75077/22.08.2006, Nr. 109762/21.08.2006 si Nr. 75078/22.08.2006, Nr. 109763/21.08.2006 si Nr. 75079/22.08.2006, Nr. 109764/21.08.2006 si Nr. 75080/22.08.2006, Nr. 109765/21.08.2006 si Nr. 75081/22.08.2006, Nr. 109766/21.08.2006 si Nr. 75082/22.08.2006
Propunerea		<p>Petentul nu este de acord cu promovarea proiectului Rosia Montana formuland urmatoarele observatii si comentarii :</p> <ul style="list-style-type: none"> -In EIA nu sunt prezentate toate riscurile pe care le poate avea acest proiect; -Costurile totale pentru inchiderea minei sunt nerealiste; -Nu exista pana in momentul de fata un Plan Urbanistic Zonal pentru Zonele Protejate aprobat; -Etapa de consultari publice si evaluare a calitatii raportului la studiul de impact a inceput fara un certificat de urbanism valabil; -Nu au fost date informatii privind fundatia pe care RMGC urmeaza sa o infiinteze si finanteze, fundatie care urmeaza sa isi asume obligatiile pe care operatiunea miniera nu si le poate asuma; -Actualele planuri de urbanism ale Comunei RM nu corespund propunerii de proiect minier descrise in EIM; -Iazul de decantare nu este impermeabilizat; -Depozitele de deseuri propuse nu vor fi construite conforme cu legislatia in vigoare; -Nu au fost stabilite garantii financiare; <p>-Nu exista un Raport de securitate depus spre consultarea publicului si de evaluare a autoritatilor competente ;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Raportul EIM nu evalueaza « Alternativa Zero » ; -Proiectul prezinta o amenintare asupra florei si faunei protejate; -Raportul EIM nu prezinta impactul zgomotului si vibratiilor lucrarilor efectuate asupra patrimoniului clasificat ; -Publicul/ONG-urile doresc punerea la dispozitie a contractelor si inteleggerilor dintre Companie si statul Roman ; -Modificarea planului de urbanism fara consultarea publicului ; -Din punct de vedere arheologic zona propusa a fi ocupata de proiect nu a fost legal cercetata ; -Contesta protejarea monumentelor arhitecturale si spirituale, inclusiv angajarea cu responsabilitate a institutiilor statului in actiunea de protejare . <p>VEZI CONTINUT CONTESTATIE TIP 1</p>
Soluția de rezolvare		Riscul, prin natura sa, poate fi atenuat și diminuat; cu toate acestea, nu poate fi eliminat. Pentru a introduce aceste informații în context, simplul fapt de a te deplasa pe stradă sau de a efectua activități curente acasă prezintă probabilitate de producere a unui accident de 2 ori mai mare decât în cadrul unor activități industriale care utilizează substanțe periculoase.

Un capitol important din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului a fost dedicat procesului de identificare a riscurilor proiectului. În plus, acest capitol asigură o abordare a măsurilor de atenuare pentru fiecare tip de risc și modul în care acestea au fost integrate în proiectele tehnice. Se admite faptul că identificarea riscului este un proces dificil datorită numărului și varietății evenimentelor care pot fi preconizate. Raportul EIM nu poate presupune că acoperă toate riscurile potențiale asociate proiectului. Cu toate acestea, a încercat să identifice și să facă referire la cele mai relevante riscuri. Proporțiile evaluării riscului și intensitatea măsurilor de prevenire și atenuare ar trebui să fie direct proporționale cu riscurile implicate și, prin urmare, doar riscurile ce au fost considerate ca fiind de importanță majoră au fost evaluate în detaliu. Toate acestea sunt descrise în detaliu în cele ce urmează.

Într-un sens mai larg, întregul Raport la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) se centrează pe evaluarea impacturilor și reducerea lor asociată. Astfel că, Capitolul 4 al EIM prezintă evaluarea impactului avut de proiect. În cele ce urmează se prezintă un sumar al impactului proiectului ce a fost prezentat pe larg în cadrul EIM.

Din perspectiva evaluării riscurilor naturale și tehnologice, Cap.7, „Situatii de risc” al Raportului de Evaluare a Impactului asupra Mediului, scoate în evidență că măsurile de siguranță, cele de prevenire, implementarea sistemelor de management de mediu și a riscului reduc consecințele la nivele acceptabile față de cele mai restrictive norme, standarde, cele mai bune practici sau recomandări naționale și internaționale în domeniu. Nivelul de risc a fost stabilit ca mediu și deci, acceptabil social. Extinderea analizei de risc și intensitatea măsurilor de prevenire și diminuare a consecințelor trebuie să fie proporționale cu riscul implicat. Alegerea unei tehnici particulare este specifică scenariului de accident analizat.

Sunt analizate mai detaliat acele scenarii de accidente care în urma analizei calitative sunt considerate ca având potențial de accident industrial major și se produc cu probabilități de peste 10^{-6} (perioade de revenire mai reduse de 1/1.000.000) adică ar putea avea consecințe majore deci, risc asociat ridicat, peste nivelul 9 la 12 (pe o scara 1-25).

O evaluare globală a riscului asociat proiectului Roșia Montană este realizată prin utilizarea metodologiei de evaluare rapidă a riscului asupra mediului și sănătății elaborată inițial de Ministerul Mediului din Italia și Organizația Mondială a Sănătății. Identificarea și analiza hazardurilor și riscurilor naturale prezintă date și informații esențiale pentru evaluarea potențialelor accidente tehnologice:

- la proiectarea sistemului iazului de decantare s-au luat în calcul parametrii pe deplin acoperitori pentru riscul seismic ce caracterizează aceasta zonă. Acești parametrii seismici de proiectare adoptați în cazul sistemului iazului de decantare cât și al altor structuri de pe amplasamentul propus, rezultă într-un factor de siguranță mult peste minimul acceptat conform standardelor naționale și europene pentru proiectarea amenajărilor de acest gen;
- în sectorul afectat fizic de Proiect, riscul apariției inundațiilor va fi foarte redus datorită bazinelor hidrografice reduse (controlate de pâraiele Roșia și Corna) în arealul afectat de exploatare, cât și creării de structuri hidrotehnice de acumulare, deviere și drenaj a apelor pluviale de pe amplasament, și în general, în bazinul hidrografic al Abrudului;
- riscurile rezultate ca urmare a fenomenelor meteorologice au fost revăzute și folosite în evaluarea hazardurilor proceselor tehnologice afectate.

Din analiza indicatorilor morfometrici și corelarea lor cu alte seturi de informații privind versanții naturali din amplasamentul și proximitatea acestuia, reiese faptul că riscul (estimat calitativ) de producere a alunecărilor de teren este unul scăzut spre moderat iar consecințele acestuia nu vor afecta major componentele structurale ale proiectului.

Nu există un risc important asociat epuizării resurselor. Activitățile miniere sunt planificate judicios, astfel încât să exploateze doar acele resurse de aur și argint rentabile din punct de vedere economic și doar cantitățile de roci de construcție necesare derulării Proiectului. Gestionarea teritoriului aferent concesiunii miniere va reduce la minim „sterilizarea” rezervelor (limitarea accesului viitor la rezerve).

La evaluarea hazardurilor și riscurilor tehnologice, a fost realizat calculul cantității totale a substanțelor periculoase și a categoriilor de substanțe periculoase prezente în cadrul obiectivului, conform regulilor incluse în *Procedura de notificare* aprobată de Ordinul Ministerului Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului (MAPAM) nr. 1084/2003. În baza evaluării stocurilor de substanțe periculoase prezente pe

întreg amplasamentul proiectului comparativ cu cantitățile relevante prevăzute de HG 95/2003 care transpune Directiva Seveso, obiectivul se încadrează la limita superioară a cantităților relevante specifice și deci este obligatorie elaborarea și transmiterea autorității publice teritoriale pentru protecția mediului și autorității teritoriale pentru protecție civilă a *Raportului de securitate* în exploatare pentru prevenirea riscurilor de accidente majore.

Pentru evaluarea consecințelor unor accidente majore cu substanțe periculoase s-au utilizat modele fizico-matematice agregate la nivel internațional și în special în UE, precum versiunea curentă a programului SLAB (Canada) de modelare a dispersiei în aer a gazelor mai dense decât aerul care poate trata o multitudine de situații și scenarii. Similar, a fost utilizat programul EFFECTSGis 5.5 (Olanda) construit pentru analiza efectelor accidentelor industriale și analiza consecințelor. Au fost considerate mai multe scenarii pentru a răspunde cerințelor legislative interne, în special cele legate de realizarea Planurilor de Urgență Internă (HG 647/2005). Concluziile evaluării riscului pentru accidentele majore au fost următoarele:

- Distrugerea totală a instalațiilor uzinei se poate produce doar prin atac terorist cu arme clasice sau nuclear. Avarierea rezervorului de HCl (inclusiv a cuvei de retenție) simultan cu a rezervoarelor de stocare NaCN, a rezervoarelor de soluție bogată, a tancurilor de leșiere, și deversarea întregului conținut al acestora, pot rezulta în dispersia de HCN în atmosferă. În același timp, în anumite situații și condiții meteo defavorabile dispersiei, persoanele aflate până la 40 m distanță de sursa de emisie, surprinse de norul toxic pentru mai mult de 1 minut fără să utilizeze mijloace de protecție a respirației, vor deceda aproape sigur. De asemenea se poate considera că pe o rază de cca. 310 m, persoanele expuse pentru mai mult de 10 minute pot suferi intoxicații grave fiind posibil să se producă chiar decesul. Efecte toxice pot apare la persoanele aflate pe direcția vântului până la o distanță de cca. 2 km de uzina de procesare;

- Erori de operare și/sau defecțiuni ale sistemelor de măsură și control soldate cu scăderea pH-ului turburelii în tancurile de leșiere, îngroșător și/sau DETOX și emisii accidentale de acid cianhidric. Zona afectată de concentrații de 290 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 36 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 157,5 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul platformei tancurilor CIL;

- Emisie accidentală de HCN din decantor. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în tancurile CIL accentuată de o supradozare a soluției de flocculant simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 65 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 104 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Emisie accidentală de HCN din stația DETOX. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în reactoare generată de o supradozare a soluției de metabisulfat și/sau sulfat de cupru simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mari de 1900 ppm pentru un timp de expunere de 1 minut este situată în interiorul unui cerc cu raza de 10 m. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 27 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 33 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Explozia rezervorului de stocare GPL. Rezervorul de stocare al GPL are o capacitate de 50 t și este amplasat în aer liber în apropierea centralei termice. Simularea a fost efectuată pentru cea mai gravă situație posibilă, considerând explozia rezervorului plin. Pragul I cu radiație de căldură $12,5 \text{ kW/m}^2$ este în interiorul unui cerc cu raza de 10,5 m iar Pragul II cu radiație de căldură 5 kW/m^2 este în interiorul unui cerc cu raza de 15 m;

- Avarii și/sau incendii la rezervoarele de combustibili. Simulările au fost efectuate pentru cele mai grave situații posibile, considerând aprinderea și arderea cantității totale a motorinei (incendiu în rezervor, sau în cuva de retenție plină cu motorină);

- Ruperea barajului Corna cu formare de breșe. S-au luat în calcul două scenarii de accidente credibile pentru simularea scurgerii sterilelor din iazul de decantare, și sase scenarii credibile pentru scurgerea apei decantate din iaz și a apei din porii sterilelor cu efecte semnificative asupra ecosistemelor terestre și acvatice, sub diferite condiții meteorologice;

- Scurgerea sterilelor poate avea loc de-a lungul văii Corna, pe o distanță de 800 m (prin ruperea barajului inițial), sau pe 1600 m în cazul ruperii barajului Corna în varianta finală;

- În ceea ce privește impactul asupra calității apei, concentrația de cianură în apă sub formă de undă de poluare va ajunge la Arad în apropiere de granița romano-maghiara pe râul Mureș, la concentrații între 0,03 și 0,5 mg/L. Datorită limitărilor matematice inerente ale modelelor folosite, valorile menționate

și efectele accidentelor sunt considerate a fi supraestimate. În consecință aceste rezultate descriu „cazurile cele mai defavorabile”, bazate pe ipoteze extreme de rupere a barajului Corna.

Ulterior, a fost realizată o nouă simulare, mult mai precisă și mai realistă, bazată pe modelul INCA-Mine (Whitehead et al., 2006), ce ia în calcul dispersia, volatilizarea și descompunerea cianurilor în timpul deplasării undei poluante înspre aval.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre, cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș - Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexa împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1:

- Formarea de HCN la suprafața iazului. Simulările privind emisiile de HCN de pe suprafața iazului de decantare și dispersia acestuia în atmosferă arată că nu se depășește un nivel de 400 μg/mc pentru medierea de o oră și 179 μg/mc pentru o mediere de 8 ore. Aceste concentrații de HCN depășesc cu puțin pragul de miros (0,17 ppm) și sunt mult inferioare concentrațiilor care ar putea fi periculoase;

- Ruperea barajului Cetate cu formare de breșe. Modelarea viiturii în caz de rupere a barajului Cetate a avut la bază parametrii de proiectare obținuți în studiul hidrometeorologic „Assessment of rainfall intensity, frequency and runoff for the Roșia Montană Project - Radu Drobot”. Caracteristicile breșei au fost prezise cu ajutorul modelului Breach, iar înălțimea maximă a undei de viitură în diferite secțiuni de scurgere a fost modelată folosind programul FLDWAV. S-a considerat un volum total al scurgerii de 800000 mc în timp de o oră, când vârful hidrografului viiturii este cu aproximativ 4,9 m deasupra scurgerii de bază chiar imediat aval de baraj și în albia îngustă a Abrudului la 5,9-7,5 km în aval de baraj iar la ultima secțiune luată în calcul (10,5 km) adâncimea apei este de aproximativ 2,3 m deasupra scurgerii de bază iar debitul maxim 877 mc/s. În continuare, valea mai largă a Arieșului permite viiturii să se propage printr-o albie semnificativ mai extinsă iar rezultatul este un hidrograf de viitură mult atenuată. Aceste rezultate descriu „cazul cel mai defavorabil”, bazat pe ipoteza extremă de rupere a barajului;

- Accidente pe parcursul transportului cianurii. Datorită cantităților mari de cianură transportate (cca. 30 t zilnic), riscurile asociate acestei activități au fost analizate în detaliu prin aplicarea metodei ZHA - Zurich Hazard Analysis. Drept urmare a fost selectat traseul optim de transport de la furnizor până la uzina de procesare și anume:

Transportul cianurii (în formă solidă) se va efectua în exclusivitate cu containere specializate SLS (Solid to Liquid System) cu o capacitate de 16 t fiecare. Containerul, construit în conformitate cu normele ISO, este protejat de către un cadru de protecție prevăzut cu suportți, permițând decuplarea de trailerul de transport și stocarea temporară. Grosimea virolei este de 5,17 mm asigurând împreună cu

cadru metalic o protecție suplimentară a încărcăturii în caz de accident. Acest sistem este considerat BAT și este în momentul de față una dintre cele mai sigure modalități de transport al cianurii.

Se menționează faptul ca studiul prezintă probabilitatea de apariție a acestor scenarii (paginile 177-179, Concluzii).

În ceea ce privește managementul cianurilor, există un studiu de bază intitulat „Proiectul Aurul Roșia Montană, Planul pentru Managementul Cianurilor” întocmit în conformitate cu „Codul Internațional pentru Managementul Cianurilor pentru Producători, Transportatori și Utilizarea Cianurii în Producerea Aurului (International Cyanide Management Institute), mai 2002”. Se subliniază faptul ca SC Roșia Montană Gold Corporation SA este semnatară a acestui cod.

Referințele bibliografice pentru capitolului 7 „Situatii de Risc” se regăsesc la paginile 184-187.

*

Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analizarea fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închiderea și refacerea ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie reprofile și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

RMGC consideră că – departe de a fi prea mici – aceste costuri estimative sunt dovada gradului ridicat de responsabilitate față de închidere și refacere ecologică. Doar ca o comparație, cel mai mare producător de aur din lume a rezervat suma de 683 milioane USD (începând cu 31 decembrie 2006) pentru refacerea ecologică a 27 de exploatări, ceea ce înseamnă în medie 25 milioane USD pe exploatare. Costurile estimative ale RMGC, recent majorate pe baza unor date suplimentare de la suma de 73 milioane USD precizată în studiul EIM, totalizează în prezent 76 milioane USD.

*

Conform prevederilor Legii 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate ("Legea 5/2000"), (art. 5, paragrafele 2-3), autoritățile administrației publice locale, cu sprijinul autorităților publice centrale cu atribuții în domeniu aveau obligația de a delimita, în baza unor studii de specialitate, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a Legii 5/2000, zonele de protecție a valorilor de patrimoniu cultural, prevăzute în Anexa nr. III a respectivului act normativ. În vederea instituirii zonelor protejate autoritățile administrației publice locale trebuie să întocmească documentațiile de urbanism și regulamentele aferente, elaborate și aprobate potrivit legii, care trebuie să cuprindă măsurile necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național din zonă.

Totodată, Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, prevede dreptul persoanelor fizice sau juridice interesate în amenajarea teritoriului, de a iniția redactarea planurilor de urbanism.

În baza acestor prevederi legale, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat din anul 2001 procesul de elaborare a acestor documentații de urbanism specifice – Planul de Urbanism General și Planul de Urbanism Zonal. Ele au fost elaborate de firme românești autorizate și au urmat procedura legală de aprobare. Avizul pentru instituirea Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană a fost emis de Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în cursul anului 2002 (avizele nr. 61/ 14.02.2002 și nr. 178/ 20.06.2002) ca parte a procedurii de autorizare a documentațiilor de urbanism. În baza acestor avize, Ministerul Culturii și Cultelor a solicitat elaborarea Planului de Urbanism Zonal pentru zona Centrală Istorică. Treizeci și cinci (35) din cele 41 de imobile monument istoric, sunt localizate în cuprinsul Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană.

În ceea ce privește valorile de patrimoniu situate în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială (este vorba de 6 imobile monument istoric), acestea sunt tratate în Planul de Urbanism Zonal Industrial elaborat de către S.C. Proiect Alba S.A. În reglementările acestui document vor fi cuprinse măsurile de protejare a acestor monumente.

În concluzie, studiile de urbanism și studiile de specialitate pentru delimitarea zonelor protejate în teritoriul în care intenționăm să dezvoltăm acest proiect, sunt în curs de aprobare în conformitate cu prevederile legale de către instituțiile și comisiile cu atribuții în această zonă de interes. Trebuie precizat că nici una dintre casele monument istoric din cuprinsul proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, ci toate cele 41 de case monument istoric vor fi cuprinse într-un complex program de restaurare (vezi Planul de Management). Acest program este absolut obligatoriu, dacă dorim ca aceste case, indiferent că se va pune în practică proiectul minier sau nu, să nu dispară în totalitate datorită stării înaintate de degradare în care se află.

*

Afirmația dumneavoastră privind lipsa unui Certificat de Urbanism valabil la începerea etapei de consultări publice și de evaluare a calității Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), este eronată.

Astfel, la data când s-a început etapa de consultări publice, există un Certificat de Urbanism valabil și anume Certificatul de urbanism nr. 78 emis pe data de 26 aprilie 2006 de Consiliul Județean Alba. Acest Certificat de Urbanism a fost obținut anterior etapei de evaluare a calității Raportului la studiul de impact care a demarat odată cu depunerea EIM la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor pe data de 15 mai 2006.

Pentru o mai clară înțelegere a prevederilor legale aplicabile și a evenimentelor derulate în cadrul

proiectului minier din zona Roșia Montană, dorim să facem următoarele precizări:

- Procedura de emitere a acordului de mediu în cazul proiectului Roșia Montană a demarat la data de 14 decembrie 2004 prin depunerea memoriului tehnic și a certificatului de urbanism nr. 68 din 26 august 2004 (certificat valabil la data respectivă). S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un nou Certificat de Urbanism - nr. 78 din 26.04.2006 - pentru întregul proiect minier Roșia Montană, valabil la data depunerii EIM (15 mai 2006) și anterior începerii consultării publicului (iunie 2006);
- Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 prevede la Secțiunea 1. *Lucrări de construire*, poziția 10 - "*Uzina de procesare și construcții conexe*" - care include, la categoria construcții conexe, iazul de decantare a sterilelor fără de care uzina nu poate funcționa. Iazul de decantare este, de asemenea, prezent pe planurile de situație, părți integrante ale certificatului de urbanism, șampilate spre neschimbare de către Consiliul Județean Alba;
- Certificatul de Urbanism este un document emis în scop informativ și este destinat numai a aduce la cunoștința solicitantului regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și clădirilor existente și de a stabili cerințele de urbanism și avizele necesare pentru obținerea autorizației de construire (inclusiv acordul de mediu), conform art. 6 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată și a art. 27 alin. 2 din Normele de aplicare a legii 50/1991- M.Of. 825 bis/13.09.2005.

Fiind un act de informare legea nu limitează numărul de certificate de urbanism care pot fi obținute de un solicitant pentru aceeași parcelă (art. 30 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul).

*

În prezent, făcând parte din raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM), Fundația Roșia Montană își redefinește rolul și orientarea. Activitățile Planului de dezvoltare durabilă a comunității, care au fost concepute inițial ca aflându-se sub tutela Fundației (activități orientate către afaceri: incubator de afaceri, centru de consiliere pentru afaceri, facilitate de micro-finanțare, precum și activități sociale: centru de pregătire și instruire) au fost promovate independent, prin parteneriate și cu participarea comunității în privința luării deciziilor – o modalitate de preferat pentru promovarea programelor de dezvoltare socială și economică.

În continuare, Fundația își va îndrepta atenția asupra problemelor de păstrare a moștenirii patrimoniului cultural, forma finală a programelor urmând a fi stabilită împreună cu comunitatea.

În ceea ce privește politica, pe baza căreia compania își ghidează eforturile de dezvoltare durabilă, Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) nu se consideră principalul furnizor, ci un partener. Implicarea comunității este considerată ca punct de pornire, urmând ca de-a lungul timpului, pe măsură ce comunitatea își creează capacitatea de a derula programele pe cont propriu, compania să transfere controlul asupra programelor înființate în prezent, comunității și instituțiilor ei.

Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa 4 – Roșia Montană Dezvoltarea Durabilă și proiectul Roșia Montană.

*

Precizăm că afirmația dumneavoastră. este eronată. Planul de Urbanism General al Comunei Roșia Montană aprobat în 2002 permite realizarea Proiectului Roșia Montană, astfel cum acesta a fost prezentat în cadrul dezbaterilor publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat și elaborarea a două planuri urbanistice zonale: Modificare Plan Urbanistic Zonal – Zona Industrială Roșia Montană și Plan Urbanistic Zonal – Zona Istorică Roșia Montană (PUZ). Primul plan urbanistic este solicitat de certificatul de urbanism nr. 78

din 26.04.2006, fiind o reactualizare a PUZ Zona Industrială aprobat în anul 2002, iar în ceea ce privește zona istorică, PUZ-ul aferent acesteia este solicitat prin Planul de Urbanism General aprobat tot în anul 2002. Ambele planuri urbanistice sunt în curs de avizare și au parcurs în prealabil etapa de consultare publică.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizare unui strat de etanșare. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau “iazul”) a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extragere pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat “Planul de management al iazului de decantare a sterilelor”.

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă elementele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizare unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau “iazul”) a

fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

În ceea ce privește observația dumneavoastră referitoare la o prezumtivă încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 351/2005 ("HG 351/2005"), există mai multe aspecte care trebuie luate în considerare. Astfel:

1. În primul rând atragem atenția asupra faptului că în conformitate cu prevederile art. 6 din HG 351/2005, orice activitate care poate determina o evacuare de substanțe periculoase în emisar se supune aprobării prealabile a autorității de gospodărire a apelor și va respecta prevederile autorizației de gospodărire a apelor emise în conformitate cu legislația în vigoare. HG 351/2005 prevede că autorizația de gospodărire a apelor se va emite numai după ce toate măsurile tehnico-constructive sunt implementate pentru a evita evacuarea indirectă de substanțe periculoase în apele subterane. Limitele maxim admise la evacuare sunt prevăzute în mod expres în HG 351/2005, iar respectarea acestora constituie o condiție pentru obținerea și păstrarea autorizației de gospodărire a apelor. În conformitate cu prevederile HG 351/2005, limitele efective la evacuare ar trebui aprobate de

autoritatea competentă, această procedură fiind înțeleasă de legiuitor din perspectiva complexității și diversității activităților industriale, precum și din perspectiva noilor progrese tehnologice.

Prin urmare, menționăm că etapa de evaluare a impactului asupra mediului nu urmează a fi finalizată printr-o autorizație generală, ci reprezintă numai o parte dintr-un proces de autorizare mai complex. Menționăm faptul că în conformitate cu art. 3 din HG 918/2002, nivelul de detaliu al informațiilor furnizate de studiul EIM corespunde fazei de studiu de fezabilitate a proiectului, fiind în mod evident imposibil atât pentru titularul de proiect cât și pentru autoritatea competentă să epuizeze toate datele tehnice necesare și autorizațiile obținute.

Protecția corespunzătoare a apelor subterane va fi asigurată prin termenii și condițiile impuse de autorizația de gospodărire a apelor. Autorizația de gospodărire a apelor se va emite în urma unei evaluări individuale a proiectului, luând în considerare aspectele specifice ale acestuia, precum și cerințele legale aplicabile activităților miniere. Până la emiterea autorizației de gospodărire a apelor, orice afirmație privind încălcarea prevederilor HG 351/2005 este în mod evident prematură, în principal datorită faptului că autorizația de gospodărire a apelor va reglementa, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, condițiile care trebuie respectate de titularul proiectului privind protecția apelor subterane.

2. În al doilea rând, menționăm că specificul și complexitatea proiectelor miniere au determinat necesitatea stabilirii unui cadru legislativ special. Prin urmare, pentru astfel de proiecte, înțelegerea unor prevederi legale dintr-un anumit act legislativ trebuie coroborată cu prevederile relevante ale altor reglementări aplicabile.

În această privință, atragem atenția asupra faptului că înțelegerea HG 351/2005 trebuie coroborată cu prevederile întregii legislații relevante aplicabile proiectului Roșia Montană, cu un accent special pe Directiva 2006/21/CE privind gestionarea deșeurilor din industria extractivă ("Directiva 21").

Scopul concret al Directivei 21 este de a asigura un cadru legal specific pentru deșeurile din industria extractivă și pentru depozitele de deșeuri aparținând de proiecte miniere, luând în considerare complexitatea acestor proiecte și aspectele specifice ale activităților miniere care nu se pot supune întotdeauna reglementărilor obișnuite privind gestionarea și depozitele de deșeuri. Din această perspectivă, Directiva 21 prevede ca un operator al unui depozit de deșeuri, astfel cum este definit de aceasta (menționăm că iazul de decantare a sterilelor propus de RMGC este considerat un "depozit de deșeuri" conform Directivei 21) trebuie să îndeplinească, *inter alia*, următoarele:

- a) *„depozitul de deșeuri este [...] proiectat astfel încât să îndeplinească condițiile necesare pentru ca, pe termen scurt sau lung, să prevină poluarea solului, a aerului, a apelor subterane sau de suprafață, luând în considerare cu precădere Directivele 76/464/CEE (1), 80/68/CEE (2) și 2000/60/CE, și să asigure colectarea eficientă a apelor contaminate și a levigatului astfel cum și atunci când se impune conform prevederilor autorizației și să reducă eroziunea provocată de apă sau vânt în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic și viabil din punct de vedere economic”;*
- b) *„depozitul de deșeuri este realizat, gestionat și întreținut în mod adecvat pentru a asigura stabilitatea fizică a acestuia și pentru a preveni poluarea sau contaminarea solului, a aerului, a apelor de suprafață sau subterane, pe termen scurt sau lung, și pentru a reduce la minim pe cât posibil eventuala deteriorare a peisajului.*

În plus, trebuie menționat faptul că MAPM a impus companiei RMGC prin Termenii de referință elaborarea studiului EIM luând în considerare prevederile Directivei 21 și gestionarea deșeurilor miniere din perspectiva BAT. Directiva 21 a fost promovată de Directoratul General de Mediu al UE în ideea de a reprezenta cadrul legislativ aplicabil pentru gestionarea viabilă a deșeurilor miniere în întreaga Europă, iar prin urmare respectarea prevederilor acesteia este obligatorie.

*

Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation ("RMGC") sunt prezentate integral în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de

închidere și reabilitare a minei”). GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Aceste fonduri vor fi păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român.

Roșia Montană Gold Corporation (“RMGC”) a investit mult timp, energie și resurse în evaluarea viabilității proiectului minier din valea Roșia Montană. În urma acestei evaluări, RMGC a ajuns la concluzia că Roșia Montană reprezintă o oportunitate de dezvoltare pe termen lung – opinie confirmată de o serie de instituții de creditare, care au analizat în detaliu documentația tehnică a proiectului și rentabilitatea acestuia. Suntem absolut convinși că proiectul se va derula până la finalul celor 16 ani de funcționare preconizați, indiferent de fluctuațiile prețului de piață al aurului.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții ;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

*

Raportul de Securitate a fost pus la dispoziția publicului prin publicarea acestuia pe adresa de Internet http://www.mmediu.ro/dep_mediu/rosia_montana_securitate.htm precum și în formă tipărită în mai multe puncte de informare în vederea dezbaterilor publice.

*

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

*

Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și normativele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematichilor complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anume statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitare (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aprox. 6.000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în aceasta zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitare[1], respectiv a Directivei 79/409 Păsări[2], cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor acelorși acte[3].

Toate aceste argumente sunt susținute și prezentate în următoarele referințe:

[1] art.3, alin. 2. Fiecare Stat Membru contribuie la crearea (rețelei) NATURA 2000 proporțional cu reprezentarea, pe teritoriul său, a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în paragraful 1. În acest scop, Statele Membre, în conformitate cu Articolul 4, desemnează situri ca zone

speciale de conservare, având în vedere obiectivele prevăzute în paragraful l.

art.4, alin.1. Pe baza criteriilor stabilite în Anexa III (Etapa I) și a informațiilor științifice relevante, fiecare Stat Membru propune o lista de situri indicând tipurile de habitate naturale din Anexa I și speciile indigene din Anexa II pe care le adăpostesc. Pentru speciile de animale care ocupă teritorii vaste, aceste situri corespund locurilor, în cadrul ariilor naturale de răspandire a acestor specii, care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Pentru speciile acvatice care ocupă teritorii vaste, astfel de situri vor fi propuse numai acolo unde este posibil de determinat în mod clar o zonă care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Statele Membre propun, dacă este cazul, adaptarea listei în lumina supravegherii prevăzute în Articolul II. [...]

alin.2.[...] Statele Membre ale căror situri adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare ori una sau mai multe specii prioritare reprezentând mai mult de 5% din teritoriul național pot, în acord cu Comisiunea, să solicite ca criteriile enumerate în Anexa III (etapa 2) să fie aplicate mai flexibil în selectarea siturilor de importanță comunitară pe teritoriul lor. [...]

art.6, alin.4. Dacă, contrar concluziilor negative ale evaluării implicațiilor și în absența soluțiilor alternative, un plan sau proiect trebuie totuși să fie realizat, din motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, Statul Membru ia toate măsurile compensatoare necesare pentru a asigura că coerența generală a (rețelei) NATURA 2000 este protejată. Statul Membru informează Comisiunea despre măsurile compensatoare adoptate.

art. 16. Cu condiția că nu există o alternativă satisfăcătoare și că derogarea nu este în detrimentul menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă, Statele Membre pot deroga de la dispozițiile Articolelor 12, 13, 14 și 15 (a și b): [...]

- în interesul sănătății și securității publice sau pentru alte rațiuni de interes major, inclusiv de natură socială sau economică și pentru motive de importanță primordială pentru mediu;

[2] art.4, alin. 1. Speciile menționate în anexa 1 fac obiectul măsurilor de conservare speciale privind habitatul, în scopul asigurării supraviețuirii și a reproducerii lor în aria lor de distribuție. [...].

Se va ține cont - pentru a trece la evaluări de tendințe și de variațiile nivelurilor de populare.

Statele Membre clasează în special în zonele de protecție specială teritoriile cele mai asemănătoare ca număr și suprafață la conservarea lor în zona geografică maritimă și terestră de aplicare a prezentei Directive.

[3] Directiva 92/43 Habitats, art. 2 alin.2.; Directiva 79/409 Păsări, art. 3 alin. 2 lit. c.

*

Afirmația este nefundamentată, ca parte a procesului de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) au fost realizate estimări preliminare cumulative pentru utilajele motorizate staționare și pentru sursele liniare (vehicule), în vederea obținerii unei imagini inițiale privind impactul cumulativ datorat zgomotului și vibrațiilor generate de surse ambientale sau aferente Proiectului Roșia Montană, și a elabora o strategie a activităților de monitorizare și măsurare, împreună cu selectarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de management pentru atenuarea suplimentară a impactului sonor și vibrațional potențial datorat activităților din cadrul Proiectului. Aceste estimări preliminare se aplică majorității activităților de construcție, precum și activităților de exploatare și de dezafectare/închidere a minei și uzinei de procesare. Aceste estimări sunt documentate sub forma unor tabele de date și hărți cu izoplete pentru principalele activități generatoare de zgomot în anumiți ani reprezentativi din ciclul de execuție a Proiectului; a se vedea **Tabelele 4.3.8** până la **4.3.16** **Planșele 4.3.1** până la **4.3.9**. Toate aceste detalii legate de metodologia de evaluare aplicată, datele de input ale modelului de dispersie, rezultatele modelării și măsurile de prevenire/minimizare/eliminarea impactului potențial pe toate etapele proiectului (construcție, operare, închidere) se găsesc în Capitolul 4 Secțiunea 4.3 Zgomot și Vibrații a raportului EIM.

Au fost selectați ca reprezentativi anii de Proiect 0, 9, 10, 12, 14 și 19 deoarece aceștia includ cele mai semnificative activități generatoare de zgomot. Totodată, având în vedere corelarea strânsă dintre problemele și sursele asociate emisiilor atmosferice și celor de zgomot, aceștia sunt și anii utilizați pentru

modelarea impactului asupra calității aerului, tratată în capitolul 4.2. În vederea unei redări cât mai exacte a impactului potențial generat asupra receptorilor, aceste planșe includ și estimări ale fondului de trafic rutier prezentate în secțiunea 4.3.6.1.

Planul amplasamentului Proiectului și schemele instalațiilor au fost utilizate pentru determinarea pozițiilor surselor de zgomot și a altor caracteristici fizice ale zonei. Locul receptorilor a fost stabilit pe baza rapoartelor de fond și a documentației tehnice și de mediu puse la dispoziție de RMGC. Cu ajutorul acestor informații, locurile surselor și ale receptorilor au fost transpuse în coordonate de intrare (x, y, z) pentru programul de modelare a zgomotului.

Tabelele 4.3.8 până la 4.3.16 și Planșele 4.3.1 până la 4.3.9 prezintă nivelele medii maxime de zgomot estimate a se recepta de către comunitățile învecinate pe parcursul tuturor fazelor de Proiect, după încorporarea unor măsuri inițiale de atenuare a impactului, concepute pentru a reduce efectele generate de sursele asociate unor utilaje mobile și staționare. Aici sunt incluse și influențele datorate zgomotului de fond neasociat activităților miniere (în special trafic).

Pentru a evalua nivelul de sunet asociat camioanelor de mare capacitate și altor surse mobile care traversează amplasamentul încărcate cu minereu, roci sterile sau sol s-a utilizat un program de analiză a zgomotului bazat pe modelul standard RD-77-108 [1] al (U.S.) Federal Highway Administration's (FHWA) pentru a calcula valorile de referință ale emisiilor de zgomot pentru camioane grele pe drumurile folosite de proiect. Modelul FHWA prognozează valorile orare ale L_{eq} în condiții de trafic necongestionat și este considerat în general, ca având o precizie în limita a 1,5 decibeli (dB).

Modelul se bazează pe factori de emisie acustică standardizați pentru diferite tipuri și greutatea de vehicule (ex. automobile, camioane de tonaj mediu și camioane grele) ținând seama de volumul vehiculului, viteză, configurația drumului, distanța față de receptor și caracteristicile acustice ale amplasamentului. Nivelul emisiilor pentru toate cele trei tipuri de vehicule crește în funcție de logaritmul vitezei.

Pentru a evalua sursele acustice din uzina de prelucrare propusă ca și cele provenite de la utilajele semistaționare (folosite în extracție, depozitarea în halde a rocilor de steril și solului) AAC a utilizat un program propriu de prognozare a zgomotului cu ajutorul căruia a simulat și modelat emisiile viitoare de zgomot de la echipamentele de pe întregul amplasament. Programul de modelare utilizează algoritmi de propagare acceptabili pentru această ramură industrială pe baza următoarelor norme ale American National Standards Institute (ANSI) și Organizația Internațională de Standardizare (ISO):

- ANSI S1.26-1995 (R2004), Method for the Calculation of the Absorption of Sound by the Atmosphere [Metodă de calcul a absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-1:1993, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 1: Calculation of the absorption of sound by the atmosphere [Calculul absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-2:1996, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 2: General method of calculation [Metoda generală de calcul];
- ISO 3891:1978, Acoustics -- Procedure for describing aircraft noise heard on the ground [Procedură de descriere a modului în care este perceput zgomotului de avion la nivelul solului].

Calculul țin seama de divergența clasică a undei de sunet (adică atenuarea prin dispersie sferică cu ajustarea directivității sursei la sursele punctiforme) plus factorii de atenuare datorită absorbției în aer, efectele minimale la sol și bariere/protecție.

Acest model a fost validat de AAC (Acoustic Alliance Consulting) timp de mai mulți ani prin măsurători de zgomot pe diferite amplasamente industriale funcționale care fuseseră anterior modelate în faza de proiect tehnic. Compararea previziunilor pe bază de model cu măsurătorile de teren a demonstrat de fiecare dată o strânsă concordanță, de obicei în domeniul a 1-3 dB(A).

Referințe:

[1] FHWA Highway Traffic Noise Prediction Model [Model de predicție a zgomotului din trafic]; v. *Federal Highway Administration Report Number FHWA-RD-77-108*. Administrația Federală a Șoselelor din SUA, Washington, D.C., 1978.

O descriere detaliată a tehnologiei de derocare propuse este prezentată în anexa 7.1 Tehnologii de pușcare propuse în etapa de exploatare a proiectului Roșia Montană.

*

Asocierea dintre Gabriel Resources și Regia Autonomă a Cuprului Deva (în prezent, CNCAF Minvest SA) a fost stabilită în temeiul Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 98/08.08.1990, cu modificările și completările ulterioare. Art. 35 al acestei legi prevedea posibilitatea regiilor autonome de a se asocia cu terțe persoane juridice, române sau străine, în scopul creării de noi societăți comerciale.

Societatea Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) a fost înființată în anul 1997 în conformitate cu prevederile legale în vigoare la acea dată, constituirea acesteia făcându-se cu respectarea tuturor condițiilor impuse de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale și Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului în ceea ce privește înființarea societăților comerciale pe acțiuni cu capital mixt.

Precizăm că Actul Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA, care reprezintă rezultatul acordului de voință cu privire la termenii și condițiile în care se desfășoară asocierea dintre statul român și investitor, reprezintă un document la care accesul publicului este permis, fiind inclus în categoria documentelor care, potrivit Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, sunt publicate în Monitorul Oficial al României și de pe care Oficiul Registrului Comerțului este obligat să elibereze, pe cheltuiala persoanei care a făcut cererea, copii certificate.

Cât despre acordul privind înființarea unei societăți mixte, împreună cu Gabriel Resources Ltd, la inițiativa Ministerului Industriei și Comerțului, acesta prevede următoarele condiții: (i) asigurarea unui nivel al locurilor de muncă similar celui de dinaintea înființării societății; (ii) costurile privind activitățile de explorare sunt în întregime suportate de Gabriel Resources Ltd, (iii) obținerea acordului Agenției Naționale pentru Resursele Naturale de către Regia Autonomă a Cuprului Deva; (iv) respectarea prevederilor legale privind înființarea de societăți mixte în parteneriat cu companii străine. Aceste condiții au fost pe deplin îndeplinite, atât la momentul înființării societății, cât și în timpul desfășurării activităților.

Totodată, menționăm că stabilirea cotelor de participare ale acționarilor la beneficiile și la pierderile Roșia Montană Gold Corporation SA s-a făcut în funcție de cota lor de contribuție la capitalul social al societății. Procentul actual de 80% pentru Gabriel Resources Ltd și de 19,31% pentru CNCAF Minvest SA a rezultat în urma aportului inițial și a contribuțiilor ulterioare ale acționarilor la capitalul societății, Gabriel Resources Ltd. avansând toate cheltuielile și costurile aferente activităților de dezvoltare-exploatare și autorizare a Proiectului Minier Roșia Montană.

Prevederile Actului Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA cu privire la condițiile de majoritate și cvorum necesare pentru luarea deciziilor în cadrul Adunării Generale a Acționarilor și participarea la beneficiile și la pierderile societății sunt preluate din Legea nr. 31/1990, neexistând nici o derogare sub acest aspect.

*

Această afirmație nu este adevărată; Planul de urbanism a fost întocmit cu consultarea publicului.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un Certificat de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 pentru întregul proiect minier Roșia Montană, inclusiv pentru iazul de decantare a sterilelor. Prin Certificatul de Urbanism se solicită și întocmirea unui Plan de Urbanism Zonal (PUZ), care să reflecte toate modificările aduse Proiectului Roșia Montană, ca urmare a consultărilor și dezbaterilor publice organizate în legătură cu acest proiect, precum și a consultării autorităților avizatoare. Acest plan, denumit "Modificare Plan Urbanistic Zonal, Zona Industrială Roșia Montană" a fost elaborat și supus dezbaterii publice în luna iunie 2006 în conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului nr. 176/N/2000 pentru aprobarea reglementării tehnice "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic Zonal" și în prezent se află în curs de avizare.

În ceea ce privește Planul Urbanistic General (PUG) Roșia Montană aprobat în 2002, acesta a fost elaborat în paralel cu PUZ din 2002, toate prevederile din PUG fiind preluate și în PUZ. De asemenea procedura de avizare a celor doua planuri de urbanism s-a desfășurat în paralel.

*

Cercetarea arheologică preventivă din perimetrul de dezvoltare a proiectului minier Roșia Montană s-a realizat prin tehnicile specifice, respectiv sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de studiile geofizice și analizele zborurilor fotogrametrice. Dezvoltarea în suprafață a cercetărilor s-a produs acolo unde realitățile arheologice au impus-o.

La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic. ASTFEL, TOATE PERIMETRELE PENTRU CARE S-A APLICAT PROCEDURA DE DESCĂRCARE DE SARCINĂ ARHEOLOGICĂ AU FOST CERCETATE. Toate cercetările, începând cu campania din 2004, au fost realizate conform prevederilor legale în vigoare, respectiv OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către Ministerul Culturii și Cultelor a Standardelor și Procedurilor Arheologice.

Investiția proiectată în perimetrul aurifer de la Roșia Montană a ridicat o serie de probleme privitoare la salvarea patrimoniului istorico-arheologic din zonă, precum și la valorificarea acestuia din punct de vedere științific și muzeal. Tocmai datorită complexității și dificultății determinate de acest demers, imposibil de surmontat prin contribuții individuale, Ministerul Culturii și Cultelor din România a luat decizia inițierii unui Program Național de Cercetare, denumit *Alburnus Maior*.

Roșia Montană Gold Corporation nu a făcut altceva decât să asigure – conform prevederilor legale în vigoare în România – resursele financiare necesare pentru evaluarea, studierea și punerea în valoare a vestigiilor arheologice. Organizarea cercetării și descărcarea de sarcină arheologică s-a realizat prin mijloace specifice și metodologii adaptate realităților unui anumit sit, în cazul nostru, Roșia Montană, care au constatat în:

- Studii de arhivă;
- Perieghetă și evaluare de teren; sondaje arheologice;
- Survol și interpretare aerofoto; imagine satelitară de mare rezoluție;
- Studii de arheologie minieră, topografie subterană și modelare 3D;
- Studii de geofizică;
- Cercetări arheologice ample în zonele cu potențial arheologic identificat – efectuarea de săpături arheologice propriu-zise;
- Studii interdisciplinare – sedimentologie, arheozoologie, palinologie comparată, arheo-metalurgie, geologie, mineralogie;
- Datare radiocarbon și dendrocronologică;
- Înregistrarea cercetărilor și a rezultatelor acestora într-o bază de date integrată;
- Topografie arheologică în format clasic și digital și elaborarea proiectului GIS; realizarea arhivei foto – clasică și digitală;
- Restaurarea artefactelor;
- Inventarierea și catalogarea digitală a artefactelor;
- Studii de specialitate pentru valorificarea rezultatelor cercetărilor - publicarea de volume științifice, expoziții, site Web etc.

Toate cercetările arheologice cu caracter preventiv desfășurate la Roșia Montană începând cu anul 2000 și până în prezent, au fost realizate în cadrul unui program complex de cercetare, fiind emise, în conformitate cu prevederile legale, autorizații de săpătură arheologică preventivă. Cercetările arheologice au fost coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, la derularea acestora participând un număr de 21 de instituții de specialitate românești și 3 din străinătate. Cercetările derulate în fiecare campanie arheologică sunt autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în baza planului anual de cercetare arheologică aprobat de către Comisia Națională de Arheologie.

Conform legislației române în vigoare (OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către MCC a Standardelor și Procedurilor Arheologice), autorii cercetării pot propune descărcarea de sarcină

arheologică. În urma procesului complex de cercetare, se întocmește de către arheologi o documentație exhaustivă asupra zonei investigate, după consultarea căreia, Comisia Națională de Arheologie recomandă sau nu, după caz, eliberarea certificatului de descărcare de sarcină arheologică, care era emis, în cazul cercetărilor din perioada 2001 – 2006, de Ministerul Culturii și Cultelor, direct sau prin serviciile sale deconcentrate.

Cercetările arheologice preventive de la Roșia Montană au permis studierea a cinci necropole de incinerare din perioada romană (Tăul Corna, Hop - Găuri, Țarina, Jig - Piciorag și Pârâul Porcului - Tăul Secuilor) și a două zone funerare (Carpeni și Valea Nanului), a unor zone sacre (Hăbad și valea Nanului), a unor zone de habitat (Hăbad, Carpeni, Tăul Țapului, Hop), dintre care se disting clădirile romane din zona Dealului Carpeni, și monument funerar circular de la Tău Găuri. Tuturor acestor cercetări de suprafață li se adaugă cele efectuate – în premieră în România – în subteran în masivele Cetate, Cărnăc, Jig și Orlea, în cazul acestora distingându-se descoperirile unor vestigii deosebite în zona Pietra Corbului, a galeriei Cătălina Monulești și a sectorului minier Păru-Carpeni.

Pentru efectuarea acestor cercetări au fost efectuate o serie de studii speciale legate de interpretarea fotografiilor aeriene, cele de arheomagnetometrie și rezistivitate electrică, precum și cele de palinologie, sedimentologie, geologie și analiza probelor prin metodele izotop radio-carbon și dendrocronologică. Pentru buna gestionare a unităților de cercetare și implicit a descoperirilor arheologice s-au folosit baze de date, conținând informație text și fotografică - inclusiv 4 imagini satelitare (o imagine satelitară de arhivă SPOT Pancromatic (10 m) din anul 1997; 2 imagini satelitare de arhivă LANDSAT 7 MS (30 m) din anii 2000, 2003; o imagine satelitară programare prioritară SPOT 5 SuperMode color (2,5 m rezoluție) 19 iulie 2004) - toate acestea fiind integrate într-un amplu proiect GIS care a reprezentat la prima sa versiune o premieră în cercetarea arheologică din România.

Cercetarea arheologică s-a desfășurat prin sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de analizele magnetometrice, de studiile de rezistivitate electrică și de datele zborurilor fotogrametrice. La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic.

Într-o serie de situații arheologice sau când monumentele istorice se situau aproape de obiective industriale, acestea din urmă au fost reproiectate astfel încât respectivele vestigii arheologice sau monumentele istorice să nu fie afectate. Practic, acolo unde a fost cazul, s-a recurs la conservarea și restaurarea *in situ* a obiectivului arheologic, așa cum este cazul monumentului funerar circular de la Hop-Găuri (volumul monografic *Alburnus Maior* II, București 2004), a dealului Carpeni, considerat ca „rezervație arheologică” sau al zonei Pietra Corbului, toate fiind incluse în urma cercetărilor efectuate și a concluziilor acestora în Lista Monumentelor Istorice din 2004. Acestora li se adaugă zonele în care vor fi păstrate *in situ* vestigiile antice miniere ca în cazul galeriei Cătălina Monulești și al sectorului minier Păru Carpeni. Acestora li se adaugă zona centrului istoric Roșia Montană unde sunt situate o serie de valori de arhitectură (35 de case monument istoric).

Amintim, în acest sens, că structurile identificate și cercetate au fost publicate preliminar, după fiecare campanie de cercetări arheologice în *Cronica Cercetării Arheologice din România*, precum și în volumul 1 al seriei monografice *Alburnus Maior*. Pentru conformitate vă indicăm punctele în care au fost identificate și cercetate structuri consistente de habitat datate în epocă romană și vă indicăm și reperele bibliografice pentru a vă ușura informarea: Hop-Găuri, Carpeni, Tăul Țapului (CCA 2001 (2002), p. 254-257, nr. 182; 261-262, nr. 185; 264-265, nr. 188; 265-266, nr. 189. *Alburnus Maior* I, 2003, p. 45-80; 81-122; 123-148; CCA 2001 (2002), 257-261; CCA 2003 (2004) ,280-283; *Alburnus Maior* I, 2003, p. 387-431, 433-446, 447-467).

Pentru detalii privind cadrul legislativ aplicabil, obligațiile legale ale titularului de proiect și o descriere detaliată și complementară a cercetărilor arheologice preventive efectuate până în prezent și a planurilor de management pentru patrimoniului cultural, poate fi consultată anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”. În același context pot fi găsite informații suplimentare privind rezultatele cercetărilor efectuate în cadrul Programului Național de Cercetare „*Alburnus Maior*” în perioada 2001-2006.

În concluzie, zona adusă în discuție de petent a fost cercetată în conformitate cu prevederile legale

românești, cât și cu respectarea normelor și practicilor europene în domeniu.

Cercetarea arheologică efectuată la Roșia Montană – cunoscută sub denumirea de cercetare arheologică preventivă / de salvare -, cât și studiile conexe de patrimoniu, se fac însă, ca peste tot în lume, în relație cu interesul economic pentru anumite zone, iar costurile acestora, ca și costurile de punere în valoare și întreținere a zonelor păstrate, sunt asigurate de cei care fac investiția, realizându-se un parteneriat public-privat în sensul protejării patrimoniului cultural, conform prevederilor Convenției europene de la Malta (1992) cu privire la protejarea patrimoniului arheologic.

*

În contextul implementării unui nou proiect minier la Roșia Montană, Ministerul Culturii și Cultelor a autorizat desfășurarea studiilor de evaluare a patrimoniului arheologic și arhitectural pentru anul 2000, iar la sfârșitul aceluși an Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național a susținut prezentări cu concluziile acestor studii preliminare în cadrul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și a Comisiei Naționale de Arheologie. Începând cu anul 2001, luând în considerare concluziile studiilor de evaluare din anul precedent, a fost instituit Programul Național de Cercetare “Alburnus Maior” prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2504 din 07.03.2001, desfășurându-se în conformitate cu prevederile Legii nr. 378/2001 (completată ulterior prin Legea nr. 462/2003 și respectiv Legea nr. 258/2006). Astfel, administrația centrală, respectiv Ministerul Culturii și Cultelor – direct sau prin instituțiile aflate în subordinea sa - s-a implicat din anul 2000 și până în prezent, conform atribuțiilor sale legale, în ceea ce privește gestionarea problemelor de patrimoniu de la Roșia Montană.

Astfel, **cercetările arheologice preventive** sunt coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, fiind derulate în colaborare cu 21 de instituții naționale și 3 instituții străine cu competențe în domeniu, desfășurându-se cu aprobarea anuală a Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. Programul se desfășoară conform prevederilor legale cu susținerea financiară a S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A., respectiv al companiei miniere care intenționează să extindă și să continue exploatarea de suprafață a zăcămintului auro-argintifer de la Roșia Montană. Astfel s-au desfășurat și sunt în curs de derulare ample cercetări arheologice preventive în zona de impact a proiectului minier Roșia Montană. În baza rezultatelor acestora propunându-se: fie aplicarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică a unor perimetre cercetate aflate în zona de intervenție a investitorului, fie conservarea *in situ* a unor structuri și monumente reprezentative, în conformitate cu prevederile legale. Zonele care au fost propuse spre conservare, ca și cele pentru care s-a aplicat procedura de descărcare de sarcină arheologică, au fost cercetate de specialiști și, în baza acestei expertize și a analizei făcute de către Comisia Națională de Arheologie, s-au luat deciziile respective. Proiectul minier a suferit de-a lungul anilor 2000-2005 o serie de modificări tocmai pentru a putea aplica deciziile legate de conservarea patrimoniului. Câteva exemple în acest sens sunt: extinderea duratei cercetărilor arheologice de teren pe mai mulți ani (ex. Țarina, Pârâul Porcului, Orlea), reconsiderarea amplasamentului unor elemente de infrastructură a proiectului pentru conservarea vestigiilor arheologice din zonele Carpeni, Tău Găuri, Piatra Corbului.

Studiile de arhitectură și urbanism au fost efectuate în conformitate cu prevederile legale, de către firme autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor, iar documentațiile de urbanism astfel redactate, cât și lucrările de restaurare și conservare desfășurate până în prezent, au fost avizate de către Comisia Națională a Monumentelor Istorice. Astfel, aprobarea și implementarea unor documentații de urbanism s-a făcut conform prevederilor legale, iar compania și-a asumat aceste decizii prin modificarea planurilor de dezvoltare a minei și în consecință:

În perioada 2001-2004, sub coordonarea unor specialiști de la Muzeul Național al Satului “Dimitrie Gusti” (instituție muzeală de rang național, direct subordonată Ministerului Culturii și Cultelor) a fost efectuată o **amplă cercetare etnografică** a zonei Roșia Montană – Abrud – Corna, dublată în anii 2001-2002 și de realizarea unei ample serii de interviuri de istorie orală de către Societatea Română de Radiodifuziune prin Centrul de Istorie Orală “Gheorghe Brătianu”, București (SRR - CIO).

În conformitate cu cerințele Ministerului Mediului și al Gospodării Apelor, respectiv ale Ministerului Culturii și Cultelor în cadrul documentației privind Raportul la studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană au fost elaborate planuri de management specifice pentru gestionarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană, în contextul implementării proiectului minier (vezi Raportul de Evaluarea a Impactului asupra Mediului, vol. 32-33, Plan M – Plan de

management al patrimoniului cultural, partea I – Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, partea II-a – Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană, partea III-a – Plan de management pentru patrimoniul cultural).

În aceste planuri de management sunt prezentate pe larg obligațiile și responsabilitățile pe care compania, conform deciziilor administrației culturale centrale, și le asumă în contextul implementării proiectului său minier – în ceea ce privește protejarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană: vestigii arheologice de suprafață și subteran, clădiri monument istoric, zone protejate, elemente de patrimoniu imaterial, elemente de peisaj cultural, etc. În acest context, trebuie subliniat că acțiunile de conservare și protejare a patrimoniului arheologic sunt dublate și de cele privind reabilitarea și conservarea Zonei Protejate Centrul Istoric Roșia Montană (cuprinzând 35 de clădiri monument istoric (din care 11 sunt deja în curs de proiectare în momentul de față), Tăul Mare, Tăul Brazi și Tăul Anghel, precum și vestigii ale exploatărilor miniere de suprafață din zona Văidoaia, cât și de crearea, în anii ce vin, a unui modern complex muzeal dedicat istoriei mineritului în zona munților Apuseni, acesta urmând să aibă expoziții de geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic, precum și o secțiune subterană organizată în jurul galeriei Cătălina Monulești.

În aceeași măsură, Direcția Județeană pentru Cultură Culte și Patrimoniu Cultural Național Alba a făcut numeroase vizite de informare și control la fața locului. Tot prin intermediul acestui organism administrativ s-au derulat și etapele specifice legate de achizițiile legale de imobile monument istoric efectuate de către companie. Dreptul de preempțiune asupra cumpărării acestor imobile a fost exprimat de către autoritatea centrală a Ministerului Culturii și Cultelor.

Se cuvine însă subliniat că, în afara obligațiilor asumate de către RMGC, în privința protejării și conservării vestigiilor arheologice și a monumentelor istorice, există o sumă întreaga de obligații care revin atât autorităților publice locale din Roșia Montană și județul Alba, cât și autorităților publice centrale, respectiv Statului Român.

Planurile de management pentru patrimoniu cultural din cadrul Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului aduc precizări asupra acestor aspecte (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 21-22, 47, 52-53, 66-67 și Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 33, Plan de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din zona Roșia Montană, p. 28-29, 48-50, 52-53, 64-65, p. 98 – Anexa 1).

Număr crt.	809	Idem cu: 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838
Nr. de identificare a observațiilor publicului	Nr. 109767/ 21.08.2006 si Nr. 75083/ 22.08.2006	Idem cu: Nr. 109768/21.08.2006 si Nr. 75084/22.08.2006, Nr. 109769/21.08.2006 si Nr. 75085/22.08.2006, Nr. 109770/21.08.2006 si Nr. 75086/22.08.2006, Nr. 109771/21.08.2006 si Nr. 75087/22.08.2006, Nr. 109772/21.08.2006 si Nr. 75088/22.08.2006, Nr. 109773/21.08.2006 si Nr. 75089/22.08.2006, Nr. 109774/21.08.2006 si Nr. 75090/22.08.2006, Nr. 109775/21.08.2006 si Nr. 75091/22.08.2006, Nr. 109776/21.08.2006 si Nr. 75092/22.08.2006, Nr. 109777/21.08.2006 si Nr. 75093/22.08.2006, Nr. 109778/21.08.2006 si Nr. 75094/22.08.2006, Nr. 109779/21.08.2006 si Nr. 75095/22.08.2006, Nr. 109780/21.08.2006 si Nr. 75096/22.08.2006, Nr. 109781/21.08.2006 si Nr. 75097/22.08.2006, Nr. 109782/21.08.2006 si Nr. 75098/22.08.2006, Nr. 109783/21.08.2006 si Nr. 75099/22.08.2006, Nr. 109784/21.08.2006 si Nr. 75100/22.08.2006, Nr. 109785/21.08.2006 si Nr. 75102/22.08.2006, Nr. 109786/21.08.2006 si Nr. 75103/22.08.2006, Nr. 109787/21.08.2006 si Nr. 75104/22.08.2006, Nr. 109788/21.08.2006 si Nr. 75105/22.08.2006, Nr. 109789/21.08.2006 si Nr. 75106/22.08.2006, Nr. 109790/21.08.2006 si Nr. 75107/22.08.2006, Nr. 109791/21.08.2006 si Nr. 75108/22.08.2006, Nr. 109792/21.08.2006 si Nr. 75109/22.08.2006, Nr. 109793/21.08.2006 si Nr. 75110/22.08.2006, Nr. 109794/21.08.2006 si Nr. 75111/22.08.2006, Nr. 109795/21.08.2006 si Nr. 75112/22.08.2006, Nr. 109796/21.08.2006 si Nr. 75113/22.08.2006
Propunerea		<p>Petentul nu este de acord cu promovarea proiectului Rosia Montana formuland urmatoarele observatii si comentarii :</p> <ul style="list-style-type: none"> -In EIA nu sunt prezentate toate riscurile pe care le poate avea acest proiect; -Costurile totale pentru inchiderea minei sunt nerealiste; -Nu exista pana in momentul de fata un Plan Urbanistic Zonal pentru Zonele Protejate aprobat; -Etapa de consultari publice si evaluare a calitatii raportului la studiul de impact a inceput fara un certificat de urbanism valabil; -Nu au fost date informatii privind fundatia pe care RMGC urmeaza sa o infiinteze si finanteze, fundatie care urmeaza sa isi asume obligatiile pe care operatiunea miniera nu si le poate asuma; -Actualele planuri de urbanism ale Comunei RM nu corespund propunerii de proiect minier descrise in EIM; -Iazul de decantare nu este impermeabilizat; -Depozitele de deseuri propuse nu vor fi construite conforme cu legislatia in vigoare; -Nu au fost stabilite garantii financiare; <p>-Nu exista un Raport de securitate depus spre consultarea publicului si de evaluare a autoritatilor competente ;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Raportul EIM nu evalueaza « Alternativa Zero » ; -Proiectul prezinta o amenintare asupra florei si faunei protejate; -Raportul EIM nu prezinta impactul zgomotului si vibratiilor lucrarilor efectuate asupra patrimoniului clasificat ; -Publicul/ONG-urile doresc punerea la dispozitie a contractelor si inteleggerilor dintre Companie si statul Roman ; -Modificarea planului de urbanism fara consultarea publicului ; -Din punct de vedere arheologic zona propusa a fi ocupata de proiect nu a fost legal cercetata ; -Contesta protejarea monumentelor arhitecturale si spirituale, inclusiv angajarea cu responsabilitate a institutiilor statului in actiunea de protejare . <p>VEZI CONTINUT CONTESTATIE TIP 1</p>
Soluția de rezolvare		<p>Riscul, prin natura sa, poate fi atenuat și diminuat; cu toate acestea, nu poate fi eliminat. Pentru a introduce aceste informații în context, simplul fapt de a te deplasa pe stradă sau de a efectua activități curente acasă prezintă probabilitate de producere a unui accident de 2 ori mai mare decât în cadrul unor activități industriale care utilizează substanțe periculoase.</p>

Un capitol important din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului a fost dedicat procesului de identificare a riscurilor proiectului. În plus, acest capitol asigură o abordare a măsurilor de atenuare pentru fiecare tip de risc și modul în care acestea au fost integrate în proiectele tehnice. Se admite faptul că identificarea riscului este un proces dificil datorită numărului și varietății evenimentelor care pot fi preconizate. Raportul EIM nu poate presupune că acoperă toate riscurile potențiale asociate proiectului. Cu toate acestea, a încercat să identifice și să facă referire la cele mai relevante riscuri. Proporțiile evaluării riscului și intensitatea măsurilor de prevenire și atenuare ar trebui să fie direct proporționale cu riscurile implicate și, prin urmare, doar riscurile ce au fost considerate ca fiind de importanță majoră au fost evaluate în detaliu. Toate acestea sunt descrise în detaliu în cele ce urmează.

Într-un sens mai larg, întregul Raport la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) se centrează pe evaluarea impacturilor și reducerea lor asociată. Astfel că, Capitolul 4 al EIM prezintă evaluarea impactului avut de proiect. În cele ce urmează se prezintă un sumar al impactului proiectului ce a fost prezentat pe larg în cadrul EIM.

Din perspectiva evaluării riscurilor naturale și tehnologice, Cap.7, „Situatii de risc” al Raportului de Evaluare a Impactului asupra Mediului, scoate în evidență că măsurile de siguranță, cele de prevenire, implementarea sistemelor de management de mediu și a riscului reduc consecințele la nivele acceptabile față de cele mai restrictive norme, standarde, cele mai bune practici sau recomandări naționale și internaționale în domeniu. Nivelul de risc a fost stabilit ca mediu și deci, acceptabil social. Extinderea analizei de risc și intensitatea măsurilor de prevenire și diminuare a consecințelor trebuie să fie proporționale cu riscul implicat. Alegerea unei tehnici particulare este specifică scenariului de accident analizat.

Sunt analizate mai detaliat acele scenarii de accidente care în urma analizei calitative sunt considerate ca având potențial de accident industrial major și se produc cu probabilități de peste 10^{-6} (perioade de revenire mai reduse de 1/1.000.000) adică ar putea avea consecințe majore deci, risc asociat ridicat, peste nivelul 9 la 12 (pe o scara 1-25).

O evaluare globală a riscului asociat proiectului Roșia Montană este realizată prin utilizarea metodologiei de evaluare rapidă a riscului asupra mediului și sănătății elaborată inițial de Ministerul Mediului din Italia și Organizația Mondială a Sănătății. Identificarea și analiza hazardurilor și riscurilor naturale prezintă date și informații esențiale pentru evaluarea potențialelor accidente tehnologice:

- la proiectarea sistemului iazului de decantare s-au luat în calcul parametrii pe deplin acoperitori pentru riscul seismic ce caracterizează aceasta zonă. Acești parametrii seismici de proiectare adoptați în cazul sistemului iazului de decantare cât și al altor structuri de pe amplasamentul propus, rezultă într-un factor de siguranță mult peste minimul acceptat conform standardelor naționale și europene pentru proiectarea amenajărilor de acest gen;
- în sectorul afectat fizic de Proiect, riscul apariției inundațiilor va fi foarte redus datorită bazinelor hidrografice reduse (controlate de pâraiele Roșia și Corna) în arealul afectat de exploatare, cât și creării de structuri hidrotehnice de acumulare, deviere și drenaj a apelor pluviale de pe amplasament, și în general, în bazinul hidrografic al Abrudului;
- riscurile rezultate ca urmare a fenomenelor meteorologice au fost revăzute și folosite în evaluarea hazardurilor proceselor tehnologice afectate.

Din analiza indicatorilor morfometrici și corelarea lor cu alte seturi de informații privind versanții naturali din amplasamentul și proximitatea acestuia, reiese faptul că riscul (estimat calitativ) de producere a alunecărilor de teren este unul scăzut spre moderat iar consecințele acestuia nu vor afecta major componentele structurale ale proiectului.

Nu există un risc important asociat epuizării resurselor. Activitățile miniere sunt planificate judicios, astfel încât să exploateze doar acele resurse de aur și argint rentabile din punct de vedere economic și doar cantitățile de roci de construcție necesare derulării Proiectului. Gestionarea teritoriului aferent concesiunii miniere va reduce la minim „sterilizarea” rezervelor (limitarea accesului viitor la rezerve).

La evaluarea hazardurilor și riscurilor tehnologice, a fost realizat calculul cantității totale a substanțelor periculoase și a categoriilor de substanțe periculoase prezente în cadrul obiectivului, conform regulilor incluse în *Procedura de notificare* aprobată de Ordinul Ministerului Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului (MAPAM) nr. 1084/2003. În baza evaluării stocurilor de substanțe periculoase prezente pe

întreg amplasamentul proiectului comparativ cu cantitățile relevante prevăzute de HG 95/2003 care transpune Directiva Seveso, obiectivul se încadrează la limita superioară a cantităților relevante specifice și deci este obligatorie elaborarea și transmiterea autorității publice teritoriale pentru protecția mediului și autorității teritoriale pentru protecție civilă a *Raportului de securitate* în exploatare pentru prevenirea riscurilor de accidente majore.

Pentru evaluarea consecințelor unor accidente majore cu substanțe periculoase s-au utilizat modele fizico-matematice agregate la nivel internațional și în special în UE, precum versiunea curentă a programului SLAB (Canada) de modelare a dispersiei în aer a gazelor mai dense decât aerul care poate trata o multitudine de situații și scenarii. Similar, a fost utilizat programul EFFECTSGis 5.5 (Olanda) construit pentru analiza efectelor accidentelor industriale și analiza consecințelor. Au fost considerate mai multe scenarii pentru a răspunde cerințelor legislative interne, în special cele legate de realizarea Planurilor de Urgență Internă (HG 647/2005). Concluziile evaluării riscului pentru accidentele majore au fost următoarele:

- Distrugerea totală a instalațiilor uzinei se poate produce doar prin atac terorist cu arme clasice sau nuclear. Avarierea rezervorului de HCl (inclusiv a cuvei de retenție) simultan cu a rezervoarelor de stocare NaCN, a rezervoarelor de soluție bogată, a tancurilor de leșiere, și deversarea întregului conținut al acestora, pot rezulta în dispersia de HCN în atmosferă. În același timp, în anumite situații și condiții meteo defavorabile dispersiei, persoanele aflate până la 40 m distanță de sursa de emisie, surprinse de norul toxic pentru mai mult de 1 minut fără să utilizeze mijloace de protecție a respirației, vor deceda aproape sigur. De asemenea se poate considera că pe o rază de cca. 310 m, persoanele expuse pentru mai mult de 10 minute pot suferi intoxicații grave fiind posibil să se producă chiar decesul. Efecte toxice pot apare la persoanele aflate pe direcția vântului până la o distanță de cca. 2 km de uzina de procesare;

- Erori de operare și/sau defecțiuni ale sistemelor de măsură și control soldate cu scăderea pH-ului turburelii în tancurile de leșiere, îngroșător și/sau DETOX și emisii accidentale de acid cianhidric. Zona afectată de concentrații de 290 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 36 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 157,5 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul platformei tancurilor CIL;

- Emisie accidentală de HCN din decantor. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în tancurile CIL accentuată de o supradozare a soluției de flocculant simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 65 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 104 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Emisie accidentală de HCN din stația DETOX. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în reactoare generată de o supradozare a soluției de metabisulfat și/sau sulfat de cupru simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mari de 1900 ppm pentru un timp de expunere de 1 minut este situată în interiorul unui cerc cu raza de 10 m. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 27 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 33 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Explozia rezervorului de stocare GPL. Rezervorul de stocare al GPL are o capacitate de 50 t și este amplasat în aer liber în apropierea centralei termice. Simularea a fost efectuată pentru cea mai gravă situație posibilă, considerând explozia rezervorului plin. Pragul I cu radiație de căldură 12,5 kW/m² este în interiorul unui cerc cu raza de 10,5 m iar Pragul II cu radiație de căldură 5 kW/m² este în interiorul unui cerc cu raza de 15 m;

- Avarii și/sau incendii la rezervoarele de combustibili. Simulările au fost efectuate pentru cele mai grave situații posibile, considerând aprinderea și arderea cantității totale a motorinei (incendiu în rezervor, sau în cuva de retenție plină cu motorină);

- Ruperea barajului Corna cu formare de breșe. S-au luat în calcul două scenarii de accidente credibile pentru simularea scurgerii sterilelor din iazul de decantare, și sase scenarii credibile pentru scurgerea apei decantate din iaz și a apei din porii sterilelor cu efecte semnificative asupra ecosistemelor terestre și acvatice, sub diferite condiții meteorologice;

- Scurgerea sterilelor poate avea loc de-a lungul văii Corna, pe o distanță de 800 m (prin ruperea barajului inițial), sau pe 1600 m în cazul ruperii barajului Corna în varianta finală;

- În ceea ce privește impactul asupra calității apei, concentrația de cianură în apă sub formă de undă de poluare va ajunge la Arad în apropiere de granița romano-maghiara pe râul Mureș, la concentrații între 0,03 și 0,5 mg/L. Datorită limitărilor matematice inerente ale modelelor folosite, valorile menționate

și efectele accidentelor sunt considerate a fi supraestimate. În consecință aceste rezultate descriu „cazurile cele mai defavorabile”, bazate pe ipoteze extreme de rupere a barajului Corna.

Ulterior, a fost realizată o nouă simulare, mult mai precisă și mai realistă, bazată pe modelul INCA-Mine (Whitehead et al., 2006), ce ia în calcul dispersia, volatilizarea și descompunerea cianurilor în timpul deplasării undei poluante înspre aval.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre, cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexa împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1:

- Formarea de HCN la suprafața iazului. Simulările privind emisiile de HCN de pe suprafața iazului de decantare și dispersia acestuia în atmosferă arată că nu se depășește un nivel de 400 μg/mc pentru medierea de o oră și 179 μg/mc pentru o mediere de 8 ore. Aceste concentrații de HCN depășesc cu puțin pragul de miros (0,17 ppm) și sunt mult inferioare concentrațiilor care ar putea fi periculoase;

- Ruperea barajului Cetate cu formare de breșe. Modelarea viiturii în caz de rupere a barajului Cetate a avut la bază parametrii de proiectare obținuți în studiul hidrometeorologic „Assessment of rainfall intensity, frequency and runoff for the Roșia Montană Project - Radu Drobot”. Caracteristicile breșei au fost prezise cu ajutorul modelului Breach, iar înălțimea maximă a undei de viitură în diferite secțiuni de scurgere a fost modelată folosind programul FLDWAV. S-a considerat un volum total al scurgerii de 800000 mc în timp de o oră, când vârful hidrografului viiturii este cu aproximativ 4,9 m deasupra scurgerii de bază chiar imediat aval de baraj și în albia îngustă a Abrudului la 5,9-7,5 km în aval de baraj iar la ultima secțiune luată în calcul (10,5 km) adâncimea apei este de aproximativ 2,3 m deasupra scurgerii de bază iar debitul maxim 877 mc/s. În continuare, valea mai largă a Arieșului permite viiturii să se propage printr-o albie semnificativ mai extinsă iar rezultatul este un hidrograf de viitură mult atenuată. Aceste rezultate descriu „cazul cel mai defavorabil”, bazat pe ipoteza extremă de rupere a barajului;

- Accidente pe parcursul transportului cianurii. Datorită cantităților mari de cianură transportate (cca. 30 t zilnic), riscurile asociate acestei activități au fost analizate în detaliu prin aplicarea metodei ZHA - Zurich Hazard Analysis. Drept urmare a fost selectat traseul optim de transport de la furnizor până la uzina de procesare și anume:

Transportul cianurii (în formă solidă) se va efectua în exclusivitate cu containere specializate SLS (Solid to Liquid System) cu o capacitate de 16 t fiecare. Containerul, construit în conformitate cu normele ISO, este protejat de către un cadru de protecție prevăzut cu suportți, permițând decuplarea de trailerul de transport și stocarea temporară. Grosimea virolei este de 5,17 mm asigurând împreună cu

cadru metalic o protecție suplimentară a încărcăturii în caz de accident. Acest sistem este considerat BAT și este în momentul de față una dintre cele mai sigure modalități de transport al cianurii.

Se menționează faptul ca studiul prezintă probabilitatea de apariție a acestor scenarii (paginile 177-179, Concluzii).

În ceea ce privește managementul cianurilor, există un studiu de bază intitulat „Proiectul Aurul Roșia Montană, Planul pentru Managementul Cianurilor” întocmit în conformitate cu „Codul Internațional pentru Managementul Cianurilor pentru Producători, Transportatori și Utilizarea Cianurii în Producerea Aurului (International Cyanide Management Institute), mai 2002”. Se subliniază faptul ca SC Roșia Montană Gold Corporation SA este semnatară a acestui cod.

Referințele bibliografice pentru capitolului 7 „Situatii de Risc” se regăsesc la paginile 184-187.

*

Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analizarea fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închiderea și refacerea ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie reprofile și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

RMGC consideră că – departe de a fi prea mici – aceste costuri estimative sunt dovada gradului ridicat de responsabilitate față de închidere și refacere ecologică. Doar ca o comparație, cel mai mare producător de aur din lume a rezervat suma de 683 milioane USD (începând cu 31 decembrie 2006) pentru refacerea ecologică a 27 de exploatări, ceea ce înseamnă în medie 25 milioane USD pe exploatare. Costurile estimative ale RMGC, recent majorate pe baza unor date suplimentare de la suma de 73 milioane USD precizată în studiul EIM, totalizează în prezent 76 milioane USD.

*

Conform prevederilor Legii 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate ("Legea 5/2000"), (art. 5, paragrafele 2-3), autoritățile administrației publice locale, cu sprijinul autorităților publice centrale cu atribuții în domeniu aveau obligația de a delimita, în baza unor studii de specialitate, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a Legii 5/2000, zonele de protecție a valorilor de patrimoniu cultural, prevăzute în Anexa nr. III a respectivului act normativ. În vederea instituirii zonelor protejate autoritățile administrației publice locale trebuie să întocmească documentațiile de urbanism și regulamentele aferente, elaborate și aprobate potrivit legii, care trebuie să cuprindă măsurile necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național din zonă.

Totodată, Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, prevede dreptul persoanelor fizice sau juridice interesate în amenajarea teritoriului, de a iniția redactarea planurilor de urbanism.

În baza acestor prevederi legale, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat din anul 2001 procesul de elaborare a acestor documentații de urbanism specifice – Planul de Urbanism General și Planul de Urbanism Zonal. Ele au fost elaborate de firme românești autorizate și au urmat procedura legală de aprobare. Avizul pentru instituirea Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană a fost emis de Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în cursul anului 2002 (avizele nr. 61/ 14.02.2002 și nr. 178/ 20.06.2002) ca parte a procedurii de autorizare a documentațiilor de urbanism. În baza acestor avize, Ministerul Culturii și Cultelor a solicitat elaborarea Planului de Urbanism Zonal pentru zona Centrală Istorică. Treizeci și cinci (35) din cele 41 de imobile monument istoric, sunt localizate în cuprinsul Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană.

În ceea ce privește valorile de patrimoniu situate în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială (este vorba de 6 imobile monument istoric), acestea sunt tratate în Planul de Urbanism Zonal Industrial elaborat de către S.C. Proiect Alba S.A. În reglementările acestui document vor fi cuprinse măsurile de protecție a acestor monumente.

În concluzie, studiile de urbanism și studiile de specialitate pentru delimitarea zonelor protejate în teritoriul în care intenționăm să dezvoltăm acest proiect, sunt în curs de aprobare în conformitate cu prevederile legale de către instituțiile și comisiile cu atribuții în această zonă de interes. Trebuie precizat că nici una dintre casele monument istoric din cuprinsul proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, ci toate cele 41 de case monument istoric vor fi cuprinse într-un complex program de restaurare (vezi Planul de Management). Acest program este absolut obligatoriu, dacă dorim ca aceste case, indiferent că se va pune în practică proiectul minier sau nu, să nu dispară în totalitate datorită stării înaintate de degradare în care se află.

*

Afirmația dumneavoastră privind lipsa unui Certificat de Urbanism valabil la începerea etapei de consultări publice și de evaluare a calității Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), este eronată.

Astfel, la data când s-a început etapa de consultări publice, există un Certificat de Urbanism valabil și anume Certificatul de urbanism nr. 78 emis pe data de 26 aprilie 2006 de Consiliul Județean Alba. Acest Certificat de Urbanism a fost obținut anterior etapei de evaluare a calității Raportului la studiul de impact care a demarat odată cu depunerea EIM la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor pe data de 15 mai 2006.

Pentru o mai clară înțelegere a prevederilor legale aplicabile și a evenimentelor derulate în cadrul proiectului minier din zona Roșia Montană, dorim să facem următoarele precizări:

- Procedura de emitere a acordului de mediu în cazul proiectului Roșia Montană a demarat la data de 14 decembrie 2004 prin depunerea memoriului tehnic și a certificatului de urbanism nr. 68 din 26 august 2004 (certificat valabil la data respectivă). S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un nou Certificat de Urbanism - nr. 78 din 26.04.2006 - pentru întregul proiect minier Roșia Montană, valabil la data depunerii EIM (15 mai 2006) și anterior începerii consultării publicului (iunie 2006);
- Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 prevede la Secțiunea 1. *Lucrări de construire*, poziția 10 - "*Uzina de procesare și construcții conexe*" - care include, la categoria construcții conexe, iazul de decantare a sterilelor fără de care uzina nu poate funcționa. Iazul de decantare este, de asemenea, prezent pe planurile de situație, părți integrante ale certificatului de urbanism, șampilate spre neschimbare de către Consiliul Județean Alba;
- Certificatul de Urbanism este un document emis în scop informativ și este destinat numai a aduce la cunoștința solicitantului regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și clădirilor existente și de a stabili cerințele de urbanism și avizele necesare pentru obținerea autorizației de construire (inclusiv acordul de mediu), conform art. 6 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată și a art. 27 alin. 2 din Normele de aplicare a legii 50/1991- M.Of. 825 bis/13.09.2005.

Fiind un act de informare legea nu limitează numărul de certificate de urbanism care pot fi obținute de un solicitant pentru aceeași parcelă (art. 30 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul).

*

În prezent, făcând parte din raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM), Fundația Roșia Montană își redefinește rolul și orientarea. Activitățile Planului de dezvoltare durabilă a comunității, care au fost concepute inițial ca aflându-se sub tutela Fundației (activități orientate către afaceri: incubator de afaceri, centru de consiliere pentru afaceri, facilitate de micro-finanțare, precum și activități sociale: centru de pregătire și instruire) au fost promovate independent, prin parteneriate și cu participarea comunității în privința luării deciziilor – o modalitate de preferat pentru promovarea programelor de dezvoltare socială și economică.

În continuare, Fundația își va îndrepta atenția asupra problemelor de păstrare a moștenirii patrimoniului cultural, forma finală a programelor urmând a fi stabilită împreună cu comunitatea.

În ceea ce privește politica, pe baza căreia compania își ghidează eforturile de dezvoltare durabilă, Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) nu se consideră principalul furnizor, ci un partener. Implicarea comunității este considerată ca punct de pornire, urmând ca de-a lungul timpului, pe măsură ce comunitatea își creează capacitatea de a derula programele pe cont propriu, compania să transfere controlul asupra programelor înființate în prezent, comunității și instituțiilor ei.

Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa 4 – Roșia Montană Dezvoltarea Durabilă și proiectul Roșia Montană.

*

Precizăm că afirmația dumneavoastră este eronată. Planul de Urbanism General al Comunei Roșia Montană aprobat în 2002 permite realizarea Proiectului Roșia Montană, astfel cum acesta a fost prezentat în cadrul dezbaterilor publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat și elaborarea a două planuri urbanistice zonale: Modificare Plan Urbanistic Zonal – Zona Industrială Roșia Montană și Plan Urbanistic Zonal – Zona Istorică Roșia Montană (PUZ). Primul plan urbanistic este solicitat de certificatul de urbanism nr. 78 din 26.04.2006, fiind o reactualizare a PUZ Zona Industrială aprobat în anul 2002, iar în ceea ce privește zona istorică, PUZ-ul aferent acesteia este solicitat prin Planul de Urbanism General aprobat tot în anul 2002. Ambele planuri urbanistice sunt în curs de avizare și au parcurs în prealabil etapa de consultare publică.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizare unui strat de etanșare. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau “iazul”) a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extragere pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat “Planul de management al iazului de decantare a sterilelor”.

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă elementele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul

Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau “iazul”) a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat “Planul de management al iazului de decantare a sterilelor”.

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

În ceea ce privește observația dumneavoastră referitoare la o prezumtivă încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 351/2005 (“HG 351/2005”), există mai multe aspecte care trebuie luate în considerare. Astfel:

1. În primul rând atragem atenția asupra faptului că în conformitate cu prevederile art. 6 din HG 351/2005, orice activitate care poate determina o evacuare de substanțe periculoase în emisar se

supune aprobării prealabile a autorității de gospodărire a apelor și va respecta prevederile autorizației de gospodărire a apelor emise în conformitate cu legislația în vigoare.

HG 351/2005 prevede că autorizația de gospodărire a apelor se va emite numai după ce toate măsurile tehnico-constructive sunt implementate pentru a evita evacuarea indirectă de substanțe periculoase în apele subterane. Limitele maxim admise la evacuare sunt prevăzute în mod expres în HG 351/2005, iar respectarea acestora constituie o condiție pentru obținerea și păstrarea autorizației de gospodărire a apelor.

În conformitate cu prevederile HG 351/2005, limitele efective la evacuare ar trebui aprobate de autoritatea competentă, această procedură fiind înțeleasă de legiuitor din perspectiva complexității și diversității activităților industriale, precum și din perspectiva noilor progrese tehnologice.

Prin urmare, menționăm că etapa de evaluare a impactului asupra mediului nu urmează a fi finalizată printr-o autorizație generală, ci reprezintă numai o parte dintr-un proces de autorizare mai complex. Menționăm faptul că în conformitate cu art. 3 din HG 918/2002, nivelul de detaliu al informațiilor furnizate de studiul EIM corespunde fazei de studiu de fezabilitate a proiectului, fiind în mod evident imposibil atât pentru titularul de proiect cât și pentru autoritatea competentă să epuizeze toate datele tehnice necesare și autorizațiile obținute.

Protecția corespunzătoare a apelor subterane va fi asigurată prin termenii și condițiile impuse de autorizația de gospodărire a apelor. Autorizația de gospodărire a apelor se va emite în urma unei evaluări individuale a proiectului, luând în considerare aspectele specifice ale acestuia, precum și cerințele legale aplicabile activităților miniere. Până la emiterea autorizației de gospodărire a apelor, orice afirmație privind încălcarea prevederilor HG 351/2005 este în mod evident prematură, în principal datorită faptului că autorizația de gospodărire a apelor va reglementa, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, condițiile care trebuie respectate de titularul proiectului privind protecția apelor subterane.

2. În al doilea rând, menționăm că specificul și complexitatea proiectelor miniere au determinat necesitatea stabilirii unui cadru legislativ special. Prin urmare, pentru astfel de proiecte, înțelegerea unor prevederi legale dintr-un anumit act legislativ trebuie coroborată cu prevederile relevante ale altor reglementări aplicabile.

În această privință, atragem atenția asupra faptului că înțelegerea HG 351/2005 trebuie coroborată cu prevederile întregii legislații relevante aplicabile proiectului Roșia Montană, cu un accent special pe Directiva 2006/21/CE privind gestionarea deșeurilor din industria extractivă ("Directiva 21").

Scopul concret al Directivei 21 este de a asigura un cadru legal specific pentru deșeurile din industria extractivă și pentru depozitele de deșeuri aparținând de proiecte miniere, luând în considerare complexitatea acestor proiecte și aspectele specifice ale activităților miniere care nu se pot supune întotdeauna reglementărilor obișnuite privind gestionarea și depozitele de deșeuri. Din această perspectivă, Directiva 21 prevede ca un operator al unui depozit de deșeuri, astfel cum este definit de aceasta (menționăm că iazul de decantare a sterilelor propus de RMGC este considerat un "depozit de deșeuri" conform Directivei 21) trebuie să îndeplinească, *inter alia*, următoarele:

- a) *„depozitul de deșeuri este [...] proiectat astfel încât să îndeplinească condițiile necesare pentru ca, pe termen scurt sau lung, să prevină poluarea solului, a aerului, a apelor subterane sau de suprafață, luând în considerare cu precădere Directivele 76/464/CEE (1), 80/68/CEE (2) și 2000/60/CE, și să asigure colectarea eficientă a apelor contaminate și a levigatului astfel cum și atunci când se impune conform prevederilor autorizației și să reducă eroziunea provocată de apă sau vânt în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic și viabil din punct de vedere economic”;*
- b) *„depozitul de deșeuri este realizat, gestionat și întreținut în mod adecvat pentru a asigura stabilitatea fizică a acestuia și pentru a preveni poluarea sau contaminarea solului, a aerului, a apelor de suprafață sau subterane, pe termen scurt sau lung, și pentru a reduce la minim pe cât posibil eventuala deteriorare a peisajului.*

În plus, trebuie menționat faptul că MAPM a impus companiei RMGC prin Termenii de referință elaborarea studiului EIM luând în considerare prevederile Directivei 21 și gestionarea deșeurilor miniere din perspectiva BAT. Directiva 21 a fost promovată de Directoratul General de Mediu al

UE în ideea de a reprezenta cadrul legislativ aplicabil pentru gestionarea viabilă a deșeurilor miniere în întreaga Europă, iar prin urmare respectarea prevederilor acesteia este obligatorie.

*

Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation ("RMGC") sunt prezentate integral în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei"). GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Aceste fonduri vor fi păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român.

Roșia Montană Gold Corporation ("RMGC") a investit mult timp, energie și resurse în evaluarea viabilității proiectului minier din valea Roșia Montană. În urma acestei evaluări, RMGC a ajuns la concluzia că Roșia Montană reprezintă o oportunitate de dezvoltare pe termen lung – opinie confirmată de o serie de instituții de creditare, care au analizat în detaliu documentația tehnică a proiectului și rentabilitatea acestuia. Suntem absolut convinși că proiectul se va derula până la finalul celor 16 ani de funcționare preconizați, indiferent de fluctuațiile prețului de piață al aurului.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții ;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

*

Raportul de Securitate a fost pus la dispoziția publicului prin publicarea acestuia pe adresa de Internet http://www.mmediu.ro/dep_mediu/rosia_montana_securitate.htm precum și în formă tipărită în mai multe puncte de informare în vederea dezbaterilor publice.

*

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

*

Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și normativele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematichilor complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anumit statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitatare (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aprox. 6.000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție

specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în aceasta zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate[1], respectiv a Directivei 79/409 Păsări[2], cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor acelorși acte[3].

Toate aceste argumente sunt susținute și prezentate în următoarele referințe:

[1] art.3, alin. 2. Fiecare Stat Membru contribuie la crearea (rețelei) NATURA 2000 proporțional cu reprezentarea, pe teritoriul său, a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în paragraful I. În acest scop, Statele Membre, în conformitate cu Articolul 4, desemnează situri ca zone speciale de conservare, având în vedere obiectivele prevăzute în paragraful I.

art.4, alin.1. Pe baza criteriilor stabilite în Anexa III (Etapa I) și a informațiilor științifice relevante, fiecare Stat Membru propune o lista de situri indicând tipurile de habitate naturale din Anexa I și speciile indigene din Anexa II pe care le adăpostesc. Pentru speciile de animale care ocupă teritorii vaste, aceste situri corespund locurilor, în cadrul ariilor naturale de răspândire a acestor specii, care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Pentru speciile acvatice care ocupă teritorii vaste, astfel de situri vor fi propuse numai acolo unde este posibil de determinat în mod clar o zonă care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Statele Membre propun, dacă este cazul, adaptarea listei în lumina supravegherii prevăzute în Articolul II. [...]

alin.2.[...] Statele Membre ale căror situri adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare ori una sau mai multe specii prioritare reprezentând mai mult de 5% din teritoriul național pot, în acord cu Comisiunea, să solicite ca criteriile enumerate în Anexa III (etapa 2) să fie aplicate mai flexibil în selectarea siturilor de importanță comunitară pe teritoriul lor. [...]

art.6, alin.4. Dacă, contrar concluziilor negative ale evaluării implicațiilor și în absența soluțiilor alternative, un plan sau proiect trebuie totuși să fie realizat, din motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, Statul Membru ia toate măsurile compensatoare necesare pentru a asigura că coerența generală a (rețelei) NATURA 2000 este protejată. Statul Membru informează Comisiunea despre măsurile compensatoare adoptate.

art. 16. Cu condiția că nu există o alternativă satisfăcătoare și că derogarea nu este în detrimentul menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă, Statele Membre pot deroga de la dispozițiile Articolelor 12, 13, 14 și 15 (a și b): [...]

- în interesul sănătății și securității publice sau pentru alte rațiuni de interes major, inclusiv de natură socială sau economică și pentru motive de importanță primordială pentru mediu;

[2] art.4, alin. 1. Speciile menționate în anexa 1 fac obiectul măsurilor de conservare speciale privind habitatul, în scopul asigurării supraviețuirii și a reproducerii lor în aria lor de distribuție. [...].

Se va ține cont - pentru a trece la evaluări de tendințe și de variațiile nivelurilor de populare.

Statele Membre clasează în special în zonele de protecție specială teritoriile cele mai asemănătoare ca număr și suprafață la conservarea lor în zona geografică maritimă și terestră de aplicare a prezentei Directive.

[3] Directiva 92/43 Habitate, art. 2 alin.2.; Directiva 79/409 Păsări, art. 3 alin. 2 lit. c.

*

Afirmația este nefundamentată, ca parte a procesului de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) au fost realizate estimări preliminare cumulative pentru utilajele motorizate staționare și pentru sursele liniare (vehicule), în vederea obținerii unei imagini inițiale privind impactul cumulativ datorat zgomotului și vibrațiilor generate de surse ambientale sau aferente Proiectului Roșia Montană, și a elabora o strategie a activităților de monitorizare și măsurare, împreună cu selectarea celor mai bune tehnici disponibile și a

celor mai bune practici de management pentru atenuarea suplimentară a impactului sonor și vibrațional potențial datorat activităților din cadrul Proiectului. Aceste estimări preliminare se aplică majorității activităților de construcție, precum și activităților de exploatare și de dezafectare/închidere a minei și uzinei de procesare. Aceste estimări sunt documentate sub forma unor tabele de date și hărți cu izoplete pentru principalele activități generatoare de zgomot în anumiți ani reprezentativi din ciclul de execuție a Proiectului; a se vedea **Tabelele 4.3.8** până la **4.3.16** **Planșele 4.3.1** până la **4.3.9**. Toate aceste detalii legate de metodologia de evaluare aplicată, datele de input ale modelului de dispersie, rezultatele modelării și măsurile de prevenire/minimizare/eliminare a impactului potențial pe toate etapele proiectului (construcție, operare, închidere) se găsesc în Capitolul 4 Secțiunea 4.3 Zgomot și Vibrații a raportului EIM.

Au fost selectați ca reprezentativi anii de Proiect 0, 9, 10, 12, 14 și 19 deoarece aceștia includ cele mai semnificative activități generatoare de zgomot. Totodată, având în vedere corelarea strânsă dintre problemele și sursele asociate emisiilor atmosferice și celor de zgomot, aceștia sunt și anii utilizați pentru modelarea impactului asupra calității aerului, tratată în capitolul 4.2. În vederea unei redări cât mai exacte a impactului potențial generat asupra receptorilor, aceste planșe includ și estimări ale fondului de trafic rutier prezentate în secțiunea 4.3.6.1.

Planul amplasamentului Proiectului și schemele instalațiilor au fost utilizate pentru determinarea pozițiilor surselor de zgomot și a altor caracteristici fizice ale zonei. Locul receptorilor a fost stabilit pe baza rapoartelor de fond și a documentației tehnice și de mediu puse la dispoziție de RMGC. Cu ajutorul acestor informații, locurile surselor și ale receptorilor au fost transpuse în coordonate de intrare (x, y, z) pentru programul de modelare a zgomotului.

Tabelele 4.3.8 până la **4.3.16** și **Planșele 4.3.1** până la **4.3.9** prezintă nivelele medii maxime de zgomot estimate a se recepta de către comunitățile învecinate pe parcursul tuturor fazelor de Proiect, după încorporarea unor măsuri inițiale de atenuare a impactului, concepute pentru a reduce efectele generate de sursele asociate unor utilaje mobile și staționare. Aici sunt incluse și influențele datorate zgomotului de fond neasociat activităților miniere (în special trafic).

Pentru a evalua nivelul de sunet asociat camioanelor de mare capacitate și altor surse mobile care traversează amplasamentul încărcate cu minereu, roci sterile sau sol s-a utilizat un program de analiză a zgomotului bazat pe modelul standard RD-77-108 [1] al (U.S.) Federal Highway Administration's (FHWA) pentru a calcula valorile de referință ale emisiilor de zgomot pentru camioane grele pe drumurile folosite de proiect. Modelul FHWA prognozează valorile orare ale L_{eq} în condiții de trafic necongestionat și este considerat în general, ca având o precizie în limita a 1,5 decibeli (dB).

Modelul se bazează pe factori de emisie acustică standardizați pentru diferite tipuri și greutatea de vehicule (ex. automobile, camioane de tonaj mediu și camioane grele) ținând seama de volumul vehiculului, viteză, configurația drumului, distanța față de receptor și caracteristicile acustice ale amplasamentului. Nivelul emisiilor pentru toate cele trei tipuri de vehicule crește în funcție de logaritmul vitezei.

Pentru a evalua sursele acustice din uzina de prelucrare propusă ca și cele provenite de la utilajele semistaționare (folosite în extracție, depozitarea în halde a rocilor de steril și solului) AAC a utilizat un program propriu de prognozare a zgomotului cu ajutorul căruia a simulat și modelat emisiile viitoare de zgomot de la echipamentele de pe întregul amplasament. Programul de modelare utilizează algoritmi de propagare acceptabili pentru această ramură industrială pe baza următoarelor norme ale American National Standards Institute (ANSI) și Organizația Internațională de Standardizare (ISO):

- ANSI S1.26-1995 (R2004), Method for the Calculation of the Absorption of Sound by the Atmosphere [Metodă de calcul a absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-1:1993, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 1: Calculation of the absorption of sound by the atmosphere [Calculul absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-2:1996, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 2: General method of calculation [Metoda generală de calcul];
- ISO 3891:1978, Acoustics -- Procedure for describing aircraft noise heard on the ground [Procedură de descriere a modului în care este perceput zgomotului de avion la nivelul solului].

Calcululele țin seama de divergența clasică a undei de sunet (adică atenuarea prin dispersie sferică cu

ajustarea directivității sursei la sursele punctiforme) plus factorii de atenuare datorită absorbției în aer, efectele minimale la sol și bariere/protecție.

Acest model a fost validat de AAC (Acoustic Alliance Consulting) timp de mai mulți ani prin măsurători de zgomot pe diferite amplasamente industriale funcționale care fuseseră anterior modelate în faza de proiect tehnic. Compararea previziunilor pe bază de model cu măsurătorile de teren a demonstrat de fiecare dată o strânsă concordanță, de obicei în domeniul a 1-3 dB(A).

Referinte:

[1] FHWA Highway Traffic Noise Prediction Model [Model de predicție a zgomotului din trafic]; v. *Federal Highway Administration Report Number FHWA-RD-77-108*. Administrația Federală a Șoselelor din SUA, Washington, D.C., 1978.

O descriere detaliată a tehnologiei de derogare propuse este prezentată în anexa 7.1 Tehnologii de pușcare propuse în etapa de exploatare a proiectului Roșia Montană.

*

Asocierea dintre Gabriel Resources și Regia Autonomă a Cuprului Deva (în prezent, CNCAF Minvest SA) a fost stabilită în temeiul Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 98/08.08.1990, cu modificările și completările ulterioare. Art. 35 al acestei legi prevedea posibilitatea regiilor autonome de a se asocia cu terțe persoane juridice, române sau străine, în scopul creării de noi societăți comerciale.

Societatea Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) a fost înființată în anul 1997 în conformitate cu prevederile legale în vigoare la acea dată, constituirea acesteia făcându-se cu respectarea tuturor condițiilor impuse de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale și Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului în ceea ce privește înființarea societăților comerciale pe acțiuni cu capital mixt.

Precizăm că Actul Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA, care reprezintă rezultatul acordului de voință cu privire la termenii și condițiile în care se desfășoară asocierea dintre statul român și investitor, reprezintă un document la care accesul publicului este permis, fiind inclus în categoria documentelor care, potrivit Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, sunt publicate în Monitorul Oficial al României și de pe care Oficiul Registrului Comerțului este obligat să elibereze, pe cheltuiala persoanei care a făcut cererea, copii certificate.

Cât despre acordul privind înființarea unei societăți mixte, împreună cu Gabriel Resources Ltd, la inițiativa Ministerului Industriei și Comerțului, acesta prevede următoarele condiții: (i) asigurarea unui nivel al locurilor de muncă similar celui de dinaintea înființării societății; (ii) costurile privind activitățile de explorare sunt în întregime suportate de Gabriel Resources Ltd, (iii) obținerea acordului Agenției Naționale pentru Resursele Naturale de către Regia Autonomă a Cuprului Deva; (iv) respectarea prevederilor legale privind înființarea de societăți mixte în parteneriat cu companii străine. Aceste condiții au fost pe deplin îndeplinite, atât la momentul înființării societății, cât și în timpul desfășurării activităților.

Totodată, menționăm că stabilirea cotelor de participare ale acționarilor la beneficiile și la pierderile Roșia Montană Gold Corporation SA s-a făcut în funcție de cota lor de contribuție la capitalul social al societății. Procentul actual de 80% pentru Gabriel Resources Ltd și de 19,31% pentru CNCAF Minvest SA a rezultat în urma aportului inițial și a contribuțiilor ulterioare ale acționarilor la capitalul societății, Gabriel Resources Ltd. avansând toate cheltuielile și costurile aferente activităților de dezvoltare-exploatare și autorizare a Proiectului Minier Roșia Montană.

Prevederile Actului Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA cu privire la condițiile de majoritate și cvorum necesare pentru luarea deciziilor în cadrul Adunării Generale a Acționarilor și participarea la beneficiile și la pierderile societății sunt preluate din Legea nr. 31/1990, neexistând nici o derogare sub acest aspect.

*

Această afirmație nu este adevărată; Planul de urbanism a fost întocmit cu consultarea publicului.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un Certificat de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 pentru întregul proiect minier Roșia Montană, inclusiv pentru iazul de decantare a sterilelor. Prin Certificatul de Urbanism se solicită și întocmirea unui Plan de Urbanism Zonal (PUZ), care să reflecte toate modificările aduse Proiectului Roșia Montană, ca urmare a consultărilor și dezbaterilor publice organizate în legătură cu acest proiect, precum și a consultării autorităților avizatoare. Acest plan, denumit "Modificare Plan Urbanistic Zonal, Zona Industrială Roșia Montană" a fost elaborat și supus dezbaterii publice în luna iunie 2006 în conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului nr. 176/N/2000 pentru aprobarea reglementării tehnice "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic Zonal" și în prezent se află în curs de avizare.

În ceea ce privește Planul Urbanistic General (PUG) Roșia Montană aprobat în 2002, acesta a fost elaborat în paralel cu PUZ din 2002, toate prevederile din PUG fiind preluate și în PUZ. De asemenea procedura de avizare a celor două planuri de urbanism s-a desfășurat în paralel.

*

Cercetarea arheologică preventivă din perimetrul de dezvoltare a proiectului minier Roșia Montană s-a realizat prin tehnicile specifice, respectiv sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de studiile geofizice și analizele zborurilor fotogrametrice. Dezvoltarea în suprafață a cercetărilor s-a produs acolo unde realitățile arheologice au impus-o.

La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic. ASTFEL, TOATE PERIMETRELE PENTRU CARE S-A APLICAT PROCEDURA DE DESCĂRCARE DE SARCINĂ ARHEOLOGICĂ AU FOST CERCETATE. Toate cercetările, începând cu campania din 2004, au fost realizate conform prevederilor legale în vigoare, respectiv OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către Ministerul Culturii și Cultelor a Standardelor și Procedurilor Arheologice.

Investiția proiectată în perimetrul aurifer de la Roșia Montană a ridicat o serie de probleme privitoare la salvarea patrimoniului istorico-arheologic din zonă, precum și la valorificarea acestuia din punct de vedere științific și muzeal. Tocmai datorită complexității și dificultății determinate de acest demers, imposibil de surmontat prin contribuții individuale, Ministerul Culturii și Cultelor din România a luat decizia inițierii unui Program Național de Cercetare, denumit *Alburnus Maior*.

Roșia Montană Gold Corporation nu a făcut altceva decât să asigure – conform prevederilor legale în vigoare în România – resursele financiare necesare pentru evaluarea, studierea și punerea în valoare a vestigiilor arheologice. Organizarea cercetării și descărcarea de sarcină arheologică s-a realizat prin mijloace specifice și metodologii adaptate realităților unui anumit sit, în cazul nostru, Roșia Montană, care au constatat în:

- Studii de arhivă;
- Perieghetă și evaluare de teren; sondaje arheologice;
- Survol și interpretare aerofoto; imagine satelitară de mare rezoluție;
- Studii de arheologie minieră, topografie subterană și modelare 3D;
- Studii de geofizică;
- Cercetări arheologice ample în zonele cu potențial arheologic identificat – efectuarea de săpături arheologice propriu-zise;
- Studii interdisciplinare – sedimentologie, arheozoologie, palinologie comparată, arheo-metalurgie, geologie, mineralogie;
- Datare radiocarbon și dendrocronologică;
- Înregistrarea cercetărilor și a rezultatelor acestora într-o bază de date integrată;
- Topografie arheologică în format clasic și digital și elaborarea proiectului GIS; realizarea arhivei

- foto – clasică și digitală;
- Restaurarea artefactelor;
- Inventarierea și catalogarea digitală a artefactelor;
- Studii de specialitate pentru valorificarea rezultatelor cercetărilor - publicarea de volume științifice, expoziții, site Web etc.

Toate cercetările arheologice cu caracter preventiv desfășurate la Roșia Montană începând cu anul 2000 și până în prezent, au fost realizate în cadrul unui program complex de cercetare, fiind emise, în conformitate cu prevederile legale, autorizații de săpătură arheologică preventivă. Cercetările arheologice au fost coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, la derularea acestora participând un număr de 21 de instituții de specialitate românești și 3 din străinătate. Cercetările derulate în fiecare campanie arheologică sunt autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în baza planului anual de cercetare arheologică aprobat de către Comisia Națională de Arheologie.

Conform legislației române în vigoare (OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către MCC a Standardelor și Procedurilor Arheologice), autorii cercetării pot propune descărcarea de sarcină arheologică. În urma procesului complex de cercetare, se întocmește de către arheologi o documentație exhaustivă asupra zonei investigate, după consultarea căreia, Comisia Națională de Arheologie recomandă sau nu, după caz, eliberarea certificatului de descărcare de sarcină arheologică, care era emis, în cazul cercetărilor din perioada 2001 – 2006, de Ministerul Culturii și Cultelor, direct sau prin serviciile sale deconcentrate.

Cercetările arheologice preventive de la Roșia Montană au permis studierea a cinci necropole de incinerare din perioada romană (Tăul Corna, Hop - Găuri, Țarina, Jig - Piciorag și Pârâul Porcului - Tăul Secuilor) și a două zone funerare (Carpeni și Valea Nanului), a unor zone sacre (Hăbad și valea Nanului), a unor zone de habitat (Hăbad, Carpeni, Tăul Țapului, Hop), dintre care se disting clădirile romane din zona Dealului Carpeni, și monument funerar circular de la Tău Găuri. Tuturor acestor cercetări de suprafață li se adaugă cele efectuate – în premieră în România – în subteran în masivele Cetate, Cărnăc, Jig și Orlea, în cazul acestora distingându-se descoperirile unor vestigii deosebite în zona Piatra Corbului, a galeriei Cătălina Monulești și a sectorului minier Păru-Carpeni.

Pentru efectuarea acestor cercetări au fost efectuate o serie de studii speciale legate de interpretarea fotografiilor aeriene, cele de arheomagnetometrie și rezistivitate electrică, precum și cele de palinologie, sedimentologie, geologie și analiza probelor prin metodele izotop radio-carbon și dendrocronologică. Pentru buna gestionare a unităților de cercetare și implicit a descoperirilor arheologice s-au folosit baze de date, conținând informație text și fotografică - inclusiv 4 imagini satelitare (o imagine satelitară de arhivă SPOT Pancromatic (10 m) din anul 1997; 2 imagini satelitare de arhivă LANDSAT 7 MS (30 m) din anii 2000, 2003; o imagine satelitară programare prioritară SPOT 5 SuperMode color (2,5 m rezoluție) 19 iulie 2004) - toate acestea fiind integrate într-un amplu proiect GIS care a reprezentat la prima sa versiune o premieră în cercetarea arheologică din România.

Cercetarea arheologică s-a desfășurat prin sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de analizele magnetometrice, de studiile de rezistivitate electrică și de datele zborurilor fotogrametrice. La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic.

Într-o serie de situații arheologice sau când monumentele istorice se situau aproape de obiective industriale, acestea din urmă au fost reproiectate astfel încât respectivele vestigii arheologice sau monumentele istorice să nu fie afectate. Practic, acolo unde a fost cazul, s-a recurs la conservarea și restaurarea *in situ* a obiectivului arheologic, așa cum este cazul monumentului funerar circular de la Hop-Găuri (volumul monografic *Alburnus Maior* II, București 2004), a dealului Carpeni, considerat ca „rezervație arheologică” sau al zonei Piatra Corbului, toate fiind incluse în urma cercetărilor efectuate și a concluziilor acestora în Lista Monumentelor Istorice din 2004. Acestora li se adaugă zonele în care vor fi păstrate *in situ* vestigiile antice miniere ca în cazul galeriei Cătălina Monulești și al sectorului minier Păru Carpeni. Acestora li se adaugă zona centrului istoric Roșia Montană unde sunt situate o serie de valori de arhitectură (35 de case monument istoric).

Amintim, în acest sens, că structurile identificate și cercetate au fost publicate preliminar, după fiecare

campanie de cercetări arheologice în Cronica Cercetării Arheologice din România, precum și în volumul 1 al seriei monografice Alburnus Maior. Pentru conformitate vă indicăm punctele în care au fost identificate și cercetate structuri consistente de habitat datate în epocă romană și vă indicăm și reperele bibliografice pentru a vă ușura informarea: Hop-Găuri, Carpeni, Tăul Țapului (CCA 2001 (2002), p. 254-257, nr. 182; 261-262, nr. 185; 264-265, nr. 188; 265-266, nr. 189. Alburnus Maior I, 2003, p. 45-80; 81-122; 123-148; CCA 2001 (2002), 257-261; CCA 2003 (2004) ,280-283; Alburnus Maior I, 2003, p. 387-431, 433-446, 447-467).

Pentru detalii privind cadrul legislativ aplicabil, obligațiile legale ale titularului de proiect și o descriere detaliată și complementară a cercetărilor arheologice preventive efectuate până în prezent și a planurilor de management pentru patrimoniului cultural, poate fi consultată anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”. În același context pot fi găsite informații suplimentare privind rezultatele cercetărilor efectuate în cadrul Programului Național de Cercetare „Alburnus Maior” în perioada 2001-2006.

În concluzie, zona adusă în discuție de petent a fost cercetată în conformitate cu prevederile legale românești, cât și cu respectarea normelor și practicilor europene în domeniu.

Cercetarea arheologică efectuată la Roșia Montană – cunoscută sub denumirea de cercetare arheologică preventivă / de salvare - , cât și studiile conexe de patrimoniu, se fac însă, ca peste tot în lume, în relație cu interesul economic pentru anumite zone, iar costurile acestora, ca și costurile de punere în valoare și întreținere a zonelor păstrate, sunt asigurate de cei care fac investiția, realizându-se un parteneriat public-privat în sensul protejării patrimoniului cultural, conform prevederilor Convenției europene de la Malta (1992) cu privire la protejarea patrimoniului arheologic.

*

În contextul implementării unui nou proiect minier la Roșia Montană, Ministerul Culturii și Cultelor a autorizat desfășurarea studiilor de evaluare a patrimoniului arheologic și arhitectural pentru anul 2000, iar la sfârșitul aceluși an Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național a susținut prezentări cu concluziile acestor studii preliminare în cadrul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și a Comisiei Naționale de Arheologie. Începând cu anul 2001, luând în considerare concluziile studiilor de evaluare din anul precedent, a fost instituit Programul Național de Cercetare “Alburnus Maior” prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2504 din 07.03.2001, desfășurându-se în conformitate cu prevederile Legii nr. 378/2001 (completată ulterior prin Legea nr. 462/2003 și respectiv Legea nr. 258/2006). Astfel, administrația centrală, respectiv Ministerul Culturii și Cultelor – direct sau prin instituțiile aflate în subordinea sa - s-a implicat din anul 2000 și până în prezent, conform atribuțiilor sale legale, în ceea ce privește gestionarea problemelor de patrimoniu de la Roșia Montană.

Astfel, **cercetările arheologice preventive** sunt coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, fiind derulate în colaborare cu 21 de instituții naționale și 3 instituții străine cu competențe în domeniu, desfășurându-se cu aprobarea anuală a Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. Programul se desfășoară conform prevederilor legale cu susținerea financiară a S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A., respectiv al companiei miniere care intenționează să extindă și să continue exploatarea de suprafață a zăcămintului auro-argintifer de la Roșia Montană. Astfel s-au desfășurat și sunt în curs de derulare ample cercetări arheologice preventive în zona de impact a proiectului minier Roșia Montană. În baza rezultatelor acestora propunându-se: fie aplicarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică a unor perimetre cercetate aflate în zona de intervenție a investitorului, fie conservarea *in situ* a unor structuri și monumente reprezentative, în conformitate cu prevederile legale. Zonele care au fost propuse spre conservare, ca și cele pentru care s-a aplicat procedura de descărcare de sarcină arheologică, au fost cercetate de specialiști și, în baza acestei expertize și a analizei făcute de către Comisia Națională de Arheologie, s-au luat deciziile respective. Proiectul minier a suferit de-a lungul anilor 2000-2005 o serie de modificări tocmai pentru a putea aplica deciziile legate de conservarea patrimoniului. Câteva exemple în acest sens sunt: extinderea duratei cercetărilor arheologice de teren pe mai mulți ani (ex. Țarina, Pârâul Porcului, Orlea), reconsiderarea amplasamentului unor elemente de infrastructură a proiectului pentru conservarea vestigiilor arheologice din zonele Carpeni, Tău Găuri, Piatra Corbului.

Studiile de arhitectură și urbanism au fost efectuate în conformitate cu prevederile legale, de către firme

autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor, iar documentațiile de urbanism astfel redactate, cât și lucrările de restaurare și conservare desfășurate până în prezent, au fost avizate de către Comisia Națională a Monumentelor Istorice. Astfel, aprobarea și implementarea unor documentații de urbanism s-a făcut conform prevederilor legale, iar compania și-a asumat aceste decizii prin modificarea planurilor de dezvoltare a minei și în consecință:

În perioada 2001-2004, sub coordonarea unor specialiști de la Muzeul Național al Satului "Dimitrie Gusti" (instituție muzeală de rang național, direct subordonată Ministerului Culturii și Cultelor) a fost efectuată o **amplă cercetare etnografică** a zonei Roșia Montană – Abrud – Corna, dublată în anii 2001-2002 și de realizarea unei ample serii de interviuri de istorie orală de către Societatea Română de Radiodifuziune prin Centrul de Istorie Orală "Gheorghe Brătianu", București (SRR - CIO).

În conformitate cu cerințele Ministerului Mediului și al Gospodării Apelor, respectiv ale Ministerului Culturii și Cultelor în cadrul documentației privind Raportul la studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană au fost elaborate planuri de management specifice pentru gestionarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană, în contextul implementării proiectului minier (vezi Raportul de Evaluarea a Impactului asupra Mediului, vol. 32-33, Plan M – Plan de management al patrimoniului cultural, partea I – Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, partea II-a – Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană, partea III-a – Plan de management pentru patrimoniul cultural).

În aceste planuri de management sunt prezentate pe larg obligațiile și responsabilitățile pe care compania, conform deciziilor administrației culturale centrale, și le asumă în contextul implementării proiectului său minier – în ceea ce privește protejarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană: vestigii arheologice de suprafață și subteran, clădiri monument istoric, zone protejate, elemente de patrimoniu imaterial, elemente de peisaj cultural, etc. În acest context, trebuie subliniat că acțiunile de conservare și protejare a patrimoniului arheologic sunt dublate și de cele privind reabilitarea și conservarea Zonei Protejate Centrul Istoric Roșia Montană (cuprinzând 35 de clădiri monument istoric (din care 11 sunt deja în curs de proiectare în momentul de față), Tăul Mare, Tăul Brazi și Tăul Anghel, precum și vestigii ale exploatărilor miniere de suprafață din zona Văidoaia, cât și de crearea, în anii ce vin, a unui modern complex muzeal dedicat istoriei mineritului în zona munților Apuseni, acesta urmând să aibă expoziții de geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic, precum și o secțiune subterană organizată în jurul galeriei Cătălina Monulești.

În aceeași măsură, Direcția Județeană pentru Cultură Culte și Patrimoniu Cultural Național Alba a făcut numeroase vizite de informare și control la fața locului. Tot prin intermediul acestui organism administrativ s-au derulat și etapele specifice legate de achizițiile legale de imobile monument istoric efectuate de către companie. Dreptul de preempțiune asupra cumpărării acestor imobile a fost exprimat de către autoritatea centrală a Ministerului Culturii și Cultelor.

Se cuvine însă subliniat că, în afara obligațiilor asumate de către RMGC, în privința protejării și conservării vestigiilor arheologice și a monumentelor istorice, există o sumă întreaga de obligații care revin atât autorităților publice locale din Roșia Montană și județul Alba, cât și autorităților publice centrale, respectiv Statului Român.

Planurile de management pentru patrimoniu cultural din cadrul Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului aduc precizări asupra acestor aspecte (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 21-22, 47, 52-53, 66-67 și Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 33, Plan de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din zona Roșia Montană, p. 28-29, 48-50, 52-53, 64-65, p. 98 – Anexa 1).

Număr crt.	839	Idem cu: 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868
Nr. de identificare a observațiilor publicului	Nr. 109797/ 21.08.2006 si Nr. 75114/ 22.08.2006	Idem cu: Nr. 109798/21.08.2006 si Nr. 75115/22.08.2006, Nr. 109799/21.08.2006 si Nr. 75116/22.08.2006, Nr. 109800/21.08.2006 si Nr. 75117/22.08.2006, Nr. 109801/21.08.2006 si Nr. 75118/22.08.2006, Nr. 109802/21.08.2006 si Nr. 75119/22.08.2006, Nr. 109803/21.08.2006 si Nr. 75120/22.08.2006, Nr. 109804/21.08.2006 si Nr. 75121/22.08.2006, Nr. 109805/21.08.2006 si Nr. 75122/22.08.2006, Nr. 109806/21.08.2006 si Nr. 75123/22.08.2006, Nr. 109807/21.08.2006 si Nr. 75124/22.08.2006, Nr. 109808/21.08.2006 si Nr. 75125/22.08.2006, Nr. 109809/21.08.2006 si Nr. 75126/22.08.2006, Nr. 109810/21.08.2006 si Nr. 75127/22.08.2006, Nr. 109811/21.08.2006 si Nr. 75128/22.08.2006, Nr. 109812/21.08.2006 si Nr. 75129/22.08.2006, Nr. 109813/21.08.2006 si Nr. 75130/22.08.2006, Nr. 109814/21.08.2006 si Nr. 75131/22.08.2006, Nr. 109815/21.08.2006 si Nr. 75132/22.08.2006, Nr. 109816/21.08.2006 si Nr. 75133/22.08.2006, Nr. 109817/21.08.2006 si Nr. 75134/22.08.2006, Nr. 109818/21.08.2006 si Nr. 75135/22.08.2006, Nr. 109819/21.08.2006 si Nr. 75136/22.08.2006, Nr. 109820/21.08.2006 si Nr. 75137/22.08.2006, Nr. 109821/21.08.2006 si Nr. 75138/22.08.2006, Nr. 109822/21.08.2006 si Nr. 75139/22.08.2006, Nr. 109823/21.08.2006 si Nr. 75140/22.08.2006, Nr. 109824/21.08.2006 si Nr. 75141/22.08.2006, Nr. 109825/21.08.2006 si Nr. 75142/22.08.2006, Nr. 109826/21.08.2006 si Nr. 75143/22.08.2006
Propunerea		<p>Petentul nu este de acord cu promovarea proiectului Rosia Montana formuland urmatoarele observatii si comentarii :</p> <ul style="list-style-type: none"> -In EIA nu sunt prezentate toate riscurile pe care le poate avea acest proiect; -Costurile totale pentru inchiderea minei sunt nerealiste; -Nu exista pana in momentul de fata un Plan Urbanistic Zonal pentru Zonele Protejate aprobat; -Etapa de consultari publice si evaluare a calitatii raportului la studiul de impact a inceput fara un certificat de urbanism valabil; -Nu au fost date informatii privind fundatia pe care RMGC urmeaza sa o infiinteze si finanteze, fundatie care urmeaza sa isi asume obligatiile pe care operatiunea miniera nu si le poate asuma; -Actualele planuri de urbanism ale Comunei RM nu corespund propunerii de proiect minier descrise in EIM; -Iazul de decantare nu este impermeabilizat; -Depozitele de deseuri propuse nu vor fi construite conforme cu legislatia in vigoare; -Nu au fost stabilite garantii financiare; -Nu exista un Raport de securitate depus spre consultarea publicului si de evaluare a autoritatilor competente ; -Raportul EIM nu evalueaza « Alternativa Zero » ; -Proiectul prezinta o amenintare asupra florei si faunei protejate; -Raportul EIM nu prezinta impactul zgomotului si vibratiilor lucrarilor efectuate asupra patrimoniului clasificat ; -Publicul/ONG-urile doresc punerea la dispozitie a contractelor si inteleggerilor dintre Companie si statul Roman ; -Modificarea planului de urbanism fara consultarea publicului ; -Din punct de vedere arheologic zona propusa a fi ocupata de proiect nu a fost legal cercetata ; -Contesta protejarea monumentelor arhitecturale si spirituale, inclusiv angajarea cu responsabilitate a institutiilor statului in actiunea de protejare . <p>VEZI CONTINUT CONTESTATIE TIP 1</p>
Soluția de rezolvare		<p>Riscul, prin natura sa, poate fi atenuat și diminuat; cu toate acestea, nu poate fi eliminat. Pentru a introduce aceste informații în context, simplul fapt de a te deplasa pe stradă sau de a efectua activități curente acasă prezintă probabilitate de producere a unui accident de 2 ori mai mare decât în cadrul unor activități industriale care utilizează substanțe periculoase.</p> <p>Un capitol important din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului a fost dedicat procesului de identificare a riscurilor proiectului. În plus, acest capitol asigură o abordare a măsurilor de</p>

atenuare pentru fiecare tip de risc și modul în care acestea au fost integrate în proiectele tehnice. Se admite faptul că identificarea riscului este un proces dificil datorită numărului și varietății evenimentelor care pot fi preconizate. Raportul EIM nu poate presupune că acoperă toate riscurile potențiale asociate proiectului. Cu toate acestea, a încercat să identifice și să facă referire la cele mai relevante riscuri. Proporțiile evaluării riscului și intensitatea măsurilor de prevenire și atenuare ar trebui să fie direct proporționale cu riscurile implicate și, prin urmare, doar riscurile ce au fost considerate ca fiind de importanță majoră au fost evaluate în detaliu. Toate acestea sunt descrise în detaliu în cele ce urmează.

Într-un sens mai larg, întregul Raport la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) se centrează pe evaluarea impacturilor și reducerea lor asociată. Astfel că, Capitolul 4 al EIM prezintă evaluarea impactului avut de proiect. În cele ce urmează se prezintă un sumar al impactului proiectului ce a fost prezentat pe larg în cadrul EIM.

Din perspectiva evaluării riscurilor naturale și tehnologice, Cap.7, „Situatii de risc” al Raportului de Evaluare a Impactului asupra Mediului, scoate în evidență că măsurile de siguranță, cele de prevenire, implementarea sistemelor de management de mediu și a riscului reduc consecințele la nivele acceptabile față de cele mai restrictive norme, standarde, cele mai bune practici sau recomandări naționale și internaționale în domeniu. Nivelul de risc a fost stabilit ca mediu și deci, acceptabil social. Extinderea analizei de risc și intensitatea măsurilor de prevenire și diminuare a consecințelor trebuie să fie proporționale cu riscul implicat. Alegerea unei tehnici particulare este specifică scenariului de accident analizat.

Sunt analizate mai detaliat acele scenarii de accidente care în urma analizei calitative sunt considerate ca având potențial de accident industrial major și se produc cu probabilități de peste 10^{-6} (perioade de revenire mai reduse de 1/1.000.000) adică ar putea avea consecințe majore deci, risc asociat ridicat, peste nivelul 9 la 12 (pe o scară 1-25).

O evaluare globală a riscului asociat proiectului Roșia Montană este realizată prin utilizarea metodologiei de evaluare rapidă a riscului asupra mediului și sănătății elaborată inițial de Ministerul Mediului din Italia și Organizația Mondială a Sănătății. Identificarea și analiza hazardurilor și riscurilor naturale prezintă date și informații esențiale pentru evaluarea potențialelor accidente tehnologice:

- la proiectarea sistemului iazului de decantare s-au luat în calcul parametrii pe deplin acoperitori pentru riscul seismic ce caracterizează aceasta zonă. Acești parametrii seismici de proiectare adoptați în cazul sistemului iazului de decantare cât și al altor structuri de pe amplasamentul propus, rezultă într-un factor de siguranță mult peste minimumul acceptat conform standardelor naționale și europene pentru proiectarea amenajărilor de acest gen;
- în sectorul afectat fizic de Proiect, riscul apariției inundațiilor va fi foarte redus datorită bazinelor hidrografice reduse (controlate de pâraiele Roșia și Corna) în arealul afectat de exploatare, cât și creării de structuri hidrotehnice de acumulare, deviere și drenaj a apelor pluviale de pe amplasament, și în general, în bazinul hidrografic al Abrudului;
- riscurile rezultate ca urmare a fenomenelor meteorologice au fost revăzute și folosite în evaluarea hazardurilor proceselor tehnologice afectate.

Din analiza indicatorilor morfometrici și corelarea lor cu alte seturi de informații privind versanții naturali din amplasamentul și proximitatea acestuia, reiese faptul că riscul (estimat calitativ) de producere a alunecărilor de teren este unul scăzut spre moderat iar consecințele acestuia nu vor afecta major componentele structurale ale proiectului.

Nu există un risc important asociat epuizării resurselor. Activitățile miniere sunt planificate judicios, astfel încât să exploateze doar acele resurse de aur și argint rentabile din punct de vedere economic și doar cantitățile de roci de construcție necesare derulării Proiectului. Gestionarea teritoriului aferent concesiunii miniere va reduce la minimum „sterilizarea” rezervelor (limitarea accesului viitor la rezerve).

La evaluarea hazardurilor și riscurilor tehnologice, a fost realizat calculul cantității totale a substanțelor periculoase și a categoriilor de substanțe periculoase prezente în cadrul obiectivului, conform regulilor incluse în *Procedura de notificare* aprobată de Ordinul Ministerului Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului (MAPAM) nr. 1084/2003. În baza evaluării stocurilor de substanțe periculoase prezente pe întreg amplasamentul proiectului comparativ cu cantitățile relevante prevăzute de HG 95/2003 care transpune Directiva Seveso, obiectivul se încadrează la limita superioară a cantităților relevante specifice și

deci este obligatorie elaborarea și transmiterea autorității publice teritoriale pentru protecția mediului și autorității teritoriale pentru protecție civilă a *Raportului de securitate* în exploatare pentru prevenirea riscurilor de accidente majore.

Pentru evaluarea consecințelor unor accidente majore cu substanțe periculoase s-au utilizat modele fizico-matematice agregate la nivel internațional și în special în UE, precum versiunea curentă a programului SLAB (Canada) de modelare a dispersiei în aer a gazelor mai dense decât aerul care poate trata o multitudine de situații și scenarii. Similar, a fost utilizat programul EFFECTSGis 5.5 (Olanda) construit pentru analiza efectelor accidentelor industriale și analiza consecințelor. Au fost considerate mai multe scenarii pentru a răspunde cerințelor legislative interne, în special cele legate de realizarea Planurilor de Urgență Internă (HG 647/2005). Concluziile evaluării riscului pentru accidentele majore au fost următoarele:

- Distrugerea totală a instalațiilor uzinei se poate produce doar prin atac terorist cu arme clasice sau nuclear. Avarierea rezervorului de HCl (inclusiv a cuvei de retenție) simultan cu a rezervoarelor de stocare NaCN, a rezervoarelor de soluție bogată, a tancurilor de leșiere, și deversarea întregului conținut al acestora, pot rezulta în dispersia de HCN în atmosferă. În același timp, în anumite situații și condiții meteo defavorabile dispersiei, persoanele aflate până la 40 m distanță de sursa de emisie, surprinse de norul toxic pentru mai mult de 1 minut fără să utilizeze mijloace de protecție a respirației, vor deceda aproape sigur. De asemenea se poate considera că pe o rază de cca. 310 m, persoanele expuse pentru mai mult de 10 minute pot suferi intoxicații grave fiind posibil să se producă chiar decesul. Efecte toxice pot apare la persoanele aflate pe direcția vântului până la o distanță de cca. 2 km de uzina de procesare;

- Erori de operare și/sau defecțiuni ale sistemelor de măsură și control soldate cu scăderea pH-ului turburelii în tancurile de leșiere, îngroșător și/sau DETOX și emisii accidentale de acid cianhidric. Zona afectată de concentrații de 290 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 36 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 157,5 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul platformei tancurilor CIL;

- Emisie accidentală de HCN din decantor. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în tancurile CIL accentuată de o supradozare a soluției de flocculant simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 65 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 104 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Emisie accidentală de HCN din stația DETOX. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în reactoare generată de o supradozare a soluției de metabisulfat și/sau sulfat de cupru simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mari de 1900 ppm pentru un timp de expunere de 1 minut este situată în interiorul unui cerc cu raza de 10 m. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 27 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 33 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;

- Explozia rezervorului de stocare GPL. Rezervorul de stocare al GPL are o capacitate de 50 t și este amplasat în aer liber în apropierea centralei termice. Simularea a fost efectuată pentru cea mai gravă situație posibilă, considerând explozia rezervorului plin. Pragul I cu radiație de căldură 12,5 kW/m² este în interiorul unui cerc cu raza de 10,5 m iar Pragul II cu radiație de căldură 5 kW/m² este în interiorul unui cerc cu raza de 15 m;

- Avarii și/sau incendii la rezervoarele de combustibili. Simulările au fost efectuate pentru cele mai grave situații posibile, considerând aprinderea și arderea cantității totale a motorinei (incendiu în rezervor, sau în cuva de retenție plină cu motorină);

- Ruperea barajului Corna cu formare de breșe. S-au luat în calcul două scenarii de accidente credibile pentru simularea scurgerii sterilelor din iazul de decantare, și sase scenarii credibile pentru scurgerea apei decantate din iaz și a apei din porii sterilelor cu efecte semnificative asupra ecosistemelor terestre și acvatice, sub diferite condiții meteorologice;

- Scurgerea sterilelor poate avea loc de-a lungul văii Corna, pe o distanță de 800 m (prin ruperea barajului inițial), sau pe 1600 m în cazul rupei barajului Corna în varianta finală;

- În ceea ce privește impactul asupra calității apei, concentrația de cianură în apă sub formă de undă de poluare va ajunge la Arad în apropiere de granița romano-maghiara pe râul Mureș, la concentrații între 0,03 și 0,5 mg/L. Datorită limitărilor matematice inerente ale modelelor folosite, valorile menționate și efectele accidentelor sunt considerate a fi supraestimate. În consecință aceste rezultate descriu „cazurile cele mai defavorabile”, bazate pe ipoteze extreme de rupere a barajului Corna.

Ulterior, a fost realizată o nouă simulare, mult mai precisă și mai realistă, bazată pe modelul INCA-Mine (Whitehead et al., 2006), ce ia în calcul dispersia, volatilizarea și descompunerea cianurilor în timpul deplasării undei poluante înspre aval.

Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre, cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexa împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1:

- Formarea de HCN la suprafața iazului. Simulările privind emisiile de HCN de pe suprafața iazului de decantare și dispersia acestuia în atmosferă arată că nu se depășește un nivel de 400 μg/mc pentru medierea de o oră și 179 μg/mc pentru o mediere de 8 ore. Aceste concentrații de HCN depășesc cu puțin pragul de miros (0,17 ppm) și sunt mult inferioare concentrațiilor care ar putea fi periculoase;

- Ruperea barajului Cetate cu formare de breșe. Modelarea viiturii în caz de rupere a barajului Cetate a avut la bază parametrii de proiectare obținuți în studiul hidrometeorologic „Assessment of rainfall intensity, frequency and runoff for the Roșia Montană Project - Radu Drobot”. Caracteristicile breșei au fost prezise cu ajutorul modelului Breach, iar înălțimea maximă a undei de viitură în diferite secțiuni de scurgere a fost modelată folosind programul FLDWAV. S-a considerat un volum total al scurgerii de 800000 mc în timp de o oră, când vârful hidrografului viiturii este cu aproximativ 4,9 m deasupra scurgerii de bază chiar imediat aval de baraj și în albia îngustă a Abrudului la 5,9-7,5 km în aval de baraj iar la ultima secțiune luată în calcul (10,5 km) adâncimea apei este de aproximativ 2,3 m deasupra scurgerii de bază iar debitul maxim 877 mc/s. În continuare, valea mai largă a Arieșului permite viiturii să se propage printr-o albie semnificativ mai extinsă iar rezultatul este un hidrograf de viitură mult atenuată. Aceste rezultate descriu „cazul cel mai defavorabil”, bazat pe ipoteza extremă de rupere a barajului;

- Accidente pe parcursul transportului cianurii. Datorită cantităților mari de cianură transportate (cca. 30 t zilnic), riscurile asociate acestei activități au fost analizate în detaliu prin aplicarea metodei ZHA - Zurich Hazard Analysis. Drept urmare a fost selectat traseul optim de transport de la furnizor până la uzina de procesare și anume:

Transportul cianurii (în formă solidă) se va efectua în exclusivitate cu containere specializate SLS (Solid to Liquid System) cu o capacitate de 16 t fiecare. Containerul, construit în conformitate cu normele ISO, este protejat de către un cadru de protecție prevăzut cu suportți, permițând decuplarea de trailerul de transport și stocarea temporară. Grosimea virolei este de 5,17 mm asigurând împreună cu cadrul metalic o protecție suplimentară a încărcăturii în caz de accident. Acest sistem este considerat BAT și este în momentul de față una dintre cele mai sigure modalități de transport al cianurii.

Se menționează faptul ca studiul prezintă probabilitatea de apariție a acestor scenarii (paginile 177-179, Concluzii).

În ceea ce privește managementul cianurilor, există un studiu de bază intitulat „Proiectul Aurul Roșia Montană, Planul pentru Managementul Cianurilor” întocmit în conformitate cu „Codul Internațional pentru Managementul Cianurilor pentru Producători, Transportatori și Utilizarea Cianurii în Producerea Aurului (International Cyanide Management Institute), mai 2002”. Se subliniază faptul ca SC Roșia Montană Gold Corporation SA este semnatară a acestui cod.

Referințele bibliografice pentru capitolului 7 „Situatii de Risc” se regăsesc la paginile 184-187.

*

Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analizarea fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închiderea și refacerea ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie reprofile și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

RMGC consideră că – departe de a fi prea mici – aceste costuri estimative sunt dovada gradului ridicat de responsabilitate față de închidere și refacere ecologică. Doar ca o comparație, cel mai mare producător de

aur din lume a rezervat suma de 683 milioane USD (începând cu 31 decembrie 2006) pentru refacerea ecologică a 27 de exploatări, ceea ce înseamnă în medie 25 milioane USD pe exploatare. Costurile estimative ale RMGC, recent majorate pe baza unor date suplimentare de la suma de 73 milioane USD precizată în studiul EIM, totalizează în prezent 76 milioane USD.

*

Conform prevederilor Legii 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate ("Legea 5/2000"), (art. 5, paragrafele 2-3), autoritățile administrației publice locale, cu sprijinul autorităților publice centrale cu atribuții în domeniu aveau obligația de a delimita, în baza unor studii de specialitate, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a Legii 5/2000, zonele de protecție a valorilor de patrimoniu cultural, prevăzute în Anexa nr. III a respectivului act normativ. În vederea instituirii zonelor protejate autoritățile administrației publice locale trebuie să întocmească documentațiile de urbanism și regulamentele aferente, elaborate și aprobate potrivit legii, care trebuie să cuprindă măsurile necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național din zonă.

Totodată, Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, prevede dreptul persoanelor fizice sau juridice interesate în amenajarea teritoriului, de a iniția redactarea planurilor de urbanism.

În baza acestor prevederi legale, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat din anul 2001 procesul de elaborare a acestor documentații de urbanism specifice – Planul de Urbanism General și Planul de Urbanism Zonal. Ele au fost elaborate de firme românești autorizate și au urmat procedura legală de aprobare. Avizul pentru instituirea Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană a fost emis de Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în cursul anului 2002 (avizele nr. 61/ 14.02.2002 și nr. 178/ 20.06.2002) ca parte a procedurii de autorizare a documentațiilor de urbanism. În baza acestor avize, Ministerul Culturii și Cultelor a solicitat elaborarea Planului de Urbanism Zonal pentru zona Centrală Istorică. Treizeci și cinci (35) din cele 41 de imobile monument istoric, sunt localizate în cuprinsul Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană.

În ceea ce privește valorile de patrimoniu situate în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială (este vorba de 6 imobile monument istoric), acestea sunt tratate în Planul de Urbanism Zonal Industrial elaborat de către S.C. Proiect Alba S.A. În reglementările acestui document vor fi cuprinse măsurile de protejare a acestor monumente.

În concluzie, studiile de urbanism și studiile de specialitate pentru delimitarea zonelor protejate în teritoriul în care intenționăm să dezvoltăm acest proiect, sunt în curs de aprobare în conformitate cu prevederile legale de către instituțiile și comisiile cu atribuții în această zonă de interes. Trebuie precizat că nici una dintre casele monument istoric din cuprinsul proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, ci toate cele 41 de case monument istoric vor fi cuprinse într-un complex program de restaurare (vezi Planul de Management). Acest program este absolut obligatoriu, dacă dorim ca aceste case, indiferent că se va pune în practică proiectul minier sau nu, să nu dispară în totalitate datorită stării înaintate de degradare în care se află.

*

Afirmația dumneavoastră privind lipsa unui Certificat de Urbanism valabil la începerea etapei de consultări publice și de evaluare a calității Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), este eronată.

Astfel, la data când s-a început etapa de consultări publice, există un Certificat de Urbanism valabil și anume Certificatul de urbanism nr. 78 emis pe data de 26 aprilie 2006 de Consiliul Județean Alba. Acest Certificat de Urbanism a fost obținut anterior etapei de evaluare a calității Raportului la studiul de impact care a demarat odată cu depunerea EIM la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor pe data de 15 mai 2006.

Pentru o mai clară înțelegere a prevederilor legale aplicabile și a evenimentelor derulate în cadrul proiectului minier din zona Roșia Montană, dorim să facem următoarele precizări:

- Procedura de emitere a acordului de mediu în cazul proiectului Roșia Montană a demarat la data

de 14 decembrie 2004 prin depunerea memoriului tehnic și a certificatului de urbanism nr. 68 din 26 august 2004 (certificat valabil la data respectivă). S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un nou Certificat de Urbanism - nr. 78 din 26.04.2006 - pentru întregul proiect minier Roșia Montană, valabil la data depunerii EIM (15 mai 2006) și anterior începerii consultării publicului (iunie 2006);

- Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 prevede la Secțiunea 1. *Lucrări de construire*, poziția 10 - "*Uzina de procesare și construcții conexe*" - care include, la categoria construcții conexe, iazul de decantare a sterilelor fără de care uzina nu poate funcționa. Iazul de decantare este, de asemenea, prezent pe planurile de situație, părți integrante ale certificatului de urbanism, șampilate spre neschimbare de către Consiliul Județean Alba;
- Certificatul de Urbanism este un document emis în scop informativ și este destinat numai a aduce la cunoștința solicitantului regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și clădirilor existente și de a stabili cerințele de urbanism și avizele necesare pentru obținerea autorizației de construire (inclusiv acordul de mediu), conform art. 6 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată și a art. 27 alin. 2 din Normele de aplicare a legii 50/1991- M.Of. 825 bis/13.09.2005.

Fiind un act de informare legea nu limitează numărul de certificate de urbanism care pot fi obținute de un solicitant pentru aceeași parcelă (art. 30 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul).

*

În prezent, făcând parte din raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM), Fundația Roșia Montană își redefinește rolul și orientarea. Activitățile Planului de dezvoltare durabilă a comunității, care au fost concepute inițial ca aflându-se sub tutela Fundației (activități orientate către afaceri: incubator de afaceri, centru de consiliere pentru afaceri, facilitate de micro-finanțare, precum și activități sociale: centru de pregătire și instruire) au fost promovate independent, prin parteneriate și cu participarea comunității în privința luării deciziilor – o modalitate de preferat pentru promovarea programelor de dezvoltare socială și economică.

În continuare, Fundația își va îndrepta atenția asupra problemelor de păstrare a moștenirii patrimoniului cultural, forma finală a programelor urmând a fi stabilită împreună cu comunitatea.

În ceea ce privește politica, pe baza căreia compania își ghidează eforturile de dezvoltare durabilă, Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) nu se consideră principalul furnizor, ci un partener. Implicarea comunității este considerată ca punct de pornire, urmând ca de-a lungul timpului, pe măsură ce comunitatea își creează capacitatea de a derula programele pe cont propriu, compania să transfere controlul asupra programelor înființate în prezent, comunității și instituțiilor ei.

Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa 4 – Roșia Montană Dezvoltarea Durabilă și proiectul Roșia Montană.

*

Precizăm că afirmația dumneavoastră. este eronată. Planul de Urbanism General al Comunei Roșia Montană aprobat în 2002 permite realizarea Proiectului Roșia Montană, astfel cum acesta a fost prezentat în cadrul dezbaterilor publice.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a inițiat și elaborarea a două planuri urbanistice zonale: Modificare Plan Urbanistic Zonal – Zona Industrială Roșia Montană și Plan Urbanistic Zonal – Zona Istorică Roșia Montană (PUZ). Primul plan urbanistic este solicitat de certificatul de urbanism nr. 78 din 26.04.2006, fiind o reactualizare a PUZ Zona Industrială aprobat în anul 2002, iar în ceea ce privește zona istorică, PUZ-ul aferent acesteia este solicitat prin Planul de Urbanism General aprobat tot în anul

2002. Ambele planuri urbanistice sunt în curs de avizare și au parcurs în prealabil etapa de consultare publică.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizare unui strat de etanșare. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau “iazul”) a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extragere pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat “Planul de management al iazului de decantare a sterilelor”.

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă elementele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

*

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizare unui strat de etanșare în scopul protecției apelor subterane. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau “iazul”) a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva

UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

În ceea ce privește observația dumneavoastră referitoare la o prezumtivă încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 351/2005 ("HG 351/2005"), există mai multe aspecte care trebuie luate în considerare. Astfel:

1. În primul rând atragem atenția asupra faptului că în conformitate cu prevederile art. 6 din HG 351/2005, orice activitate care poate determina o evacuare de substanțe periculoase în emisar se supune aprobării prealabile a autorității de gospodărire a apelor și va respecta prevederile autorizației de gospodărire a apelor emise în conformitate cu legislația în vigoare. HG 351/2005 prevede că autorizația de gospodărire a apelor se va emite numai după ce toate măsurile tehnico-constructive sunt implementate pentru a evita evacuarea indirectă de substanțe periculoase în apele subterane. Limitele maxim admise la evacuare sunt prevăzute în mod expres în HG 351/2005, iar respectarea acestora constituie o condiție pentru obținerea și păstrarea autorizației de gospodărire a apelor. În conformitate cu prevederile HG 351/2005, limitele efective la evacuare ar trebui aprobate de autoritatea competentă, această procedură fiind înțeleasă de legiuitor din perspectiva complexității și diversității activităților industriale, precum și din perspectiva noilor progrese

tehnologice.

Prin urmare, menționăm că etapa de evaluare a impactului asupra mediului nu urmează a fi finalizată printr-o autorizație generală, ci reprezintă numai o parte dintr-un proces de autorizare mai complex. Menționăm faptul că în conformitate cu art. 3 din HG 918/2002, nivelul de detaliu al informațiilor furnizate de studiul EIM corespunde fazei de studiu de fezabilitate a proiectului, fiind în mod evident imposibil atât pentru titularul de proiect cât și pentru autoritatea competentă să epuizeze toate datele tehnice necesare și autorizațiile obținute.

Protecția corespunzătoare a apelor subterane va fi asigurată prin termenii și condițiile impuse de autorizația de gospodărire a apelor. Autorizația de gospodărire a apelor se va emite în urma unei evaluări individuale a proiectului, luând în considerare aspectele specifice ale acestuia, precum și cerințele legale aplicabile activităților miniere. Până la emiterea autorizației de gospodărire a apelor, orice afirmație privind încălcarea prevederilor HG 351/2005 este în mod evident prematură, în principal datorită faptului că autorizația de gospodărire a apelor va reglementa, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, condițiile care trebuie respectate de titularul proiectului privind protecția apelor subterane.

2. În al doilea rând, menționăm că specificul și complexitatea proiectelor miniere au determinat necesitatea stabilirii unui cadru legislativ special. Prin urmare, pentru astfel de proiecte, înțelegerea unor prevederi legale dintr-un anumit act legislativ trebuie coroborată cu prevederile relevante ale altor reglementări aplicabile.

În această privință, atragem atenția asupra faptului că înțelegerea HG 351/2005 trebuie coroborată cu prevederile întregii legislații relevante aplicabile proiectului Roșia Montană, cu un accent special pe Directiva 2006/21/CE privind gestionarea deșeurilor din industria extractivă ("Directiva 21").

Scopul concret al Directivei 21 este de a asigura un cadru legal specific pentru deșeurile din industria extractivă și pentru depozitele de deșeuri aparținând de proiecte miniere, luând în considerare complexitatea acestor proiecte și aspectele specifice ale activităților miniere care nu se pot supune întotdeauna reglementărilor obișnuite privind gestionarea și depozitele de deșeuri. Din această perspectivă, Directiva 21 prevede ca un operator al unui depozit de deșeuri, astfel cum este definit de aceasta (menționăm că iazul de decantare a sterilelor propus de RMGC este considerat un "depozit de deșeuri" conform Directivei 21) trebuie să îndeplinească, *inter alia*, următoarele:

- a) „depozitul de deșeuri este [...] proiectat astfel încât să îndeplinească condițiile necesare pentru ca, pe termen scurt sau lung, să prevină poluarea solului, a aerului, a apelor subterane sau de suprafață, luând în considerare cu precădere Directivele 76/464/CEE (1), 80/68/CEE (2) și 2000/60/CE, și să asigure colectarea eficientă a apelor contaminate și a leviatului astfel cum și atunci când se impune conform prevederilor autorizației și să reducă eroziunea provocată de apă sau vânt în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic și viabil din punct de vedere economic”;
- b) „depozitul de deșeuri este realizat, gestionat și întreținut în mod adecvat pentru a asigura stabilitatea fizică a acestuia și pentru a preveni poluarea sau contaminarea solului, a aerului, a apelor de suprafață sau subterane, pe termen scurt sau lung, și pentru a reduce la minim pe cât posibil eventuala deteriorare a peisajului.

În plus, trebuie menționat faptul că MAPM a impus companiei RMGC prin Termenii de referință elaborarea studiului EIM luând în considerare prevederile Directivei 21 și gestionarea deșeurilor miniere din perspectiva BAT. Directiva 21 a fost promovată de Directoratul General de Mediu al UE în ideea de a reprezenta cadrul legislativ aplicabil pentru gestionarea viabilă a deșeurilor miniere în întreaga Europă, iar prin urmare respectarea prevederilor acesteia este obligatorie.

*

Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation ("RMGC") sunt prezentate integral în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei"). GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Aceste fonduri vor fi păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român.

Roșia Montană Gold Corporation ("RMGC") a investit mult timp, energie și resurse în evaluarea viabilității proiectului minier din valea Roșia Montană. În urma acestei evaluări, RMGC a ajuns la concluzia că Roșia Montană reprezintă o oportunitate de dezvoltare pe termen lung – opinie confirmată de o serie de instituții de creditare, care au analizat în detaliu documentația tehnică a proiectului și rentabilitatea acestuia. Suntem absolut convinși că proiectul se va derula până la finalul celor 16 ani de funcționare preconizați, indiferent de fluctuațiile prețului de piață al aurului.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).

Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții ;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

*

Raportul de Securitate a fost pus la dispoziția publicului prin publicarea acestuia pe adresa de Internet http://www.mmediu.ro/dep_mediu/rosia_montana_securitate.htm precum și în formă tipărită în mai multe puncte de informare în vederea dezbaterilor publice.

*

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

*

Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și normativele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematicilor complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anume statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitate (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aprox. 6.000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în aceasta zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate[1], respectiv a Directivei 79/409 Păsări[2], cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor acelorși acte[3].

Toate aceste argumente sunt susținute și prezentate în următoarele referințe:

[1] art.3, alin. 2. Fiecare Stat Membru contribuie la crearea (rețelei) NATURA 2000 proporțional cu reprezentarea, pe teritoriul său, a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în paragraful 1. În acest scop, Statele Membre, în conformitate cu Articolul 4, desemnează situri ca zone speciale de conservare, având în vedere obiectivele prevăzute în paragraful 1.

art.4, alin.1. Pe baza criteriilor stabilite în Anexa III (Etapa I) și a informațiilor științifice relevante, fiecare

Stat Membru propune o lista de situri indicând tipurile de habitate naturale din Anexa I și speciile indigene din Anexa II pe care le adăpostesc. Pentru speciile de animale care ocupă teritorii vaste, aceste situri corespund locurilor, în cadrul ariilor naturale de răspândire a acestor specii, care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Pentru speciile acvatice care ocupă teritorii vaste, astfel de situri vor fi propuse numai acolo unde este posibil de determinat în mod clar o zonă care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Statele Membre propun, dacă este cazul, adaptarea listei în lumina supravegherii prevăzute în Articolul II. [...]

alin.2.[...] Statele Membre ale căror situri adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare ori una sau mai multe specii prioritare reprezentând mai mult de 5% din teritoriul național pot, în acord cu Comisiunea, să solicite ca criteriile enumerate în Anexa III (etapa 2) să fie aplicate mai flexibil în selectarea siturilor de importanță comunitară pe teritoriul lor. [...]

art.6, alin.4. Dacă, contrar concluziilor negative ale evaluării implicațiilor și în absența soluțiilor alternative, un plan sau proiect trebuie totuși să fie realizat, din motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, Statul Membru ia toate măsurile compensatoare necesare pentru a asigura că coerența generală a (rețelei) NATURA 2000 este protejată. Statul Membru informează Comisiunea despre măsurile compensatoare adoptate.

art. 16. Cu condiția că nu există o alternativă satisfăcătoare și că derogarea nu este în detrimentul menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă, Statele Membre pot deroga de la dispozițiile Articolelor 12, 13, 14 și 15 (a și b): [...]

- în interesul sănătății și securității publice sau pentru alte rațiuni de interes major, inclusiv de natură socială sau economică și pentru motive de importanță primordială pentru mediu;

[2] art.4, alin. 1. Speciile menționate în anexa 1 fac obiectul măsurilor de conservare speciale privind habitatul, în scopul asigurării supraviețuirii și a reproducerii lor în aria lor de distribuție. [...].

Se va ține cont - pentru a trece la evaluări de tendințe și de variațiile nivelurilor de populare.

Statele Membre clasează în special în zonele de protecție specială teritoriile cele mai asemănătoare ca număr și suprafață la conservarea lor în zona geografică maritimă și terestră de aplicare a prezentei Directive.

[3] Directiva 92/43 Habitatare, art. 2 alin.2.; Directiva 79/409 Păsări, art. 3 alin. 2 lit. c.

*

Afirmația este nefundamentată, ca parte a procesului de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) au fost realizate estimări preliminare cumulative pentru utilajele motorizate staționare și pentru sursele liniare (vehicule), în vederea obținerii unei imagini inițiale privind impactul cumulativ datorat zgomotului și vibrațiilor generate de surse ambientale sau aferente Proiectului Roșia Montană, și a elabora o strategie a activităților de monitorizare și măsurare, împreună cu selectarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de management pentru atenuarea suplimentară a impactului sonor și vibrațional potențial datorat activităților din cadrul Proiectului. Aceste estimări preliminare se aplică majorității activităților de construcție, precum și activităților de exploatare și de dezafectare/închidere a minei și uzinei de procesare. Aceste estimări sunt documentate sub forma unor tabele de date și hărți cu izoplete pentru principalele activități generatoare de zgomot în anumiți ani reprezentativi din ciclul de execuție a Proiectului; a se vedea **Tabelele 4.3.8** până la **4.3.16** **Planșele 4.3.1** până la **4.3.9**. Toate aceste detalii legate de metodologia de evaluare aplicată, datele de input ale modelului de dispersie, rezultatele modelării și măsurile de prevenire/minimizare/eliminare a impactului potențial pe toate etapele proiectului (construcție, operare, închidere) se găsesc în Capitolul 4 Secțiunea 4.3 Zgomot și Vibrații a raportului EIM.

Au fost selectați ca reprezentativi anii de Proiect 0, 9, 10, 12, 14 și 19 deoarece aceștia includ cele mai semnificative activități generatoare de zgomot. Totodată, având în vedere corelarea strânsă dintre problemele și sursele asociate emisiilor atmosferice și celor de zgomot, aceștia sunt și anii utilizați pentru modelarea impactului asupra calității aerului, tratată în capitolul 4.2. În vederea unei redări cât mai exacte a impactului potențial generat asupra receptorilor, aceste planșe includ și estimări ale fondului de trafic

rutier prezentate în secțiunea 4.3.6.1.

Planul amplasamentului Proiectului și schemele instalațiilor au fost utilizate pentru determinarea pozițiilor surselor de zgomot și a altor caracteristici fizice ale zonei. Locul receptorilor a fost stabilit pe baza rapoartelor de fond și a documentației tehnice și de mediu puse la dispoziție de RMGC. Cu ajutorul acestor informații, locurile surselor și ale receptorilor au fost transpuse în coordonate de intrare (x, y, z) pentru programul de modelare a zgomotului.

Tabelele 4.3.8 până la **4.3.16** și **Planșele 4.3.1** până la **4.3.9** prezintă nivelele medii maxime de zgomot estimate a se recepta de către comunitățile învecinate pe parcursul tuturor fazelor de Proiect, după încorporarea unor măsuri inițiale de atenuare a impactului, concepute pentru a reduce efectele generate de sursele asociate unor utilaje mobile și staționare. Aici sunt incluse și influențele datorate zgomotului de fond neasociat activităților miniere (în special trafic).

Pentru a evalua nivelul de sunet asociat camioanelor de mare capacitate și altor surse mobile care traversează amplasamentul încărcate cu minereu, roci sterile sau sol s-a utilizat un program de analiză a zgomotului bazat pe modelul standard RD-77-108 [1] al (U.S.) Federal Highway Administration's (FHWA) pentru a calcula valorile de referință ale emisiilor de zgomot pentru camioane grele pe drumurile folosite de proiect. Modelul FHWA prognozează valorile orare ale L_{eq} în condiții de trafic necongestionat și este considerat în general, ca având o precizie în limita a 1,5 decibeli (dB).

Modelul se bazează pe factori de emisie acustică standardizați pentru diferite tipuri și greutatea de vehicule (ex. automobile, camioane de tonaj mediu și camioane grele) ținând seama de volumul vehiculului, viteza, configurația drumului, distanța față de receptor și caracteristicile acustice ale amplasamentului. Nivelul emisiilor pentru toate cele trei tipuri de vehicule crește în funcție de logaritmul vitezei.

Pentru a evalua sursele acustice din uzina de prelucrare propusă ca și cele provenite de la utilajele semistaționare (folosite în extracție, depozitarea în halde a rocilor de steril și solului) AAC a utilizat un program propriu de prognozare a zgomotului cu ajutorul căruia a simulat și modelat emisiile viitoare de zgomot de la echipamentele de pe întregul amplasament. Programul de modelare utilizează algoritmi de propagare acceptabili pentru această ramură industrială pe baza următoarelor norme ale American National Standards Institute (ANSI) și Organizația Internațională de Standardizare (ISO):

- ANSI S1.26-1995 (R2004), Method for the Calculation of the Absorption of Sound by the Atmosphere [Metodă de calcul a absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-1:1993, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 1: Calculation of the absorption of sound by the atmosphere [Calculul absorbției sunetului de către atmosferă];
- ISO 9613-2:1996, Acoustics -- Attenuation of sound during propagation outdoors [Atenuarea sunetului prin propagare în aer liber]-- Partea 2: General method of calculation [Metoda generală de calcul];
- ISO 3891:1978, Acoustics -- Procedure for describing aircraft noise heard on the ground [Procedură de descriere a modului în care este perceput zgomotului de avion la nivelul solului].

Calcululele țin seama de divergența clasică a undei de sunet (adică atenuarea prin dispersie sferică cu ajustarea directivității sursei la sursele punctiforme) plus factorii de atenuare datorită absorbției în aer, efectele minimale la sol și bariere/protecție.

Acest model a fost validat de AAC (Acoustic Alliance Consulting) timp de mai mulți ani prin măsurători de zgomot pe diferite amplasamente industriale funcționale care fuseseră anterior modelate în faza de proiect tehnic. Compararea previziunilor pe bază de model cu măsurătorile de teren a demonstrat de fiecare dată o strânsă concordanță, de obicei în domeniul a 1-3 dB(A).

Referinte:

[1] FHWA Highway Traffic Noise Prediction Model [Model de predicție a zgomotului din trafic]; v. *Federal Highway Administration Report Number FHWA-RD-77-108*. Administrația Federală a Șoselelor din SUA, Washington, D.C., 1978.

O descriere detaliată a tehnologiei de derocare propuse este prezentată în anexa 7.1 Tehnologii de pușcare propuse în etapa de exploatare a proiectului Roșia Montană.

*

Asocierea dintre Gabriel Resources și Regia Autonomă a Cuprului Deva (în prezent, CNCAF Minvest SA) a fost stabilită în temeiul Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 98/08.08.1990, cu modificările și completările ulterioare. Art. 35 al acestei legi prevedea posibilitatea regiilor autonome de a se asocia cu terțe persoane juridice, române sau străine, în scopul creării de noi societăți comerciale.

Societatea Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) a fost înființată în anul 1997 în conformitate cu prevederile legale în vigoare la acea dată, constituirea acesteia făcându-se cu respectarea tuturor condițiilor impuse de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale și Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului în ceea ce privește înființarea societăților comerciale pe acțiuni cu capital mixt.

Precizăm că Actul Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA, care reprezintă rezultatul acordului de voință cu privire la termenii și condițiile în care se desfășoară asocierea dintre statul român și investitor, reprezintă un document la care accesul publicului este permis, fiind inclus în categoria documentelor care, potrivit Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, sunt publicate în Monitorul Oficial al României și de pe care Oficiul Registrului Comerțului este obligat să elibereze, pe cheltuiala persoanei care a făcut cererea, copii certificate.

Cât despre acordul privind înființarea unei societăți mixte, împreună cu Gabriel Resources Ltd, la inițiativa Ministerului Industriei și Comerțului, acesta prevede următoarele condiții: (i) asigurarea unui nivel al locurilor de muncă similar celui de dinaintea înființării societății; (ii) costurile privind activitățile de explorare sunt în întregime suportate de Gabriel Resources Ltd, (iii) obținerea acordului Agenției Naționale pentru Resursele Naturale de către Regia Autonomă a Cuprului Deva; (iv) respectarea prevederilor legale privind înființarea de societăți mixte în parteneriat cu companii străine. Aceste condiții au fost pe deplin îndeplinite, atât la momentul înființării societății, cât și în timpul desfășurării activităților.

Totodată, menționăm că stabilirea cotelor de participare ale acționarilor la beneficiile și la pierderile Roșia Montană Gold Corporation SA s-a făcut în funcție de cota lor de contribuție la capitalul social al societății. Procentul actual de 80% pentru Gabriel Resources Ltd și de 19,31% pentru CNCAF Minvest SA a rezultat în urma aportului inițial și a contribuțiilor ulterioare ale acționarilor la capitalul societății, Gabriel Resources Ltd. avansând toate cheltuielile și costurile aferente activităților de dezvoltare-exploatare și autorizare a Proiectului Minier Roșia Montană.

Prevederile Actului Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA cu privire la condițiile de majoritate și cvorum necesare pentru luarea deciziilor în cadrul Adunării Generale a Acționarilor și participarea la beneficiile și la pierderile societății sunt preluate din Legea nr. 31/1990, neexistând nici o derogare sub acest aspect.

*

Această afirmație nu este adevărată; Planul de urbanism a fost întocmit cu consultarea publicului.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un Certificat de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 pentru întregul proiect minier Roșia Montană, inclusiv pentru iazul de decantare a sterilelor. Prin Certificatul de Urbanism se solicită și întocmirea unui Plan de Urbanism Zonal (PUZ), care să reflecte toate modificările aduse Proiectului Roșia Montană, ca urmare a consultărilor și dezbaterilor publice organizate în legătură cu acest proiect, precum și a consultării autorităților avizatoare. Acest plan, denumit "Modificare Plan Urbanistic Zonal, Zona Industrială Roșia Montană" a fost elaborat și supus dezbaterii publice în luna iunie 2006 în conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului nr. 176/N/2000 pentru aprobarea reglementării tehnice "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic Zonal" și în prezent se află în curs de avizare.

În ceea ce privește Planul Urbanistic General (PUG) Roșia Montană aprobat în 2002, acesta a fost elaborat în paralel cu PUZ din 2002, toate prevederile din PUG fiind preluate și în PUZ. De asemenea procedura de

avizare a celor doua planuri de urbanism s-a desfășurat în paralel.

*

Cercetarea arheologică preventivă din perimetrul de dezvoltare a proiectului minier Roșia Montană s-a realizat prin tehnicile specifice, respectiv sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor perieghetice, de studiile geofizice și analizele zborurilor fotogrametrice. Dezvoltarea în suprafață a cercetărilor s-a produs acolo unde realitățile arheologice au impus-o.

La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic. ASTFEL, TOATE PERIMETRELE PENTRU CARE S-A APLICAT PROCEDURA DE DESCĂRCARE DE SARCINĂ ARHEOLOGICĂ AU FOST CERCETATE. Toate cercetările, începând cu campania din 2004, au fost realizate conform prevederilor legale în vigoare, respectiv OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către Ministerul Culturii și Cultelor a Standardelor și Procedurilor Arheologice.

Investiția proiectată în perimetrul aurifer de la Roșia Montană a ridicat o serie de probleme privitoare la salvarea patrimoniului istorico-arheologic din zonă, precum și la valorificarea acestuia din punct de vedere științific și muzeal. Tocmai datorită complexității și dificultății determinate de acest demers, imposibil de surmontat prin contribuții individuale, Ministerul Culturii și Cultelor din România a luat decizia inițierii unui Program Național de Cercetare, denumit *Alburnus Maior*.

Roșia Montană Gold Corporation nu a făcut altceva decât să asigure – conform prevederilor legale în vigoare în România – resursele financiare necesare pentru evaluarea, studierea și punerea în valoare a vestigiilor arheologice. Organizarea cercetării și descărcarea de sarcină arheologică s-a realizat prin mijloace specifice și metodologii adaptate realităților unui anumit sit, în cazul nostru, Roșia Montană, care au constatat în:

- Studii de arhivă;
- Perieghetă și evaluare de teren; sondaje arheologice;
- Survol și interpretare aerofoto; imagine satelitară de mare rezoluție;
- Studii de arheologie minieră, topografie subterană și modelare 3D;
- Studii de geofizică;
- Cercetări arheologice ample în zonele cu potențial arheologic identificat – efectuarea de săpături arheologice propriu-zise;
- Studii interdisciplinare – sedimentologie, arheozoologie, palinologie comparată, arheo-metalurgie, geologie, mineralogie;
- Datare radiocarbon și dendrocronologică;
- Înregistrarea cercetărilor și a rezultatelor acestora într-o bază de date integrată;
- Topografie arheologică în format clasic și digital și elaborarea proiectului GIS; realizarea arhivei foto – clasică și digitală;
- Restaurarea artefactelor;
- Inventarierea și catalogarea digitală a artefactelor;
- Studii de specialitate pentru valorificarea rezultatelor cercetărilor - publicarea de volume științifice, expoziții, site Web etc.

Toate cercetările arheologice cu caracter preventiv desfășurate la Roșia Montană începând cu anul 2000 și până în prezent, au fost realizate în cadrul unui program complex de cercetare, fiind emise, în conformitate cu prevederile legale, autorizații de săpătură arheologică preventivă. Cercetările arheologice au fost coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, la derularea acestora participând un număr de 21 de instituții de specialitate românești și 3 din străinătate. Cercetările derulate în fiecare campanie arheologică sunt autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în baza planului anual de cercetare arheologică aprobat de către Comisia Națională de Arheologie.

Conform legislației române în vigoare (OMCC nr.2392 din 06.09.2004 privind instituirea de către MCC a Standardelor și Procedurilor Arheologice), autorii cercetării pot propune descărcarea de sarcină arheologică. În urma procesului complex de cercetare, se întocmește de către arheologi o documentație exhaustivă asupra zonei investigate, după consultarea căreia, Comisia Națională de Arheologie recomandă

sau nu, după caz, eliberarea certificatului de descărcare de sarcină arheologică, care era emis, în cazul cercetărilor din perioada 2001 – 2006, de Ministerul Culturii și Cultelor, direct sau prin serviciile sale deconcentrate.

Cercetările arheologice preventive de la Roșia Montană au permis studierea a cinci necropole de incinerare din perioada romană (Tăul Corna, Hop - Găuri, Țarina, Jig - Piciorag și Pârâul Porcului - Tăul Secuilor) și a două zone funerare (Carpeni și Valea Nanului), a unor zone sacre (Hăbad și valea Nanului), a unor zone de habitat (Hăbad, Carpeni, Tăul Țapului, Hop), dintre care se disting clădirile romane din zona Dealului Carpeni, și monument funerar circular de la Tău Găuri. Tuturor acestor cercetări de suprafață li se adaugă cele efectuate – în premieră în România – în subteran în masivele Cetate, Cărnăc, Jig și Orlea, în cazul acestora distingându-se descoperirile unor vestigii deosebite în zona Piatra Corbului, a galeriei Cătălina Monulești și a sectorului minier Păru-Carpeni.

Pentru efectuarea acestor cercetări au fost efectuate o serie de studii speciale legate de interpretarea fotografiilor aeriene, cele de arheomagnetometrie și rezistivitate electrică, precum și cele de palinologie, sedimentologie, geologie și analiza probelor prin metodele izotop radio-carbon și dendrocronologică. Pentru buna gestionare a unităților de cercetare și implicit a descoperirilor arheologice s-au folosit baze de date, conținând informație text și fotografică - inclusiv 4 imagini satelitare (o imagine satelitară de arhivă SPOT Pancromatic (10 m) din anul 1997; 2 imagini satelitare de arhivă LANDSAT 7 MS (30 m) din anii 2000, 2003; o imagine satelitară programare prioritară SPOT 5 SuperMode color (2,5 m rezoluție) 19 iulie 2004) - toate acestea fiind integrate într-un amplu proiect GIS care a reprezentat la prima sa versiune o premieră în cercetarea arheologică din România.

Cercetarea arheologică s-a desfășurat prin sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii umane, ținându-se cont de informații bibliografice și de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de analizele magnetometrice, de studiile de rezistivitate electrică și de datele zborurilor fotogrametrice. La Roșia Montană cercetările arheologice au fost efectuate pe zone ample, având un caracter exhaustiv în zonele cu potențial arheologic.

Într-o serie de situații arheologice sau când monumentele istorice se situau aproape de obiective industriale, acestea din urmă au fost reproiectate astfel încât respectivele vestigii arheologice sau monumentele istorice să nu fie afectate. Practic, acolo unde a fost cazul, s-a recurs la conservarea și restaurarea *in situ* a obiectivului arheologic, așa cum este cazul monumentului funerar circular de la Hop-Găuri (volumul monografic *Alburnus Maior* II, București 2004), a dealului Carpeni, considerat ca „rezervație arheologică” sau al zonei Piatra Corbului, toate fiind incluse în urma cercetărilor efectuate și a concluziilor acestora în Lista Monumentelor Istorice din 2004. Acestora li se adaugă zonele în care vor fi păstrate *in situ* vestigiile antice miniere ca în cazul galeriei Cătălina Monulești și al sectorului minier Păru Carpeni. Acestora li se adaugă zona centrului istoric Roșia Montană unde sunt situate o serie de valori de arhitectură (35 de case monument istoric).

Amintim, în acest sens, că structurile identificate și cercetate au fost publicate preliminar, după fiecare campanie de cercetări arheologice în *Cronica Cercetării Arheologice din România*, precum și în volumul 1 al seriei monografice *Alburnus Maior*. Pentru conformitate vă indicăm punctele în care au fost identificate și cercetate structuri consistente de habitat datate în epocă romană și vă indicăm și reperele bibliografice pentru a vă ușura informarea: Hop-Găuri, Carpeni, Tăul Țapului (CCA 2001 (2002), p. 254-257, nr. 182; 261-262, nr. 185; 264-265, nr. 188; 265-266, nr. 189. *Alburnus Maior* I, 2003, p. 45-80; 81-122; 123-148; CCA 2001 (2002), 257-261; CCA 2003 (2004) ,280-283; *Alburnus Maior* I, 2003, p. 387-431, 433-446, 447-467).

Pentru detalii privind cadrul legislativ aplicabil, obligațiile legale ale titularului de proiect și o descriere detaliată și complementară a cercetărilor arheologice preventive efectuate până în prezent și a planurilor de management pentru patrimoniului cultural, poate fi consultată anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”. În același context pot fi găsite informații suplimentare privind rezultatele cercetărilor efectuate în cadrul Programului Național de Cercetare „*Alburnus Maior*” în perioada 2001-2006.

În concluzie, zona adusă în discuție de petent a fost cercetată în conformitate cu prevederile legale românești, cât și cu respectarea normelor și practicilor europene în domeniu.

Cercetarea arheologică efectuată la Roșia Montană – cunoscută sub denumirea de cercetare arheologică preventivă / de salvare -, cât și studiile conexe de patrimoniu, se fac însă, ca peste tot în lume, în relație cu interesul economic pentru anumite zone, iar costurile acestora, ca și costurile de punere în valoare și întreținere a zonelor păstrate, sunt asigurate de cei care fac investiția, realizându-se un parteneriat public-privat în sensul protejării patrimoniului cultural, conform prevederilor Convenției europene de la Malta (1992) cu privire la protejarea patrimoniului arheologic.

*

În contextul implementării unui nou proiect minier la Roșia Montană, Ministerul Culturii și Cultelor a autorizat desfășurarea studiilor de evaluare a patrimoniului arheologic și arhitectural pentru anul 2000, iar la sfârșitul aceluși an Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național a susținut prezentări cu concluziile acestor studii preliminare în cadrul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și a Comisiei Naționale de Arheologie. Începând cu anul 2001, luând în considerare concluziile studiilor de evaluare din anul precedent, a fost instituit Programul Național de Cercetare “Alburnus Maior” prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2504 din 07.03.2001, desfășurându-se în conformitate cu prevederile Legii nr. 378/2001 (completată ulterior prin Legea nr. 462/2003 și respectiv Legea nr. 258/2006). Astfel, administrația centrală, respectiv Ministerul Culturii și Cultelor – direct sau prin instituțiile aflate în subordinea sa - s-a implicat din anul 2000 și până în prezent, conform atribuțiilor sale legale, în ceea ce privește gestionarea problemelor de patrimoniu de la Roșia Montană.

Astfel, **cercetările arheologice preventive** sunt coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, fiind derulate în colaborare cu 21 de instituții naționale și 3 instituții străine cu competențe în domeniu, desfășurându-se cu aprobarea anuală a Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. Programul se desfășoară conform prevederilor legale cu susținerea financiară a S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A., respectiv al companiei miniere care intenționează să extindă și să continue exploatarea de suprafață a zăcămintului auro-argintifer de la Roșia Montană. Astfel s-au desfășurat și sunt în curs de derulare ample cercetări arheologice preventive în zona de impact a proiectului minier Roșia Montană. În baza rezultatelor acestora propunându-se: fie aplicarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică a unor perimetre cercetate aflate în zona de intervenție a investitorului, fie conservarea *in situ* a unor structuri și monumente reprezentative, în conformitate cu prevederile legale. Zonele care au fost propuse spre conservare, ca și cele pentru care s-a aplicat procedura de descărcare de sarcină arheologică, au fost cercetate de specialiști și, în baza acestei expertize și a analizei făcute de către Comisia Națională de Arheologie, s-au luat deciziile respective. Proiectul minier a suferit de-a lungul anilor 2000-2005 o serie de modificări tocmai pentru a putea aplica deciziile legate de conservarea patrimoniului. Câteva exemple în acest sens sunt: extinderea duratei cercetărilor arheologice de teren pe mai mulți ani (ex. Țarina, Pârâul Porcului, Orlea), reconsiderarea amplasamentului unor elemente de infrastructură a proiectului pentru conservarea vestigiilor arheologice din zonele Carpeni, Tău Găuri, Piatra Corbului.

Studiile de arhitectură și urbanism au fost efectuate în conformitate cu prevederile legale, de către firme autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor, iar documentațiile de urbanism astfel redactate, cât și lucrările de restaurare și conservare desfășurate până în prezent, au fost avizate de către Comisia Națională a Monumentelor Istorice. Astfel, aprobarea și implementarea unor documentații de urbanism s-a făcut conform prevederilor legale, iar compania și-a asumat aceste decizii prin modificarea planurilor de dezvoltare a minei și în consecință:

În perioada 2001-2004, sub coordonarea unor specialiști de la Muzeul Național al Satului “Dimitrie Gusti” (instituție muzeală de rang național, direct subordonată Ministerului Culturii și Cultelor) a fost efectuată o **amplă cercetare etnografică** a zonei Roșia Montană – Abrud – Corna, dublată în anii 2001-2002 și de realizarea unei ample serii de interviuri de istorie orală de către Societatea Română de Radiodifuziune prin Centrul de Istorie Orală “Gheorghe Brătianu”, București (SRR - CIO).

În conformitate cu cerințele Ministerului Mediului și al Gospodării Apelor, respectiv ale Ministerului Culturii și Cultelor în cadrul documentației privind Raportul la studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană au fost elaborate planuri de management specifice pentru gestionarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană, în contextul implementării proiectului minier (vezi Raportul de Evaluarea a Impactului asupra Mediului, vol. 32-33, Plan M – Plan de management al patrimoniului cultural, partea I – Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, partea II-a – Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate

din Roșia Montană, partea III-a – Plan de management pentru patrimoniul cultural).

În aceste planuri de management sunt prezentate pe larg obligațiile și responsabilitățile pe care compania, conform deciziilor administrației culturale centrale, și le asumă în contextul implementării proiectului său minier – în ceea ce privește protejarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană: vestigii arheologice de suprafață și subteran, clădiri monument istoric, zone protejate, elemente de patrimoniu imaterial, elemente de peisaj cultural, etc. În acest context, trebuie subliniat că acțiunile de conservare și protejare a patrimoniului arheologic sunt dublate și de cele privind reabilitarea și conservarea Zonei Protejate Centrul Istoric Roșia Montană (cuprinzând 35 de clădiri monument istoric (din care 11 sunt deja în curs de proiectare în momentul de față), Tăul Mare, Tăul Brazi și Tăul Anghel, precum și vestigii ale exploatărilor miniere de suprafață din zona Văidoaia, cât și de crearea, în anii ce vin, a unui modern complex muzeal dedicat istoriei mineritului în zona munților Apuseni, acesta urmând să aibă expoziții de geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic, precum și o secțiune subterană organizată în jurul galeriei Cătălina Monulești.

În aceeași măsură, Direcția Județeană pentru Cultură Culte și Patrimoniu Cultural Național Alba a făcut numeroase vizite de informare și control la fața locului. Tot prin intermediul acestui organism administrativ s-au derulat și etapele specifice legate de achizițiile legale de imobile monument istoric efectuate de către companie. Dreptul de preempțiune asupra cumpărării acestor imobile a fost exprimat de către autoritatea centrală a Ministerului Culturii și Cultelor.

Se cuvine însă subliniat că, în afara obligațiilor asumate de către RMGC, în privința protejării și conservării vestigiilor arheologice și a monumentelor istorice, există o sumă întreaga de obligații care revin atât autorităților publice locale din Roșia Montană și județul Alba, cât și autorităților publice centrale, respectiv Statului Român.

Planurile de management pentru patrimoniu cultural din cadrul Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului aduc precizări asupra acestor aspecte (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 21-22, 47, 52-53, 66-67 și Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 33, Plan de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din zona Roșia Montană, p. 28-29, 48-50, 52-53, 64-65, p. 98 – Anexa 1).
